

Bruksanvisning

Hjertelig til lykke

Vi gratulerer hjertelig med din nye campingvogn. Mange takk for at du bestemte deg for et kvalitetsprodukt fra Bürstner.

Uansett om du er på jakt etter feriegleder på mer eller mindre gode veier, eller om "hytta" di står i grønne omgivelser, ute ved havet eller i fjellet: Din Bürstner-campingvogn vil alltid sørge for at du kan nyte ferien, for Bürstner-teamet har produsert campingvogner i over 50 år og vet hva det dreier seg om. Denne erfaringen viser seg i den gjennomtenkte, koselige, men likevel i høy grad funksjonelle innredningen og i de ypperlige kjøreegenskapene.

Hvert Dethleff-kjøretøy produseres med stor presisjon og det gjennomføres trengende kontroller. Dette sikrer en lang levetid for produktet. På grunn av disse strenge kravene går vi god for den førsteklasses kvaliteten til våre produkter og garanterer deg 5 års garanti på tettheten til karosseriet i henhold til våre garantibestemmelser.

Denne bruksanvisningen omhandler i overveiende grad campingvognens boenhet. Den gir deg all viktig informasjon og gode råd, slik at du kan nytte ut alle de tekniske fortrinnene ved din Bürstner-campingvogn. Vi har opplyser også om stell – og hvordan du kan sørge for at bobilen beholder sin verdi.

I tillegg får du separat dokumentasjon for chassiset og de diverse innebygde apparatene.

Når det skal utføres vedlikeholdsarbeider, og alltid når du behøver hjelp, kan du henvende deg tillitsfullt til ditt autoriserte fagverksted. De kjenner din campingvogn best og vil raskt og pålitelig kunne oppfylle alle dine ønsker.

Nå gjenstår det bare å ønske deg mye glede av din campingvogn. Ha en god ferie og god tur.

Hilsen Bürstner-teamet

Bruksanvisning

Kjøretøyinformasjon
Modell:
Chassis-produsent:
Serienummer:
Registreringsdato:
Kjøpt av firma:
Garantiens utløp:
Nøkkelnnummer:
Chassisnummer:
Kundeadresse
Etternavn, fornavn:
Gate, nummer:
Postnummer, sted:
Forhandlers underskrift og stempel

Med forbehold om endringer av konstruksjon, utstyr og innholdet av leveringen. Det er også angitt spesialutstyr som ikke er en del av standard levering. Beskrivelsene og illustrasjonene i denne brosjyren kan ikke tilordnes en bestemt versjon. Kun den til enhver tid gyldige utstyslisten gjelder for alle detaljer.

Innholdsfortegnelse

1	Innledning	7	6.1.5	Blendingsgardin for inngangsdør (variant 2)	42
1.1	Generelt	8	6.2	Utvendige luker	42
1.2	Miljøvernanvisninger	9	6.2.1	Lukelås med håndtaksskål	43
2	Sikkerhet	11	6.2.2	Klaffelås, ellipseformet	43
2.1	Brannvern	11	6.2.3	Klaffelås, rettkantet	44
2.1.1	Hvordan unngå brannfare	11	6.2.4	Lukelås med trykknapper	45
2.1.2	Brannslukking	11	6.2.5	Luke på toalett-kassett	45
2.1.3	Ved gasslukt	11	6.2.6	Utvendig luke 230 V-tilkobling	46
2.2	Generelt	12	6.3	Oppvarming	46
2.3	Trafikksikkerhet	13	6.4	Lufting	46
2.4	Kobling av tilhenger	14	6.5	Vinduer	47
2.5	Gassanlegg	14	6.5.1	Vindu med åpning utover med dreiearm	47
2.5.1	Generelle råd	14	6.5.2	Vindu som kan åpnes utover med armer med automatisk låsing	49
2.5.2	Gassflasker	15	6.5.3	Blendingsgardin og insektnettjalusi	50
2.6	Elektrisk anlegg	16	6.5.4	Blendingsgardin for vindu foran	51
2.7	Vannanlegg	16	6.6	Takluker	51
3	Før kjøring	17	6.6.1	Takluke med smekklås	52
3.1	Første igangsetting	17	6.6.2	Heki-takluke (mini og midi)	53
3.2	Registrering	17	6.6.3	Heki-takluke	54
3.3	Tilkobling	18	6.7	Hevetak	56
3.4	Tilhengerkoblinger	19	6.8	Bord	57
3.4.1	Sikkerhetskobling AKS 3004	19	6.8.1	Anhengsbord med leddet støtteben	57
3.4.2	ATC (AL-KO Trailer Control)	20	6.8.2	Heve/senke bord	57
3.5	Frakobling	21	6.8.3	Heve/senke bord til bakre hjørnesofa	58
3.6	Last	21	6.8.4	Hevebord med hjørnesofa	59
3.6.1	Begrep	22	6.9	Fjernsynsapparat	59
3.6.2	Beregning av last	24	6.10	Lamper	61
3.6.3	Last campingvognen riktig	25	6.11	Senger	61
3.6.4	Tilhengerlast, støttelast og akseltrykk	26	6.11.1	Køyeseng	61
3.6.5	Taklast	27	6.11.2	Køyeseng, sammenleggbare	62
3.7	Gulvbelegg av PVC	28	6.11.3	Fast seng (gassfjærer)	62
3.8	Fjernsynsapparat	28	6.12	Ominnrede sittegrupper til senger	63
3.9	Trafikksikkerhet	30	6.12.1	Langsgående sittegruppe og sittegruppe på siden	63
4	Under kjøring	33	6.12.2	Hjørnesofa	64
4.1	Kjøring med campingvogn	33	6.12.3	Bakre hjørnesofa	65
4.2	Bremser	33	6.12.4	Motstående sittegruppe	66
4.3	Ryging	34	6.12.5	Sengeutvidelse	66
5	Oppstilling av campingvognen	35	6.13	Atskilt sovedel	67
5.1	Håndbremse	35	6.13.1	Skyvedør	67
5.2	Støtteklosser	36	6.13.2	Forheng	67
5.3	Sveivestøtter	36	7	Gassanlegg	69
5.4	Stigtrinn (frittstående)	37	7.1	Generelt	69
5.5	Spillvannstank, mobil	38	7.2	Gassflasker	70
5.6	230 V-tilkobling	38	7.3	Gassforbruk	71
5.7	Kjøleskap	38	7.4	Å bytte gassflaske	71
6	Å bo i bobil	39	7.5	Gassavstengeventiler	72
6.1	Dører	39	7.6	Ekstern gasstilkobling	72
6.1.1	Inngangsdør, utvendig (foldehandtak)	39	7.7	Omkoblingsanlegg DuoControl CS	73
6.1.2	Inngangsdør, innvendig	40	8	Elektrisk anlegg	77
6.1.3	Myggnetting på inngangsdøren	41	8.1	Generelle sikkerhetsanvisninger	77
6.1.4	Blendingsgardin for inngangsdør (variant 1)	41	8.2	Begrep	77

Innholdsfortegnelse

8.3	12 V-spenning	78	9.6.2	Drift (Thetford uten SES)	120
8.3.1	Boenhetsbatteri, generelt (autark-pakke)	78	9.6.3	Drift (Thetford N3000)	122
8.3.2	Kontrollere boenhets-batteri (autark-pakke)	80	9.6.4	Kjøleskåp-dør-lås.	124
8.3.3	Lad boenhets-batteri (autark-pakke)	80	10	Sanitæranlegg	127
8.4	Apparat for nettilkobling	82	10.1	Vannforsyning, generelt.	127
8.5	Strømsentral EBL 109 (autark-pakke)	83	10.2	Vanntank	128
8.5.1	Batteri-valgbryter	84	10.2.1	Drikkevann-påfyllingsstuss med deksel.	128
8.5.2	Batterilading.	84	10.2.2	Fylle på vann	128
8.6	Panel LT 109 - autark-pakke (spesialutstyr) .	85	10.2.3	Tappe av vann	129
8.6.1	12 V-hovedbryter	85	10.3	Spillvannstank	129
8.6.2	Boenhetsbatteriets ladetilstand	85	10.4	Påfylling av vannanlegget	130
8.7	Panel LT 222	86	10.5	Tømme av vannanlegget.	131
8.8	230 V-spenning.	86	10.6	Toalettrom	132
8.8.1	230 V-tilkobling.	87	10.7	Toalett	132
8.8.2	Forsyningsledning for ekstern 230 V-tilkobling	87	10.7.1	Svingbart toalett (Thetford)	133
8.9	Sikringer	89	10.7.2	Toalett med fast benk	135
8.9.1	Sikringer 12 V	89	10.7.3	Toalett med egen vanntank.	135
8.9.2	230 V-sikring.	91	10.7.4	Ta ut kassett.	137
8.10	Tilkobling til trekkvogn.	91	10.7.5	Tømme kassett	138
8.10.1	Koblings skjema 13-polet støpsel	91	11	Stell	139
8.10.2	Installering av trekkvogn (anbefalt).	93	11.1	Utvendig stell.	139
9	Innebygde apparater	95	11.1.1	Vaske med høytrykksspyler	139
9.1	Generelt	95	11.1.2	Vaske kjøretøyet	139
9.2	Varmeanlegg	96	11.1.3	Vindusruter av akrylglas	140
9.2.1	Riktig oppvarming	96	11.1.4	Varmeforsinket understell	140
9.2.2	Varmluftsvarmeanlegg Truma S 3004 (P)/S 5004	97	11.1.5	Undergulv.	141
9.2.3	Resirkuleringsvifte	99	11.1.6	Spillvannstank	141
9.2.4	Airmix-komfort-pakke	100	11.2	Innvendig stell	141
9.2.5	Varmtvanns-varmeanlegg Alde	101	11.3	Vannanlegg	143
9.2.6	Elektrisk ekstraoppvarming Ultraheat	104	11.3.1	Rengjør vanntanken.	143
9.2.7	Oppvarming for spillvannledninger (spesialutstyr).	105	11.3.2	Rengjøre vannledninger.	143
9.2.8	Elektrisk gulvvarme (spesialutstyr)	106	11.3.3	Desinfisere vannanlegget	144
9.2.9	Gulvvarme med varmtvanns-varmeanlegg Alde (spesialutstyr).	107	11.4	Vifte	145
9.3	Klimaanlegg	108	11.5	Vask/utslagsvask	146
9.3.1	Takklimateanlegg (Truma).	108	11.5.1	Vask/utslagsvask i rustfritt stål	146
9.3.2	Takklimateanlegg (Dometic)	109	11.5.2	Vask/utslagsvask i plast.	147
9.4	Varmtvannsbereder	110	11.6	Avfallsbeholder (spesialutstyr)	147
9.4.1	Modeller med eksosavtrekk på høyre side	110	11.7	Vintervedlikehold.	148
9.4.2	Varmtvannsbereder Truma (spesialutstyr)	111	11.7.1	Forberedelser.	148
9.4.3	Varmtvannsbereder Alde (spesialutstyr)	113	11.7.2	Vinterdrift.	148
9.4.4	Varmtvannstank (Truma)	114	11.7.3	Etter vintersesongen	149
9.5	Kokeplass	116	11.8	Lagring	149
9.5.1	Gasskomfyr.	116	11.8.1	Midlertidig lagring	149
9.5.2	Gasstekeovn (spesialutstyr)	117	11.8.2	Lagring om vinteren.	150
9.5.3	Mikrobølgeovn (spesialutstyr)	118	11.8.3	Igangsetting av kjøretøyet etter midlertidig lagring eller etter overvintring.	151
9.5.4	Avtrekksvifte (spesialutstyr).	119	12	Vedlikehold	153
9.6	Kjøleskap	120	12.1	Inspeksjonsarbeider	153
9.6.1	Kjøleskåpets luftgitter	120	12.2	Vedlikeholdsarbeid.	153
			12.3	Sikkerhetskoblinger	154
			12.4	Bremsesystem AL-KO-chassis	155
			12.5	Varmtvanns-varmeanlegg Alde	155
			12.5.1	Kontroll av væsknivået	155
			12.5.2	Etterfylling av varmevæske.	156

Innholdsfortegnelse

12.5.3	Utlufting av varmeanlegget	156	17.2	Hjelp på Europas veier	185
12.6	Klimaanlegg	157	17.3	Fartsbegrensninger	188
12.6.1	Takklimateanlegg (Truma).	157	17.4	Kjør med nærlys i europeiske land	189
12.6.2	Takklimateanlegg (Dometic)	157	17.5	Overnatte i kjøretøyet utenfor camping-	
12.7	Bytte av lyspærer og lysstoffrør	158		plasser	190
12.7.1	LED-spotlight.	158	17.6	Gassforsyning i de europeiske landene .	192
12.7.2	Halogeninnbyggingslampe med hus . . .	159	17.7	Veiavgiftsbestemmelsene i de europeiske	
12.7.3	Barnesenglampe.	159		landene	194
12.7.4	Klesskaplampe med LED.	160	17.8	Tips for sikker overnatting når man er under-	
12.8	Merkeplate	160		veis	195
12.9	Varsel- og henvisningsklistremerker . .	161	17.9	Tips for vintercampere.	195
13	Reservedeler 163		17.10	Reisesjekkliste	196
14	Hjul og dekk 165				
14.1	Generelt	165			
14.2	Dekkutvalg	166			
14.3	Betegnelser på dekket	167			
14.4	Håndtering av dekkene	167			
14.5	Hjulbytte	168			
14.5.1	Generelle råd	168			
14.5.2	Tiltrekningsmoment	168			
14.5.3	Skifte hjul	169			
14.5.4	Skifte hjul med alufelger	170			
14.6	Holder til reservehjul	171			
14.7	Dekktrykk	171			
15	Feillokalisering 173				
15.1	Chassis	173			
15.2	Bremseanlegg	173			
15.3	Elektrisk anlegg	174			
15.4	Gassanlegg	175			
15.5	Kokeplass	176			
15.5.1	Gasskomfyr/gasstekeovn	176			
15.5.2	Mikrobølgeovn	176			
15.6	Varmeanlegg, varmtvannsbereider og varm-				
	tvannstank	176			
15.6.1	Varmelufts-varmeanlegg Trumatic S 3004 (P)				
	/ S 5004	176			
15.6.2	Varmeanlegg/Varmtvannsbereider Alde .	177			
15.6.3	Varmtvannsbereider Truma	177			
15.6.4	Truma varmtvannstank.	178			
15.7	Kjøleskap	179			
15.7.1	Kjøleskap Thetford uten SES (feildiagnose) .				
	179				
15.7.2	Kjøleskap Thetford N3000	180			
15.8	Klimaanlegg	180			
15.8.1	Teleco	180			
15.8.2	Dometic	181			
15.9	Vannforsyning.	181			
15.10	Karosseri.	182			
16	Spesialutstyr 183				
16.1	Vekt og spesialutstyr	183			
17	Nyttige tips 185				
17.1	Trafikkbestemmelser i utlandet	185			

Innholdsfortegnelse

1

Innledning

Vennligst les bruksanvisningen før første start!

Bruksanvisningen skal alltid ligge i kjøretøyet. Sørg for at alle brukere gjøres kjent med sikkerhetsbestemmelsene.

► Fare for personskader dersom dette tegnet ignoreres.

▷ Fare for skader på eller i kjøretøyet dersom dette tegnet ignoreres.

▷ Dette tegnet viser til anbefalinger eller spesielle forhold.

▷ Dette tegnet viser til miljøvennlig opptreden.

En mappe med følgende dokumenter følger med Bürstner-campingvognen din:

Bürstner-dokumenter

- Bruksanvisning
- Garantihefte

Tilleggsdokumenter

- Bruks- og monteringsanvisninger for forskjellige innbyggingsapparater
- Komplette dokumentasjon fra chassis-produsenten
- Kontrollbekreftelse for gassanlegg etter tyske bestemmelser

Denne bruksanvisningen inneholder avsnitt hvor modellavhengig utstyr eller spesialutstyr er beskrevet. Disse avsnittene er delvis ikke merket spesielt. Det kan hende at ditt kjøretøy ikke er utstyrt med dette spesialutstyret. Utstyret i kjøretøyet kan derfor avvike fra enkelte bilder og beskrivelser.

På den annen side kan ditt kjøretøy være utstyrt med mer spesialutstyr, som ikke er beskrevet i denne bruksanvisningen.

Spesialutstyret beskrives når du trenger en forklaring.

Se de separat vedlagte bruksanvisningene.

▷ Angivelsene "høyre", "venstre", "foran", "bak" refererer alltid til kjøretøyet sett i kjøreretningen.

▷ Alle mål- og vektangivelser er "circa"-verdier.

Oppstår det skader på kjøretøyet som følge av at anvisningene i denne bruksanvisningen ikke overholdes, bortfaller garantiansvaret.

1

Innledning

- ▷ Våre kjøretøyer utvikles stadig videre. Vi ber om forståelse for at vi tar forbehold om endringer vedr. form, utstyr og teknikk. Av denne grunn kan det ikke stilles krav overfor produsenten på bakgrunn av bruksanvisningen. Bruksanvisningen beskriver det utstyr som var kjent og i bruk på trykkingstidspunktet.

Opptrykk, oversettelse og kopiering er ikke tillatt uten skriftlig tillatelse fra produsenten.

- ▷ Kjøretøyet leveres uten hjulnøkkel og jekk. Legg alltid en vanlig hjulnøkkel i campingvognen før du starter kjøringen. Når AL-KO-jekk (spesialutstyr for AL-KO-chassis) ikke er tilgjengelig, må du alltid legge en vanlig saksjekk eller hydraulikkjekk i campingvognen før du starter kjøringen. Våre autoriserte forhandlere og servicestasjoner hjelper deg gjerne.

1.1 Generelt

Kjøretøyet er konstruert på grunnlag av nyeste tekniske standard og anerkjente sikkerhetstekniske regler. Likevel kan personer eller kjøretøyet bli skadet hvis sikkerhetsanvisningene i denne bruksanvisningen ikke overholdes.

Kjøretøyet må kun brukes i teknisk feilfri tilstand. Følg bruksanvisningen.

Feil som kan redusere passasjerenes og kjøretøyets sikkerhet, må straks repareres av fagfolk. For å unngå ytterligere skader må brukeren overhold sin plikt til å redusere skadeomfanget når det foreligger feil.

Bremse- og gassanlegget til kjøretøyet må kun kontrolleres og repareres av et autorisert fagverksted.

Forandringer på karosseriet må kun utføres med tillatelse fra produsenten.

Det kan kun tas med bagasje og tilbehør inntil teknisk tillatt totalvekt.

- ▷ Overhold de foreskrevne kontroll- og inspeksjonsfrister som produsenten har fastsatt.

1 Innledning

1.2 Miljøvernansvisninger

- ▷ Vis hensyn til naturen.
- ▷ Prinsipielt gjelder følgende: Spillvann og avfall må ikke etterlates i renne-
steiner eller i naturen.
- ▷ Samle spillvann om bord kun i spillvannstanken eller i nødstillfeller i egnede
beholdere som er beregnet til dette.
- ▷ Spillvannstank og toalett-kassett eller kloakktank må kun tømmes på depo-
nier, campingplasser eller oppstillingsplasser. Følg lokale og kommunale
anvisninger eller informer deg om videre deponeringsstasjoner.
- ▷ Tøm spillvannstanken så ofte som mulig, selv om spillvannstanken ikke er helt
full (hygiene).
Når det er mulig bør man spyle spillvannstanken og evt. avløpsledningen med
rent vann ved hver tømming.
- ▷ Pass på at toalett-kassett eller kloakktanken aldri blir for full. Tøm toalett-
kassett eller kloakktanken senest når fyllnivåmåleren lyser.
- ▷ Også på tur bør man kildesortere; glass, hermetikk, plastikk og våt søppel.
Forhør deg om deponeringsmulighetene der du befinner deg. Tøm ikke søp-
pelet ditt i søppelkassene på parkeringsplasser.
- ▷ Tøm avfallsbeholderne så ofte som mulig i containere som er beregnet til
dette. På denne måten unngår man lukt og problematisk oppsamling av
søppel om bord.
- ▷ Ikke la motoren til trekkvognen gå unødig på tomgang. En kald motor frigjør
miljøskadelige stoffer når den går på tomgang. Motorens driftstemperatur
oppnås raskest under kjøring.
- ▷ Bruk små doser av miljøvennlige og biologisk nedbrytbare kjemikalier til toa-
lettet.
- ▷ Under lengre opphold i byer og kommuner bør du oppsøke de spesielle parke-
ringsplassene for campingvogner. Lokale myndigheter gir informasjon om par-
keringsmuligheter.
- ▷ Sørg for at oppstillingsplassen er ren når du forlater den.

1 Innledning

Kapitteloversikt

I dette kapitlet finner du viktige sikkerhetsanvisninger. Sikkerhetsanvisningene beskytter personer og eiendeler.

Anvisningene omfatter:

- Brannvern og opptreden ved brann
- Generell opptreden ved omgang med kjøretøyet
- Trafikksikkerheten til kjøretøyet
- Kobling av tilhenger
- Gassanlegget til kjøretøyet
- Elektriske anlegget til kjøretøyet
- Vannanlegget til kjøretøyet

2.1 Brannvern

2.1.1 Hvordan unngå brannfare

- ▶ Etterlat aldri barn alene i kjøretøyet.
- ▶ Hold brennbare materialer borte fra varme- og kokeapparater.
- ▶ Lamper kan bli svært varme. Når lyset er slått på, må sikkerhetsavstanden til brennbare gjenstander alltid være 30 cm. Brannfare!
- ▶ Bruk aldri bærbare varme- eller kokeapparater.
- ▶ Kun autoriserte fagfolk skal endre det elektriske anlegget, gassanlegget eller innbyggingsapparatene.

2.1.2 Brannslukking

- ▶ Ha alltid med et tørrpulver-brannslukkingsapparat i kjøretøyet. Brannslukkingsapparatet må være godkjent, kontrollert og lett tilgjengelig.
- ▶ Brannslukkingsapparatet er ikke inkludert i leveringen av kjøretøyet.
- ▶ Sørg for at autoriserte fagfolk kontrollerer brannslukkingsapparatet regelmessig. Sjekk kontrolldato.
- ▶ Oppbevar alltid et brannteppe i nærheten av kokeplassen.

2.1.3 Ved gassluk

- ▶ Evakuer alle passasjerer.
- ▶ Slå av strømmen og koble kjøretøyet fra strømmettet.
- ▶ Steng gassflaskens hovedventil.
- ▶ Slå alarm og varsle brannvesenet.
- ▶ Slukk ilden, dersom dette er mulig uten fare.
- ▶ Steng gassventilen. Kontroll av fagpersonale.

- ▷ Gjør deg kjent med hvor nødutgangene befinner seg og hvordan de betjenes.
- ▷ Hold rømningsveiene frie.
- ▷ Les bruksanvisningen for brannslukkingsapparatet.

2 Sikkerhet

Alle dører og vinduer som oppfyller følgende kriterer, kan brukes som nødutganger:

- Åpning ut eller forskyvning i horisontal retning
- Åpningsvinkel på minst 70°
- Diameter på åpning minst 450 mm
- Avstand fra kjøretøyets gulv maks. 950 mm

2.2 Generelt

- ▶ Oksygenet i luften inne i kjøretøyet forbrukes av passasjerenes pusting og ved bruk av gassdrevne innebygde apparater. Derfor må oksygenet stadig fornyes. Derfor er det montert inn luftesystemer i kjøretøyet (f.eks. takluker med automatisk luftesystem, takhettevifter eller gulvvifter). Luftesystemet må ikke blokkeres eller dekkes til, f.eks. med en vintermatte, verken fra innsiden eller utsiden. Hold det automatiske luftesystemet fritt for snø og løv. Det er fare for kvelning på grunn av høynet CO₂-konsentrasjon.
- ▶ Ta hensyn til dørenes høyde.
- ▶ Ved montert takrail med stige må man kun bruke stigen når de bakre sveivestøttene er skjøvet helt ut, eller campingvognen er koblet til trekkvognen, eller campingvognen er støttet opp bak mot å tippe. Ellers kan campingvognen tippe bakover. Fare for å falle ned!

- ▷ For de innebygde apparatene (varmeanlegg, kokeplass, kjøleskap osv.) gjelder de respektive driftsinstruksjoner og bruksanvisninger. Disse må følges.
- ▷ Montering av tilbehør eller spesialutstyr kan forandre kjøretøyets dimensjoner, vekt og kjøreforhold. Deler må i enkelte tilfeller føres inn i vognkortet.
- ▷ Bruk kun felger og dekk som er tilpasset kjøretøyet. Se vognkortet for informasjon om tillatte dimensjoner på felger og dekk, eller spør hos autoriserte forhandlere og servicestasjoner.
- ▷ Dra alltid håndbremsen på ved parkering av kjøretøyet.

- ▷ Steng alle dører, utvendige luker og vinduer når kjøretøyet forlates.
- ▷ Kjøretøyet må bare kjøres på offentlig vei med en fører som har gyldig sertifikat for ekvipasjen.
- ▷ Ved salg av kjøretøyet må ny eier få den komplette bruksanvisningen for kjøretøyet og de innebygde apparatene.

2 Sikkerhet

2.3 Trafikksikkerhet

- ▶ Før start må det kontrolleres at signal- og lysanlegg og bremsesystem fungerer.
- ▶ Har kjøretøyet stått stille over lengre tid (ca. 10 måneder), må bremse- og gassanlegg kontrolleres på fagverksted.
- ▶ Før avreise fjernes fjernsynsapparatet fra underlaget og lagres trygt.
- ▶ Før avreise settes flatskjermen og skjermholderen til utgangsstilling, og deretter sikres de. Hvis skjermholderen er montert i et TV-skap: Lukk TV-skapet.
- ▶ Det er ikke tillatt å oppholde seg i campingvognen under kjøring.
- ▶ I underkjøringer, tunneler eller liknende vær oppmerksom på totalhøyden til kjøretøyet (inkludert taklast).
- ▶ Fjern snø og is fra taket før start.
- ▶ Tøm spillvannstanken før kjøring.
- ▶ Før avreise må man skyve påkjøringsrampen helt inn og sikre den.
- ▶ Før start eller annenhver uke skal dekktrykket kontrolleres. Feil dekktrykk fører til forhøyet slitasje og kan føre til alt fra skade på dekkene til punktering. Sjøføren kan miste kontrollen over kjøretøyet.

- ▷ Fordel lasten jevnt i kjøretøyet før avreise (se kapitlet 3).
- ▷ Ved lasting av kjøretøyet og ved senere lasting av f.eks. bagasje eller proviant, skal det tas hensyn til teknisk tillatt totalvekt og tillatt akseltrykk (se vognkortet).
- ▷ På trekkvognens tilhengerkobling må maks. tillatt støttelast ikke overskrides, og minimum støttelast må ikke underskrides. Last campingvognen mht. disse synspunktene.
- ▷ Ved kjøring med campingvogn må to ytterspeil monteres på trekkvognen.
- ▷ Steng skap- og toalettromsdørene samt alle skuffer og klaffer før hver avreise. Fest kjøleskapdør-sikringen.
- ▷ Før avreise bygges bordene om til sengebunn eller festes i festet som er beregnet til dette.
- ▷ Før du starter kjøringen må du lukke vinduer og takluker.
- ▷ Steng og lås samtlige utvendige luker og klaffelåser før avreise.
- ▷ Før avreise må de eksterne støttene fjernes, og de innebygde støttene på kjøretøyet kjøres inn.
- ▷ Sveiv støttehjulet til vognslepet helt opp før avreise.
- ▷ Plasser antennen i parkeringsstilling før du begynner å kjøre.
- ▷ Under den første turen og etter hvert dekkskifte skal hjulskruene/hjulmutrene ettertrekkes etter 50 km. Senere skal de også kontrolleres regelmessig. Tiltrekningsmoment se kapittel 14.
- ▷ Dekkene må ikke være eldre enn 6 år, fordi materialet blir slitt med tiden (se kapittel 14).
- ▷ Senk bordet og fest det på sittebenken ved hjørnesofaen bak. Bruk festene som er montert som standard.

2 Sikkerhet

2.4 Kobling av tilhenger

- ▶ Vær forsiktig ved til- og frakobling av tilhenger. Risiko for ulykker og personskader!
- ▶ Ved til- og frakobling av tilhenger må ingen personer oppholde seg mellom trekkvognen og tilhengeren.

2.5 Gassanlegg

2.5.1 Generelle råd

- ▶ Før avreise når kjøretøyet forlates eller når gassapparatene ikke brukes, må alle gass-stengeventiler og hovedventilen på gassflasken stenges av.
- ▶ Ved fylling av drivstoff, på ferger eller i garasjer skal ikke noe apparat (f.eks. varmeanlegg eller kjøleskap) være i drift dersom det drives med åpen ild. Eksplosjonsfare!
- ▶ Dersom et apparat drives med åpen ild, skal det ikke være i drift i lukkede rom (f.eks. garasjer). Forgiftnings- og kvelningsfare!
- ▶ Gassanlegget må vedlikeholdes, repareres eller endres kun av et autorisert fagverksted.
- ▶ Før igangsetting skal gassanlegget alltid kontrolleres på autorisert fagverksted, i samsvar med de nasjonale forskrifter. Dette gjelder også for kjøretøy som ikke er registrert. Ved endringer på gassanlegget må gassanlegget straks sjekkes på autorisert fagverksted.
- ▶ Gasstrykkregulatoren og avgassrørene må også kontrolleres. Gasstrykkregulatoren må skiftes senest etter 10 år. Kjøretøyets eier er ansvarlig for at dette tiltaket utføres.
- ▶ Ved defekt på gassanlegget (gasslukt, høyt gassforbruk) er det fare for eksplosjon! Steng snarest gassflaskens hovedventil. Åpne vinduer og dører og luft godt.
- ▶ Ved feil på gassanlegget: Ikke røyk, ikke bruk åpen ild og ikke betjen noen elektriske brytere (lysbrytere osv.).
- ▶ Luft godt før komfyren settes i gang. Åpne vindu eller takluke.
- ▶ Gasskomfyren eller gass-stekeovnen må ikke brukes som varmeapparat.
- ▶ Benyttes flere gassapparater, må hvert gasapparat ha en egen gassavstengeventil. Når enkelte gassapparater ikke er i bruk, skal de respektive gasavstengeventilene stenges.
- ▶ Tennsikringene må lukkes innen ett minutt etter at gassflammen går ut. I denne forbindelse høres en klikking. Kontroller funksjonen fra tid til annen.
- ▶ De installerte gassapparatene er kun konstruert for drift med propan- eller butangass eller en blanding av disse gassene. Gasstrykkregulatoren og alle installerte gassapparater er konstruert for et driftstrykk på 30 mbar.
- ▶ Propangass beholder sin gassform til -42 °C, butangass derimot bare til 0 °C. Ved lavere temperaturer forsvinner gasstrykket. Butangass er derfor ikke egnet til vinterdrift.
- ▶ Sjekk regelmessig at slangen er tett ved gassflaskekoblingen. Gasslangen må ikke ha sprekker eller være porøs. Gasslangen må skiftes senest 10 år etter produksjonsdato på et autorisert fagverksted. Brukeren av gassanlegget er ansvarlig for at utskiftingen blir utført.

2

Sikkerhet

- ▶ På grunn av sin funksjon og konstruksjon er gasskapet et rom som er åpent mot utsiden. Det automatiske luftesystemet som er montert som standard må aldri tildekkes eller blokkeres. Ellers kan ikke gass som strømmer ut bli ledet ut.
- ▶ Gasskapet må ikke brukes som oppbevaringsrom. Brannfare!
- ▶ Sørg for at uvedkommende ikke har adgang til gasskapet. Lås tilgangen for å sørge for dette.
- ▶ Gassflaskens hovedventil må være lett tilgjengelig.
- ▶ Koble kun til gassdrevne apparater (f.eks. gassgrill) som er konstruert for et gasstrykk på 30 mbar.
- ▶ Eksosrøret må kobles tett og fast til varmeanlegget og pipen. Eksosrøret må ikke være skadet.
- ▶ Eksos må slippe uhindret ut i det fri og friskluft må komme uhindret inn. Derfor skal eksosavtrekk og innsugningsåpninger holdes rene og fri (for f.eks. snø og is). Det må ikke ligge snøskavler eller is på kjøretøyet.

2.5.2 Gassflasker

- ▶ Gassflasker skal kun oppbevares i gasskapet.
- ▶ Sett gassflaskene loddrett i gasskapet.
- ▶ Surr fast gassflaskene slik at de ikke kan dreies eller vippes.
- ▶ Sett alltid beskyttelseshetter på gassflaskene når de ikke er koblet til gasslangen.
- ▶ Lukk hovedventilen på gassflasken før gasstrykkregulatoren eller gasslangen fjernes fra gassflasken.
- ▶ Gasstrykkregulatoren eller gasslangen skal kun kobles til gassflasken for hånd. Ikke bruk verktøy.
- ▶ Bruk kun spesielle gasstrykkregulatorer med sikkerhetsventil i bobilen. Andre gasstrykkregulatorer er ikke tillatt og tåler ikke så store belastninger.
- ▶ Ved temperaturer under 5 °C, brukes avisingsanlegg (Eis-Ex) for gasstrykkregulator.
- ▶ Bruk kun gassflasker på 11 kg eller 5 kg. Campingflasker med innebygd tilbakeslagsventil (blå flasker med maks. 2,5 hhv. 3 kg) må kun brukes i unntakstilfeller hvis de har sikkerhetsventil.
- ▶ Bruk kortest mulige slanger for eksterne gassflasker (maks. 150 cm).
- ▶ Blokker aldri luftåpningene i bunnen under gassflaskene.

2 Sikkerhet

2.6 Elektrisk anlegg

- ▶ Arbeid på det elektriske anlegget må kun utføres av fagpersonell.
- ▶ Det elektriske anlegget på campingvognen bør sjekkes minst annethvert år. Hvis campingvognen brukes ofte, bør anlegget kontrolleres og inspiseres årlig av en fagutdannet elektriker. Elektrikeren bør da utarbeide en rapport over tilstanden til det elektriske anlegget.
- ▶ Før det utføres arbeid på det elektriske anlegget må alle apparater og lamper slås av, batteriet kobles fra og kjøretøyets strømforsyning fra strømmettet kobles fra.
- ▶ Bruk kun originalsikringer med angitte verdier.
- ▶ Defekte sikringer skal kun byttes ut når årsaken til feilen er kjent og feilen er utbedret.
- ▶ Sikringer må aldri kortsluttes eller repareres.

2.7 Vannanlegg

- ▶ Vann som blir stående i vanntank og i vannledninger blir ubrukelig etter kort tid. Sørg derfor for at vannledningene og vanntanken rengjøres grundig hver gang før du tar i bruk kjøretøyet. Sørg for at vanntanken og vannledningene tømmes helt etter bruk av kjøretøyet.
- ▶ Hvis kjøretøyets vannanlegg er ute av bruk i mer enn en uke, må det desinfiseres før det tas i bruk igjen.

- ▷ Dersom kjøretøyet ikke skal benyttes på flere dager, eller dersom det står på varme ved frostfare, skal hele vannanlegget tømmes. La vannkranene stå åpne i midtstilling. La sikkerhets-/avtappingsventilen (der den finnes) og alle tappekranene stå åpne. Derved unngås fare for frostskafer på innbyggingsapparatene, frostskafer på kjøretøy og avlagringer i vannførende komponenter.

Før kjøring

Kapitteloversikt

I dette kapitlet finner du viktige opplysninger om hva du skal passe på og hva du må gjøre før start.

Anvisningene omfatter:

- Første igangsetting
- Registreringen av kjøretøyet
- Til- og frakobling av trekkvognen
- Tilhengerkoblingen
- Last og beregning av denne
- Kjøretøyets last
- Påkjøringsramen
- Gulvbelegget av PVC
- Festing av fjernsynsapparatet

På slutten av kapitlet finner du en sjekklister hvor de viktigste punktene er sammenfattet en gang til.

3.1 Første igangsetting

- ▷ Under den første turen og etter hvert dekkskifte skal hjulskruene/hjulmutrene ettertrekkes etter 50 km. Senere skal de også kontrolleres regelmessig. Tiltrekningsmoment se kapittel 14.

- ▷ Kontroller at trekkvognens lysanlegg stemmer overens med campingvognens lysanlegg (se kapittel 8) og om trekkvognen gir en merkespenning på 12 V.

Et nøkkelsett leveres med campingvognen.

Sørg for å ha en reservenøkkel utenfor kjøretøyet. Noter samtlige nøkkelnummer. Ved tap kan våre autoriserte forhandlere og verksteder hjelpe deg videre.

3.2 Registrering

En EU-typegodkjenning foreligger for campingvognen.

Campingvognen din er et registreringspliktig kjøretøy. Følg de nasjonale registreringsbestemmelsene.

Vær oppmerksom på at enkelte land krever et separat nasjonalitetsmerke til tross for EU-nummerskilt.

3 Før kjøring

3.3 Tilkopling

- ▶ Vær forsiktig ved til- og frakobling av tilhenger. Risiko for ulykker og personskaader!
- ▶ Ved til- og frakobling av tilhenger må ingen personer oppholde seg mellom trekkvognen og tilhengeren.
- ▶ Legg merke til tillatt akseltrykk for støtte- og bakaksel på trekkvognen. Støttelast og bakakseltrykk må ikke overskrides. Følg verdiene til støttelasten og bakakseltrykket som finnes i vognkortet og i tilhengerpapirene.
- ▶ Pass på at koblingens innvendig deler ikke er tilsmusset og at de bevegelige delene (unntatt kulehansken) er smurt.
- ▶ Ved bruk av sikkerhetskobling må kulen ikke smøres. Friksjonsstykkene presses på kulefestet og danner slik et slengdempingsmoment. Demping av sleng på campingvognen er bare sikret når kulefestet på trekkvognen er rengjort for fett og smuss. Ved smøring av sikkerhetskoblingen må man påse at det ikke kommer olje eller fett på friksjonsstykket.

- ▷ Campingvogn med påløpsbrems: Campingvognen må ikke kobles til eller fra når bremsen er aktivert.
- ▷ For å koble til kjøretøyet sveives støttehjulet for vognslep ned på bakken og setter det på bakken.
- ▷ Ikke bruk stabiliseringshåndtaket til sikkerhetskoblingen som manøvreringshjelp.

- ▷ Kontroller om campingvognens støpsel passer i trekkvognens stikkontakt. Når støpsel og stikkontakt er forskjellig, må du spørre en autorisert forhandler eller verksted om adaptermuligheter.
- ▷ Ytterligere informasjon om sikkerhetskoblingen finnes i bruksanvisningen til produsenten som er vedlagt separat.

Tilkopling:

- Tilkobling av campingvognen (se avsnitt 3.4). Koblingskjeften og kulen må gå i inngrep. De må ikke ligge løst ovenpå hverandre. Koblingskjeften må omslutte kulen helt.
- Heng hurtignødbremswiren i en løkke rundt kulehodet på trekkvognens tilhengeranordning. Merk lengden på tauet: Tauet får ikke berøre bakken eller utløse bremsefunksjonen ved kjøring i svinger.
- Sveiv støttehjulet til vognslepet helt opp. Sett løpehjulet parallelt til kjøreretningen og påløpskassen.
- Stikk støpslet til campingvognen inn i trekkvognens stikkontakt. Påse at beskyttelsesdekselets tapper på støpselet går i inngrep. Tappene forhindrer at støpselet løsner under kjøring.
- Legg forbindelseskabelen i en løs løkke rundt påløpet. Pass på at den ikke sleper på bakken
- Sjekk om tilhengerkoblingen sitter godt fast på kulefestet. Vær oppmerksom på sikkerhetsindikatorene.
- Kontroller at alle sveivestøtter og støttehjulet til vognslep er sveivet helt opp.
- Kontroller campingvognens lysanlegg når trekkvognen er tilkoblet.

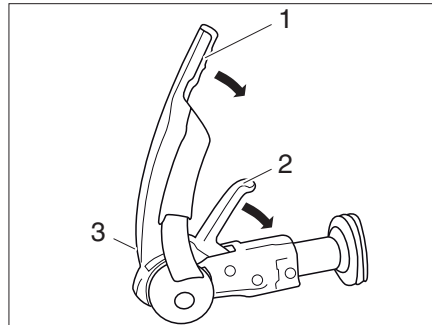
3 Før kjøring

3.4 Tilhengerkoblinger

- ▷ Før påkoblingen må man forsikre seg om at kulehodet på tilhengermekanismen er fri for smuss og fett.

3.4.1 Sikkerhetskobling AKS 3004

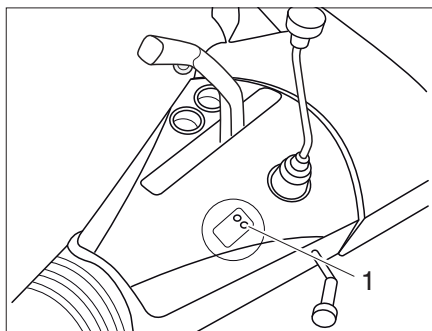
Bilde 1 Sikkerhetskobling AKS 3004

Tilkopling:

- Trekk stabiliseringshåndtaket (Bilde 1,1) opp til stopp.
- Trekk koblingsgrepet (Bilde 1,2) opp.
- Sett den åpne sikkerhetskoblingen på tilhengerkoblingen. Du hører at koblingsgrepet går i lås og det går tilbake til utgangsstilling.
- Trykk i tillegg koblingsgrepet ned for hånd (ikke med foten). Lukking og låsing skjer automatisk.
- Utfør en visuell inspeksjon: Sikkerhetsindikatorens grønne punkt (Bilde 1,3) må være syling.
- Aktiver stabiliseringsanordningen. Trykk stabiliseringshåndtaket (Bilde 1,1) ned til stopp.
- Pass på at sikkerhetskabelen føres riktig gjennom sikkerhetskabelføringen.

3 Før kjøring

3.4.2 ATC (AL-KO Trailer Control)

Bilde 2 LED for ATC (AL-KO Trailer Control)

Antiskrenssystemet som leveres som tilleggsutstyr, reagerer automatisk når vibrasjonene i ekvipasjen overskrider grenseverdiene. Ved tverrakselerasjon bremses campingvognen automatisk. Gjennom bremsingen trekkes campingvognen automatisk inn i sporet, og ekvipasjen kjører trygt videre.

Koble til ATC:

- Koble støpslet på ATC til tilhengerkoblingen. Det foretas en selvtest, LED (Bilde 2,1) lyser rødt.
- Etter selvtesten lyser LED-en (Bilde 2,1) grønt, ATC er aktiv. Hvis LED-en ikke lyser grønt, virker ikke ATC som den skal. Se tabellen nedenfor.

LED-farge	Tilstand ATC	Tiltak	Resultat	Status
Grønn	ATC er aktiv			ATC er klar
Blinker grønt	ATC er aktiv Det foretas en selvtest	Kjør et stykke fremover for å avslutte selvtesten Kontroller LED-en på nytt	Grønn LED lyser	ATC er klar
Rød	ATC ikke aktiv Mulig å kjøre videre	Fjern støpslet fra ATC, vent 5 sekunder og koble til på nytt	Grønn LED lyser Rød LED lyser	ATC er klar ATC-feilminne fullt Campingvognen kan trekkes videre, men ATC har ingen tilgang til bremsene

LED-farge	Tilstand ATC	Tiltak	Resultat	Status
Blinker rødt	ATC-feil Ikke mulig å kjøre videre med tilkoblet ATC	Fjern støpslet fra ATC, vent 5 sekunder og koble til på nytt	Grønn LED lyser Rød LED lyser	ATC er klar ATC defekt, ikke mulig å kjøre videre Fjern støtstangen og kontakt produsenten
LED av	Ingen strømfor- syning LED defekt	Fjern støpslet fra ATC, vent 5 sekunder og koble til på nytt Kontroller spenningsforsyningen Kontroller posisjonen til støtstangen før du kjører videre	Grønn LED lyser LED virker ikke	ATC er klar Kontrollere posisjonen til støtstangen: Rød linje synlig - ikke mulig å kjøre videre Rød linje ikke synlig: Mulig å kjøre videre, kontakt produsenten

3.5 Frakopling

- ▶ Vær forsiktig ved til- og frakobling av tilhenger. Risiko for ulykker og personskader!
- ▶ Følg i tillegg sikkerhetsanvisningene for tilkobling i denne bruksanvisningen.

Frakopling:

- Trekk til campingvognens håndbrems.
- Legg støtteklosser under begge hjulene.
- Trekk campingvognens støpsel ut av trekkvognens stikkontakt og stikk den i holderen på påløpet.
- Fjern hurtignødbremswiren fra trekkvognen.
- Sveiv ned støttehjulet til vognslepet til det står fast på bakken. Løs nå tilhengerkoblingen.
- Løft påløpet opp ved hjelp av støttehjulet, slik at trekkvognen kan kjøres bort uten fare.

3.6 Last

- ▶ Overbelastning av kjøretøyet og feil dekktrykk kan føre til at dekkene eksploderer. Sjåføren kan miste kontrollen over kjøretøyet.
- ▶ Vognkortet inneholder bare den teknisk tillatte totalvekten i kjøreklar stand, ikke kjøretøyets faktiske vekt. For din egen sikkerhet anbefaler vi å veie det fullastede kjøretøyet på en offentlig vekt før turen starter.
- ▶ Tilpass hastigheten etter lasten. Ved høy last forlenges bremsestrekningen.

- ▷ Teknisk tillatt totalvekt (tillatt totalvekt) som er angitt i vognkortet, må ikke overskrides under lasting av bagasje.
- ▷ **Innebygd tilbehør og spesialutstyr reduserer muligheten for ytterligere belastning.**
- ▷ Overhold akseltrykket som er oppført i vognkortet.

3

Før kjøring

Last campingvognen slik at påløpet på kulefestet ikke trykkes ned over tillatt støttelast. Tyngre gjenstander skal ligge nær akselen, slik at hovedtyngden konsentreres midt i vognen.

Ta hensyn til følgende ved lastning av campingvognen:

- Maksimal tillatt tilhengerlast
- Maksimal tillatt støttelast (f.eks. 50 kg)
- Minimum støttelast iht. nasjonale bestemmelser

Disse dataene finnes i trekkvognens bruksanvisning.

Maksimal tillatt belastning

Betegnelse	Belastning (kg)
Køyesenger	80
Klaffsenger	50
Enkelsenger	100

3.6.1 Begrep

▷ Innen teknikken har begrepet "masse" i mellomtiden avløst begrepet "vekt". I generell språkbruk er det imidlertid mest vanlig å bruke begrepet "vekt". For at det skal være lettere å forstå, blir derfor i de følgende avsnittene begrepet "masse" kun brukt i faste formuleringer.

▷ Alle opplysninger i henhold til EU-standard DIN EN 1645-2.

Teknisk tillatt totalvekt i lastet tilstand

Teknisk tillatt totalvekt i lastet tilstand er vekten som et kjøretøy aldri må overskride.

Teknisk tillatt totalvekt i lastet tilstand er **vekten i kjøreklar tilstand og lasten**.

Teknisk tillatt totalvekt i lastet tilstand er oppgitt av produsenten i vognkortet.

Masse i kjøreklar tilstand

Vekten i kjøreklar tilstand er vekten til det kjøreklare standardkjøretøyet.

Massen i kjøreklar tilstand består av:

- Tomvekt (massen til det tomme kjøretøyet) med innmontert standardutstyr fra fabrikken
- Vekten til grunnutstyret

Grunnutstyret omfatter alt utstyr og væsker som er nødvendig for sikker og forskriftsmessig bruk av kjøretøyet. Vekten til grunnutstyret består av:

- 90 % fylt vannanlegg (vanntank og ledninger)
- 100 % fylte aluminiumsgassflasker
- Fylt varmeanlegg
- Fylt toalettspyleanlegg
- Forsyningsledningene for 230-V-forsyningen (kabeltrommel)
- Innbyggingssett for ekstrabatteri, når det er ekstrabatteri er mulig

Spillvannstank og kloakktank er tom.

Eksempel på beregning av grunnutstyr med to gassflasker

Vanntank med 40 l	40 kg
Cisterne på 10 l	+ 10 kg
Gassflasker (2 x 11 kg _{gass} + 2 x 14 kg _{flaske})	+ 50 kg
230 V-forsyningsledning	+ 4 kg
Innbyggingssett ekstrabatteri	+ 20 kg
Sum	= 124 kg

3

Før kjøring

Eksempel på beregning av grunnutstyr med én gassflaske

Vanntank med 40 l	40 kg
Cisterne på 10 l	+ 10 kg
Gassflasker (1 x 5 kg _{gass} + 1 x 6 kg _{flaske})	+ 11 kg
230 V-forsyningsledning	+ 4 kg
Innbyggingssett ekstrabatteri	+ 20 kg
Sum	= 85 kg

Kjøretøyets vekt i kjøreklar tilstand oppgis i vognkortet av produsenten.

Last Lasten består av:

- Tilleggsutstyr
- Personlig utstyr

Forklaringer til de enkelte bestanddelene i lasten finner du i den følgende teksten.

- ▷ Kjøretøyets last kan økes idet massen reduseres i kjøreklar tilstand. Til dette er det eksempelvis tillatt å tømme væskebeholderne eller å ta ut gassflaskene.

Tilleggsutstyr

Til tilleggsutstyret hører tilbehør og spesialutstyr. Eksempler på tilleggsutstyr er:

- Takreling
- Reservehjul
- Markise
- Sykkelstativ
- Satellittanlegg
- Mikrobølgeovn
- Varmtvannsforsyning

Vektangivelsene for forskjellig spesialutstyr finner du i kapittel 16 eller du kan få dem hos produsenten.

Personlig utstyr

Personlig utstyr omfatter alle gjenstander som er tatt med i kjøretøyet og som ikke er inkludert i tilleggsutstyret. Personlig utstyr er for eksempel:

- Matvarer
- Servise
- Fjernsynsapparat
- Radio
- Klær
- Sengetøy
- Leker
- Bøker
- Toalettsaker

Dessuten regnes følgende som personlig utstyr, uavhengig av hvor det er plassert:

- Sykler
- Båter
- Surfebrett
- Sportsutstyr

For personlig utstyr må produsenten planlegge en minstevekt etter gjeldende bestemmelserpunkt i en minstevekt som kan regnes ut etter følgende formel:

Formel Minstevekt M (kg) = $10 \times N + 10 \times L + 30$

3

Før kjøring

Forklaring

N = maks. antall senger iht. produsentens opplysninger
L = campingvognens totale lengde i meter, unntatt påløp

Eksempel

Campingvogn med 4 senger og med en lengde på 5 m:
Minstevekt M (kg) = $10 \times 4_{\text{senger}} + 10 \times 5_{\text{meter}} + 30 = 120 \text{ kg}$

3.6.2 Beregning av last

- ▶ Beregning av lasten på fabrikken skjer på grunnlag av punktvekter. Teknisk tillatt totalvekt i lastet tilstand må av sikkerhetsgrunner ikke under noen omstendighet overskrides.
- ▶ Vognkortet inneholder bare den teknisk tillatte totalvekten i kjøreklar stand, ikke kjøretøyets faktiske vekt. For din egen sikkerhet anbefaler vi å veie det fullastede kjøretøyet på en offentlig vekt før turen starter.

Lasten (se avsnittet 3.6.1) er vektforskjellen mellom

- teknisk tillatt totalvekt i lastet tilstand og
- kjøretøyets masse i kjøreklar tilstand.

Eksempel på beregning av last

	Beregnet vekt i kg	Beregning
Teknisk tillatt totalvekt iht. vognkortet	1500	
Vekt i kjøreklar tilstand inklusive grunnutstyr iht. vognkort	- 1200	
Fremgår som tillatt last	300	
Tilleggsutstyr	- 40	
Utgjør til personlig utstyr	= 260	

Beregningen av lasten ut fra differansen mellom teknisk tillatt totalmasse i lastet tilstand og massen som er angitt av produsenten i kjøreklar tilstand, er imidlertid kun en teoretisk verdi.

Kun når kjøretøyet veies på en offentlig vekt med fylte tanker, fylte gassflasker og komplett tilleggsutstyr, kan den virkelige lasten registreres.

Differansen mellom teknisk tillatt totalmasse i lastet tilstand og den veide vekten til kjøretøyet gir den virkelige lasten.

Resultatet er vekten som virkelig kan lastes på det personlige utstyret.

3

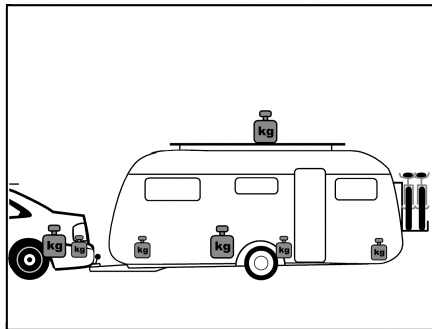
Før kjøring

3.6.3 Last campingvognen riktig

- ▶ Teknisk tillatt totalvekt må ikke overskrides.
- ▶ Fordel lasten jevnt på venstre og høyre side av kjøretøyet.
- ▶ Plasser alle gjenstander slik at de ikke sklir.
- ▶ Tyngre gjenstander (fortelt, hermetikkbokser o. l.) plasseres i nærheten av akslingene. For oppbevaring av tunge gjenstander er fremfor alt de nedre oppbevaringsrommene, hvis dører ikke lar seg åpne i kjøreretningen, spesielt godt egnet.
- ▶ Lettere gjenstander (tøy) plasseres i takskapene.
- ▶ Ikke last campingvognen slik at den blir baktung.

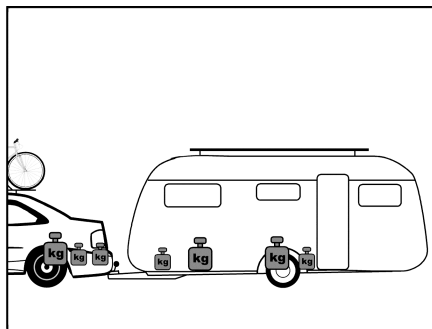
Anbefalingen om plassering av last kan ikke følges konsekvent, da oppbevaringsmulighetene er fordelt over hele campingvognen. Påse at tyngre gjenstander plasseres i nærheten av akslingen og nær gulvet i campingvognen. Tyngre gjenstander (fortelt, hermetikkbokser o. l.) plasseres eventuelt trekkvognen.

Bilde 3 Feil vektfordeling

Feil lasting

Last som ligger fra hverandre (Bilde 3) gir sleng. Taklast reduserer kjøreegenskapene og flytter tyngdepunktet oppover. Det øker risikoen for sleng på vognen.

Bilde 4 Riktig vektfordeling

Laste riktig

Legg tyngre gjenstander som f.eks. fortelt, hermetikkbokser o. l. i trekkvognen i stedet for campingvognen. Sykler festes på taket til trekkvognen. Plasser all last nær akslingen (Bilde 4).

3

Før kjøring

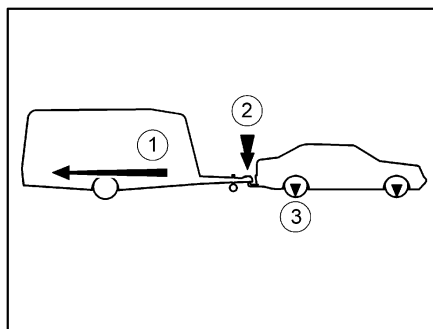
3.6.4 Tilhengerlast, støttelast og akseltrykk

▷ Campingvognens støttelast skal være maksimalt 100 kg.

▷ Viktig for valg av trekkvogn og tilhenger er opplysningene som står oppført i vognkortet.

- 1 Tilhengerlast
- 2 Støttelast
- 3 Akseltrykk

Bilde 5 Tilhengerlast, støttelast og akseltrykk

Tilhengerlast

Tilhengerlasten (Bilde 5,1) som er oppgitt i trekkvognens vognkort angir den **maksimale vekten** som trekkvognen har lov til å trekke. Tilhengerlasten gjelder campingvognens **faktiske** vekt og **ikke** campingvognens tekniske tillatte totalvekt.

Eksempel

Trekkvognen kan trekke 1 200 kg. Når campingvognen har en teknisk tillatt totalvekt på 1 200 kg og veier 900 kg, kan man laste den med 300 kg til. Hvis campingvognen derimot har en teknisk tillatt totalvekt på 1 400 kg, kan den kun lastes inntil maks. 1 200 kg.

Støttelast

Støttelasten (Bilde 5,2) angir med hvilken kraft campingvognens påløp får trykke på trekkvognens tilhengerkobling. Opplysninger om dette finnes i tilhengerkoblingens beskrivelse og i vognkortet. En tilhengerkobling med tillatt støttelast på 50 kg, får altså ikke bære en lastet campingvogn med en støttelast på 75 kg. Man må dessuten ta hensyn til støttelasten ved den tekniske tillatte totalvekten for trekkvognen. Eventuelt må lasten i trekkvognen reduseres med vekten av støttelasten.

Teknisk tillatt totalvekt for trekkvognen og campingvognen må aldri overskrides.

▷ Bare når støttelasten er optimalt tilpasset kombinasjonen trekkvogn og campingvogn, oppnår ekvipasjen den beste kjørestabiliteten og trafiksikkerheten. Optimal støttelast er samtidig maksimum mulig støttelast.

- I vognkortet og i beskrivelsen av tilhengerkoblingen finner du informasjon om maks. tillatt støttelast.
- Når det er oppgitt forskjellige verdier i vognkortet og i beskrivelsen av tilhengerkoblingen: Velg den **laveste** verdien. Denne verdien er **maks. mulig støttelast** for ekvipasjen.
- Kontroller støttelasten før hver tur, f.eks. med en støttelastvekt. For å oppnå riktig verdi, plasseres støttelastvekten loddrett under koblingskjeften og sett påløpet til campingvognen vannrett.
- Fordel lasten i campingvognen slik at den målte støttelasten kommer så nær den maksimum mulige støttelasten som mulig. Maksimum mulig støttelast må ikke overskrides.

3

Før kjøring

Akseltrykk

Akseltrykket (Bilde 5,3) er også oppgitt i trekkvognens vognkort, og utviser tillatt maksimumslast for fram- og bakaksling. Akseltrykket må ikke overskrides på grunn av en tilhenger. Hvor hvilke krefter virker i ekvipasjen, viser figuren øverst på siden.

3.6.5 Taklast

- ▶ Klatre alltid opp via stigen bak når du skal opp på taket.
- ▶ Man må kun bruke stigen når de bakre sveivestøttene er skjøvet helt ut **eller** campingvognen er koblet til trekkvognen **eller** campingvognen er støttet opp bak mot å tippe. Ellers kan campingvognen tippe bakover. Fare for å falle ned!
- ▶ Vær forsiktig når du går opp stigen. Sklifare når stigen er fuktig eller isete.
- ▶ Vær forsiktig når du går på taket. Sklifare når taket er fuktig eller isete.
- ▶ Ikke belast taket for mye. Med økende takbelastning blir kjøreegenskapene og bremseegenskapene dårligere.
- ▶ Overhold maksimal taklast på 100 kg!
- ▶ **På tak med GRP-dekksjikt er det ekspansjonsskjøter i lengderetningen på begge sider av taket. Disse er ca. 150 mm brede og skal hindre for stor utvidelse av taket ved intenst solskinn. I dette området er GRP-dekksjiktet ikke limt fast. Ved normale temperaturer ses en svak hvelving, som utvider seg ved oppvarming. Ikke trå på dette området, og ikke foreta påbygginger i ettertid.**

- ▷ **Kjøretøyets tak er ikke konstruert for punktbelastning. Før du går på taket må området du skal gå på tildekkes. Materialer med glatt eller myk overflate som f.eks. en tykk isoporplate egner seg bra.**
- ▷ Maksimalt tillatt taklast er 100 kg.
- ▷ Hvis kjøretøyet er utstyrt med takreling, kan man feste lastestativ for taklast på takrelingen (f.eks. surfebrett, gummibåt eller lettere kanoer). Spesielle stativsystemer kan fås som tilbehør fra andre produsenter.
- ▷ Taklasten må festes sikkert med strammestropper. Bruk ikke festebånd av gummi.
- ▷ Kontroller kjøretøyets totalhøyde etter ferdig lastet lastestativ for taklast.

- ▷ Fest en lapp med totalhøyden godt synlig i trekkvognen.

3 Før kjøring

3.7 Gulvbelegg av PVC

- ▷ Sko med tynne hæler kan lage merker som ikke går bort på gulvbelegget av PVC. Bruk ikke sko med spisse hæler inne i kjøretøyet.
- ▷ Pålagte gummimatter eller lengre tids påvirkning av f.eks. ketchup, gulrotsaft, kulepennblekk, blod eller lepestift kan føre til misfarging av PVC-gulvbelegget. Flekker på gulvet skal helst fjernes straks.

3.8 Fjernsynsapparat

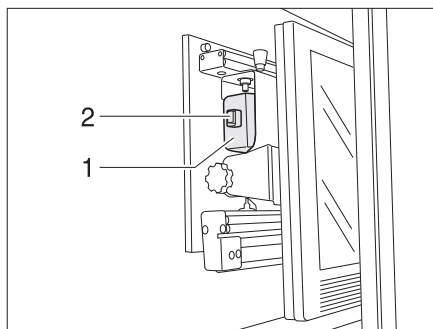
- ▶ Før avreise fjernes fjernsynsapparatet fra underlaget og lagres trygt.
- ▶ Før avreise settes flatskjermen og skjermholderen til utgangsstilling, og deretter sikres de. Hvis skjermholderen er montert i et TV-skap: Lukk TV-skapet.
- ▶ Før hver avreise skal du kontrollere at antennen er plassert i parkeringsstilling. Fare for ulykker! Parkeringsposisjon betyr: Antennen peker bakover, er helt senket og er låst i denne posisjonen.

- ▷ Du finner mer informasjon om plassering av flatskjermen i kapitlet 6.

Holder i TV-skap

Flatskjermen er festet i et uttrekk i TV-skapet (modellavhengig).

Bilde 6 Holder i TV-skap

Lagre flatskjerm:

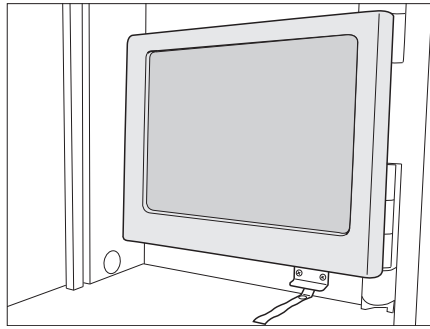
- Drei flatskjermen til utgangsstilling, og la det ev. hektes på plass.
- Skyv holderen for flatskjermen innover med håndtaket (Bilde 6,1) til låsen (Bilde 6,2) går i lås.
- Lukk TV-skapet.

3

Før kjøring

Holder med leddarm

Flatskjermen er festet til en leddarm.

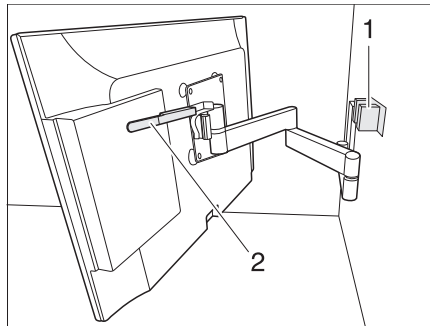
Bilde 7 Holder med leddarm

Lagre flatskjerm:

- Sving tilbake flatskjermen til utgangsstilling, og la det hektes på plass.

Holder med leddarm

Flatskjermen er festet til en leddarm.

Bilde 8 Holder med leddarm

Lagre flatskjerm:

- Sving tilbake flatskjermen til utgangsstilling, og la det hektes på plass.

3

Før kjøring

3.9 Trafikksikkerhet

► Dekktrykket må kontrolleres før kjøring eller minst annenhver uke. Feil dekktrykk fører til forhøyet slitasje og kan føre til alt fra skade på dekkene til punktering. Du kan miste kontrollen over kjøretøyet.

Bruk sjekklisten før hver avreise:

Trekkvogn med campingvogn

Nr.	Kontroll	Kontrollert
1	Alle bilpapirer om bord	
2	To ytterspeil montert på trekkvogn	
3	Støttelast ikke over- eller underskredet	
4	Dekk i god stand	
5	Lysanlegg fungerer	
6	Påløpsbrems fungerer	
7	Bremsene reagerer jevnt/regelmessig	
8	Ekvipasjen holder sporet under bremsing	
9	Bestem totalhøyde og noter den ned. Høydeangivelsen skal oppbevares godt synlig i trekkvognen	

Vannanlegg boenhet

10	Mobil spillvannstank i gasskapet lagret og sikret	
11	Vannanlegget tømt ved frostfare. Åpne vannkraner og tappekraner	

Boenhet utvendig

12	Markise kjørt helt inn	
13	Sjekk at det ikke er snø og is på taket (om vinteren)	
14	Utvendige tilkoblinger frakoblet og ledninger lagret	
15	Eksterne støtter fjernet	
16	Sveivestøtter og støttehjul til vognslep sveivet helt opp	
17	Støtteklossene fjernet og lagt bort	
18	Stigtrinn sikkert lagret	
19	Utvendige luker lukket og låst	
20	Påkjøringsrampe skjøvet inn og sikret	
21	Lukk inngangsdøren	

Boenhet innvendig

22	Vinduer og takluker lukket og låst	
23	Fjernsynsapparatet festet i TV-skapet eller fjernet fra underlaget og trygt lagret	
24	Trekk inn TV-antennen (hvis montert)	
25	Fest eller sikre alle løse gjenstander	
26	Tøm åpne hyller etc.	
27	I takskapet til forteltlampen ingen oppbevaring av gassflasker eller andre lett antenkelige materialer	
28	Sikre kjøleskapdøren	
29	Kjøleskap satt på 12 V-drift	

3

Før kjøring

Nr.	Kontroll	Kontrollert
30	Alle skuffer og klaffer lukket	
31	Innvendige dører og bord sikret	
32	Spisebordet festet i den nedre holdeskinnen	
33	Hevebord senket og festet til sittebenkene	
34	Klaffsenger eller justerbare senger sikret	

Gassanlegg

35	Fest gassflaskene i gasskapet slik at de ikke kan skli	
36	Beskyttelseshetten satt på gassflasken	
37	Steng gassflaskens hovedventil og gassavstengeventil	

Elektrisk anlegg

38	<p>Sjekk spenningen i boenhetsbatteriet (se kapittel 8). Viser panelet for lav batterispenning, må boenhetsbatteriet lades. Følg anvisningene i kapittel 8.</p> <p> ▷ Start reisen med fullt ladet boenhetsbatteri.</p>	
----	--	--

3 Før kjøring

4 Under kjøring

Kapitteloversikt

I dette kapitlet finner du opplysninger vedrørende kjøring med campingvogn. Anvisningene omfatter:

- Kjørehastigheten
- Bremsene
- Rygging

4.1 Kjøring med campingvogn

- ▶ Det er ikke tillatt å oppholde seg i campingvognen under kjøring.
- ▶ Campingvognene er konstruert for en teknisk tillatt maksimumshastighet på 120 km/t. Følg nasjonale forskrifter.
- ▶ Følg alltid hastighetsgrensene i de enkelte land (se kapittel 17).

- ▷ Under kjøring må du passe på at vinkelen mellom kjøretøyene ikke blir for liten. Hjørnene kan støte sammen og på den måten gjøre stor skade på kjøretøyene. Stopp når vinkelen mellom kjøretøyene er ca. 120°, (se kapittel 4.3).
- ▷ For tilhengerpåløp med støttehjulmontering på siden blir den frie styrevinkelen til den aktuelle siden noe redusert.

Vesentlige forskjeller ved kjøring med campingvognen, i motsetning til kjøring uten campingvogn, er større kjøretøysbredde og kjøretøylengde, mindre akselerasjon og lengre bremserekning. Ta hensyn til disse forandringene i bilens kjøreegenskaper når du kjører med campingvogn.

4.2 Bremser

- ▶ Defekter ved bremseanlegget må straks repareres på autorisert fagverksted.

Ved hver kjørestart

Kontroller med prøvebremsing ved hver kjørestart:

- Fungerer påløpsbremsen?
- Reagerer bremsene jevnt?
- Holder ekvipasjen sporet under bremsing?

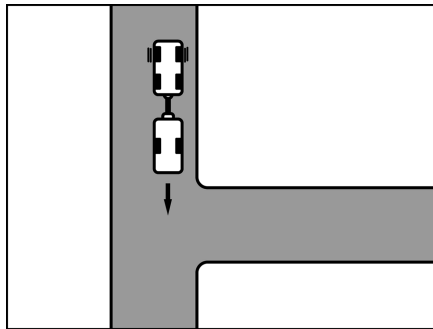
4 Under kjøring

4.3 Rygging

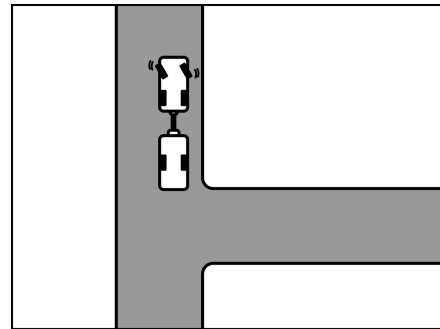

- ▷ Ved rygging reagerer campingvognen helt motsatt av trekkvognens styrebevegelser. Svinger du til venstre med trekkvognen, beveger campingvognen seg mot høyre!
- ▷ Rygg aldri uten dirigerende medhjelper.

På modeller med ryggeautomatikk er det mulig å rygge uten problemer. I tillegg til rullemotstand må det tas hensyn til en restbremsekraft.

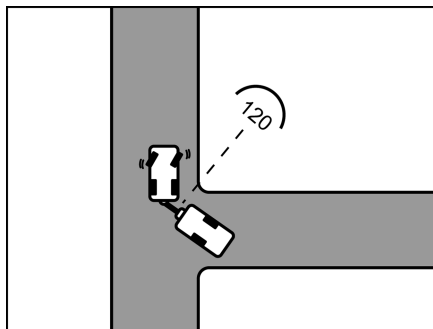
Bilde 9 Kjør bakover

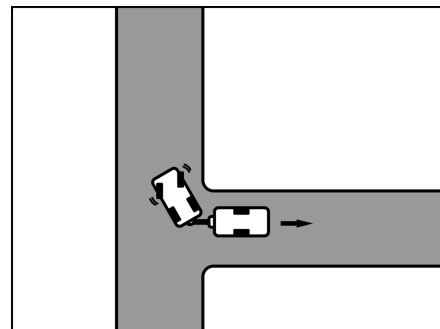
Bilde 10 Sving til venstre

Kjøring bakover:

- Kjør så nær innkjøringen til campingvognens bakdel er på høyde med innkjøringen (Bilde 9).
- Sving mot venstre når ekvipasjen står stille (Bilde 10).
- Kjør forsiktig bakover. Campingvognen svinger mot høyre.

Bilde 11 Kjør bakover

Bilde 12 Sving til høyre

- ▷ Vinkelen mellom kjøretøyene må ikke bli for liten, ellers støter hjørnene sammen. Det kan føre til alvorlige skader på kjøretøyene. La en dirigerende medhjelper hjelpe deg!
- ▷ Den angitte vinkelen gjelder også ved foroverkjøring!
- Stopp når vinkelen mellom kjøretøyene er ca. 120° (Bilde 11).
- Legg over til høyre og kjør forsiktig bakover (Bilde 12).
- Kjør videre bakover, hhv. juster med rattet.
- Legg over til venstre på de siste 2 til 3 metrene, slik at ekvipasjen rettes opp.

Kapitteloversikt

I dette kapitlet finner du opplysninger vedrørende oppstilling av kjøretøyet.

Anvisningene omfatter:

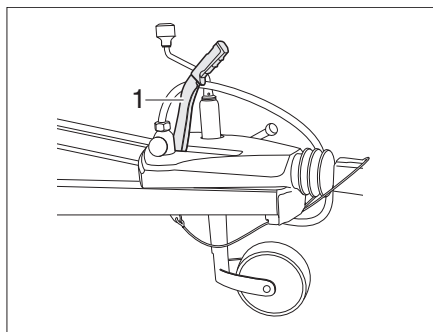
- Håndbremsen
- Støtteklosser
- Betjening av støtter
- Stigtrinnene
- Mobil spillvannstank
- 230 V-tilkoblingen
- Kjøleskapet

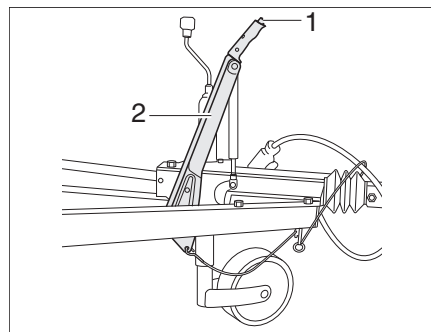
- ▷ Sett kjøretøyet slik at det står mest mulig vannrett. Sikre kjøretøyet slik at det ikke begynner å trille.
- ▷ Dyr (spesielt mus) kan forårsake store skader inne i bilen. For å unngå dette må kjøretøyet regelmessig kontrolleres for skader eller spor etter dyr.

5.1 Håndbremse

Dra alltid håndbremsen på ved parkering av kjøretøyet.

Bilde 13 Håndbrems

Bilde 14 Alternativer: Håndbrems

Løse håndbremsen

- Løs håndbremsen ved å trekke bremsespaken (Bilde 13,1) oppover og deretter senke den.

Alternativer: Løse håndbremsen

- Løs håndbremsen ved å trykke på sikringsknappen (Bilde 14,1) og senke bremsespaken (Bilde 14,2).

- ▶ Bremsespaken må ikke berøre bakken i nødssituasjoner. Kontroller at bremsespaken kan bevege seg fritt etter aktivering av sikkerhetskabelen (parkeringsbrems i lukket stilling). Overhold klaringene!
Hvis parkeringsbremsen berører kjørebanelen, vil ikke nødbremsfunksjonen virke.

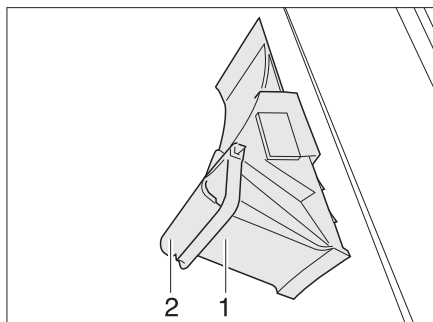

- ▷ Løft bremsespaken litt opp før du løsner håndbremsen. Slik blir det lettere å trykke inn sikringsknappen som står under fjærtrykk.
- ▷ Ved frostfare må man løsne håndbremsen av og til og deretter dra den på igjen. Slik unngår du fastfrysing eller fastrusting. Sikre kjøretøyet slik at det ikke ruller før du løser håndbremsen.

5 Oppstilling av campingvogn

5.2 Støtteklosser

Bruk begge støtteklossene selv i svake stigninger eller hellinger. Støtteklossene befinner seg i gasskapet til campingvognen.

Bilde 15 Støttekloss

- Uttak:
- Sving ned holdebøylen (Bilde 15,2).
 - Ta støtteklossen (Bilde 15,1) ut av holderen.

5.3 Sveivestøtter

- ▷ **De innebygde sveivestøttene må ikke brukes til jekk. De skal kun brukes til å stabilisere kjøretøyet når det står parkert. Hjulene på kjøretøyet må ikke avlastes.**
- ▷ Ved oppstilling av kjøretøyet, påse at ingen av sveivestøttene belastes mer enn de andre.
- ▷ Kjør sveivestøttene opp til anslag før man kjører.
- ▷ Sveivestøttene må ikke brukes til utjevning av posisjonen i ujevnt terreng.

- ▷ Er underlaget mykt eller ustabilt, bør det legges en stor plate eller treplanke under støttene for å forhindre at de synker ned i bakken.

Stabiliser campingvognen med de innebygde sveivestøttene (standardutstyr) når den står parkert.

Still campingvognen vannrett ved hjelp av støttehjulet til vognslep. Kontroller ved hjelp av vater.

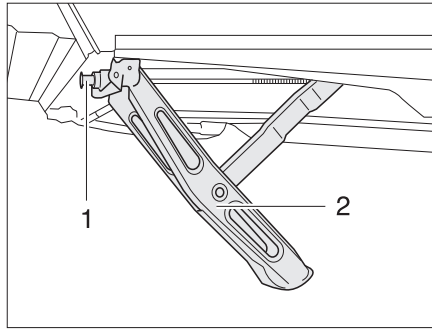
Sveiv ned sveivestøttene når campingvognen står helt vannrett.

- ▷ Ikke smør spindelen til sveivestøttene med fett. Spray sveivestøtten med vanlig teflonspray.

5

Oppstilling av campingvog-

Bilde 16 Sveivestøtte nedsveivet

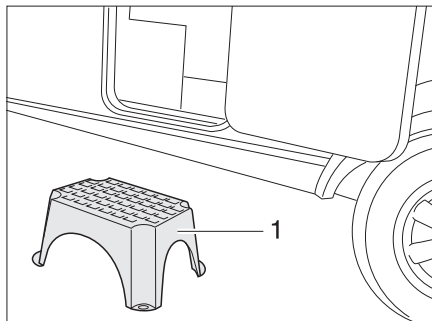
- Sveiv ned:*
- Sett håndsseiven (standardutstyr) på sveivestøttens (Bilde 16,2) sekskant (Bilde 16,1).
 - Drei håndsseiven med urviseren. Sveivestøtten svinges nedover.

- Sveiv oppover:*
- Drei håndsseiven mot urviseren. Sveivestøtten svinges oppover.

5.4 Stigrinn (frittstående)

- ▶ Kontroller at stigrinnet står på hard og jevn bakke. Slik unngår du at stigrinnet velter.
- ▶ Ikke gå opp på stigrinnets kanter. Sklifare!
- ▶ Fest stigrinnet til bakken med f.eks. teltplugger. Det hindrer at stigrinnet sklir.

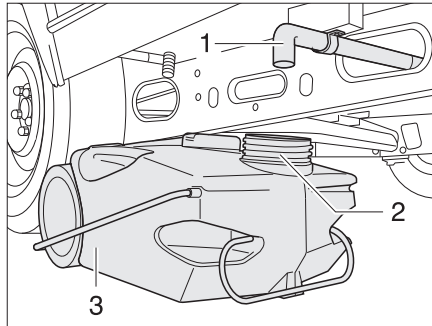

Bilde 17 Stigrinn (frittstående)

- Sett stigrinnet (Bilde 17,1) foran inngangen til campingvognen.

5 Oppstilling av campingvogner

5.5 Spillvannstank, mobil

Bilde 18 Spillvannstank, mobil

Spillvannstanken (Bilde 18,1) oppbevares i gasskapet til campingvognen under kjøring. Avløpsrøret (Bilde 18,3) til campingvognen sitter under kjøretøyets gulv på venstre side i kjøreretningen.

Før vannanlegget blir benyttet: Still spillvannstanken under campingvognen slik at åpningen (Bilde 18,2) til spillvannstanken står under avløpsrøret.

5.6 230 V-tilkobling

Kjøretøyet kan tilkobles en 230 V-forsyning (se kapittel 8).

5.7 Kjøleskap

- ▷ 12 V-drift av kjøleskapet fungerer så snart en trekkvogn er tilkoblet. Sett kjøleskapet på 230 V-drift eller gassdrift når kjøretøyets motor er slått av, slik at ikke batteriet utlades.

6 Å bo i bobil

Kapitteloversikt

I dette kapitlet finner du opplysninger vedrørende det å bo i kjøretøyet.

Anvisningene omfatter:

- Åpning og lukking av dører og utvendige luker
- Oppvarming av kjøretøyet
- Lufting av kjøretøyet
- Åpning og lukking av vinduer og rullegardiner
- Åpning og lukking av takluker
- Ombygging av bord
- Plassering av fjernsynsapparatet
- Lampene
- Utvide sittegruppen
- Bruk av sengene

6.1 Dører

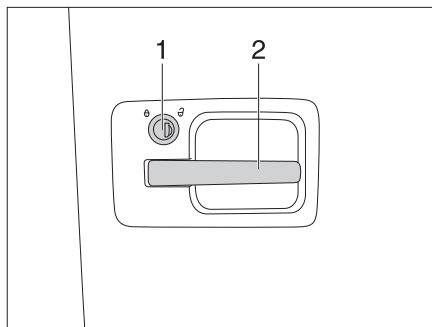

► Dørene skal være lukket under kjøring.

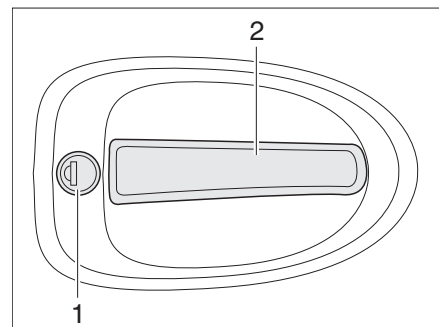

- ▷ Ved å låse dørene kan du forhindre at de åpner seg av seg selv, f.eks. ved uhell.
- ▷ Låste dører hindrer også uvedkommende i å trenge inn, f.eks. ved lyskruss.
- ▷ Lås alltid dørene når du forlater kjøretøyet.
- ▷ På inngangsdører som åpnes mot venstre, skjer låsingen og opplåsingens speilvendt i forhold til den vise inngangsdøren.

6.1.1 Inngangsdør, utvendig (foldehåndtak)

Bilde 19 Dørlås, utvendig

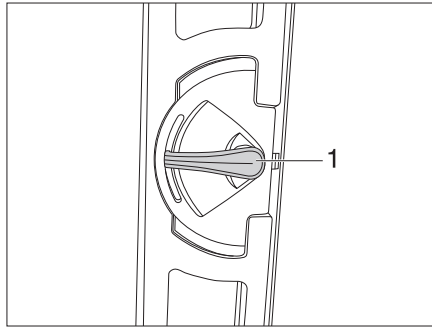

Bilde 20 Dørlås, utvendig

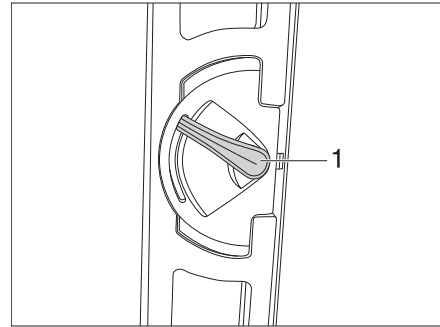
- Åpne:**
- Stikk nøkkelen i låsesylinderen (Bilde 19,1 og Bilde 20,1) og dreii den med urviseren til låsen åpnes.
 - Vri nøkkelen tilbake til midtstilling og dra den ut.
 - Dra i håndtaket (Bilde 19,2 og Bilde 20,2). Døren er åpen.
- Låse:**
- Stikk nøkkelen i låsesylinderen (Bilde 19,1 og Bilde 20,1) og dreii den mot urviseren til låsen stenges.
 - Vri nøkkelen tilbake til midtstilling og dra den ut.

6 Å bo iobil

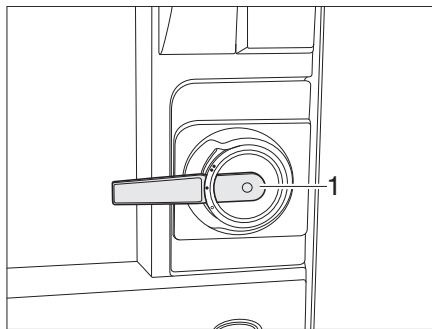
6.1.2 Inngangsdør, innvendig

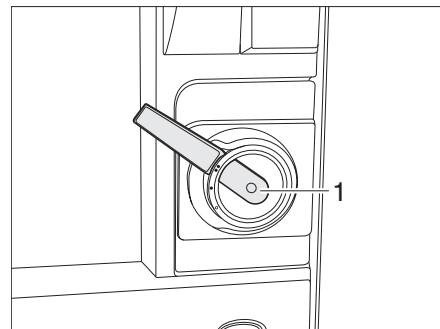
Bilde 21 Variant 1: Dørlås inngangsdør, innvendig, åpen

Bilde 22 Variant 1: Dørlås inngangsdør, innvendig, låst

Bilde 23 Variant 2: Dørlås inngangsdør, innvendig, åpen

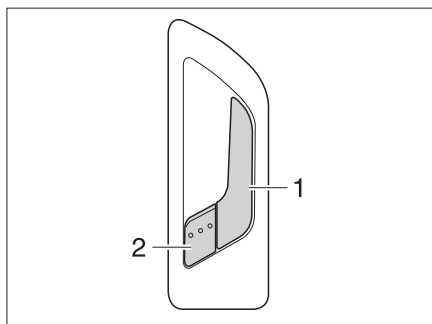

Bilde 24 Variant 2: Dørlås inngangsdør, innvendig, låst

Åpne: ■ Trykk ned håndtaket (Bilde 21,1 eller Bilde 23,1).

Låse: ■ Trykk opp håndtaket (Bilde 22,1 eller Bilde 24,1) ca. 45°, og la det stå i denne stillingen.

Inngangsdør, innvendig (med låsespak)

Bilde 25 Dørlås inngangsdør, innvendig

Åpne: ■ Dra i håndtaket (Bilde 25,1). Dørlåsen åpnes. Låsespaken (Bilde 25,2) spretter ut automatisk.

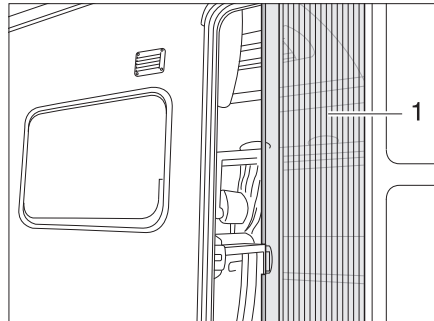
Låse: ■ Trykk låsespaken (Bilde 25,2).

6 Å bo iobil

6.1.3 Myggnetting på inngangsdøren

- ▷ Materielle skader ved lukking av inngangsdøren når myggnettingen er trukket ut. Ikke lukk inngangsdøren.
- ▷ Skyv myggnettingen helt inn før inngangsdøren lukkes.

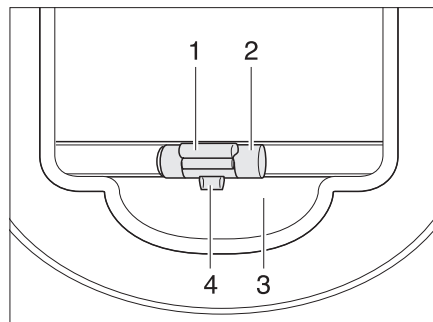

Bilde 26 Myggnetting

- Åpne:** ■ Trekk myggnettingen helt ut på håndtaket (Bilde 26,1).
- Lukke:** ■ Skyv myggnettingen tilbake på håndtaket (Bilde 26,1).

6.1.4 Blendingsgardin for inngangsdør (variant 1)

Blendingsgardinen for inngangsdøren befinner seg i det øvre rullegardinskapet.

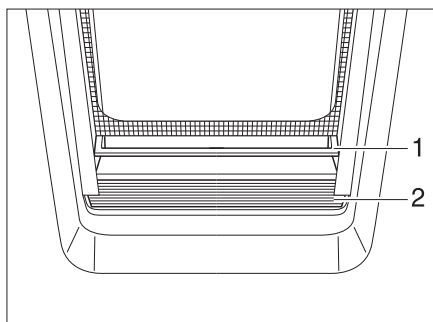
Bilde 27 Blendingsgardin

- Lukke:** ■ Trekk blendingsgardinen ned med håndtaket (Bilde 27,2), og la den festes.
- Åpne:** ■ Trekk blendingsgardinen (Bilde 27,2) litt ned med håndtaket, og trykk frigjøringslisten (Bilde 27,1) utover. Låsen (Bilde 27,4) løsner fra festet (Bilde 27,3).
- Før blendingsgardinen langsomt tilbake med håndtaket.

6 Å bo i bobil

6.1.5 Blendingsgardin for inngangsdør (variant 2)

I inngangsdøren er det et vindu med integrert blendingsfoldegardin.

Bilde 28 Blendingsfoldegardin

Lukke:

- Ta tak i blendingsfoldegardinen (Bilde 28,2) midt på listen (Bilde 28,1), dra nedenfra og oppover og slipp i ønsket høyde. Blendingsfoldegardinen blir stående i denne høyden.

Åpne:

- Ta tak i blendingsfoldegardinen midt på listen og skyv den nedover.

6.2 Utvendige luker

- ▷ Steng og lås samtlige utvendige luker og klaffelåser før avreise.
- ▷ For å åpne eller lukke utvendige luker må alle lås på den utvendige luken åpnes eller stenges.

- ▷ Steng alle utvendige luker når du forlater kjøretøyet.

De utvendige lukene som er montert på kjøretøyet er utstyrt med enhetlige låsesylindre. Derfor kan alle låser åpnes med samme nøkkel.

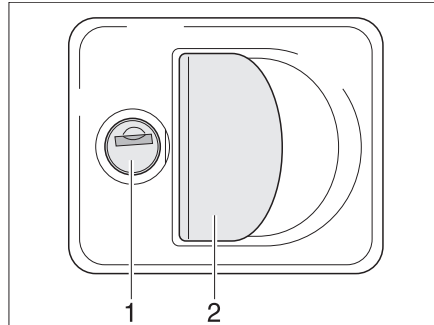
6

Å bo iobil

6.2.1 Lukelås med håndtaksskål

- ▷ Den utvendige luken åpnes ved at man trekker i alle låsehåndtakene på den utvendige luken samtidig.

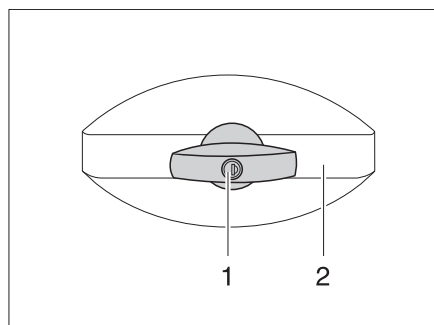
Bilde 29 Lukelås med håndtaksskål

- Åpne:**
- Sett nøkkelen i låsesylindere (Bilde 29,1) og drei den en kvart omdreining. Lukelåsen er åpnet.
 - Trekk ut nøkkelen.
 - Trekk i låsehåndtaket (Bilde 29,2). Den utvendige luken er åpen.
- Stenge:**
- Steng den utvendige luken helt.
 - Sett nøkkelen i låsesylindere, og drei den en kvart omdreining. Lukelåsen er låst.
 - Trekk ut nøkkelen.

6.2.2 Klaffelås, ellipseformet

- ▷ Det kan trengje vann inn i den åpne klaffelåsen når det regner. Steng derfor låsehåndtaket.

Bilde 30 Klaffelås, ellipseformet, låst

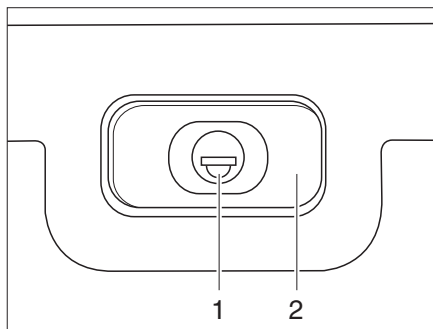
- For å åpne:**
- Stikk nøkkelen inn i låsesylindere (Bilde 30,1) og drei den en kvart omdreining mot urviseren. Låsehåndtaket (Bilde 30,2) spretter ut.
 - Trekk ut nøkkelen.
 - Drei låsehåndtaket en kvart omdreining mot urviseren. Klaffelåsen er åpnet.

6 Å bo i bil

For å stenge:

- Steng igjen den utvendige luken.
- Drei låsehåndtaket med urviseren til det står vannrett. Klaffelåsen er nå stengt, men ikke låst.
- Stikk nøkkelen i låsesylinderen.
- Press inn låsehåndtaket med isatt nøkkel og drei nøkkelen en kvart omdreining med urviseren. Låsehåndtaket forblir låst.
- Trekk ut nøkkelen.

6.2.3 Klaffelås, rettkantet

Bilde 31 Klaffelås, rettkantet, låst

For å åpne:

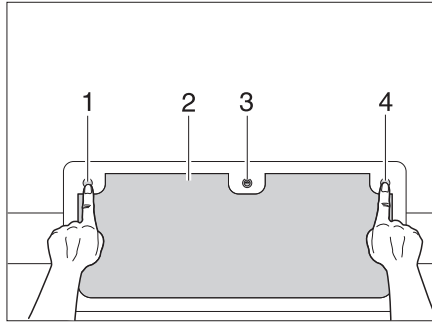
- Stikk nøkkelen i låsesylinderen (Bilde 31,1) og drei den en kvart omdreining. Låsehåndtaket (Bilde 31,2) spretter ut.
- Trekk ut nøkkelen.
- Drei låsehåndtaket en kvart omdreining. Klaffelåsen er åpnet.

For å stenge:

- Steng igjen den utvendige luken.
- Drei låsehåndtaket til det står vannrett. Klaffelåsen er nå stengt, men ikke låst.
- Stikk nøkkelen i låsesylinderen.
- Press inn låsehåndtaket med isatt nøkkel og drei nøkkelen en kvart omdreining. Låsehåndtaket forblir låst.
- Trekk ut nøkkelen.

6 Å bo iobil

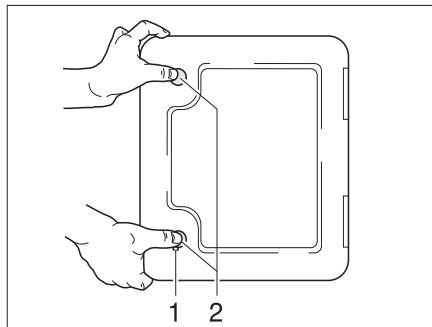
6.2.4 Lukelås med trykknapper

Bilde 32 Lukelås med knapper, lukket

- Åpne:**
- Stikk nøkkelen i låsesylinderen (Bilde 32,3) og drei den en kvart omdreining.
 - Trekk ut nøkkelen.
 - Trykk inn de tre trykknappene (Bilde 32,1, 3 og 4).
- Lukke:**
- Lukk den utvendige luken (Bilde 32,2) helt til den går hørbart i lås.
 - Stikk nøkkelen i låsesylinderen (Bilde 32,3) og drei den en kvart omdreining. Låsen er låst.
 - Trekk ut nøkkelen.

6.2.5 Luke på toalett-kassett

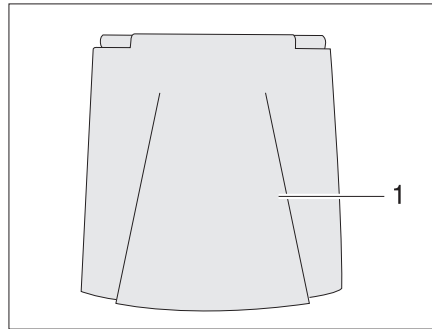

Bilde 33 Luke på toalett-kassett

- For å åpne:**
- Stikk nøkkelen i låsesylinderen (Bilde 33,1) til trykklåsen og drei den en kvart omdreining.
 - Trekk ut nøkkelen.
 - Begge trykklås (Bilde 33,2) trykkes samtidig med tomlene og luken til toalett-kassett åpnes.
- For å stenge:**
- Lukk luken til toalett-kassett og trykk den igjen.
 - Stikk nøkkelen i låsesylinderen (Bilde 33,1) og drei den en kvart omdreining.
 - Trekk ut nøkkelen.

6 Å bo iobil

6.2.6 Utvendig luke 230 V-tilkobling

Bilde 34 Utvendig luke 230 V-tilkobling

- Åpne:** ■ Sving den utvendige luken (Bilde 34,1) opp.
- Lukke:** ■ Sving den utvendige luken (Bilde 34,1) ned, og trykk den igjen.

6.3 Oppvarming

- ▶ Ved oppvarmingsdrift blir avgassrøret i klesskapet varmt. Ikke oppbevar varmeømfintlige klær i nærheten av avgassrøret (se også kapittel 9).

- ▷ Betjeningen av varmeanlegget er beskrevet i kapittel 9.

6.4 Lufthing

- ▶ Oksygenet i luften inne i kjøretøyet forbrukes av passasjerenes pusting og ved bruk av gassdrevne innebygde apparater. Derfor må oksygenet stadig fornyes. Derfor er det montert inn luftesystemer i kjøretøyet (f.eks. takluker med automatisk luftesystem, takhettevifter eller gulvvifter). Luftesystemet må ikke blokkeres eller dekkes til, f.eks. med en vintermatte, verken fra innsiden eller utsiden. Hold det automatiske luftesystemet fritt for snø og løv. Det er fare for kvelning på grunn av høynet CO₂-konsentrasjon.

- ▷ Under enkelte værforhold kan det dannes kondens på metallgjenstander (f.eks. gulv-understellforskringer) til tross for tilstrekkelig ventilasjon.
- ▷ Det kan også trekke ved skjøter og kanter (f.eks. ved takhettevifter, takluker, stikkontakter, vinduer, påfyllingsstusser, luker osv.).

Kondens

Sørg for stadig tilførsel av frisk luft ved hyppig og målrettet lufthing. Slik unngår man at det dannes seg kondens i kaldt vær. Når oppvarming, luftfordeling og lufthing er tilpasset hverandre, oppnår man et behagelig boklima i den kalde årstiden. Ved lengre lagring bør kjøretøyet luftes godt med jevne mellomrom, særlig om sommeren, på grunn av stillestående, varm luft.

6 Å bo i bil

6.5 Vinduer

- ▷ Vinduene er utstyrt med blendingsgardiner og insektnettsjalusier. Når låsen frigjøres, spretter insektnettsjalusien og blendingsgardinen automatisk tilbake i utgangsposisjonen. For ikke å skade trekkmekanikken, anbefales det å holde blendingsgardinen/insektnettsjalusiene fast og langsomt føre dem tilbake til utgangsposisjonen.
- ▷ **Hold ikke rullegardiner lukket over lengre tid, da man i så fall må regne med økt materialtretthet.**
- ▷ **Nå blendingsgardinen er helt lukket, kan det ved sterkt sollys bli svært varmt mellom blendingsgardinen og vindusruten. Vinduet kan skades. Lukk derfor blendingsgardinen bare 2/3 ved sterkt sollys.**
- ▷ Steng vinduene før kjøring.
- ▷ Hold vinduene lukket når været tilsier det, slik at det ikke kan trenge inn fuktighet.
- ▷ For å åpne eller lukke vinduet med åpning utover, må alle vinduets låsehåndtak åpnes eller stenges.

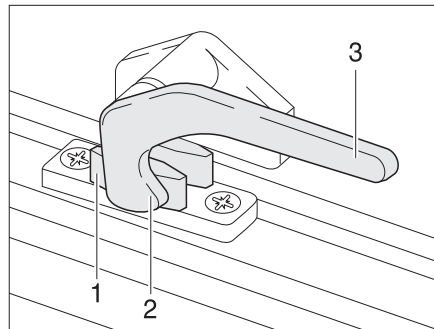

- ▷ Steng alltid vinduene når du forlater kjøretøyet.
- ▷ På innsiden av akrylglass-dobbeltvinduet kan det ved store temperaturforskjeller eller ekstreme værforhold dannes litt kondens. Vinduet er konstruert slik at kondens kan fordampe når utetemperaturen stiger. Det er ingen fare for skader på akrylglass-dobbeltvinduet på grunn av kondens.

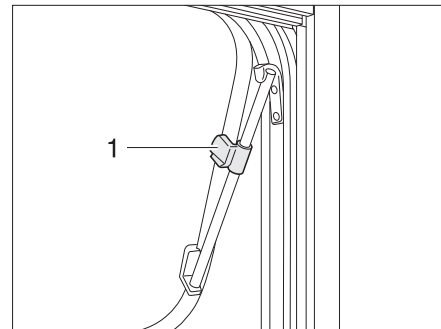
6.5.1 Vindu med åpning utover med dreiearmer

- ▷ Påse at vinduet med åpning utover ikke forvris når det åpnes. Åpne og lukke vinduet jevnt.

Bilde 35 Låsehåndtak i stilling "lukket"

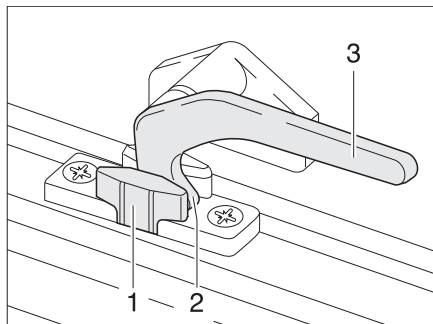
Bilde 36 Vindu med åpning utover med dreiearmer, åpent

- For å åpne:*
- Vri låsehåndtaket (Bilde 35,3) i loddrett posisjon eller drei det en kvart omdreining mot midten av vinduet.
 - Åpne vinduet til ønsket posisjon og fest det med den riflete knappen (Bilde 36,1).

Vinduet blir stående i ønsket posisjon.

For å stenge:

- Skru på den riflete knappen (Bilde 36,1) helt til haken frigjøres.
- Lukk vinduet.
- Vri låsehåndtaket (Bilde 35,3) i loddrett posisjon eller drei det en kvart omdreining mot vindusrammen. Låsetappen (Bilde 35,2) ligger på innsiden av vinduslåsen (Bilde 35,1).

Bilde 37 Låsehåndtak i stilling "langvarig lufting"

Langvarig lufting

Vinduet med åpning utover kan stilles i 2 ulike posisjoner med låsehåndtaket :

- I stilling "langvarig lufting" (Bilde 37)
- I stilling "lukket" (Bilde 35)

For å stille vindu med åpning utover i posisjon for "langvarig lufting":

- Vri låsehåndtaket (Bilde 37,3) i loddrett posisjon eller drei det en kvart omdreining mot midten av vinduet.
- Skyv vinduet litt utover.
- Vri låsehåndtaket tilbake igjen. Låsetappen (Bilde 37,2) må gripe inn i utsporingen i vinduslåsen (Bilde 37,1).

Vinduet med åpning utover skal under kjøring ikke stå i stillingen "langvarig lufting".

Ved regn kan det komme vann inn i boenheten hvis vinduet med åpning utover står i stillingen "langvarig lufting". Derfor bør vinduet stenges helt.

6

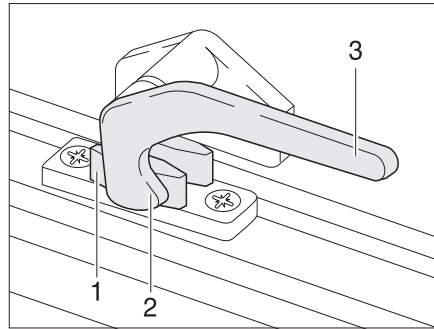
Å bo i bil

6.5.2

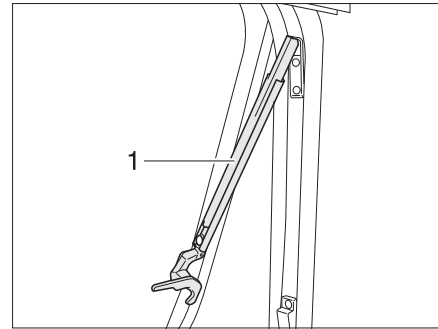
Vindu som kan åpnes utover med armer med automatisk låsing

- ▷ Åpne vinduet helt for å frigjøre vindushaken. Frigjøres den ikke, og vinduet lukkes likevel, er det fare for at vinduet kan sprekke på grunn av sterkt mottrykk.
- ▷ Påse at vinduet med åpning utover ikke forvris når det åpnes. Åpne og lukke vinduet jevnt.

Bilde 38 Låsehåndtak i stilling "lukket"

Bilde 39 Vindu som kan åpnes utover med armer med automatisk låsing, åpent

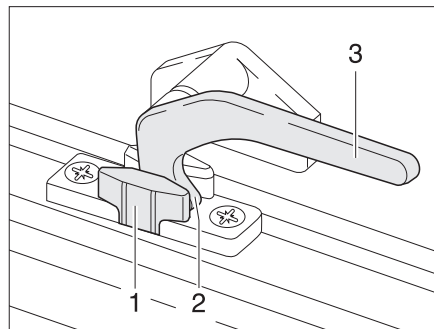
For å åpne:

- Vri låsehåndtaket (Bilde 38,3) i loddrett posisjon eller drei det en kvart omdreining mot midten av vinduet.
- Åpne vinduer med åpning utover til ønsket stilling. Armen (Bilde 39,1) låses automatisk.

Vinduet blir stående i ønsket posisjon.

For å stenge:

- Åpne vinduet så mye at haken frigjøres.
- Lukk vinduet.
- Vri låsehåndtaket (Bilde 38,3) i loddrett posisjon eller drei det en kvart omdreining mot vindusrammen. Låsetappen (Bilde 38,2) ligger på innsiden av vinduslåsen (Bilde 38,1).

Bilde 40 Låsehåndtak i stilling "langvarig lufting"

Langvarig lufting

Med låsehåndtaket kan vinduet stilles i to ulike posisjoner:

- I stilling "langvarig lufting" (Bilde 40)
- I stilling "lukket" (Bilde 38).

For å stille vindu med åpning utover i posisjon for "langvarig lufting":

6**Å bo i bil**

- Vri låsehåndtaket (Bilde 40,3) i loddrett posisjon eller drei det en kvart omdreining mot midten av vinduet.
- Skyv vinduet litt utover.
- Vri låsehåndtaket i loddrett posisjon eller drei det en kvart omdreining mot vindusrammen. Låsetappen (Bilde 40,2) må gripe inn i utsparingen i vinduslåsen (Bilde 40,1).

Vinduet med åpning utover skal under kjøring ikke stå i stillingen "langvarig lufting".

Ved regn kan det komme vann inn i boenheten hvis vinduet med åpning utover står i stillingen "langvarig lufting". Derfor bør vinduet stenges helt.

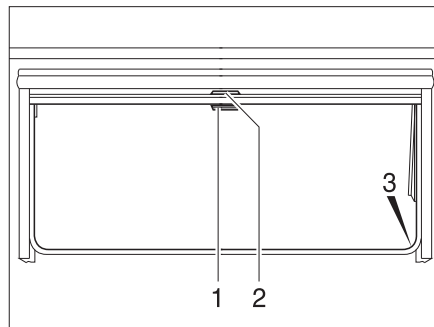
6.5.3 Blendingsgardin og insektnettsjalusi

- ▷ **Åpne rullegardinene før turen. Hvis rullegardinene er lukket, kan fjærakslingen bli skadet på grunn av vibrasjonene.**

- ▷ Avhengig av vindusstørrelse er rullegardinene utstyrt med ett eller to håndtak.

Vinduene er utstyrt med blendingsgardiner og insektnettsjalusier. Blendingsgardin og insektnettsjalusi kan betjenes atskilt fra hverandre.

Bilde 41 Vindu med åpning utover

Blendingsgardin

Blendingsgardinen er i øvre rullegardinskap.

For å stenge:

- Trekk ned blendingsgardinen (Bilde 41,2). Når blendingsgardinen skal lukkes helt, skal blendingsgardinen henges fast i låsene (Bilde 41,3) på begge sider av vindusrammen.

For å åpne:

- Hvis blendingsgardinen er fullstendig lukket: Trykk håndtaket (Bilde 41,2) nedover samtidig som det skyves litt innover. Nå kan blendingsgardinen fjernes fra hakene på venstre og høyre side av vindusrammen.
- Hvis blendingsgardinen står i mellomstilling: Trekk grepet (Bilde 41,2) litt nedover, til låsene er løsnet.
- Ta tak i håndtaket og før blendingsgardinen forsiktig tilbake.

Insektnettsjalusi

Insektnettsjalusi er i øvre rullegardinskap.

For å stenge:

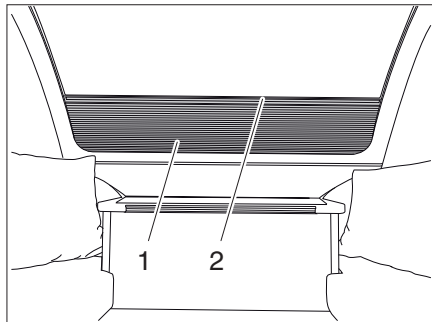
- Bruk håndtaket (Bilde 41,1) til å dra insektnettsjalusi nedover og fest den i hakene (Bilde 41,3) på begge sider av vindusrammen.

For å åpne:

- Trykk håndtaket (Bilde 41,1) ned, og trekk samtidig håndtaket litt innover. Nå kan insektnettsjalusien fjernes fra hakene på venstre og høyre side av vindusrammen.
- Ta tak i håndtaket og før insektnettsjalusien forsiktig tilbake.

6.5.4 Blendingsgardin for vindu foran

På enkelte modeller er vinduet foran utstyrt med en blendingsgardin.

Bilde 42 Blendingsgardin for vindu foran

Blendingsgardin

Blendingsgardinen er plassert i den nedre rullegardinskapet.

Lukke:

- Trekk opp blendingsgardinen med utsparingen (Bilde 42,2).

Åpne:

- Trekk ned blendingsgardinen (Bilde 42,1) med utsparingen (Bilde 42,2).

6.6 Takluker

Avhengig av modellen har kjøretøyet takluker med eller uten automatisk luftesystem. Når det er montert en takluke uten automatisk luftesystem, skjer den automatisk luftingen via automatisk luftesystem soppformete takluker.

- ▶ Ventilasjonsåpningene i det automatiske luftesystemet skal alltid holdes åpne. Luftesystemet må aldri dekkes til, f.eks. med en vintermatte eller blokkeres. Hold det automatiske luftesystemet fritt for snø og løv.

- ▷ Taklukene er utstyrt med blendingsgardiner eller blendingsfoldegardiner og insektnettsjalusier eller sammenleggbare insektnett. Når låsen frigjøres, spretter insektssjalusien og blendingsgardinen automatisk tilbake i utgangsposisjonen. For ikke å skade trekkmekanikken, anbefales det å holde blendingsgardinen/insektnettsjalusiene fast og langsomt føre dem tilbake til utgangsposisjonen.
- ▷ **Hold ikke rullegardiner lukket over lengre tid, da man i så fall må regne med økt materialtretthet.**
- ▷ **Nå blendingsgardinen hhv. blendingsfoldegardinen er helt lukket, kan det ved sterkt sollys bli svært varmt mellom blendingsgardinen/blendingsfoldegardinen og takluken. Takluken kan skades. Lukk derfor blendingsgardinen/blendingsfoldegardinen bare 2/3 ved sterkt sollys. Åpne takluken litt eller sett den i luftestilling.**

6

Å bo i bil

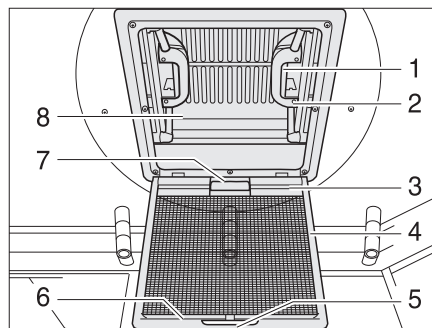

- ▷ Hold taklukene lukket når været tilsier det, slik at det ikke kan trenge inn fuktighet.
- ▷ Tråkk ikke på taklukene.
- ▷ Steng taklukene før kjøring.
- ▷ Kontroller at taklukene er stengt før avreise.
- ▷ Før avreisen startes skal blendingsgardiner eller blendingsfoldegardiner åpnes.
- ▷ **Tetningene til taklukene må gnis inn med talkum minst 2 ganger i året.**

- ▷ **Steng alltid taklukene når du forlater kjøretøyet.**

6.6.1 Takluke med smekklås

Bilde 43 Takluke med smekklås

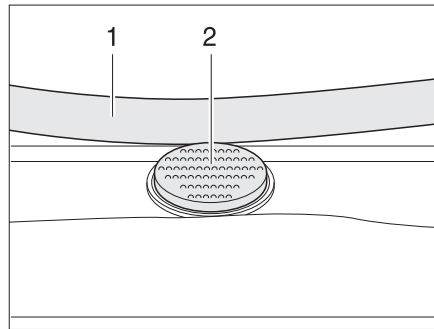
Takluken kan åpnes på en eller begge sider. Avhengig av modellen er takluken utstyrt med en blendingsgardin.

- Åpne:**
- Dra i håndtaket (Bilde 43,5).
 - Slå myggnettingen (Bilde 43,4) ned.
 - Trykk smekklåsen (Bilde 43,1) mot innsiden av takluken (Bilde 43,8). Press samtidig takluken oppover med håndtaket (Bilde 43,2).
 - Sving myggnettingen (Bilde 43,4) opp til den knepper inn i låsen.
- Lukke:**
- Dra i håndtaket (Bilde 43,5).
 - Slå myggnettingen (Bilde 43,4) ned.
 - Ta tak i håndtakene (Bilde 43,1) og trekk takluken (Bilde 43) hardt nedover til begge smekklåsene (Bilde 43,1) går i inngrep.
 - Sving myggnettingen (Bilde 43,4) opp til den knepper inn i låsen.

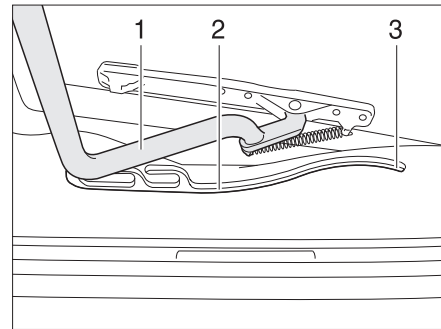
Blendingsgardin

For å lukke og åpne blendingsgardinen:

- Lukke:*
- Trekk i håndtaket (Bilde 43,7) på blendingsgardinen, og fest kroklisten (Bilde 43,3) i holdelisten (Bilde 43,6) på myggnettingen.
- Åpne:*
- Løsne kroklisten (Bilde 43,3) fra holdelisten (Bilde 43,6), og før blendingsgardinen langsomt tilbake.

6.6.2 Heki-takluke (mini og midi)

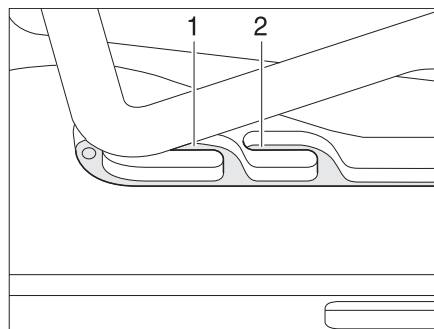
Bilde 44 Sikringsknapp på Heki-takluke

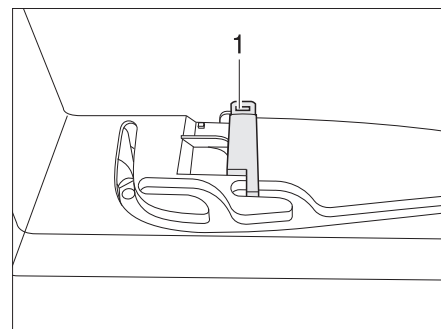
Bilde 45 Heki-takluke, føring

Heki-takluken åpnes en vei.

- For å åpne:*
- Trykk sikringsknapp (Bilde 44,2) og trekk bøylene (Bilde 44,1) nedover med begge hender.
 - Trekk bøylene (Bilde 45,1) i føringene (Bilde 45,2) til bakerste posisjon (Bilde 45,3).
- For å stenge:*
- Trykk bøylene (Bilde 45,1) lett oppover med begge hender.
 - Skyv bøylene tilbake i føringene.
 - Trykk bøylene oppover med begge hender, til bøylene ligger over sikringsknappen (Bilde 44,2).

Bilde 46 Heki-takluke i luftstilling

Bilde 47 Låsing av luftstilling

Luftestilling

Heki-takluken kan stilles i to luftestillinger: "Dårlig vær"-stilling (Bilde 46,1) og midtstilling (Bilde 46,2). Alt etter modell kan takluken låses i midtstilling med låsen (Bilde 47,1).

- Trykk sikringsknapp (Bilde 44,2) og trekk bøylene (Bilde 44,1) nedover med begge hender.
- Trekk bøylene i føringene (Bilde 45,2) til ønsket stilling.
- Trykk bøylene lett oppover og skyv den i valgt føring (Bilde 46,1 eller 2), og lås den eventuelt.

Blendingsfoldegardin

For å lukke og åpne blendingsfoldegardin:

For å stenge: ■ Trekk blendingsfoldegardin ut ved grepet og slipp den i ønsket posisjon. Blendingsfoldegardin blir stående i denne høyden.

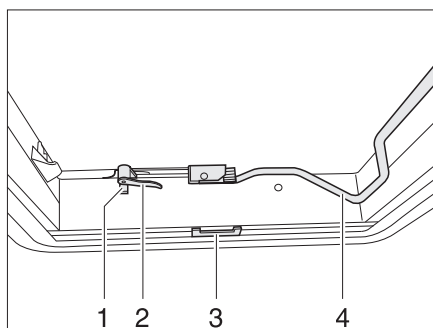
For å åpne: ■ Ta tak i håndtaket og skyv blendingsfoldegardin sakte til utgangsstilling.

Myggnetting

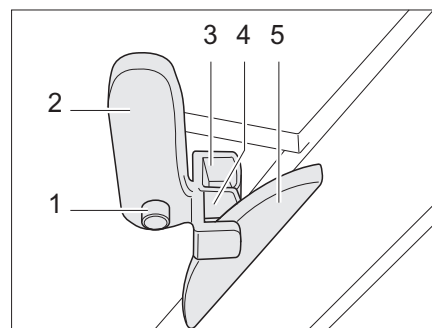
For å lukke og åpne insektnettet:

For å stenge: ■ Trekk myggnettingen i håndtaket til det ligger mot grepet på blendingsfoldegardin.

For å åpne: ■ Trykk håndtaket til myggnettingen bakover. Hakene slipper taket.
 ■ Ta tak i håndtaket og før insektnettet forsiktig tilbake.

6.6.3 Heki-takluke

Bilde 48 Heki-takluke, lukket

Bilde 49 Heki-takluke i luftestilling 1

Heki-takluken kan åpnes en vei.

For å åpne: ■ Trykk på sikringsknappen (Bilde 48,1) og drei låsehåndtaket (Bilde 48,2) en kvart omdreining innover.
 ■ Trekk bøylene (Bilde 48,4) ned og ut av festet.
 ■ Trykk Heki-takluken oppover med bøylene.
 ■ Trykk bøylene inn i festet igjen.

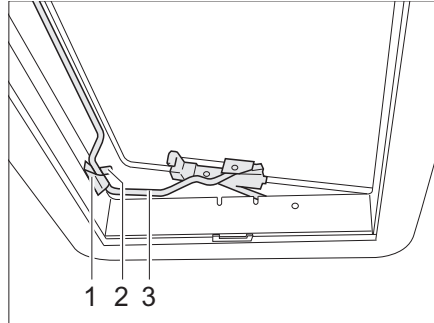
For å stenge: ■ Trekk bøylene (Bilde 48,4) ned og ut av festet.
 ■ Trekk Heki-takluken nedover med bøylene.
 ■ Drei låsehåndtak (Bilde 48,2 og Bilde 49,2) en kvart omdreining. Taklåsens tapp (Bilde 49,5) må gå i inngrep i øvre låsespor (Bilde 49,3).
 ■ Trykk bøylene inn i festet igjen.

6

Å bo iobil

Luftstilling (variant 1):

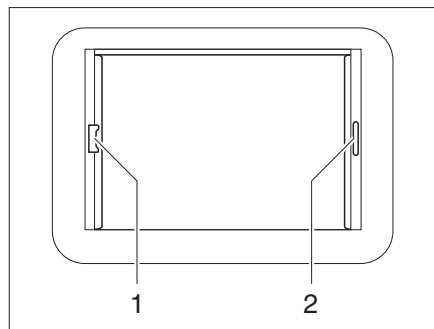
- Åpne Heki-takluken og trykk den litt ut.
- Trykk inn sikringsknappen (Bilde 49,1) og vri tilbake låsehåndtaket (Bilde 49,2). Taklåsens tapp (Bilde 49,5) må gå i inngrep i nedre låsespor (Bilde 49,4).
- Trykk bøylen inn i festet igjen.

Bilde 50 Heki-takluke i luftstilling 2

Luftstilling (variant 2):

- Åpne Heki-takluken.
- Legg bøylen (Bilde 50,3) i festeanordningen (Bilde 50,1).
- Legg hendelen (Bilde 50,2) over bøylen.

Bilde 51 Heki-takluke, rullegardin-lås

Blendingsfoldegardin

For å lukke og åpne blendingsfoldegardinen:

For å stenge:

- Trekk blendingsfoldegardinen ut ved grepet (Bilde 51,2) og slipp den i ønsket posisjon. Blendingsfoldegardinen blir stående i denne høyden.

For å åpne:

- Ta tak i håndtaket og skyv blendingsfoldegardinen sakte til utgangsstilling.

Insektnettsjalusi

For å lukke og åpne insektnettsjalusien:

For å stenge:

- Ta tak i håndtaket (Bilde 51,1) på insektnettsjalusien, trekk gardinen over til håndtaket på blendingsfoldegardinen (Bilde 51,2) på motsatt side og la det kneppe inn.

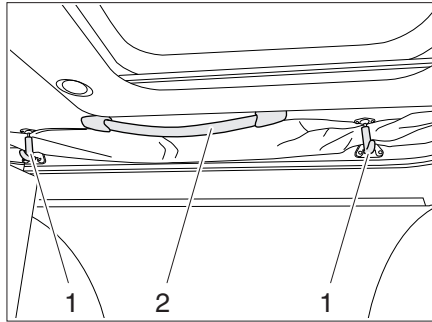
For å åpne:

- Trykk håndtaket på insektnettsjalusien bakover og oppover og heng insektnettsjalusien på blendingsfoldegardinen (Bilde 51,2).
- Ta tak i håndtaket og før insektnettsjalusien forsiktig tilbake.

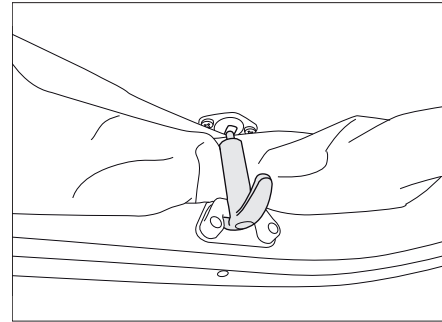
6 Å bo iobil

6.7 Hevetak

Enkelte modeller er utstyrt med et hevetak. Med hevetaket kan campingvognens innvendige høyde varieres.

Bilde 52 Hevetak

Bilde 53 Sikring

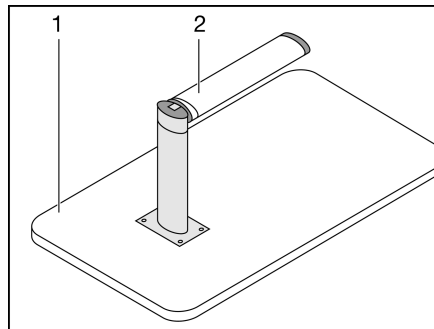
▷ Hevetaket må være lukket før kjøring.

- Åpne:**
- Løsne sikringene (Bilde 52,1) ved å trekke lett i dem.
 - Skyv opp hevetaket med håndtakene (Bilde 52,2).
- Lukke:**
- Skyv ned hevetaket med håndtakene (Bilde 52,2).
 - Trekk en side helt ned før du låser.
 - Trekk sikringene (Bilde 52,1) litt nedover, og fest dem igjen.

6 Å bo iobil

6.8 Bord

6.8.1 Anhengsbord med leddet støtteben

Bilde 54 Sengebunn

Bord med leddet støtteben kan brukes som sengebunn.

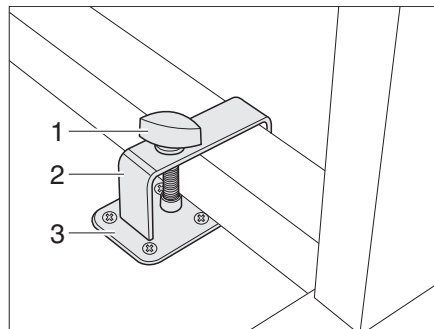
Ominnredning til sengebunn:

- Løft bordplaten (Bilde 54,1) ca. 45° foran.
- Skyv nedre del av den leddete støttefoten (Bilde 54,2) ned og ut til 90°.
- Ta bordet ut av holdelisen.
- Sett bordet i den nedre holdelisen.

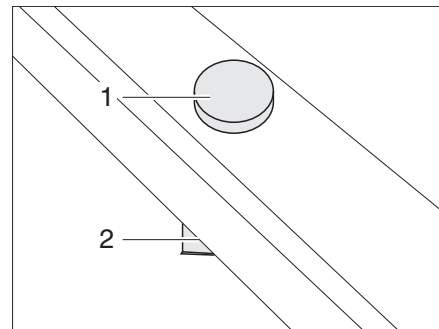
6.8.2 Heve/senke bord

- ▶ Forminsk og lås heve/senke bordet før kjøreturen starter.

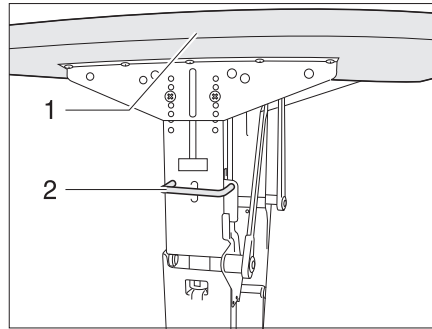
Bilde 55 Låsing heve/senke bord med metallunderstell

Bilde 56 Låsing heve/senke bord med plastunderstell

- Låse:*
- Sett heve/senke bordet ved siden av festeanordningen (Bilde 55,3) hhv. på festeanordningen (Bilde 56,2).
 - Legg bøylene (Bilde 55,2) med holdeskruen (Bilde 55,1) over bordfoten.
 - Forskyv bøylene og evt. heve/senke bordet slik at holdeskruen (Bilde 55,1 hhv. Bilde 56,1) kan skrues inn i festeanordningen (Bilde 55,3 hhv. Bilde 56,2).
 - Skru holdeskruen inn i festeanordningen og trekk godt til.

Heve/senke bordet med heve/senke mekanisme kan brukes som sengebunn.

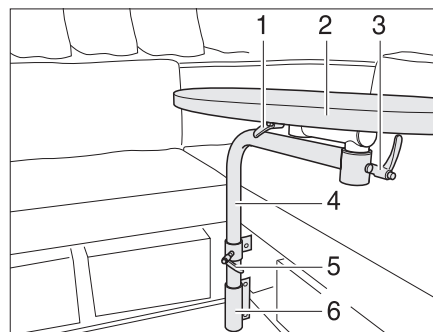
Bilde 57 Lås heve/senke bord med metallunderstell

Ominnredning til sengebunn (heve/senke bord med metallunderstell):

- Skyv håndtaket (Bilde 57,2) opp.
- Sving bordplaten (Bilde 57,1) nedover med en buebevegelse til håndtaket går i lås.

6.8.3 Heve/senke bord til bakre hjørnesofa

Bordplaten kan svinges i forskjellige posisjoner.

- 1 Vingeskrue
- 2 Bordplate
- 3 Vingeskrue
- 4 Bordben
- 5 Vingeskrue
- 6 Feste

Bilde 58 Heve/senke bord

Svinge bordplate

- Løsne vingeskruene (Bilde 58,1, 3 og 5).
- Sving bordplaten (Bilde 58,2) i ønsket posisjon.
- Trekk til vingeskruene igjen.

Heve/senke bordet kan legges ned for å bygge om sengen.

Heve/senke bord for å demontere ombygging av seng

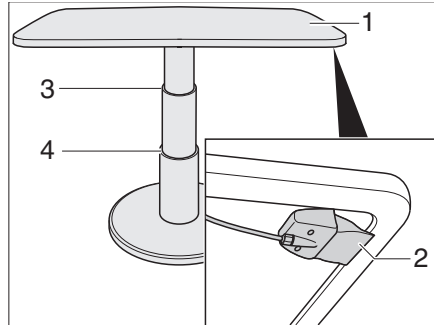
- Løsne vingeskrue (Bilde 58,5).
- Trekk bordplaten (Bilde 58,2) med bordben (Bilde 58,4) ut av festet (Bilde 58,6) og legg det til side.

6 Å bo i bil

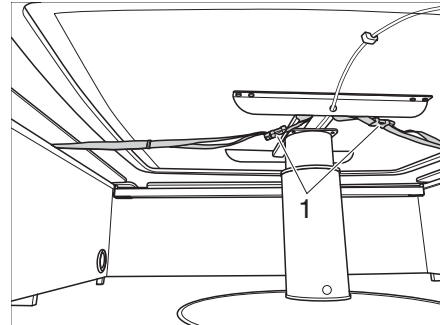
6.8.4 Hevebord med hjørnesofa

- ▶ Hevebordet er ikke festet til gulvet. Før kjøring må hevebordet senkes til nedre endeposisjon og festes med stroppene (Bilde 60,1) under setebenkene.

Bilde 59 Hevebord med hjørnesofa

Bilde 60 Hevebord sikring med stropper

Hevebordet kan brukes som sengebunn ved hjelp av hevemekanismen.

Ominnredning til sengebunn:

- Trekk låsespaken (Bilde 59,2) opp og hold den der.
- Trykk bordplaten (Bilde 59,1) i midten ned til ønsket endeposisjon (Bilde 59,3 eller 4).
- Slipp låsespaken. Hevebordet er fastlåst.

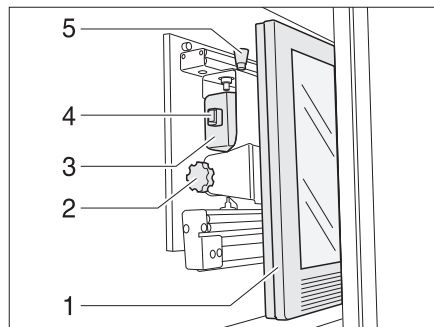
6.9 Fjernsynsapparat

- ▶ Før avreise fjernes fjernsynsapparatet fra underlaget og lagres trygt.
- ▶ Før avreise settes flatskjermen og skjermholderen til utgangsstilling, og deretter sikres de. Hvis skjermholderen er montert i et TV-skap: Lukk TV-skapet.
- ▶ Før hver avreise skal du kontrollere at antennen er plassert i parkeringsstilling. Fare for ulykker!

Flatskjerm i TV-skap

Flatskjermen er festet i et uttrekk i TV-skapet.

Bilde 61 TV-skap

Trekk fram fjernsynskonsollen:

- Trykk på frigjøringsknappen (Bilde 61,5), og dra den holderen for flatskjermen frem til det stopper ved bruk av håndtaket (Bilde 61,4).

6

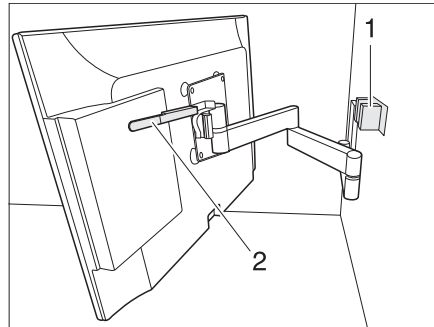
Å bo i bil

Sving fjernsynskonsollen:

- Trekk i frigjøringsknappen (Bilde 61,1), og sving flatskjermen (Bilde 61,2) i ønsket stilling.
- Løsne fingerskrue (Bilde 61,3).
- Ønsket skråstilling av flatskjermen stilles inn og fingerskruen trekkes til igjen.

Flatskjerm med leddarm

Flatskjermen er festet til en leddarm.

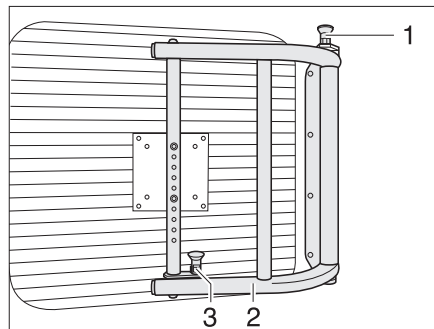
Bilde 62 Holder med leddarm

Plasser flatskjerm med leddarm:

- Trykk spaken (Bilde 62,2) ned for frigjøre flatskjermen fra låsen (Bilde 62,1). Slipp spaken.
- Sving flatskjermen i ønsket posisjon.
- Ta tak i flatskjermen med begge hender i øvre og nedre kant og still inn ønsket helling.

Flatskjerm med svingarm

Flatskjermen er festet til en svingarm.

Bilde 63 Svingarm for flatskjerm

Plasser flatskjerm med svingarm:

- Opplåsningsknappene (Bilde 63,1 og 3) trekkes opp for å låse opp svingarmen.
- Drei flatskjermen med holderen (Bilde 63,2) i ønsket posisjon.

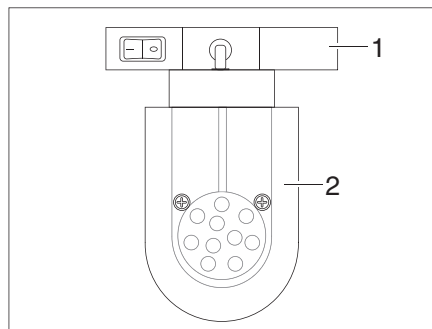
6 Å bo i bil

6.10 Lamper

- ▶ Lyspærer og lampeholdere kan være meget varme.
- ▶ La lyspærer og lampeholdere kjøle seg ned før berøring.
- ▶ Hvis lampen er slått på eller fremdeles er varm, må sikkerhetsavstanden til brennbare gjenstander som stores eller forheng være på minst 30 cm. Brannfare!

Avhengig av modellen er lysene utstyrt med halogenpærer, lysstoffrør eller LED-lamper. Se kapitlet 12 for informasjon om utskifting av lyspærer og eventuelt batterier.

Bilde 64 LED-spotlight (eksempel)

Flytte LED-spotlight:

- Ta tak i holderen (Bilde 64,1) og drei den 90°.
- Ta spotlighten (Bilde 64,2) ut av skinnesystemet.
- Sett LED-spotlighten (Bilde 64,2) på ønsket sted i skinnesystemet, og drei den 90°.

6.11 Senger

6.11.1 Køyeseng

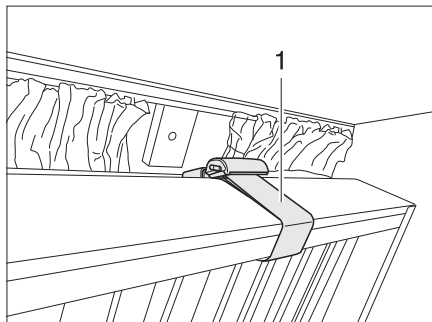
- ▶ Køyesenga må bare brukes med montert sikkerhetsnett eller fallsikring (modellavhengig).
- ▶ Belast køyesengen med maks. 80 kg.
- ▶ La aldri små barn ligge i køyesengen uten oppsyn.
- ▶ Pass særlig på at små barn under 6 år ikke faller ut av køyesengen.
- ▶ Bruk egnede, separate barnesenger eller barnereisesenger til barn.

På enkelte modeller er kjøretøyet utstyrt det en køyeseng. Det er ikke nødvendig å foreta ominnredning før køyesengen tas i bruk.

Bruk alltid stigen (standardutstyr) til å klatre opp i den øverste sengen.

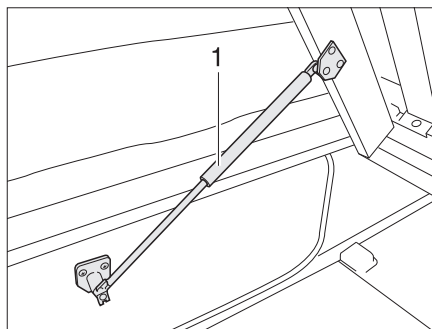
6**Å bo iobil****6.11.2 Køyeseng, sammenleggbar**

- ▶ Belast køyesengen med maks. 80 kg.
- ▶ La aldri små barn ligge i køyesengen uten oppsyn.
- ▶ Pass særlig på at små barn under 6 år ikke faller ut av køyesengen.
- ▶ Bruk egnede, separate barnesenger eller barnereisesenger til barn.
- ▶ Når køyesengen er felt opp, må den sikres med sikkerhetssele (Bilde 65,1). Fare for personskade!

Bilde 65 Køyeseng, sammenfoldbar

På enkelte modeller er kjøretøyet utstyrt med en sammenfoldbar køyeseng. Når køyesengen er slått ned, kan den brukes med en gang uten ekstra ombygging. Køyesengene kan felles opp og sikres med sikkerhetssele (Bilde 65,1). Området under sengen kan da brukes som oppbevaringsrom.

6.11.3 Fast seng (gassfjærer)

Bilde 66 Fast seng

Det er et oppbevaringsrom under sengen. Fell opp sengebunnen når du skal legge noe i eller ta noe ut av oppbevaringsrommet inne i kjøretøyet.

For å åpne:

- Løft opp madrassen foran og legg den på rammen.
- Løft sengebunnen. Gasstrykkfjærene (Bilde 66,1) holder sengebunnen i åpen stilling.

For å stenge:

- Trykk sengebunnen ned mot motstanden til gasstrykkfjærene.
- Trykk eventuelt madrassen ned bak rammen.

6

Å bo i bil

6.12 Ominnrede sittegrupper til senger

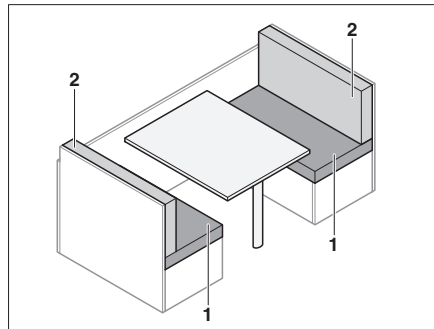

- ▷ Ved ulykker, ved nødbremsing eller på ujevne veier kan ekstraputer med forsterket underside bli slynget gjennom kjøretøyet og skade deler av utstyret. Før man starter turen må man lagre ekstraputene sikkert og feste dem med festeremmene som er beregnet til dette.

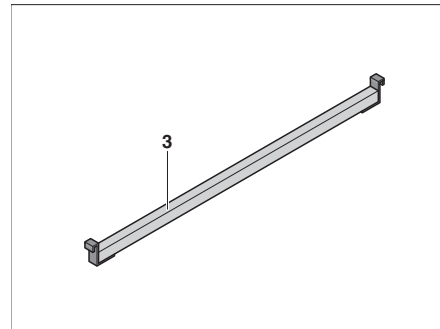
6.12.1 Langsgående sittegruppe og sittegruppe på siden

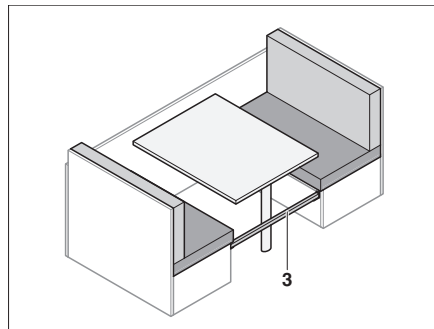
- ▷ Sittegruppen kan avhengig av modellen avvike i form og plassering fra den som vises her.
- ▷ På Averso 590 LK må ekstraputen brukes i stedet for den andre sitteputen.

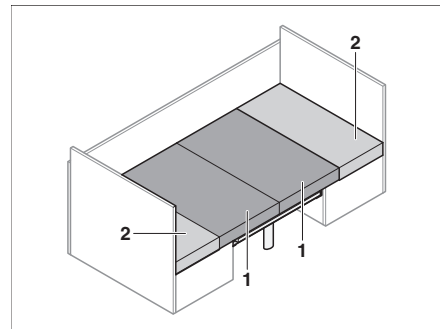
Bilde 67 Før ominnredning

Bilde 68 Ekstra list

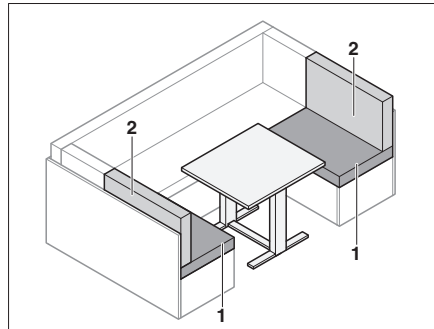
Bilde 69 Sette inn forsterkningsplate

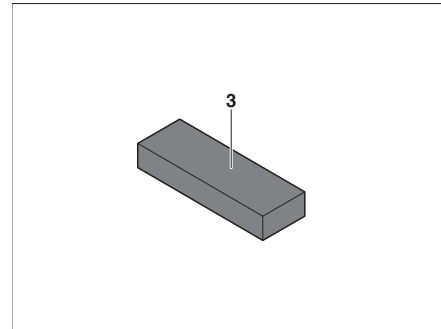
Bilde 70 Etter ominnredning

- Sett inn ekstralisten (Bilde 69,3) mellom setebenkene.
- Ominnred bordet til sengebunn (se avsnitt 6.8).
- Dra sitteputene (Bilde 70,1) inn til midten.
- Legg ryggputene (Bilde 70,2) mellom sitteputene og veggen.

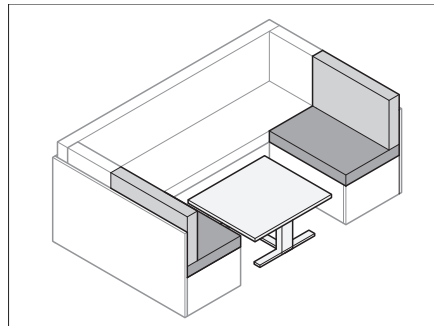
6.12.2 Hjørnesofa

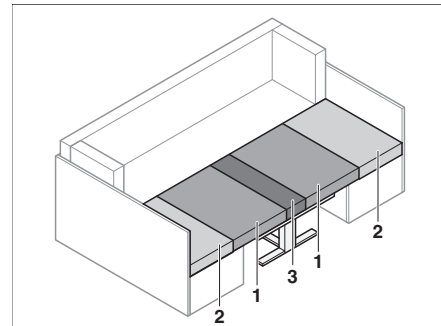
Bilde 71 Før ominnredning

Bilde 72 Ekstrapute

Bilde 73 Ominnrede bord

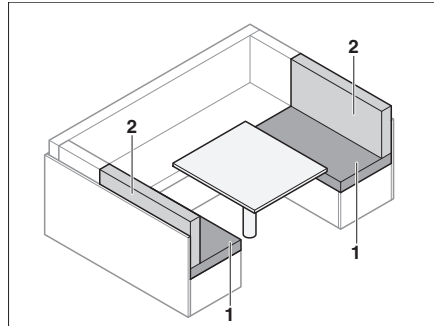

Bilde 74 Etter ominnredning

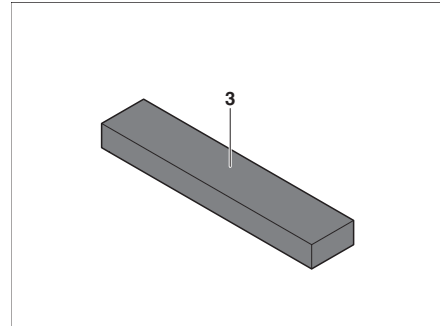
- Ominnred bordet (Bilde 73) til sengebunn (se avsnitt 6.8).
- Ta av ryggputene (Bilde 74,2).
- Dra sitteputene (Bilde 74,1) inn til midten.
- Legg ryggputene (Bilde 74,2) mellom sitteputene (Bilde 74,1) og ytterveggen.
- Legg ekstraputen (Bilde 74,3) mellom sitteputene (Bilde 74,1) på bordet.

6**Å bo i bil****6.12.3 Bakre hjørnesofa**

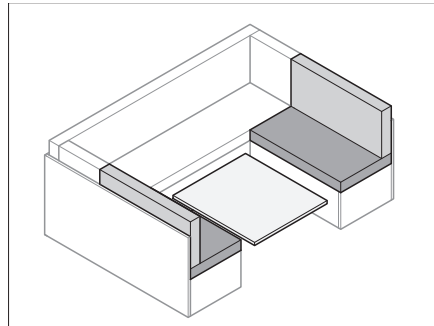
▷ På Averso 540 TL må det ikke brukes noen ekstrapute.

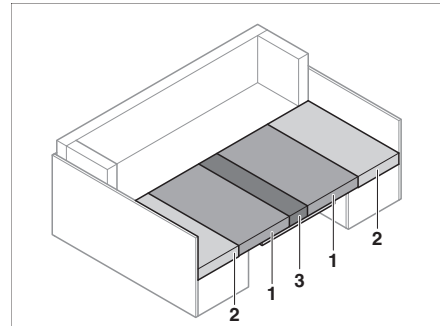
Bilde 75 Før ominnredning

Bilde 76 Ekstrapute

Bilde 77 Ominnrede bord

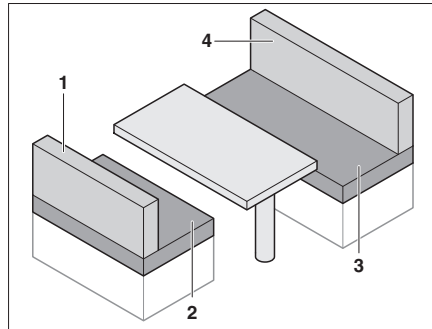
Bilde 78 Etter ominnredning

- Ominnred bordet (Bilde 77) til sengebunn (se avsnitt 6.8).
- Ta av ryggputene (Bilde 75,2).
- Dra sitteputene (Bilde 78,1) inn til midten.
- Legg ryggputene (Bilde 78,2) mellom sitteputene (Bilde 78,1) og ytterveggen.
- Legg ekstraputen (Bilde 78,3) mellom sitteputene (Bilde 78,1) på bordet.

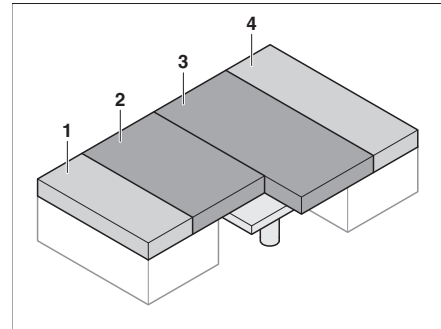
6

Å bo iobil

6.12.4 Motstående sittegruppe

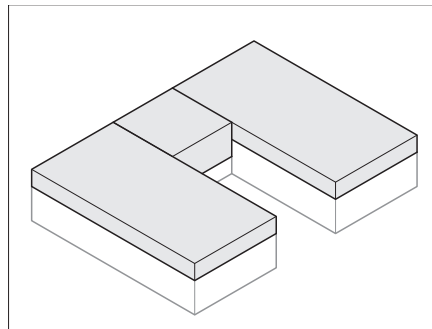
Bilde 79 Før ominnredning

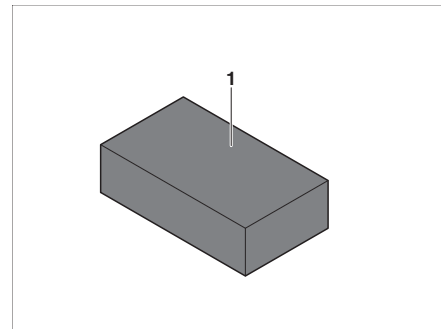
Bilde 80 Etter ominnredning

- Ta av ryggputene (Bilde 79,1 og 4).
- Ominnred bordet til sengebunn (se avsnitt 6.8).
- Dra sitteputene (Bilde 80,2 og 3) inn til midten.
- Legg ryggputene (Bilde 80,1 og 4) mellom sitteputene (Bilde 80,2 og 3) og ytterveggen.

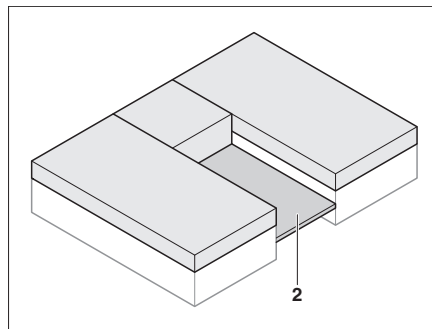
6.12.5 Sengeutvidelse

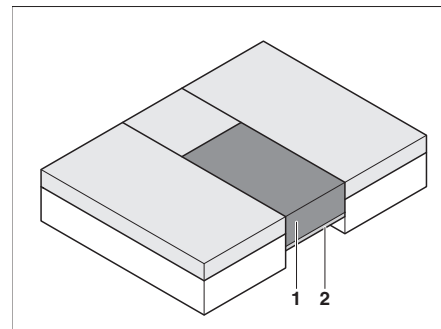
Bilde 81 Før ominnredning

Bilde 82 Ekstrapute

Bilde 83 Trekk ut sengebunnen

Bilde 84 Etter ominnredning

- Trekk ut sengebunnen (Bilde 83,2) mellom enkeltsebene.
- Legg ekstraputen (Bilde 84,1) på den uttrukne sengebunnen (Bilde 84,2).

6 Å bo iobil

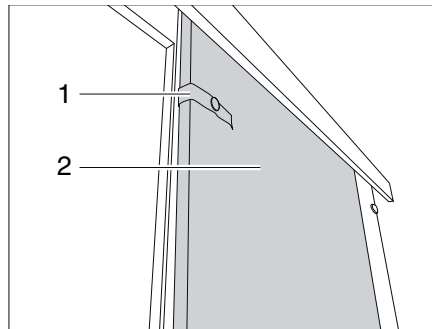
6.13 Atskilt sovedel

Avhengig av modellen kan sovedelen bak være atskilt fra den øvrige delen med et forheng eller en skyvedør.

- ▷ Skyvedørene eller forhengene kan lukkes ukontrollert under kjøring. Det kan oppstå materielle skader. Åpne forhenget eller døren før kjøringen starter, og sikre med sikkerhetssnor.

6.13.1 Skyvedør

Bilde 85 Skyvedør

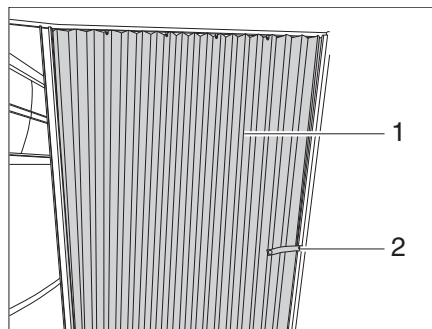
Lukke skyvedøren:

- Løsne sikkerhetssnoren (Bilde 85,1).
- Trekk i skyvedøren (Bilde 85,2) til den er i lukkestilling.

Åpne skyvedøren:

- Før skyvedøren (Bilde 85,2) til åpningsstillingen.
- Fest skyvedøren med sikkerhetssnoren (Bilde 85,1).

6.13.2 Forheng

Bilde 86 Forheng

Lukke forhenget:

- Løsne sikkerhetssnoren (Bilde 86,2).
- Trekk i forhenget (Bilde 86,1) til det er i lukkestilling.

Åpne forhenget:

- Før forhenget (Bilde 86,1) til åpningsstillingen.
- Fest forhenget med sikkerhetssnoren (Bilde 86,2).

6 Å bo i bobil

Gassanlegg

Kapitteloversikt

I dette kapitlet finner du opplysninger om gassanlegget i kjøretøyet.

Anvisningene omfatter:

- Sikkerhet
- Gassforbruk
- Skifte av gassflasker
- Gassavstengeventilene
- Ekstern gasstilkobling
- Det automatiske omkoblingsanlegget

Betjeningen av de gassdrevne apparatene i kjøretøyet er beskrevet i kapittel 9.

7.1 Generelt

- ▶ Før avreise når kjøretøyet forlates eller når gassapparatene ikke brukes, må alle gass-stengeventiler og hovedventilen på gassflasken stenges av.
- ▶ Ved fylling av drivstoff, på ferger eller i garasjer skal ikke noe apparat (f.eks. varmeanlegg eller kjøleskap) være i drift dersom det drives med åpen ild. Eksplosjonsfare!
- ▶ Dersom et apparat drives med åpen ild, skal det ikke være i drift i lukkede rom (f.eks. garasjer). Forgiftnings- og kvelningsfare!
- ▶ Gassanlegget må vedlikeholdes, repareres eller endres kun av et autorisert fagverksted.
- ▶ Før igangsetting skal gassanlegget alltid kontrolleres på autorisert fagverksted, i samsvar med de nasjonale forskrifter. Dette gjelder også for kjøretøy som ikke er registrert. Ved endringer på gassanlegget må gassanlegget straks sjekkes på autorisert fagverksted.
- ▶ Gasstrykkregulatoren og avgassrørene må også kontrolleres. Gasstrykkregulatoren må skiftes senest etter 10 år. Kjøretøyets eier er ansvarlig for at dette tiltaket utføres.
- ▶ Ved defekt på gassanlegget (gasslukt, høyt gassforbruk) er det fare for eksplosjon! Steng snarest gassflaskens hovedventil. Åpne vinduer og dører og luft godt.
- ▶ Ved feil på gassanlegget: Ikke røyk, ikke bruk åpen ild og ikke betjen noen elektriske brytere (lysbrytere osv.).
- ▶ Luft godt før komfyren settes i gang. Åpne vindu eller takluke.
- ▶ Gasskomfyren eller gass-stekeovnen må ikke brukes som varmeapparat.
- ▶ Benyttes flere gassapparater, må hvert gasapparat ha en egen gassavstengeventil. Når enkelte gassapparater ikke er i bruk, skal de respektive gasavstengeventilene stenges.
- ▶ Tennsikringene må lukkes innen ett minutt etter at gassflammen går ut. I denne forbindelse høres en klikking. Kontroller funksjonen fra tid til annen.
- ▶ De installerte gassapparatene er kun konstruert for drift med propan- eller butangass eller en blanding av disse gassene. Gasstrykkregulatoren og alle installerte gassapparater er konstruert for et driftstrykk på 30 mbar.
- ▶ Propangass beholder sin gassform til -42 °C, butangass derimot bare til 0 °C. Ved lavere temperaturer forsvinner gasstrykket. Butangass er derfor ikke egnet til vinterdrift.
- ▶ Sjekk regelmessig at slangen er tett ved gassflaskekoblingen. Gasslangen må ikke ha sprekker eller være porøs. Gasslangen må skiftes senest 10 år etter produksjonsdato på et autorisert fagverksted. Brukeren av gassanlegget er ansvarlig for at utskiftingen blir utført.

7

Gassanlegg

- ▶ På grunn av sin funksjon og konstruksjon er gasskapet et rom som er åpent mot utsiden. Det automatiske luftesystemet som er montert som standard må aldri tildekkes eller blokkeres. Ellers kan ikke gass som strømmer ut bli ledet ut.
- ▶ Gasskapet må ikke brukes som oppbevaringsrom. Brannfare!
- ▶ Sørg for at uvedkommende ikke har adgang til gasskapet. Lås tilgangen for å sørge for dette.
- ▶ Gassflaskens hovedventil må være lett tilgjengelig.
- ▶ Koble kun til gassdrevne apparater (f.eks. gassgrill) som er konstruert for et gasstrykk på 30 mbar.
- ▶ Eksosrøret må kobles tett og fast til varmeanlegget og pipen. Eksosrøret må ikke være skadet.
- ▶ Eksos må slippe uhindret ut i det fri og friskluft må komme uhindret inn. Derfor skal eksosavtrekk og innsugningsåpninger holdes rene og fri (for f.eks. snø og is). Det må ikke ligge snøskavler eller is på kjøretøyet.

7.2 Gassflasker

- ▶ Gassflasker skal kun oppbevares i gasskapet.
- ▶ Sett gassflaskene loddrett i gasskapet.
- ▶ Surr fast gassflaskene slik at de ikke kan dreies eller vippes.
- ▶ Sett alltid beskyttelseshetter på gassflaskene når de ikke er koblet til gasslangen.
- ▶ Lukk hovedventilen på gassflasken før gasstrykkregulatoren eller gasslangen fjernes fra gassflasken.
- ▶ Gasstrykkregulatoren eller gasslangen skal kun kobles til gassflasken for hånd. Ikke bruk verktøy.
- ▶ Bruk kun spesielle gasstrykkregulatorer med sikkerhetsventil i bobilen. Andre gasstrykkregulatorer er ikke tillatt og tåler ikke så store belastninger.
- ▶ Ved temperaturer under 5 °C, brukes avisingsanlegg (Eis-Ex) for gasstrykkregulator.
- ▶ Bruk kun gassflasker på 11 kg eller 5 kg. Campingflasker med innebygd tilbakeslagsventil (blå flasker med maks. 2,5 hhv. 3 kg) må kun brukes i unntakstilfeller hvis de har sikkerhetsventil.
- ▶ Bruk kortest mulige slanger for eksterne gassflasker (maks. 150 cm).
- ▶ Blokker aldri luftåpningene i bunnen under gassflaskene.

- ▷ For gassdrevne apparater må gasstrykket reduseres til 30 mbar.
- ▷ Koble en ujusterbar gasstrykkregulator med sikkerhetsventil direkte på flaskeventilen.
Gasstrykkregulatoren reduserer gasstrykket i gassflasken til gassapparatets driftstrykk.
- ▷ For påfylling og tilkobling av gassflasker i Europa fører tilbehørsforretninger passende euro-påfyllingssett hhv. euro-flaskesett.
- ▷ Ytterligere informasjon fås hos forhandlere eller servicestasjoner.
- ▷ Informasjon om gassforsyningen i Europa finnes i kapittel 17.

7 Gassanlegg

7.3 Gassforbruk

▷ Opplysningene om de enkelte gassapparatenes gassforbruk er gjennomsnittlige veiledende verdier.

Strømforbrukende apparater	Gassforbruk i gram/time
Varmeanlegg	Ca. 170 - 490 g/h
Kokeapparat, pr. kokeplass	Ca. 140 - 165 g/h
Kjøleskap	Ca. 18 g/h

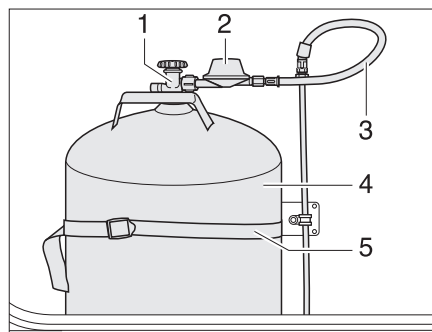
Eksempel En full 11 kg gassflaske er tilstrekkelig til å:

- Koke i 3 dager på ett bluss,
- Varme med full effekt i 22 timer eller
- Kjøle i 25 dager.

7.4 Å bytte gassflaske

- ▶ Ved bytting av gassflaskene må man ikke røyke og ikke antenne åpen flamme.
- ▶ Etter at gassflaskene er byttet ut, må det kontrolleres om det siver ut gass fra koblingspunktet. Spray koblingspunktet med en lekkasjesøkingspray. Tilbehørsforhandleren har dette.

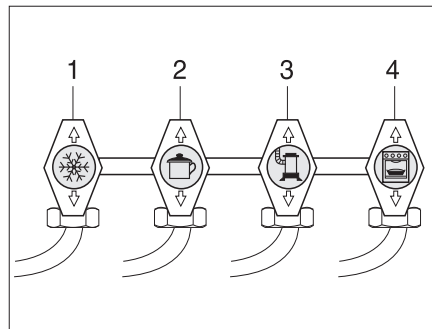

Bilde 87 Gasskap

- Åpne gasskapets utvendige luke (se kapittel 6).
- Steng gassflaskens (Bilde 87,4) hovedventil (Bilde 87,1). Vær oppmerksom på pilens retning.
- Skru gasstrykkregulatoren (Bilde 87,3) med gassslange (Bilde 87,5) av gassflasken for hånd.
- Løsne remmene (Bilde 87,2) og ta ut gassflasken.
- Sett den fulle gassflasken inn i gasskapet.
- Fest gassflasken med remmene.
- Skru gasstrykkregulatoren med gassslange på gassflasken for hånd.

7 Gassanlegg

7.5 Gassavstengeventiler

- 1 Kjøleskap
- 2 Kokeplass
- 3 Varmeanlegg/Varmtvannsbereeder
- 4 Stekeovn

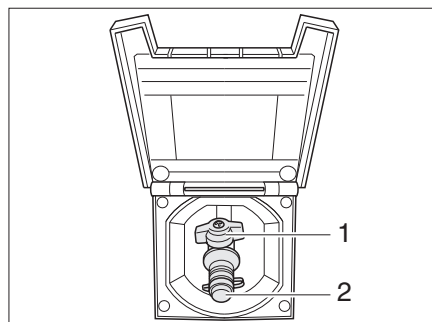
Bilde 88 Symboler på gassavstengeventilene

I kjøretøyet er det en gassavstengeventil (Bilde 88) for hvert gassapparat. Gassavstengeventilene er montert under kokeapparatet eller i nærheten av gassapparatene (f.eks. i sittebenken).

7.6 Ekstern gasstilkobling

- ▶ Dersom den eksterne gasstilkoblingen ikke brukes, skal gassavstengeventilen alltid stenges.
- ▶ Det må kun kobles gassapparater med passende adaptere til ekstern gasstilkoblingen.
- ▶ Kople kun til eksterne gassapparater som er konstruert for et driftstrykk på 30 mbar.
- ▶ Etter tilkobling, og når gassavstengeventilen er åpnet, må det påses at det ikke siver ut gass fra koblingspunktet. Er den eksterne gasstilkoblingen ikke tett, strømmer gass ut. Steng straks gassavstengeventilen og gassflaskens hovedventilen. Den eksterne gasstilkoblingen må kontrolleres på autorisert fagverksted.
- ▶ Under tilkobling av et eksternt gassapparat må det påses at det ikke er noen tennkilder i nærheten av den eksterne gasstilkoblingen.
- ▶ Ikke bruk den eksterne gasstilkoblingen til påfylling av gassflaskene. Ta hensyn til klistremerket på den eksterne gasstilkoblingen.

Bilde 89 Ekstern gasstilkobling, gassavstengeventiler stengt

Avhengig av modellen befinner den eksterne gasstilkoblingen (Bilde 89) seg bak eller på venstre hhv. høyre side av bilen.

Gassanlegg

- Koble til eksternt gassapparat på tilkoblingsstedet (Bilde 89,2).
- Åpne gassavstengingsventilen (Bilde 89,1).

7.7 Omkoblingsanlegg DuoControl CS

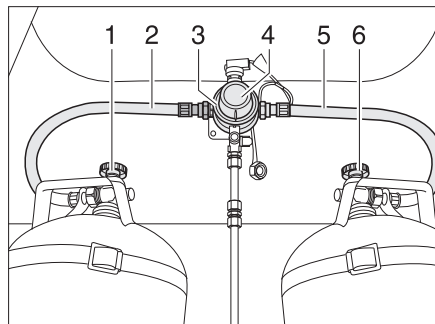

- ▶ Ikke bruk omkoblingsanlegget i lukkede rom.
- ▶ Under kjøring må gassanlegget kun brukes med crash-sensor og egnede høytrykksslanger med slangebruddsikring. Eksplosjonsfare!
- ▶ Overhold også forskriftene i hvert enkelt land!

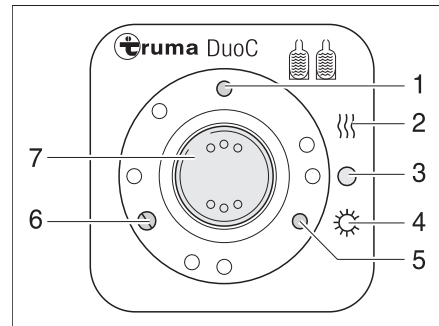

- ▷ Hvis kjøretøyet er utstyrt med et panel i DT-serien og betjeningen av omkoblingsanlegget skjer via dette panelet, bortfaller kontrollpanelet.
- ▷ Les også bruksanvisningen fra produsenten.

DuoControl er et automatisk omkoblingsanlegg med fjernindikator for et gassanlegg med to flasker. DuoControl omkoblingsanlegg kobler automatisk om gasstilførselen fra driftsflasken til reserveflasken når driftsflasken er tom eller ikke er driftsklar lenger. På denne måten kan gassforbrukerne fortsatt være i drift. DuoControl omkoblingsanlegg passer til alle standard gassflasker fra 3 kg til 33 kg.

Bilde 90 DuoControl omkoblingsanlegg

Bilde 91 Kontrollpanel

Anleggets oppbygging

DuoControl omkoblingsanlegg består av en omkoblingsventil (Bilde 90,3) og kontrollpanelet (Bilde 91). Omkoblingsventilen er montert mellom gasslangene (Bilde 90,2 og 5). Med dreiebryteren (Bilde 90,4) på omkoblingsventilen kan man bestemme hvilken av gassflaskene som skal brukes som driftsflaske og hvilken som skal brukes som reserveflaske.

Omkoblingsventilen er utstyrt med regulator-avisingsanlegget EisEx. På denne måten unngår man at gassanlegget ødelegges om vinteren.

På kontrollpanelet (Bilde 91) kan kun de elektriske funksjonene kobles. Hovedventilen på gassflaskene (Bilde 90,1 og 6) må åpnes for hånd.

Omkoblingsventilen garanterer et konstant gasstrykk, uavhengig av hvilken gassflaske det er som leverer gass. De to kontrolllampene på kontrollpanelet indikerer fyllenivået for driftsflasken. Hvis den grønne kontrolllampen (Bilde 91,6) lyser, er driftsflasken full. Hvis den røde kontrolllampen (Bilde 91,5) lyser, er driftsflasken tom. Gassforsyningen foregår deretter via reserveflasken.

Driftsmåter

Omkoblingsanlegget DuoControl har to driftsmåter:

- Vinterdrift "På og oppvarming"
- Sommerdrift "På"

Ta i bruk:

- Åpne hovedventilene på gassflaskene (Bilde 90,1 og 6).
- Med dreiebryteren (Bilde 90,4) på omkoblingsventilen (Bilde 90,3) velger du gassflasken som først skal brukes (driftsflaske).
Drei dreiebryteren alltid til stopp.
- Slå på DuoControl omkoblingsanlegget på kontrollpanelet (Bilde 91).
Still vippebryteren (Bilde 91,7) på vinterdrift "På og oppvarming" (Bilde 91,2) eller på sommerdrift "På" (Bilde 91,4). Omkoblingsventilen er nå utluftet. Den gule kontrollampen (Bilde 91,1) lyser når vinterdrift er valgt og regulator-avisingsanlegget er innkoblet.

Slå av:

- Sett vippebryteren (Bilde 91,7) på "O" (Bilde 91,3). Den gule kontrollampen (Bilde 91,1) slukker.
- Lukk hovedventilene på gassflaskene (Bilde 90,1 og 6).

Fjernindikator

Kontrollampene på kontrollpanelet (Bilde 91,5 og 6) signaliserer inni kjøretøyet om driftsflasken er driftsklar.

Bytte gassflasker

Hvis den grønne kontrollampen (Bilde 91,6) slukker under drift og den røde kontrollampen (Bilde 91,5) begynner å lyse, er gassflasken som ble valgt som driftsflaske tom og må byttes. Reserveflasken forsyner gassforbrukeren videre med gass.

- ▶ Ved bytting av gassflaskene må man ikke røyke og ikke antenne åpen flamme.

Bytte gassflasker:

- Steng hovedventilen på den tomme gassflasken.
- Skru gasslangen av gassflasken.
- Koble den fulle gassflasken til gasslangen.
- Åpne gassflaskens hovedventil.
- Drei dreiebryteren på omkoblingsventilen en halv omdreining, slik at gassflasken som nettopp er skiftet fungerer som reserveflaske.
- Trykk på knappen for slangebruddsikringen på høytrykkslangen for å aktivere den.
- Trykk eventuelt på nullstillingsknappen på crash-sensoren.

7

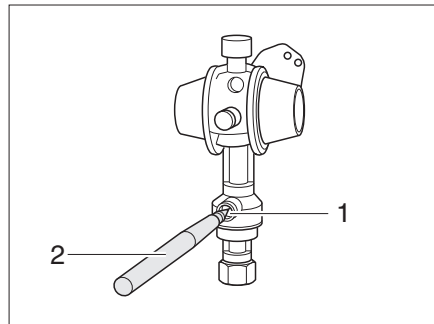
Gassanlegg

Crash-sensor

Crash-sensoren beskytter mot utilsiktet gassutslipp. Ved et uhell (ved kollisjons-hastighet på ca. 15 km/t), eller hvis det er for stor helning på kjøretøyet, blir gass-tilførselen automatisk avbrutt.

- ▷ Det er ikke tillatt å bruke boenhetsoppvarmingen under kjøring hvis ikke kjøretøyet er utstyrt med crash-sensor og egnede høytrykkslanger med slangebruddsikring.
- ▷ Overhold også forskriftene i hvert enkelt land og bruksanvisningen fra produsenten.

Bilde 92 Crash-sensor

Crash-sensoren må låses opp manuelt hvis den har blitt utløst.

Løsne:

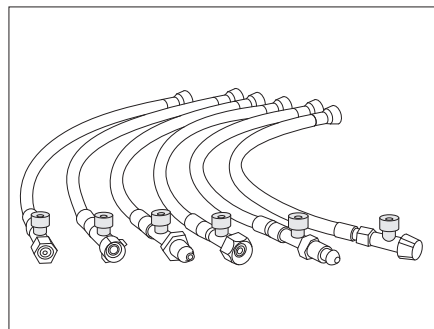
- Trykk inn avsikringsknappen (Bilde 92,1) i flere sekunder med en stift (Bilde 92,2).

Slangebruddsikring

Slangebruddsikringen beskytter mot utslipp av gass hvis høytrykkslangen løsner eller det oppstår en feil på den.

- ▷ Bruk en passende høytrykkslange med slangebruddsikring og landsspesifikk tilkobling for gassflasker.

Bilde 93 Høytrykkslanger med slangebruddsikring (landsspesifikke varianter)

Slangebruddsikringen må aktiveres etter at gassflasken er skiftet ut.

Aktivere:

- Trykk hardt på den grønne knappen på høytrykkslangen (Bilde 93).

Elektrisk anlegg

Kapitteloversikt

I dette kapitlet finner du opplysninger om det elektriske anlegget i campingvognen.

Anvisningene omfatter:

- Sikkerhet
- Forklaring av faguttrykk vedrørende batteriet
- 12 V-spenningen
- Boenhets-batteri
- Lade boenhetsbatteriet
- Apparat for nettilkobling
- Strømsentralen
- Panelet
- 230 V-spenning
- Tilkobling til 230 V-forsyning
- Sikringsutlegg
- Tilkobling til trekkvognen

Betjeningen av de elektrisk drevne apparatene i boenheten beskrevet i kapitlet 9.

8.1 Generelle sikkerhetsanvisninger

- ▶ Arbeid på det elektriske anlegget må kun utføres av fagpersonell.

Kjøretøyet er en sikker oppholdsplass i tordenvær (Faradays bur). Koble for sikkerhets skyld 230 V-tilkoblingen fra strømnettet og trekk inn antennen for å beskytte de elektriske apparatene.

8.2 Begrep

Hvilespenning

Hvilespenning er batteriets spenning i hviletilstand, dvs. når det ikke tas ut strøm og batteriet ikke lades.

Hvilestrøm

Noen elektriske komponenter, som f.eks. klokke og kontrollamper trenger kontinuerlig strøm. De betegnes som kontinuerlig innkoblede forbrukere. Denne hvilestrømmen finnes også når 12 V-forsyningen er slått av.

Fullstendig utlading

Det er fare for fullstendig utlading av batteriet når et batteri belastes av innkoblede forbrukere og av hvilestrøm.

- ▷ **Fullstendig utlading skader batteriet, lad batteriet straks opp igjen.**

Kapasitet

Kapasitet er elektrisitetmengden som et batteri kan mate.

Kapasiteten til et batteri angis i amperetimer (Ah). Når batteriet har en kapasitet på 80 Ah, kan batteriet i 80 timer avgi en strøm på 1 A eller 2 A i 40 timer.

Ytre påvirkninger som temperatur forandrer mateevne til batteriet.

Den angitte merkekapasiteten er ikke lik den faktisk tilgjengelige kapasiteten som batteriet stiller til rådighet. Den faktisk uttakbare kapasiteten er lavere enn merkekapasiteten.

8 Elektrisk anlegg

8.3 12 V-spennning

- ▷ Forsynes campingvognen med strøm via trekkvognens batteri, husk at batteriets kapasitet er begrenset. Sterk utlading kan føre til nedsatt startevne av trekkvognen.
- ▷ Den elektriske forbindelsen mellom trekkvognen og campingvognen må alltid frakobles før campingvognen kobles til den lokale strømforsyningen. Trekk støpselet ut av trekkvognens stikkontakt.
- ▷ Den elektriske forbindelsen mellom trekkvognen og campingvognen må alltid frakobles før boenhets-batteriet lades med et eksternt ladeapparat.

Når campingvognen ikke er tilkoblet 230 V-forsyningen, skjer 12 V-forsyningen via trekkvognens startbatteri eller boenhets-batteriet (autark-pakke). Dersom campingvognens el.-system er koblet til trekkvognen og kjøretøyets motor går, blir boenhets-batteriet ladet opp via kjøretøyets dynamo.

12 V-forsyningen kan slås av på panelet (SU) med hovedbryteren 12 V.

- ▷ For å slå av strømmen til alle elektriske apparater i boenheten, trekk ut støpselet "Batteri-inngang" på strømsentralen, koble fra batteriet i boenheten og trekk ut 230 V-tilkoblingen på campingvognen.

8.3.1 Boenhetsbatteri, generelt (autark-pakke)

- ▶ Ved utskifting av boenhetsbatteriet må man kun bruke batterier som tilsvare minimumskapasiteten til ladeapparatet. Følg bruksanvisningen til ladeapparatet. Batterier med for lav kapasitet blir for varme under ladingen. Eksplosjonsfare!
- ▶ Apparatet med maks. 10 A kan kobles til det 12-volts elektriske anlegget. Brannfare!

- ▷ Bruk tilgjengelig lademodul i strømsentralen for lading av boenhetsbatteriet. Ved ekstern lading skal det brukes et godkjent ladeapparat som er egnet for batteritypen (bly/syre- eller bly/gele-batteri) og kapasiteten til boenhetsbatteriet.
- ▷ Start alltid reisen med et fulladet boenhetsbatteri. Lad derfor boenhetsbatteriet i minst 24 timer før du starter reisen.
- ▷ Benytt enhver anledning til å lade opp boenhetsbatteriet under kjøring.
- ▷ Lad alltid boenhetsbatteriet i minst 24 timer etter reisen.
- ▷ Lad batteriet i minst 24 timer før midlertidig opphold i driften, og i minst 48 timer ved lengre opphold.
- ▷ Hvis campingvognen ikke skal brukes på lengre tid (4 uker eller mer), skal boenhetsbatteriet kobles fra og lades opp regelmessig (lad i minst 24 timer minst hver 12. uke).
- ▷ Lagre det ladede batteriet kjølig og frostfritt om vinteren, og lad det opp hver 12. uke.
- ▷ Erstatt alltid boenhetsbatteriet med et batteri av samme type.
- ▷ Før frakobling og tilkobling av boenhetsbatteriet må trekkvognens motor slås av, og 230 V-forsyningen og alle forbrukere må slås av. Kortslutningsfare!
- ▷ Når boenhetsbatteriet er koblet fra og campingvognen og trekkvognen er koblet til hverandre elektrisk, må ikke tenningen til trekkvognen slås på. Kortslutningsfare!
- ▷ Ta hensyn til batteriproduzentens vedlikeholdsanvisning og bruksanvisning.

8

Elektrisk anlegg

- ▷ Batteriet er vedlikeholdsfritt. Vedlikeholdsfritt betyr:
 - Man trenger ikke å kontrollere syrenivået.
 - Man trenger ikke å smøre batteripolene.
 - Man trenger ikke å etterfylle destillert vann.

Også et vedlikeholdsfritt batteri må langsomt lades ut og lades opp med en spesiell lader.

Hvis kjøretøyet ikke er koblet til 230 V-forsyningen eller 230 V-forsyningen er slått av, forsyner boenhetsbatteriet boenheten med 12 V likespenning. Boenhetsbatteriet har kun et begrenset energiforråd. Bruk derfor ikke elektriske forbrukere som for eksempel radio eller lys uten 230 V-forsyning i lengre tid.

Når kjøretøyet er koblet til 230 V-forsyningen, blir boenhetsbatteriet automatisk ladet via lademodulen (autark-pakke) som er montert i strømsentralen.

Utladning

Hvilestrømmen, som forbrukes kontinuerlig av noen elektriske forbrukere, lader ut boenhetsbatteriet. Lader, laderegulator for solcelleanlegg, panel og lignende tar ca. 20 mA til 65 mA strøm fra batterikapasiteten, også når 12 V-hovedbryteren er slått av.

- ▷ Fullstendig utlading skader batteriet.
- ▷ Lad opp batteriet i tide.

Batteriets kapasitet reduseres ved lave utetemperaturer.

Batteriets selvutlading er avhengig av temperaturen. Ved 20 til 25 °C er selvutladingsraten ca. 3 % av kapasitet/måned. Selvutladingsfrekvensen tiltar ved stigende temperaturer: Ved 35 °C er selvutladingsraten ca. 20 % av kapasitet/måned.

Et eldre batteri har ikke lenger full kapasitet.

Jo fler elektriske forbrukere som er innkoblet, desto raskere forbrukes boenhetsbatteriets energiforråd.

For å hindre hurtig utlading av boenhetsbatteriet, skal kjøleskapet kun brukes med 12 V-forsyningen når kjøretøyets motor er i gang og campingvognen er tilkoblet trekkvognen elektrisk.

- ▷ Ytterligere informasjon finnes i den separate bruksanvisningen for boenhetsbatteriet.

8 Elektrisk anlegg

8.3.2 Kontrollere boenhets-batteri (autark-pakke)

Batteriets kapasitet er tidsbegrenset. Jo flere elektriske forbrukere som er innkoblet, desto raskere forbrukes det. Når det er flere år siden batteriet er satt inn, må man være klar over at det ikke har full kapasitet lenger.

Ladetilstand

For å skåne boenhets-batteriet bør man ikke ta ut mer enn 50 % av batterikapasiteten. Kontroller derfor regelmessig ladestatusen til boenhets-batteriet. Boenhets-batteriets ladetilstand kan vises på panelet.

- ▷ Ladetilstanden kan først måles etter 4 timers batterilading. Batterispenningen er høyere umiddelbart etter lading og synker til hvilespenning etter ca. 4 timer. Hvilespenningen viser ladetilstanden.
- ▷ For å sikre lengst mulig levetid for batteriet må batteriet lades opp igjen ved en hvilespenning på < 12,3 V.

Hvilespenning (målt på polene)		Ladetilstand
Høyere	12,80 V	100 %
Ca.	12,55 V	75 %
Ca.	12,32 V	50 %
Ca.	12,18 V	25 %
Mindre	12,00 V	0 %

Energiforråd

Boenhets-batteriet har kun et begrenset energiforråd. Derfor skal ikke elektriske forbrukere brukes over lengre tid når kjøretøyet ikke er koblet til 230 V-forsyningen eller motoren til trekkvognen er slått av.

8.3.3 Lad boenhets-batteri (autark-pakke)

- ▶ Batterisyrer er giftig og etsende. Unngå enhver kontakt med hud eller øyne.
- ▶ Eksplosjonsfare under ladning med eksternt ladeapparat. Batteriet må kun lades i godt ventilerte rom og på god avstand fra åpen ild eller gnister.
- ▶ For lading av boenhets-batteriet med eksternt batterilader skal batteriet alltid tas ut av kjøretøyet.

- ▷ Batterikablene må kobles til de riktige polene.
- ▷ Når boenhets-batteriet er koblet ut og campingvognen og trekkvognen er koblet til hverandre elektrisk, må ikke tenningen til trekkvognen slås på. Kortslutningsfare!
- ▷ Før frakobling og tilkobling av boenhets-batteriet, må trekkvognens motor slås av, og 230 V-forsyningen og 12 V-forsyningen og alle apparater være utkoplede. Kortslutningsfare!
- ▷ Før lading av batteriet må man kontrollere om det eksterne ladeapparatet er godkjent for batteritypen.
- ▷ Følg bruksanvisningen til ladeapparatet.
- ▷ Ved overlading blir boenhets-batteriet skadet og kan ikke repareres.

Lading over 230 V-forsyning

Når kjøretøyet er koblet til 230 V-forsyningen, blir boenhets-batteriet ladet via det innebygde ladeapparatet. Ladestrømmen tilpasses batteriets ladetilstand. Overlading er derfor ikke mulig.

Slå av alle strømforbrukende apparater under lading slik at lademodulen i strømsentralen kan benyttes med full kapasitet.

Lading med trekkvognens motor

Når motoren til trekkvognen er i gang, lades boenhetsbatteriet opp av kjøretøyets dynamo. Dette skjer kun hvis det er opprettet en elektrisk forbindelse mellom trekkvognen og campingvognen. Hvis trekkvognens motor er avslått, blir den elektriske forbindelsen automatisk kobles fra av et relé. Dette hindrer at trekkvognens batteri utlades av strømforbrukende apparater i boenheten. Dermed opprettholdes trekkvognens startegenskaper.

Å lade med eksternt ladeapparat

For lading av boenhets-batteri med eksternt ladeapparat er fremgangsmåten som følger:

- Koble campingvognen elektrisk fra trekkvognen.
- Slå av hovedbryter 12 V på panelet. Den kontrollampen slukkes.
- Trekk ut nettpluggen på strømsentralen.
- Steng samtlige gassapparater, alle gassavstengeventiler og gassflaskens hovedventil.
- Fare for kortslutning når batteripolene frakobles. Koble derfor først fra minuspolen på boenhets-batteriet og tilslutt plusspolen.
- Ta boenhets-batteriet ut av kjøretøyet.
- Når kjøretøyet er utstyrt med et bly/gele-batteri: Kontroller om det eksterne ladeapparatet er godkjent for bly/gele-batterier.
- Sjekk at det eksterne ladeapparatet er av.
- Koble det eksterne ladeapparatet til boenhets-batteriet. Påse at polene kobles til i riktig rekkefølge: Koble først polklemmen "+" på plusspolen på batteriet og klem deretter polklemmen "-" til minuspolen på batteriet.
- Slå på det eksterne ladeapparatet.
- Informasjon vedrørende ladetid for batteriet finnes i bruksanvisningen for ladeapparatet.
- Informasjon vedrørende styrken på batteriet finner du i dataene for batteriet.
- Koble fra eksternt batterilader i omvendt rekkefølge.

8 Elektrisk anlegg

8.4 Apparat for nettilkobling

- ▷ Når tenningen er slått av og 230 V-forsyningen ikke er koblet til, utlades trekkvognens batteri av strømforbrukere som kjøleskapet eller den belysningen i boenheten (unntak: autark-pakke). Trekkvognens startegenskaper kan svekkes.

- ▷ Trekkvognens batteri lades ikke via apparatet for nettilkobling.

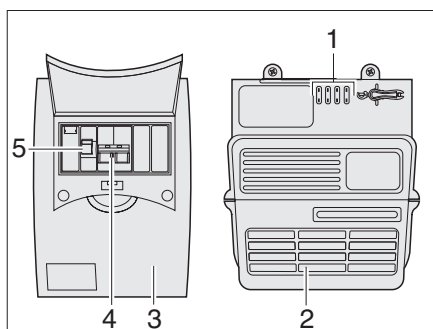
Apparatet for nettilkobling er som oftest montert i klesskapet.

Når kjøretøyet **ikke** er koblet til 230 V-forsyningen, kommer den nødvendige strømmen fra trekkvognens batteri hvis kontakt 9 "fast plusspol" er koblet til trekkvognens stikkontakt (se koblingskjema i slutten av dette kapitlet). 12 V-boenhetsbelysningen, kassettoalettet og vannpumpen kan brukes.

Når kjøretøyet kobles til 230 V-forsyningen, veksler apparatet for nettilkobling automatisk strømforsyningen i boenheten fra trekkvognens batteri til nettdrift. Ved Dometic type I må også apparatet for nettilkobling være innkoblet.

Sikringsboks

230 V-sikringsboksen (Bilde 94,3) er montert ved siden av nettilkoblingsapparatet (Bilde 94,2).

Bilde 94 Apparat for nettilkobling og sikringsautomat

I sikringsboksen (Bilde 94) finner du hovedsikringen (Bilde 94,4) og en jordfeilbryter (Bilde 94,5).

Jordfeilbryteren (Bilde 94,5) måler strømgjennomgangen både på tilførsels- og returledningen. Hvis det er likevekt mellom de to ledningene, aktiveres ikke jordfeilbryteren. Hvis det er forskjell mellom de to ledningene, blir strømmen umiddelbart brutt av bryteren. På den måten unngås farlige strømuhell.

Slå på:

- Trykk hovedbryteren (Bilde 94,4) opp i stillingen "ON".
- Trykk jordfeilbryteren (Bilde 94,5) opp i stillingen "ON".

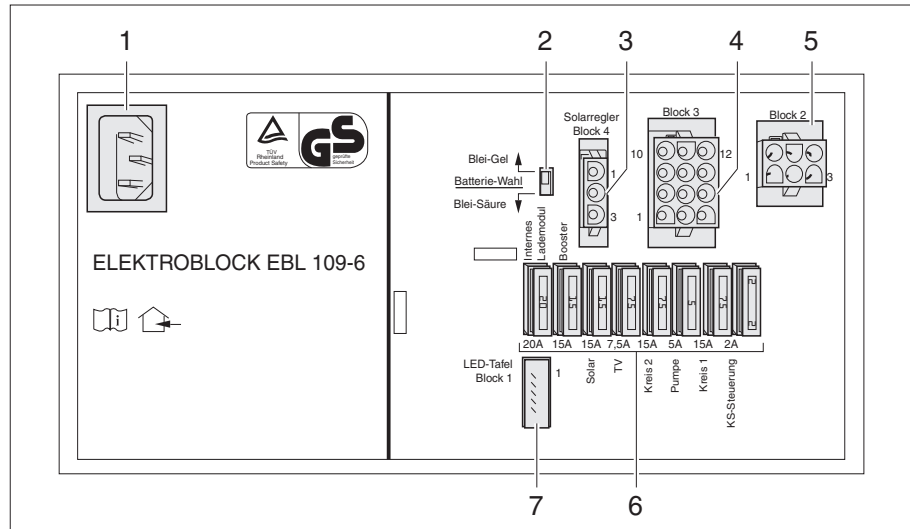
8

Elektrisk anlegg

8.5 Strømsentral EBL 109 (autark-pakke)

▷ Luftingsåpningene må ikke tildekkes. Fare for overheting!

Bilde 95 Strømsentral EBL 109

- 1 Nettkontakt 230 V~
- 5 Bryter batterivalg bly/syre / bly/gele
- 6 Inngang: Laderegulator for solcelleanlegg
- 7 Utgang: Forbrukerkrets 1 og 2, vannpumpe, TV, inngang solceller
- 8 Inngang: Boenhets-batteri, bilbatteri, dynamo D+, batterisensor boenhets-batteri, minus (jord)
- 9 Sikringer (se tabell "Sikringskjema")
- 10 Tilkobling panel

Oppgaver Strømsentralen har følgende oppgaver:

- Strømsentralen lader boenhets-batteriet.
- Strømsentralen fordeler strømmen til 12 V-strømkretsene og sikrer disse.
- Strømsentralen har tilkoblinger for laderegulator for solcelleanlegg samt yttligere styre- og overvåkingsfunksjoner.
- Strømsentralen skiller trekkvognens startbatteri elektrisk fra campingvognens boenhets-batteri når det finnes en elektrisk forbinelse mellom trekkvognen og campingvognen, og kjøretøyets motor blir slått av. På denne måten kan campingvognens 12 V-forbrukere ikke lade ut startbatteriet til trekkvognen.
- Strømsentralen fordeler strømmen til 12 V stikkontaktene. Til stikkontaktene kan det tilkobles apparater med maks. 10 A.

Strømsentralen virker kun i sammenheng med et panel.

Når strømsentralen er sterkt belastet, reduserer den innebygde laderen lade-strømmen. På denne måten beskyttes ladeapparatet mot overoppheting. Strømsentralen blir f.eks. sterkt belastet når et tomt boenhets-batteri lades, når eksterne apparater er tilkoblet og det er høye omgivelsestemperaturer.

Moneringssted

Strømsentralen befinner seg i sittebenken eller sengebenken (modellavhengig).

▷ Ytterligere informasjon finnes i bruksanvisningen "Strømsentral" som er vedlagt separat.

8

Elektrisk anlegg

8.5.1 Batteri-valgbryter

- ▶ Hvis batteri-valgbryteren er feil innstilt, kan det danne seg knallgass. Eksplosjonsfare!

- ▷ Boenhets-batteriet kan skades dersom batterivelgerbryteren står i gal stilling.
- ▷ Ikke forandre fabrikkinnstillingen av batterivelgerbryteren.

På batteri-valgbryteren kan lademodulen i strømsentralen innstilles på kjøretøyets boenhets-batteritype ("Blei-Gel" (Bly/gele) eller "Blei-Säure" (Bly/syre)).

8.5.2 Batterilading

Under kjøring etterlades boenhets-batteriet med trekkvognens dynamo. Bli motoren til trekkvognen slått av, skiller strømsentralen trekkvognens startbatteri elektrisk fra boenhets-batteriet, slik at trekkvognens startbatteri ikke utlades av 12 V-forbrukere i boenheten.

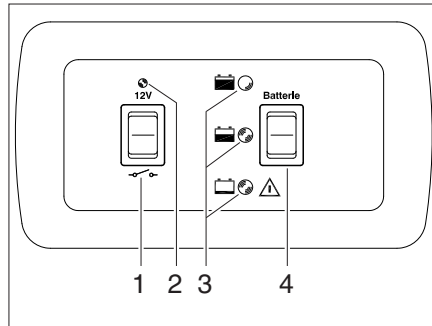
Når kjøretøyet er koblet til 230 V-forsyning, lader strømsentralen boenhets-batteriet.

- ▷ Trekkvognens startbatteri lades ikke via strømforsyningsapparatet.

8 Elektrisk anlegg

8.6 Panel LT 109 - autark-pakke (spesialutstyr)

- 1 12 V-hovedbryter
- 2 12 V-kontrolllampe
- 3 Indikator ladetilstand batteri
- 4 Vippebryter for batteriindikering

Bilde 96 Panel LT 109-5

8.6.1 12 V-hovedbryter

12 V-hovedbryteren (Bilde 96,1) kobler 12 V-forsyningen til boenheten på og av.

Slå på: ■ Trykk vippebryteren (Bilde 96,1) oppover: 12 V-forsyningen i boenheten er slått på. 12 V-kontrolllampen (Bilde 96,2) lyser.

Slå av: ■ Trykk vippebryteren (Bilde 96,1) nedover: 12 V-forsyningen i boenheten er slått av. 12 V-kontrolllampen (Bilde 96,2) slukner.

▷ Slå alltid av 12 V-hovedbryteren når du forlater kjøretøyet. Slik forhindres unødvendig utlading av boenhetsbatteriet.

8.6.2 Boenhetsbatteriets ladetilstand

Med vippebryteren "Batteri" (Bilde 96,4) kan man kontrollere ladetilstanden til boenhetsbatteriet.

Indikeringer: ■ Trykk vippebryteren "Batteri" (Bilde 96,4): Boenhetsbatteriets ladetilstand vises.

Når du har trykket på vippebryteren, tennes den røde, gule eller grønne kontrollampen (Bilde 96,3):

LED-visning	Batterispenning	Kjøretøyet er i		
		Batteridrift	Kjøredrift	Nettdrift
Rød 	< 11 V	Batteriet er tomt. Advarsel - Fullstendig utlading!	Ingen lading eller overbelastning av 12 V-nettet. Advarsel - Fullstendig utlading!	
Gul 	11 V til 12 V	Batteriet er svakt ladet eller sterkt belastet	Batteriet lades svakt. Hvis lengre (flere timer): Svak lading eller overbelastning av 12 V-nettet.	
Grønn 	> 12 V	Batteriet er fulladet.	Batteriet lades.	

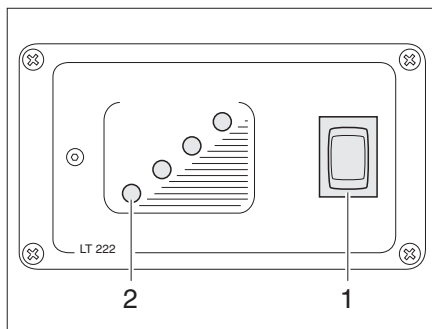

▷ Hvis den røde kontrollampen blinker med symbolet for tomt batteri, underskriver boenhetsbatteriet en spenning på 11 V. I dette tilfellet må forbrukere slås av og boenhetsbatteriet etterlades. Se kapittel 8.3.2.

Forsiktig! Batteriskader på grunn av fullstendig utlading eller overbelastning!

8 Elektrisk anlegg

8.7 Panel LT 222

- 1 Vippebryter for vanntank
- 2 Kontrollampe vanntank

Bilde 97 Panel LT 222

Tankens fyllenivå På panelet (Bilde 97) kan man kontrollere vannivået i vanntanken.

Indikeringer: ■ Trykk vippebryteren (Bilde 97,1): En av kontrollampene (Bilde 97,2) lyser.

8.8 230 V-spenning

▶ Arbeid på det elektriske anlegget må kun utføres av fagpersonell.

230 V-spenningen forsyner:

- Stikkontaktene med jordet kontakt for apparater med maks. 16 A
- Kjøleskapet
- 12 V-forsyningen til boenheten
- Varmeanlegg
- Klimaanlegget
- Den elektriske varmtvannsberederen

De strømforbrukende apparatene som er tilkoblet 12 V-spenningen i boenheten, forsynes med strøm fra boenhets-batteriet (autark-pakke) eller fra apparatet for nettilkobling.

Koble kjøretøyet til en ekstern 230 V-forsyning så ofte som mulig. På denne måten lader lademodulen i strømsentralen boenhets-batteriet automatisk (autark-pakke).

8

Elektrisk anlegg

8.8.1 230 V-tilkobling

- ▶ Den eksterne 230 V-forsyningen må sikres via en jordfeilbryter (FI-bryter, 30 mA).

- ▷ Den elektriske forbindelsen mellom trekkvognen og campingvognen må alltid frakobles før campingvognen kobles til den lokale strømforsyningen. Trekk støpselet ut av trekkvognens stikkontakt.
- ▷ Kontroller om strømforsyningen fra den lokale strømforsyningen passer til det elektriske anlegget og apparatene i campingvognen med tanke på spenning, frekvens og strømstyrke. I tillegg må det brukes egnede kabler/ledninger og tilkoblinger.

- ▷ For koblingssteder på campingplasser (campingfordelere) kreves det høyømfintlige jordfeilbrytere (FI-brytere, 30 mA).

Kjøretøyet kan tilkobles en ekstern 230 V-forsyning. Kabelen kan ha en lengde på maks. 25 m.

8.8.2 Forsyningsledning for ekstern 230 V-tilkobling

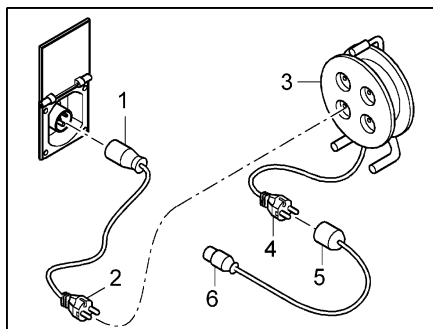
- ▶ For å unngå overoppheting må kabelen være helt utrullet ved kabelrommel.
- ▶ Kontroller kabler/ledninger, støpsler og tilkoblinger mht. skade.

Forsyningsledning

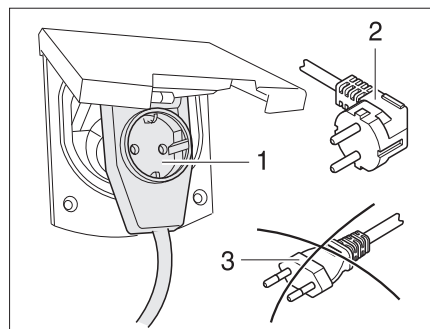
- Tretrådig (3 x 2,5 mm²) fleksibel gummislangeledning
- Maks. 25 m lang
- 1 støpsel med jordet kontakt
- 1 tilslutningskontakt med jordet kontakt (støpselanordninger iht. EN 60309)

Tilkoblingsmuligheter

Vi anbefaler som forsyningsledning en CEE-forbindelseskabel med CEE-plugg og CEE-kobling. Når denne tilkoblingsmuligheten ikke er gitt, anbefaler vi følgende kombinasjon med en schuko-støpsel:

Bilde 98 Tilkoblingsmuligheter
230 V-tilkobling

Bilde 99 Tilkobling til vinkelkobling med
stikkontakt

- Adapterkabel:
CEE 17 tilslutningskontakt med jordet kontakt (Bilde 98,1) – støpsel med jordet kontakt (Bilde 98,2)
- Kabeltrommel:
Stikkontakt med jordet kontakt (Bilde 98,3) – støpsel med jordet kontakt (Bilde 98,4)
- Adapterkabel:
Tilslutningskontakt med jordet kontakt (Bilde 98,5) – CEE 17 støpsel med jordet kontakt (Bilde 98,6)

- Ved bruk av CEE 17 vinkelkobling med stikkontakt på baksiden (Bilde 99,1) må det kun brukes et gummiert og forseglet IP 44-støpsel med jordet kontakt (Bilde 99,2). Ikke bruk støpsler uten jordet kontakt (Bilde 99,3). Fare for elektrisk støt!

Alt etter modell er luken for 230 V-tilkobling er merket med symbolet "⚡".

Koble til forsyningsledning:

- Åpne utvendig luke på campingvognen.
- Alt etter modell vippes dekslet opp.
- Sett i støpselet.
- Sett støpslet inn i den elektriske stikkontakten i strømanlegget på oppstillingsplassen for campingvognen.
- Slå på hovedskillebryteren på campingvognen.
- Kontroller at jordfeilbryteren i campingvognen virker som den skal ved å trykke på prøvetasten og slå den på igjen.

- I tilfelle eller hvis strømforsyningen er defekt eller ikke tilgjengelig etter at du har gjennomført prosedyren ovenfor, må du informere eieren av oppstillingsplassen for campingvognen.

Koble fra forsyningsledning:

- Slå av hovedskillebryteren på campingvognen.
 - Trekk støpslet ut av den elektriske stikkontakten i strømanlegget på oppstillingsplassen for campingvognen.
 - Trekk ut støpslet på campingvognen.
- ▷ Alt etter modell låses støpslet opp før det trekkes ut.

8

Elektrisk anlegg

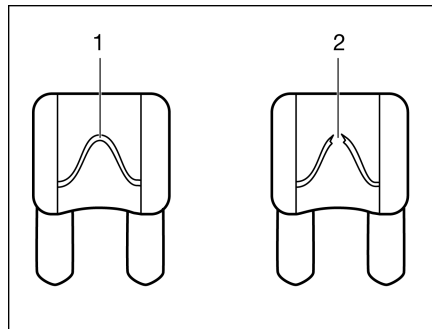
8.9 Sikringer

- ▶ Defekte sikringer skal kun byttes ut når årsaken til feilen er kjent og feilen er utbedret.
- ▶ Defekte sikringer skal kun byttes ut når strømforsyningen er frakoblet.
- ▶ Sikringer må aldri kortsluttes eller repareres.

8.9.1 Sikringer 12 V

De strømbrukende apparatene som i boenheten er tilknyttet 12 V-forsyningen, er sikret med separate sikringer. Sikringene sitter på apparatet for nettilkobling og på strømsentralen.

- 1 Uskadd sikringselement
- 2 Avbrutt sikringselement

Bilde 100 Sikring 12 V

En intakt 12 V sikring kan registreres på det uskadde sikringselementet (Bilde 100,1). Når sikringselementet er avbrutt (Bilde 100,2), må sikringen byttes. Før du skifter sikringene, må du følge angivelsene nedenfor vedr. funksjon, verdi og farge til de aktuelle sikringene. Ved skifting av sikringer, bruk kun bladsikringer med verdier som er angitt nedenfor.

Sikringer ved boenhetsbatteriet (autark-pakke)

Funksjon	Verdi/Farve
Ledning fra boenhetsbatteriet til strømforsyningsapparatet	40 A rød
Ledning fra boenhetsbatteriet til strømforsyningsapparatet	2 A grå

Sikringer på apparatet for nettilkobling

Strømkrets 1	15 A blå
Strømkrets 2	15 A blå
Strømkrets 3	10 A rød
Strømkrets 4	7,5 A brun

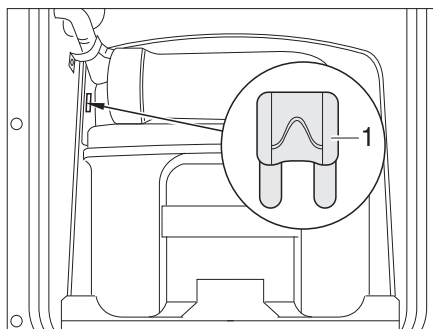
Sikringer på strømsentral EBL 109 (autark-pakke)

Internt ladeapparat	20 A gul
Booster	15 A blå
Solar	15 A blå
TV	7,5 A brun
Krets 2	15 A blå
Vannpumpe	5 A lysebrun
Krets 1	15 A blå
Styring kjøleskap	2 A grå

Elektrisk anlegg

Sikring for Thetford-toalett (svingbart toalett)

Sikringen befinner seg i Thetford-kassett-toalettets kasseramme.

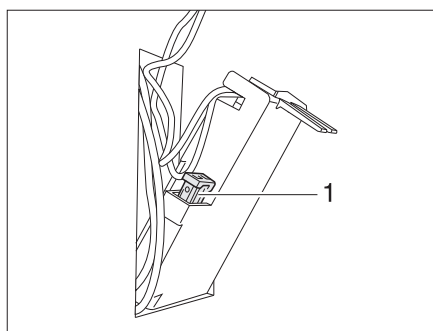
1 Bladsikring 3 A/fiolett

Bilde 101 Sikring for Thetford-toalett

- Skifte:*
- Åpne luken på Thetford-kassett-toalettet på utsiden av kjøretøyet.
 - Trekk Thetford-kassett-toalettet helt ut.
 - Skifte sikring (Bilde 101,1).

Sikring for Thetford-toalett (fast benk)

Sikringen befinner seg i Thetford-kassett-toalettets kasseramme.

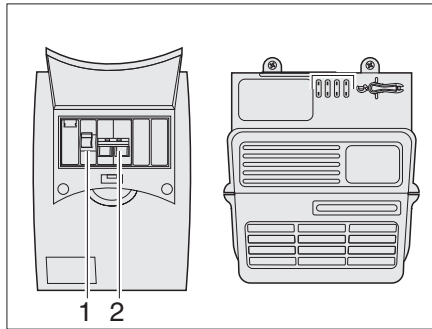
1 Bladsikring 3 A/fiolett

Bilde 102 Sikring for Thetford-toalett

- Skifte:*
- Åpne luken på Thetford-kassett-toalettet på utsiden av kjøretøyet.
 - Ta ut Thetford-kassetten og sving ut luken i husveggen.
 - Skifte sikring (Bilde 102,1).

8 Elektrisk anlegg

8.9.2 230 V-sikring

Bilde 103 230 V sikringsboks

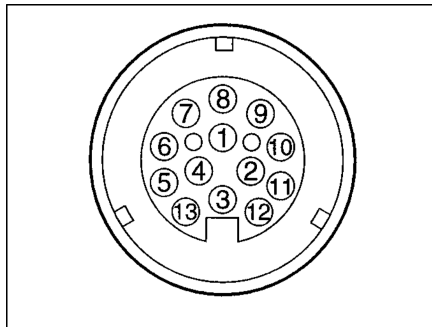
Hovedsikringen (Bilde 103,2) beskytter 230 V-inngangsstrømmen med maks. 10 A. I tillegg er det en jordfeilbryter (Bilde 103,1) i sikringsboksen.

8.10 Tilkobling til trekkvogn

8.10.1 Koblingskjema 13-polet støpsel

- ▷ Skriv opp tilkoblingskabelens farger for tilkobling til trekkvognens stikkontakt. En eventuelt nødvendig ny tilkobling blir dermed vesentlig enklere.
- ▷ Bruk en vanlig adapter for tilkobling av 13-polet støpsel til en 7-polet stikkontakt (fås i handelen).

Bilde 104 Oversikt over stikkontakt trekkvogn (13-polet system Jaeger iht. DIN EN 1648-1)

Koblingskjema

Kontakt nr.	DIN-betegnelse	Funksjon	Kabel-farge	Ledningstverrsnitt
1	L	Retningsviser, venstre	Gul	1,5 mm ²
2	54 G	Tåkebaklys	Blå	1,5 mm ²
3 ¹⁾	31	Jord (kontakt 1, 2, 4 - 8)	Hvit	2,5 mm ²
4	R	Retningsviser, høyre	Grønn	1,5 mm ²
5	58 R	Høyre baklys, konturlys, posisjonslys, markeringslys, nummer-skiltlys	Brun	1,5 mm ²
6	54	Bremselys	Rød	1,5 mm ²
7	58 L	Venstre baklys, konturlys, posisjonslys, markeringslys, nummer-skiltlys	Svart	1,5 mm ²

Kon- taktnr.	DIN-be- tegnelse	Funksjon	Kabel- farge	Ledningst- verrsnitt
8		Ryggelys og/eller ryggeanordning for påløpsbrems	Rosa	1,5 mm ²
9		Strømforsyning (fast plusspol): Lys, vannpumpe, ladeledning strømsentral (bare for autark-pakke) Kjøleskap styreledning via nettilkoblingsapparat (uten autark-pakke), ATC med relé	Oransje	2,5 mm ²
10		Strømforsyning (styrt via tenningen): Styling booster i strømsentral (bare for autark-pakke) D+, kjøleskap	Grå	2,5 mm ²
11 ¹⁾		Jord (kontakt 10)	Hvit/ svart	2,5 mm ²
12		Ikke i bruk	Hvit/blå	1,5 mm ²
13 ¹⁾		Jord (kontakt 9)	Hvit/rød	2,5 mm ²

¹⁾ Disse jordledningene må ikke forbindes elektrisk ledende på tilhengersiden.

▷ Kontaktnummer 12 er ikke reservert fra fabrikk.

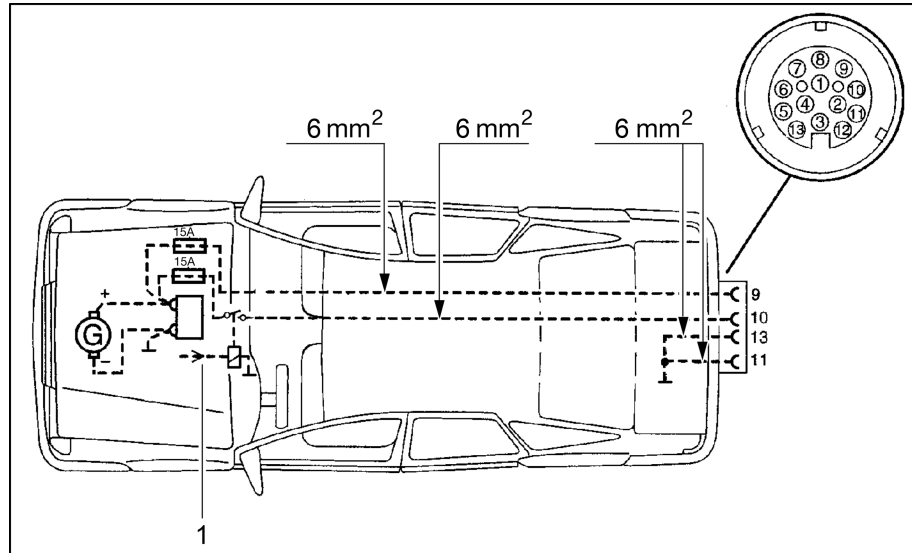
8

Elektrisk anlegg

8.10.2 Installering av trekkvogn (anbefalt)

- ▷ Modifiser trekkvognen med de nødvendige kabeldimensjonene og et relé for strømforsyning (styres via tenningen) (se Bilde 105).
- ▷ Hvis kabeldimensjonene som angis nedenfor ikke overholdes, kan det hende at korrekt lading av boenhetsbatteriet og 12 V-funksjonen for kjøleskapet under kjøring ikke er mulig.

Bilde 105 Installasjonsplan for trekkvogn

1 Relé

- ▷ Ved 12 V-batteri i campingvogn:
 - Hvis LED-indikatoren lyser eller blinker fra ATC, selv om campingvognen er koblet til 230 V og ikke til trekkvognen, gjøres følgende:
 - Slå raskt på og av 230 V-jordfeilbryter (se Bilde 103) og hovedbryter for batteriet (se Bilde 96) for å bryte strømmgjennomgangen.
 - Hvis det ikke er noen panel med hovedbryter for batteri tilgjengelig, kuttes strømmen direkte på 12 V-batteriet en kort stund.

Kapitteloversikt

I dette kapitlet finner du opplysninger om innbyggingsapparatene i kjøretøyet. Informasjonen gjelder kun betjeningen av innbyggingsapparatene.

Ytterligere informasjon om innbyggingsapparatene finner du i bruksanvisningene til innbyggingsapparatene, som er vedlagt kjøretøyet separat.

Anvisningene omfatter:

- Varmeanlegg
- Klimaanlegget
- Varmtvannsbereder
- Gasskomfyr
- Gass-stekeovn
- Mikrobølgeovn
- Vifte
- Kjøleskapet

9.1 Generelt

- ▷ Varmervekslerne til varmlufts-varmeanlegget Truma må skiftes ut etter 30 år. Varmervekslerne til varmtvanns-varmeanlegget Alde må skiftes ut etter 10 år. Varmervekslerne må bare monteres av produsenten av varmeanlegget eller et autorisert fagverksted. Brukeren av varmeanlegget er ansvarlig for at utskiftingen blir utført.
- ▷ Varmerveksleren til varmtvanns-varmeanlegget Alde må skiftes ut etter 10 år. Varmerveksleren må bare monteres av produsenten av varmeanlegget eller et autorisert fagverksted. Brukeren av varmeanlegget er ansvarlig for at utskiftingen blir utført.
- ▷ Av sikkerhetsgrunner må reservedeler for varmeapparater tilsvare produsentens spesifikasjoner, og produsenten må ha godkjent dem som reservedeler. Disse reservedelene må bare monteres av produsenten selv eller på et autorisert fagverksted.

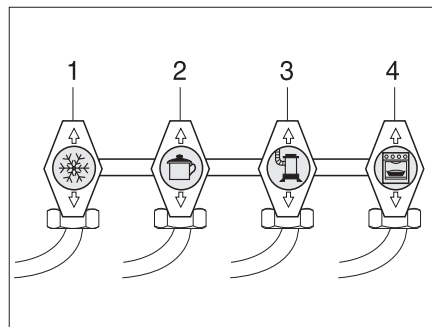

- ▷ Ytterligere informasjon finnes i bruksanvisningen for apparatet. Denne er vedlagt separat.

Avhengig av modell er kjøretøyet utstyrt med varmeanlegg/varmtvannsbereder, kokeplass og kjøleskap.

I denne bruksanvisningen beskrives kun betjeningen av disse apparatene og deres spesifikasjoner.

Før et gassdrevet innbyggingsapparat settes i gang, må man åpne gassflaskens hovedventil og gassavstengeventilen.

- 1 Kjøleskap
- 2 Kokeplass
- 3 Varmeanlegg/Varmtvannsbereder
- 4 Stekeovn

Bilde 106 Symboler på gassavstengeventilene

9

Innebygde apparater

9.2 Varmeanlegg

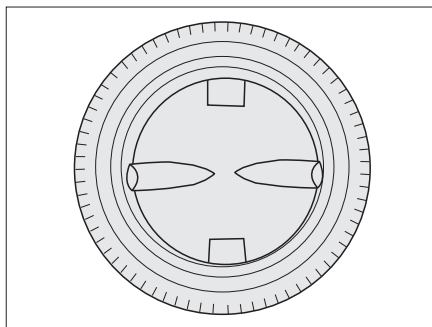

- ▶ Før varmeanlegget tas i bruk om vinteren må man kontrollere at pipen på taket er fri for snø og is.
- ▶ På grunn av eksplosjonsfaren må det aldri slippes ut gass uten at flammen brenner.
- ▶ Under fylling av drivstoff på trekkvognen, på ferger og i garasjer, må varmeanlegget aldri drives med gass. Eksplosjonsfare!
- ▶ Aldri bruk varmeanlegget i gassdrift i lukkede rom (f.eks. i garasjer). Forgiftnings- og kvelningsfare!
- ▶ Når resirkuleringsviften ikke slår seg automatisk på, slå resirkuleringsviften på oppvarmingstrinn 3 til 4. Fare for at varmeanlegget overopphetes!
- ▶ Ikke skad avgassrøret.
- ▶ Eksosavtrekket må ikke stenges av eller overbygges.
- ▶ Ved vintercamping; bruk pipeforlengelsen Truma slik at eksosavtrekket ikke blir tildekket av snø i snøvær.
- ▶ Rommet bak varmeanlegget skal ikke brukes som oppbevaringsrom.

Første igangsetting

Når varmeanlegget settes i gang for første gang, vil det for en kort tid avgi røyk og lukt. Still umiddelbart varmeanlegget på bryteren på høyeste trinn. Åpne vinduer og dører og luft godt. Røyk og lukt forsvinner av seg selv etter kort tid.

9.2.1 Riktig oppvarming

Bilde 107 Luftdyse

Varmluftfordeling

I kjøretøyet finnes det flere luftdyser (Bilde 107). Rør fører varmluften til dysene. Still dysene slik at varmluften kommer ut der den er ønsket.

Innstilling av ventilasjonsdysene

- Fullstendig åpen: Full varmluftsstrøm
- Halv- eller delvis åpen: Redusert varmluftsstrøm

Når 5 dyser er helt åpne, kommer det mindre varmluft ut fra hver enkelt dyse. Når bare 3 dyser er åpne, strømmer det mer varmluft ut av hver enkelt dyse.

9

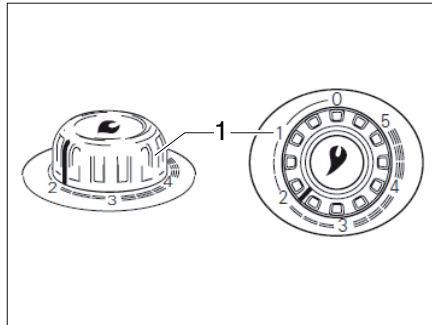
Innebygde apparater

9.2.2

Varmluftsvarmelegg Truma S 3004 (P)/S 5004

► Ved feil må du vente i 3 minutter før du foretar et nytt tenningsforsøk.

Bilde 108 Dreieregulator på varmluftsvarmelegg

Slå på uten tenningsautomat:

- Åpne hovedventilen på gassflasken og gassavstengeventilen "Varmelegg".
- Still dreieregulatoren på varmelegget (Bilde 108,1) på ønsket verdi, og trykk den inn til den stopper.
- Trykk gasstenningsknappen (ved dreieregulator) kort flere ganger etter hverandre.
- Hold dreieregulatoren inne til flammen brenner. Man kan kontrollere brenningen til flammen i sevinduet i kledningen.
- Hold dreieregulatoren inne i ytterligere 10 sekunder til tenningsikringen aktiveres.

Slå på med tenningsautomat:

- Åpne hovedventilen på gassflasken og gassavstengeventilen "Varmelegg".
- Still dreieregulatoren på varmelegget (Bilde 108,1) på ønsket verdi, og trykk den inn til den stopper.
Tenningsautomaten lager tenningsgnister. Det lyder en klikkende lyd.
- Hold dreieregulatoren inne til flammen brenner. Man kan kontrollere brenningen til flammen i sevinduet i kledningen.
- Hold dreieregulatoren inne i ytterligere 10 sekunder til tenningsikringen aktiveres.

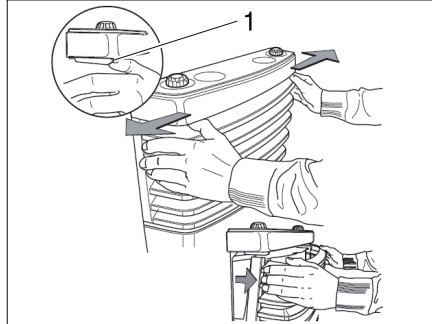
- ▷ Tenningsautomaten tenner helt til gassen brenner. Finnes det ikke gass, tenner den helt til batteriet i tenningsautomaten er tomt. Når varmelegget ikke er i bruk, skal varmeleggets dreieregulator alltid stilles på "0" for å hindre utlading av batteriet i tenningsautomaten.
- ▷ Lyder ikke den klikkende lyden ved tenning eller bare i intervaller på flere sekunder: Skift batteri i tenningsautomaten.
- ▷ Sett alltid inn nye batterier før oppvarmingssesongen.

9

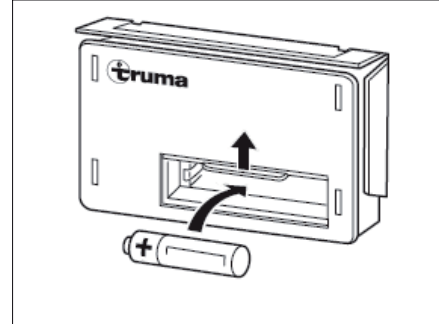
Innebygde apparater

Slå av:

- Still dreieregulatoren (Bilde 108,1) på varmeanlegget på "0". Tenningsautomaten kobles dermed ut samtidig.
 - Steng gassavstengingsventilen "Varmeanlegg" og hovedavstengingsventilen på gassflasken.
- ▷ Du finner mer informasjon i den separate bruksanvisningen "Truma S 3004 (P) / S 5004".

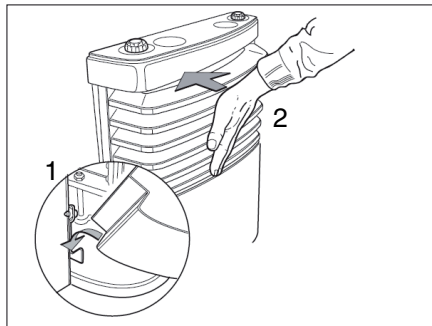
Bilde 109 Ta av varmeanleggsdekselet

Bilde 110 Skifte av batteri

Skifte batteri på tenningsautomaten:

- Kontroller at oppvarmingen er slått av eller avkjølt.
- Ta av varmeanleggsdekselet. Trykk låsefjærene (Bilde 109,1) utover på sidene, sving dekselet opp og ta det ut av de nedre festene.
- Skyv opp dekselet til batterirommet på tenningsautomaten (Bilde 110).
- Ta det gamle batteriet ut av batterilommen på tenningsautomaten.
- Sett inn nytt batteri av samme type i batterirommet til tenningsautomaten (Bilde 110). Pass på riktig plassering (+/-). Bruk bare temperaturbestandige (+70 °C) og lekkasjesikre mignonbatterier.
- Skyv ned dekselet til batterirommet på tenningsautomaten.

Bilde 111 Sette på varmeanleggsdekselet

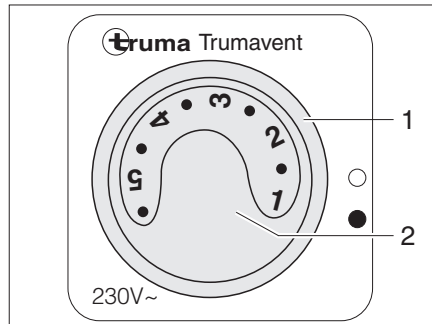
- Monter varmeanleggsdekselet. Fest dekselet i de nedre festene (Bilde 111,1).
- Sving dekselet inn til det høres at låsehåndtakene går i inngrep (Bilde 111,2).
- Kontroller at dekselet er festet riktig ved å trekke i det.

9 Innebygde apparater

9.2.3 Resirkuleringsvifte

Bruk av resirkuleringsviften sammen med varmlufts-varmeanlegget medfører bedre fordeling av varmen i campingvognen.

Avhengig av modellen er det montert en eller to resirkuleringsvifter i kjøretøyet.

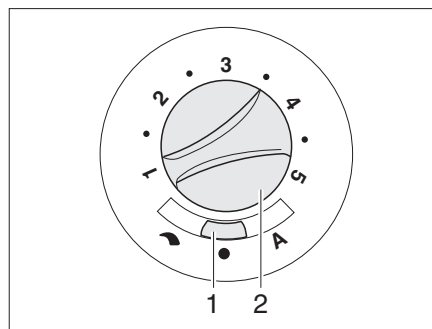
Bilde 112 Bryter for resirkuleringsvifte (230 V)

Slå på resirkuleringsvifte (230 V):

- Sett dreiebryteren (Bilde 112,1) på "●".
- Still inn ønsket resirkuleringsviftetrinn med dreiebryteren (Bilde 112,2).

Slå av resirkuleringsvifte (230 V):

- Sett dreiebryteren (Bilde 112,1) på "○".

Bilde 113 Bryter for resirkuleringsvifte (12 V)

En resirkuleringsvifte for 12 V nettspenning fås som spesialutstyr.

Slå på resirkuleringsvifte (12 V):

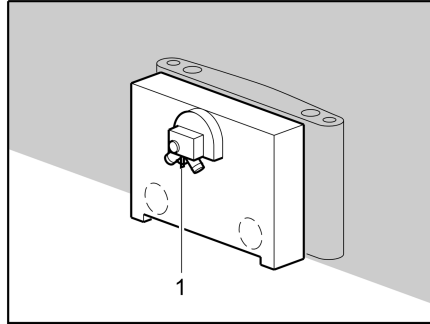
- Sett skyveknappen (Bilde 113,1) på "↷" (manuell regulering) eller "A" (automatisk drift).
- Når "↷" (manuell regulering) er stilt inn på skyveknappen (Bilde 113,1): Still inn ønsket resirkuleringsviftetrinn med dreiebryteren (Bilde 113,2).

9

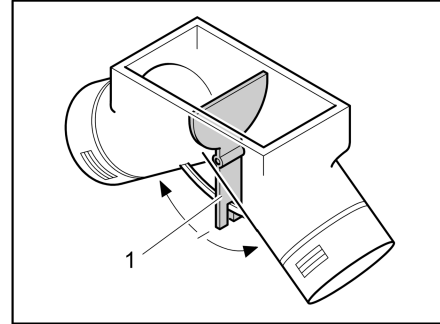
Innebygde apparater

Slå av resirkuleringsvifte (12 V):

- Sett skyveknappen (Bilde 113,1) på "●" (Av). Ved oppvarmingsdrift er denne bryterstillingen ute av funksjon.

Bilde 114 Resirkuleringsvifte

Bilde 115 Resirkuleringsvifte, spjeld i midtstilling

Med betjeningshendelen (Bilde 114,1) på baksiden av resirkuleringsviften kan man stille inn varmluftseffekten avhengig av varmebehovet. Midtstillingen er innstilt på fabrikken.

I midtstilling fordeles varmluften jevnt på de to varmluftutgangene. Spjeldets betjeningshendelen (Bilde 115,1) er montert under gulvlemmen i klesskapet.

Stille inn varmluftfordeling:

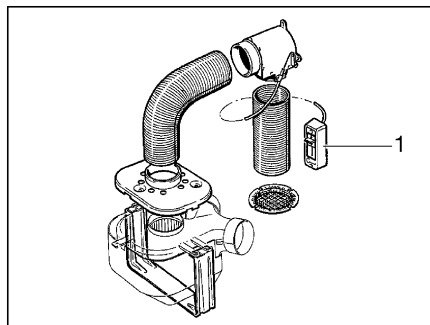
- Løsne treskruene på gulvlemmen.
- Fjern gulvlemmen.
- Skyv betjeningshendelen (Bilde 115,1) i pilens retning til ønsket posisjon er nådd.

- ▷ Ytterligere informasjon finnes i bruksanvisningen "Trumavent" som er vedlagt separat.

9.2.4 Airmix-komfort-pakke

Med Airmix-komfort-pakken kan resirkuleringsviften monteres på kjøretøyets gulv eller på veggen. Dette garanterer spesielt stillegående gange, da det ikke er noen støyoverførende forbindelse til innbyggingskassen til varmeanlegget.

Bilde 116 Airmix-komfort-pakke

Gjennom Airmix føres frisk uteluft inn i campingvognen. Fordelene med uteluften er:

- Kjøleeffekt om sommeren
- Tørkeeffekt om vinteren

Uteluften blandes trinnløst på betjeningsdelen (Bilde 116,1) med inneluften som allerede er oppvarmet.

9

Innebygde apparater

- ▷ Du finner installasjonsveiledning i den separate bruksanvisningen til Airmix-komfort-pakken.

9.2.5 Varmtvanns-varmeanlegg Alde

- ▷ Varmtvanns-varmeanlegget må aldri brukes uten varmevæske. Se anvisningene i kapittel 12.
- ▷ Bor aldri hull i gulvet. Varmtvannsrørene kan bli skadet.
- ▷ Ikke bruk rommet over og bak varmeanlegget som oppbevaringsrom.

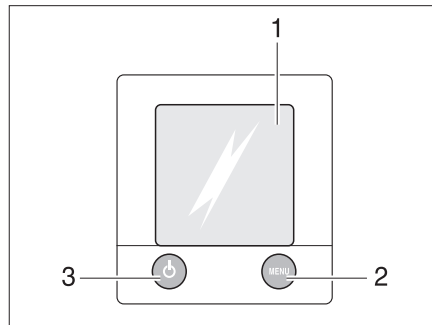
- ▷ Dersom varmtvanns-varmeanlegget er i drift, må sirkulasjonspumpen alltid være slått på.
- ▷ Etter første oppvarmingsdrift anbefaler vi at varmesystemet utluftes og glykolkonsentrasjonen kontrolleres. Se anvisningene i kapittel 12.
- ▷ Når varmeanlegget er slått på, starter det med de innstillingene som sist ble anvendt.
- ▷ Se den separate bruksanvisningen fra produsenten for ytterligere informasjon. Følg instruksjonene om vedlikehold i kapittel 12.
- ▷ Ytterligere informasjon angående betjening av varmtvannsberederen, se avsnitt "Varmtvannsbereder".

Varmtvannsvarmeanlegget er som oftest montert nede i klesskapet.

Kontrollpanel

Kontrollpanelet er inndelt i to områder:

- Display (berøringsskjerm)
- Betjeningsknapper

- 1 Display (berøringsskjerm)
- 2 Knapp "MENU"
- 3 På/av-knapp

Bilde 117 Kontrollpanel for varmtvanns-varmeanlegg

- ▷ Når ingen knapper blir aktivert, kobles kontrollpanelet automatisk til hvilestilling etter to minutter.
- ▷ Endringer av innstillingene lagres automatisk etter 10 sekunder.

Betjeningsknapper

Betjeningsknappene har følgende funksjoner:

Pos. i Bilde 117	Knapp	Funksjon
2	MENU	Åpne innstillingsmenyen
3		Aktivere varmeanlegget

Display

Displayet (Bilde 117,1) er konstruert som kontaktflate (berøringsskjerm). Berøringen av symboler henter opp den tilordnede funksjonen.

Startbilde

Etter at varmeanlegget er slått på, vises startbildet på displayet. Startbildet inneholder følgende informasjon:

Symbol	Betydning
	Dette symbolet vises når sirkulasjonspumpen er aktivert
	Dette symbolet vises når et omkoblingsanlegg for gassflasker er aktivert
	Dette symbolet vises når det foreligger en spenning på 230 V på varmeanlegget
	Ved siden av dette symbolet indikeres innnetemperaturen
	Ved siden av dette symbolet indikeres utetemperaturen såfremt det er montert en utendørs føler

Innstillingsmeny

Knappen "MENU" henter opp innstillingsmenyen. De enkelte symbolenes betydning beskrives i den følgende tabellen.

Via symbolene "+" eller "-" kan verdiene økes eller reduseres.

Symbol	Betydning
	Stille inn ønsket temperatur på +5 °C til +30 °C
	Stille inn vanntemperaturen i varmtvannsberederen
	Stille inn varmeeffekten i elektrisk drift
	Aktivere funksjon "Varmeanlegg i gassdrift"
	Hente opp utløsningsmenyen for verktøymenyene

Tilbakestille oppvarmingen til innstillingen fra fabrikk:

- Trykk på knappen "MENU" i 15 sekunder.

Verktøymenyer

Via verktøymenyene kan man hente opp og stille inn varmeanleggets forskjellige funksjoner. Pilsymbolene tjener til å skifte mellom menyene. De enkelte symbolenes betydning beskrives i bruksanvisningen fra produsenten.

Stille inn pumpehastigheten:

- Trykk på knappen "MENU".
- Trykk på symbolet "".
- Trykk på symbolet "".
- Bla nedover med pilen.
- Trykk på symbolet "".
- Trykk på knappen "+" helt til ønsket nivå er nådd.
- Bekreft med "OK".

Velge driftsmåte

Varmtvanns-varmeanlegget kan drives av følgende energikilder:

- Gassdrift
- 230 V elektrisk drift
- Gass og 230 V elektrisk drift

Driftsmåten velges fra kontrollpanelet.

Velge gassdrift:

- Trykk på "On"-knappen ved siden av symbol "⏻". Gassdrift aktiveres.

Velge 230 V elektrisk drift:

- Trykk på "+"-knappen ved siden av symbol "⚡" helt til ønsket varmeeffekt er oppnådd.

- ▷ Velg effekttrinnet ved 230 V elektrisk drift slik at sikringen til 230 V-tilkoblingen tilsvarer:

Trinn 1 (1050 W) ved 6 A

Trinn 2 (2100 W) ved 10 A

Trinn 3 (3150 W) ved 16 A

Velge gass og 230 V elektrisk drift:

- Velg både gassdrift og 230 V elektrisk drift på kontrollpanelet.

- ▷ Når gass- og 230 V elektrisk drift blir valgt, og kjøretøyet er koblet tile 230 V-forsyningen, arbeider varmtvanns-varmeanlegget først og fremst kun i 230 V elektrisk drift. Først når varmeanlegget ikke er tilstrekkelig lenger, kobles gassdriften inn automatisk.

- ▷ Gassdrift er kun mulig når hovedventilen på gassflasken og gassavstengingsventilen er åpnet.

- ▷ 230 V elektrisk drift er kun mulig, når kjøretøyet er koblet til 230 V-forsyningen.

Når varmeanlegget er slått på, starter det med den sist innstilte driftsmåten.

Slå på varmeanlegg:

- Trykk på knapp "⏻". Startbildet vises på displayet. Varmeanlegget starter automatisk.

Slå av varmeanlegg:

- Trykk på knapp "⏻". Varmeanlegget kobles ut.

230 V-sirkulasjonspumpe

Varmtvanns-varmeanlegget har en ekstra 230 V-sirkulasjonspumpe, dette er avhengig av utstyret.

Omkobling mellom 12 V-sirkulasjonspumpen og 230 V-sirkulasjonspumpen gjøres på betjeningsenheten til varmtvanns-varmeanlegget.

Stille inn omdreiningstall til sirkulasjonspumpen

- ▷ Trinn 2 = normaltrinn
- ▷ Trinn 5 = ventilasjon

Stille inn effekten:

- Sett justeringsskruen på pumpen på trinn 2.
- Sett justeringsskruen på trinn 5 for å lufte ut pumpen.

9 Innebygde apparater

9.2.6 Elektrisk ekstraoppvarming Ultraheat

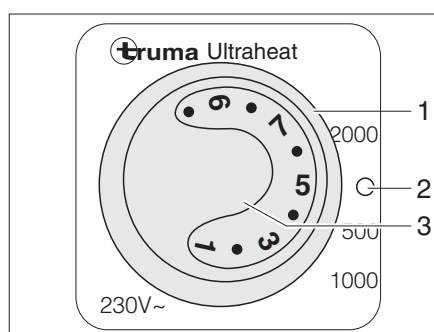
Den elektriske ekstraoppvarmingen Ultraheat monteres inn i varmlufts-varmeanlegget. Det finnes tre oppvarmingsmuligheter:

- Kun varmlufts-varmeanlegg
- Varmlufts-varmeanlegg og elektrisk oppvarming
- Kun elektrisk oppvarming

Med den elektriske ekstraoppvarmingen varmes kjøretøyet opp raskere.

- ▷ Den elektriske ekstraoppvarmingen fungerer kun når kjøretøyet er koblet til en 230 V-forsyning.
- ▷ Hvis varmeanlegget drives samtidig med strøm og gass, slås den elektriske ekstraoppvarmingen av før en mulig overoppheting via den sterkere gassbrenneren.

- 1 Dreiebryter
- 2 Av
- 3 Temperaturregulator

Bilde 118 Betjeningsdel elektrisk ekstraoppvarming Ultraheat

- For å slå på:*
- Koble kjøretøyet til 230 V-forsyningen (se avsnitt 8.8).
 - Sett dreiebryteren (Bilde 118,1) på ønsket effekttrinn (500, 1000 eller 2000 W).
 - Sett temperaturregulatoren (Bilde 118,3) på ønsket effekttrinn.
- For å slå av:*
- Sett dreiebryter (Bilde 118,1) på "O" (Bilde 118,2).

9

Innebygde apparater

9.2.7 Oppvarming for spillvannledninger (spesialutstyr)

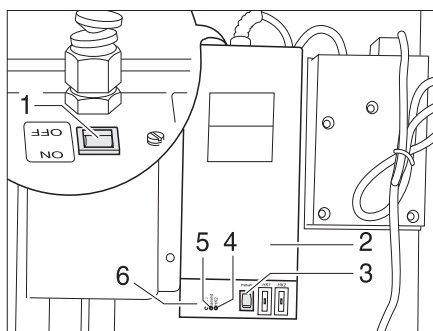

▷ Trykk alltid bare kort på prøvetastene.

▷ Oppvarmingen virker bare når bilen koples til en 230 V-forsyning.

Spillvannledningene kan varmes opp elektrisk for å hindre at avløpsrørene fryser. Når oppvarmingen er på, overvåkes temperaturen på spillvannledningene ved hjelp av temperaturfølere. Når temperaturen synker under 5 °C, koples varmeelementene inn, og spillvannledningene varmes opp. Varmeelementene slår seg av når temperaturen stiger over en bestemt verdi.

Bilde 119 Trafo med kontrollenhet

Trafo 230 V AC/12 V DC (Bilde 119,2) er alt etter modell plassert i klesskapet eller i kisten i sittegruppen.

Kontrollenheten er integrert i huset til trafoen. Kontrolllampene har følgende betydning:

- Kontrolllampen (Bilde 119,5) lyser grønt: Regulering under drift
- Kontrolllampene (Bilde 119,4 og 6) lyser rødt: Spillvannledningene varmes opp

I kapslingen er det integrert en prøvetast (Bilde 119,3) slik at kontrollenheten kan settes i drift et kort øyeblikk. Oppvarmingsfunksjonen kan testes ved å trykke på testknappen. Dette kan også gjøres når omgivelsestemperaturen er over 5 °C.

- For å slå på:*
- Koble kjøretøyet til 230 V-forsyningen (se avsnitt 8.8.1).
 - Still bryteren (Bilde 119,1) på trafoen (Bilde 119,2) på "ON".
- For å slå av:*
- Still bryteren (Bilde 119,1) på trafoen (Bilde 119,2) på "OFF".

9

Innebygde apparater

9.2.8

Elektrisk gulvvarme (spesialutstyr)

► På modeller med elektrisk gulvvarme må man under ingen som helst omstendigheter bore hull i gulvet eller skru inn skruer. Vær forsiktig med spisse gjenstander. Fare for støt eller kortslutning ved skader på varmekabel.

▷ Regulatoren må ikke tildekkes. Fare for overheting!

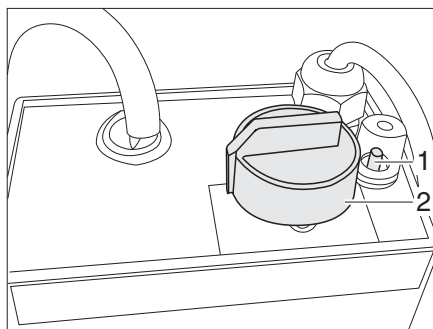
- ▷ Den elektrisk gulvvarmen fungerer kun når kjøretøyet er koblet til en 230 V-forsyning.
- ▷ Den elektriske gulvvarmen alene er ikke tilstrekkelig til oppvarming av boenheten. Den klarer bare å varme opp gulvet i gangområdet.

Gulvvarmebryteren er enten montert i klesskapet eller i sittebenken (modellavhengig).

Innstillingstrinn

Den elektriske gulvvarmen har fire innstillingstrinn:

- 0 "Av"
- 20 V "Lav varme"
- 22 V "Middels varme"
- 24 V "Høy varme"

Bilde 120 Bryter for elektrisk gulvvarme

- For å slå på:*
- Koble kjøretøyet til 230 V-forsyningen (se avsnittet 8.8.1).
 - Still bryteren (Bilde 120,2) på ønsket varme.

- For å slå av:*
- Drei dreieregulatoren (Bilde 120,2) til stilling "0".

Gulvet er fortsatt varmt en stund etter at gulvvarmen er koblet ut. Overlastvernet utløses når regulatoren overbelastes. Stiften (Bilde 120,1) spretter ut.

- Slå på overlastvernet:*
- Trykk inn stiften (Bilde 120,1) på overlastvernet når regulatoren er avkjølt.

9

Innebygde apparater

9.2.9

Gulvvarme med varmtvanns-varmeanlegg Alde (spesialutstyr)

- ▷ På modeller med gulvvarme og Alde varmtvanns-varmeanlegg får det ikke i noe tilfelle bores hull eller skrues inn skruer i gulvet. Fare for skade på en varmeledning og vannlekkasje i gulvet.

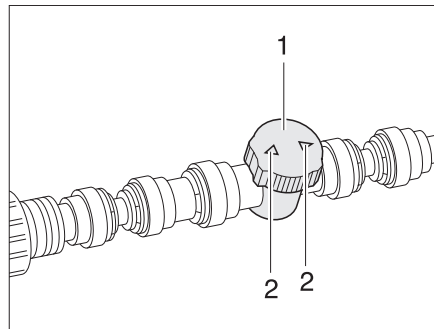

- ▷ Gulvvarmen virker bare når varmtvanns-varmeanlegget er på.

Gulvvarmen er koblet til vannsirkulasjonen til varmtvanns-varmeanlegget.

Regulatoren for gulvvarmen er montert på gulvet på venstre side av kjøretøyet, omtrent i akselhøyde.

Varmeeffekten fra gulvvarmen kan justeres trinnløst.

Bilde 121 Regulator for gulvvarme

For å slå på:

- Slå på varmtvannsoppvarmingen (se avsnitt 9.2.5).
- Sett regulatoren (Bilde 121,1) på ønsket gjennomstrømning (maks. gjennomstrømning = piler (Bilde 121,2) i ledningsretningen).

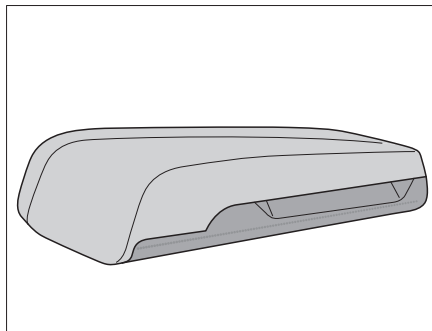
For å slå av:

- Drei regulatoren (Bilde 121,1) slik at pilene (Bilde 121,2) står på tvers av varmeledningen.
- Slå eventuelt av varmtvannsoppvarmingen (se avsnitt 9.2.5).

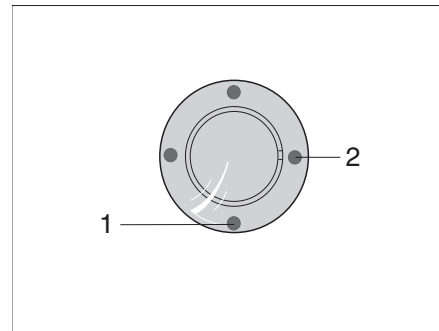
9 Innebygde apparater

9.3 Klimaanlegg

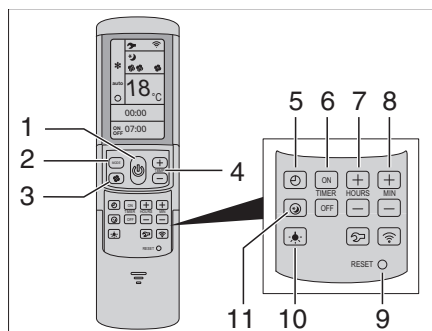
9.3.1 Takklimaanlegg (Truma)

Bilde 122 Takillustrasjon

Bilde 123 IR-mottaker/funksjonsdisplay

Bilde 124 Fjernkontroll

Klimaanlegget er montert på taket til kjøretøyet. Fjernkontrollen (Bilde 124) for klimaanlegget er plassert i kjøkkenområdet.

- Slå på:**
- Koble kjøretøyet til 230 V-forsyningen.
Klimaanlegget er klart til drift. Den blå LED-en (Bilde 123,1) lyser.
 - For å slå på trykker du på knappen (Bilde 124,1) på fjernkontrollen. Den blå LED-en (Bilde 123,1) blinker.
 - Still inn ønsket driftsmåte med knappen MODE (Bilde 124,2).
 - "KJØLING"
 - "AUTOMATIKK"
 - "OMLUFT"
 - Ved behov stiller du inn ønsket viftetrinn med knappen (Bilde 124,3) og romtemperaturen med knappene (Bilde 124,4).

Når temperaturen som er stilt inn på fjernkontrollen, er nådd, slukner den blå LED-en (Bilde 123,1), kompressoren slår seg av og resirkulasjonsviften fortsetter å gå.

- Slå av:**
- For å slå av trykker du en gang til på knappen (Bilde 124,1) på fjernkontrollen.

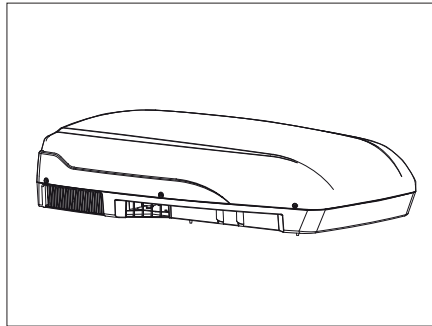
Timer Med det integrerte koblingsuret kan du stille inn inn- og utkoblingstider for klimaanlegget fra gjeldende klokkeslett og inntil 24 timer på forhånd.

- For å programmere slår du på klimaanlegget med knappen (Bilde 124,1) på fjernkontrollen.
- Still inn ønsket driftsmåte med knappen (Bilde 124,2) og romtemperaturen med knappene (Bilde 124,4).

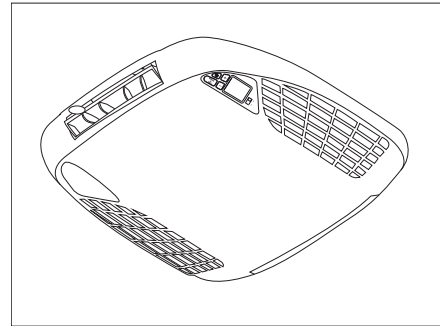
Innebygde apparater

- Velg ønsket funksjon med knappene (Bilde 124,6):
 - "ON": Slå på timeren
 - "OFF": Slå av timeren
- Velg ønsket koblingstid med knappene (Bilde 124,7 og 8) (15 minutter til 24 timer).
- Bekreft innstillingen med knappen "ON" eller "OFF" (Bilde 124,6).

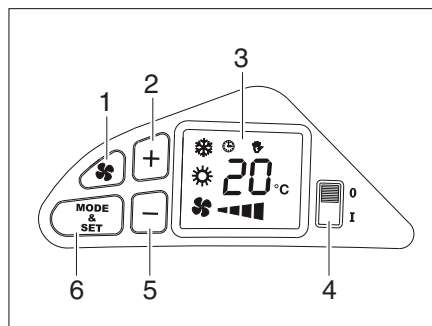
9.3.2 Takklimaenlegg (Dometic)

Bilde 125 Takillustrasjon

Bilde 126 Innvendig

Bilde 127 Beteningspanel

Klimaanlegget er montert på taket til kjøretøyet. Klimaanlegget betjenes via betjeningspanelet i boenheten.

- Slå på:*
- Koble kjøretøyet til 230 V-forsyningen. Klimaanlegget er klart til drift.
 - Slå på klimaanlegget med bryteren (Bilde 127,4). Ved innkobling venter systemet alltid 2 minutter, før det kobler inn kompressoren og går i automatisk drift.
 - Velg ønsket driftsmåte med knappen (Bilde 127,6). Symbolene på displayet (Bilde 127,3) viser valgt driftsmodus:
 - KJØLING manuell
 - OPPVARMING manuell
 - VENTILASJON manuell
 - AUTOMATISK DRIFT
 - Ved å trykke samtidig på knappen (Bilde 127,1) og en av knappene (Bilde 127,2) eller (Bilde 127,5) blir ventilasjonshastigheten stilt inn i manuell drift.
 - Ved å trykke på knappene (Bilde 127,2) eller (Bilde 127,5) stilles temperaturen inn
- Slå av:*
- Slå av klimaanlegget med bryteren (Bilde 127,4).

9 Innebygde apparater

9.4 Varmtvannsbereder

- ▶ På grunn av eksplosjonsfaren må det aldri slippes ut gass uten at flammen brenner.
- ▶ Under fylling av drivstoff på trekkvognen, på ferger og i garasjer, må varmtvannsberederen aldri drives med gass. Eksplosjonsfare!
- ▶ Bruk aldri varmtvannsberederen i gassdrift i lukkede rom (f.eks. garasjer). Forgiftnings- og kvelningsfare!
- ▶ Vannet i varmtvannsberederen kan varmes opp til 65 °C. Fare for skålding!

- ▷ Når kjøretøyet ikke er i bruk, må man alltid slå av og tømme varmtvannsberederen.
- ▷ Varmtvannsberederen må aldri settes i gang uten vann.
- ▷ Tøm varmtvannsberederen ved frostfare når den ikke er i drift.
- ▷ Still varmtvannsberederen kun på maks. temperatur når det trengs mye varmtvann. Det beskytter varmtvannsberederen mot forkalkning.

- ▷ Bürstner anbefaler at du ikke bruker vannet i varmtvannsberederen til drikkevann.

9.4.1 Modeller med eksosavtrekk på høyre side

- ▶ Når forteltet er slått opp og varmtvannsberederen går på gass, kan eksos fra varmtvannsberederen samle seg i forteltet. Kvelningsfare! Sørg for tilstrekkelig lufting.

9

Innebygde apparater

9.4.2

Varmtvannsbereder Truma (spesialutstyr)

- ▶ Demonter avtrekkshetten fra eksosavtrekket før du setter i gang Truma varmtvannsberederen.

Driftsmåter

Varmtvannsberederen har tre driftsmåter:

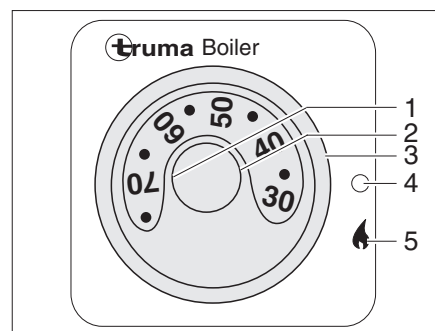
- Gassdrift
- 230 V elektrisk drift
- Kombinert drift

Driftsmåte velges med betjeningselementene.

Regulering av vanntemperaturen i vannberederen er kun mulig ved gassdrift.

Gassdrift

Varmtvannsberederen blir drevet kun med gass.

- 1 Temperaturregulator
- 2 Rød kontrollampe "Feil"
- 3 Dreiebryter
- 4 Av
- 5 På

Bilde 128 Kontrollpanel for varmtvannsbereder Truma (gassdrift)

For å slå på:

- Ta av avtrekkshetten.
- Åpne hovedventilen på gassflasken og gassavstengeventilen "Varmtvannsbereder".
- Sett dreiebryteren (Bilde 128,3) på "▲" (Bilde 128,5). Den grønne kontrollampen "Drift" lyser opp dreiebryteren (Bilde 128,1).
- Innstill ønsket vanntemperatur ved hjelp av dreiebryteren (Bilde 128,1).

Ved feil lyser den røde kontrollampen (Bilde 128,2) (se kapittel 15).

For å slå av:

- Sett dreiebryteren (Bilde 128,3) på kontrollpanelet (Bilde 128) på "○" (Bilde 128,4).
- Steng gassavstengeventilen "Varmtvannsbereder" og hovedventilen på gassflasken.
- Sett avtrekkshetten på eksosavtrekket.

Ved feil lyser den røde kontrollampen (Bilde 128,2) (se kapittel 15).

9

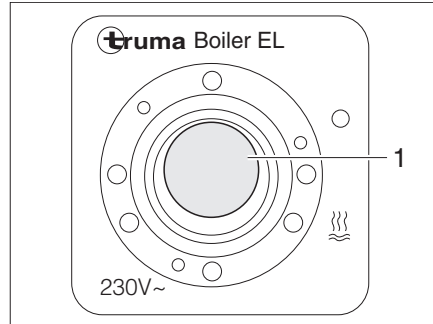
Innebygde apparater

230 V elektrisk drift

Varmtvannsberederen blir drevet kun med strøm.

- ▷ 230 V elektrisk drift er kun mulig, når kjøretøyet er koblet til 230 V-forsyningen.

Bilde 129 Vippebryter for Truma varmtvannsbereder (230 V elektrisk drift)

For å slå på:

- Koble kjøretøyet til den eksterne 230 V-forsyningen, og slå på 230 V-sikringsautomatene.
- Slå på vippebryteren (Bilde 129,1). Kontrollampen i bryteren lyser. Vannet i varmtvannsberederen varmes opp til 65 °C.

For å slå av:

- Sett vippebryteren (Bilde 129,1) på "O". Kontrollampen i bryteren slukker.

Kombinert drift

Når gassdrift og 230 V elektrisk drift slås på samtidig, varmes vannet i varmtvannsberederen opp raskere.

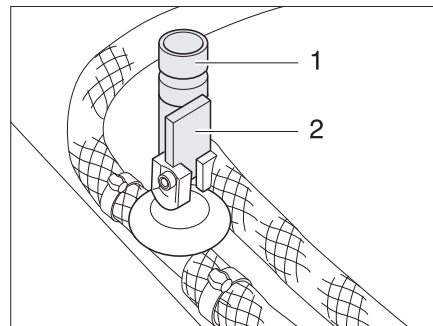
- ▷ Ytterligere informasjon finnes i bruksanvisningen til produsenten som er vedlagt separat.

Fylle/tømme varmtvannsberederen

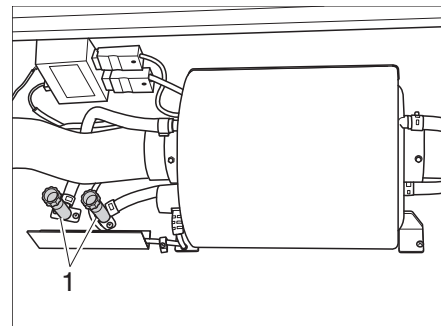
Varmtvannsberederen forsynes med vann fra vanntanken.

- ▷ Avhengig av utførelse er kjøretøyet utstyrt med en eller flere tappekraner for varmtvannsberederen. Tappekranene kan ha forskjellig utførelse (vippearm hhv. ventilhette).
- ▷ Tappekranene befinner seg alltid i nærheten av varmtvannsberederen.

Bilde 130 Tappekraner for Truma varmtvannsbereder

Bilde 131 Plassering av tappekranene

Fylle varmtvannsberederen med vann:

- Steng alle tappekraner for varmtvannsberederen. Still vippearmen (Bilde 130,2) vannrett hhv. drei ventilhetten (Bilde 130,1) med urviseren.
- Slå på 12 V-forsyningen på panelet.
- Still alle vannkraner på "Varmt" og åpne dem. Vannpumpen slås på. Varmtvannsrørene fylles med vann.
- La kranene være åpne til vannet som renner ut er uten luftbobler. Dette er den eneste måten å garantere at varmtvannsberederen er fylt med vann.
- Steng alle vannkraner.

Tømme varmtvannsberederen:

- På kontrollpanelet (Bilde 128) setter du dreiebryteren (Bilde 128,3) på "O" (Bilde 128,4) eller vippebryteren (Bilde 129,1) på "O".
- Still dreiebryteren (Bilde 128,1) helt til venstre.
- Åpne alle tappekraner for varmtvannsberederen. Still vippearmen (Bilde 130,2) loddrett hhv. drei ventilhetten (Bilde 130,1) mot urviseren.
- Kontroller at alt vannet renner ut av varmtvannsberederen (ca. 12,5 liter).

- ▷ Sugevirkningen kan føre til at en del av vannsbeholdningen renner ut av vannledningene og vanntanken. Men vannsanlegget blir ikke fullstendig tomt.

9.4.3 Varmtvannsbereder Alde (spesialutstyr)

Slå på/slå av varmtvannsberederen

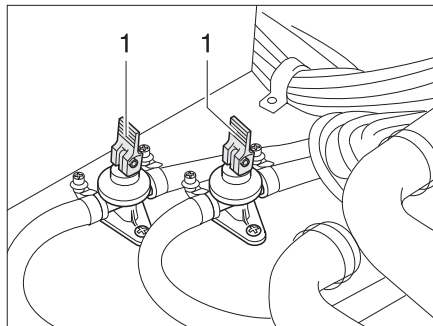
Varmtvannsberederen er integrert i varmtvanns-varmeanlegget. Separat betjening er ikke mulig. For betjening av varmtvanns-varmeanlegget, se avsnitt 9.2.5.

Fylle/tømme varmtvannsberederen

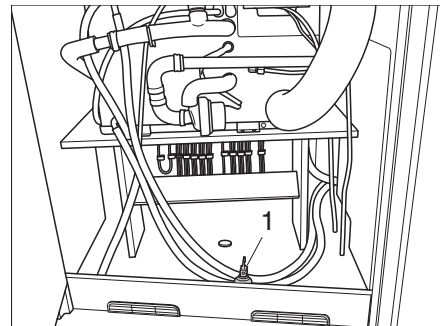
Varmtvannsberederen forsynes med vann fra vanntanken.

- ▷ På enkelte modeller er kjøretøyet utstyrt med en eller to tappekraner.
- ▷ Tappekranene befinner seg alltid i nærheten av varmtvannsberederen.

Bilde 132 Tappekraner

Bilde 133 Plassering av tappekranene

Fylle varmtvannsberederen med vann:

- Steng tappekranene. Sett vippearmene (Bilde 132,1) i vannrett posisjon.
- Slå på 12 V-forsyningen på panelet.
- Still alle vannkraner på "Varmt" og åpne dem. Vannpumpen slås på. Varmtvannsrørene fylles med vann.
- La kranene være åpne til vannet som renner ut er uten luftbobler. Dette er den eneste måten å garantere at varmtvannsberederen er fylt med vann.
- Steng alle vannkraner.

9

Innebygde apparater

Tømme varmtvannsberederen:

- Slå av varmtvannsberederen.
- Åpne alle vannkraner og still dem i midtstilling.
- Åpne tappekranene (Bilde 132). Sett vippearmene (Bilde 132,1) i loddrett posisjon. Varmtvannsberederen tømmes utover, via tappekranene.
- Kontroller at alt vannet renner ut av varmtvannsberederen (ca. 12,5 liter).

- ▷ Ytterligere informasjon finnes i bruksanvisningen til produsenten som er vedlagt separat.

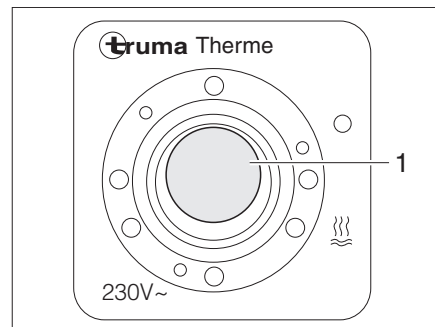
9.4.4 Varmtvannstank (Truma)

- ▷ Når varmtvannstanken skal tømmes: Tøm vanntanken helt før varmtvannstankens tappekraner åpnes.
- ▷ Monter ikke tilbakeslagsventil i kaldtvannsledningen mellom tanken og vannpumpen.
- ▷ Ved tilkobling til en sentral vannforsyning eller ved kraftige pumper, må man bruke en trykkreduksjonsventil. Varmtvannstanken er kun beregnet for et trykk på inntil maks. 1,2 bar. Monter i tillegg en sikkerhets-/avtappingsventil i kaldtvannsledningene.

- ▷ Ikke bruk vannet i varmtvannstanken til drikkevann.

Bilde 134 Bryter for varmtvannstank

Varmtvannstanken kan enten brukes med 230 V-forsyning (elektrisk driftsmåte), varmluft fra varmelegget eller begge energitypene. Varmtvannstanken varmer opp ca. 5 l vann til 65 °C.

Elektrisk driftsmåte slås på med bryter (Bilde 134). Kontrollampen (Bilde 134,1) i bryteren må lyse.

Ved varmluftdrift varmes vannet i varmtvannstanken med varmelegget og resirkuleringsviften.

For å slå på:

- Koble kjøretøyet til den eksterne 230 V-forsyningen, og slå på 230 V-sikringsautomatene.
- Slå på bryter (Bilde 134). Kontrollampen (Bilde 134,1) i bryteren lyser.

Vannet i varmtvannstanken varmes opp til 65 °C.

For å slå av:

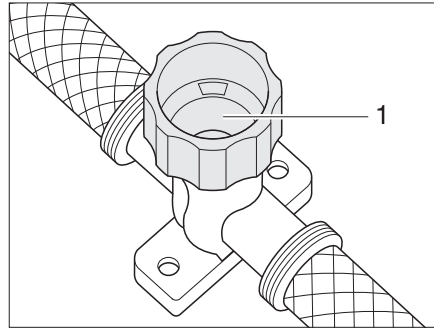
- Slå av bryter (Bilde 134). Kontrollampen (Bilde 134,1) i bryteren slukker.

9

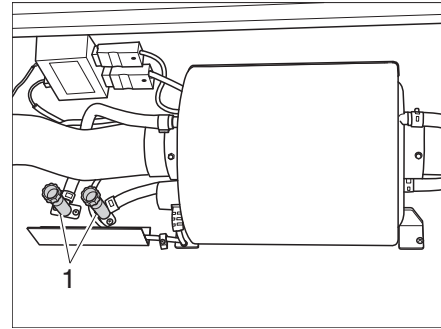
Innebygde apparater

- ▷ På enkelte modeller er kjøretøyet utstyrt med en eller to tappekraner.
- ▷ Tappekranene befinner seg alltid i nærheten av varmtvannsberederen.

Bilde 135 Tappekran for tank

Bilde 136 Plassering av tappekranene

Fylle varmtvannstanken med vann:

- Koble kjøretøyet til den eksterne 230 V-forsyningen, og slå på 230 V-sikringsautomatene.
- Slå av bryter (Bilde 134). Kontrollampen (Bilde 134,1) i bryteren lyser ikke.
- Steng tappekranen. Drei hetten (Bilde 135,1) med urviseren.
- Still alle vannkraner på "Varmt" og åpne dem. Vannpumpen slås på. Varmtvannsrørene fylles med vann.
- La kranene være åpne til vannet som renner ut er uten luftbobler. Dette er den eneste måten å garantere at varmtvannstanken er fylt med vann.
- Steng alle vannkraner.

Tømme varmtvannstanken:

- Hovedbryter 12 V på panelet stilles på "AUS" (Av) (autark-pakke).
- Slå av 230 V-forsyningen på 230 V-sikringsautomaten.
- Ta av dekslet på vanntanken.
- Trekk blindpluggen ut av vanntanken.
- Åpne alle vannkraner og still dem i midtstilling.
- Heng opp hånddusjen i dusjstilling.
- Hold opp vannpumpen til vannledningen er helt tom.
- Åpne tappekranen til tanken. Drei hetten (Bilde 135,1) mot urviseren.
- Kontroller at alt vannet renner ut av tanken.

- ▷ Ytterligere informasjon finnes i bruksanvisningen "Varmtvannstank" som er vedlagt separat.

9 Innebygde apparater

9.5 Kokeplass

- ▶ På grunn av eksplosjonsfaren må det aldri slippes ut gass uten at flammen brenner.
- ▶ Luft godt før komfyren settes i gang. Åpne vindu eller takluke.
- ▶ Ikke bruk gasskomfyr eller gass-stekeovn til oppvarming.
- ▶ Når man håndterer varme gryter, panner og lignende gjenstander må man bruke votter eller grytekluter. Fare for personskade!

9.5.1 Gasskomfyr

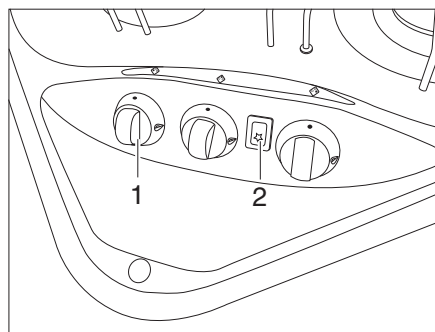
- ▶ Mens den slås på og når gasskomfyren er i bruk, må det ikke være noen brennbare eller lettantennelige gjenstander som f.eks. kophåndklær, servietter osv. i nærheten av gasskomfyren. Brannfare!
- ▶ Hele tenningsprosessen må være synlig ovenfra og må ikke dekkes til av kasseroller.
- ▶ Avhengig av modell lukkes gasskomfyrdekslet ved hjelp av fjærkraft. Fare for skader når dekslet lukkes!

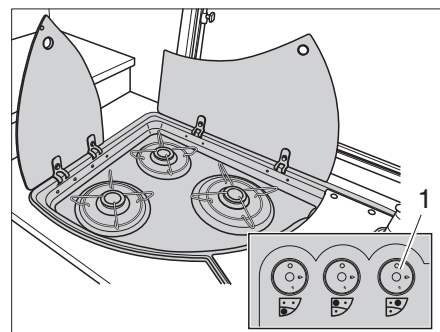
- ▷ Gasskomfyrdekslet av glass skal ikke brukes som kokefelt.
- ▷ Lukk ikke gasskomfyrdekslet når komfyren er i bruk.
- ▷ Ikke belast gasskomfyrdekslet med trykk når det er lukket.
- ▷ Ikke still varme kasseroller på gasskomfyrdekslet.
- ▷ Etter kokingen må man la gasskomfyrdekslet være åpent så lenge brennerne avgir varme. Ellers kan glassplaten eksplodere.

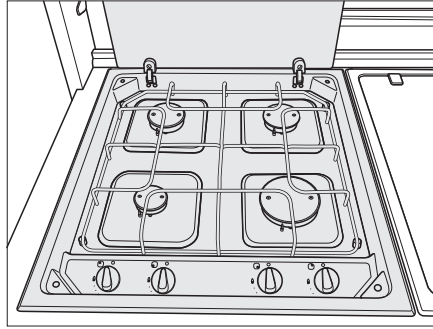
- ▷ Bruk kun gryter og panner som passer til diameteren på brenneristen til gasskomfyren.
- ▷ Når flammen slukkes, stenger tennsikringsventilen automatisk gasstilførselen.
- ▷ Ytterligere informasjon finnes i bruksanvisningen "Integrert komfyr med gass" som er vedlagt separat.

Bilde 137 Brytere for gasskomfyr

Bilde 138 Alternativer: Brytere for gasskomfyr

Bilde 139 Gasskomfyr med 4 brennere

- Slå på:**
- Åpne hovedventilen på gassflasken og gassavstengeventilen "Kokeplass".
 - Åpne gasskomfyrdekslet.
 - Drei dreieregulatoren (Bilde 137,1 hhv. Bilde 138,1) til ønsket varmekilde til tenningsposisjon (stor flamme).
 - Trykk inn dreieregulatoren, og hold den inne.
 - Hvis en tenningsknapp (Bilde 137,2) er montert:
Lag en tenningsgnist ved å trykke på tenningsknappen.
 - Hvis ingen tenningsknapp er montert:
Tenn brenner med en gasstener, en fyrstikk eller andre egnede tennere.
 - Når flammen brenner, fortsetter du å trykke på dreieregulatoren i 10 til 15 sekunder, helt til tennsikringsventilen holder gasstilførselen åpen.
 - Slipp dreieregulatoren løs og drei den til ønsket innstilling.
 - Hvis tenningen mislykkes, gjentas fremgangsmåten fra begynnelsen.
- Slå av:**
- Vri dreieregulatoren til 0-posisjon. Flammen slukkes.
 - Steng gassavstengeventilen "Kokeplass" og hovedventilen på gassflasken.

9.5.2 Gasstekeovn (spesialutstyr)

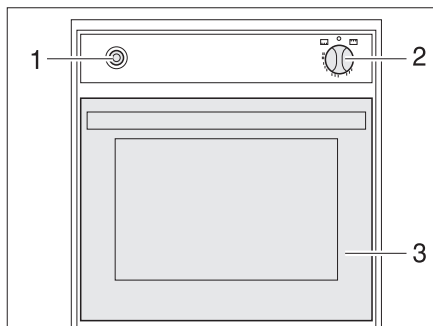
- ▶ Hold alltid ventilasjonsåpningene på gass-stekeovnen åpne.
- ▶ Under tenningsprosedyren må det ikke finnes brennbare gjenstander i nærheten av stekeovnen.
- ▶ Stekeovnsluken må være åpen når stekeovnen tennes.
- ▶ Hvis tenningen mislykkes, gjentas fremgangsmåten fra begynnelsen. Ved behov må man teste om det mangler gass og/eller strøm i gass-stekeovnen.
- ▶ Hvis gass-stekeovnen likevel ikke fungerer, lukker man gassavstengeventilen og underretter servicestasjonen.
- ▶ Hvis brennerflammen slettes i vanvare, slår du av stekeovnen og lar brenneren være avslått i minst 1 minutt. Tenn den på nytt først da.
- ▶ Ved grilling tar man ut varmebeskyttelsen og lar lokket være helt åpent.

9

Innebygde apparater

- ▷ La gass-stekeovnen være på i 30 minutter ved maks. temperatur uten innhold før første igangsetting.
- ▷ Når flammen slukkes, stenger tennsikringsventilen automatisk gasstilførselen.
- ▷ Ytterligere informasjon finnes i bruksanvisningen "Gass-stekeovn" som er vedlagt separat.

Bilde 140 Gass-stekeovn

For å slå på:

- Åpne hovedventilen på gassflasken og gassavstengeventilen "Stekeovn".
- Åpne stekeovnsdøren (Bilde 140,3) helt.
- Trykk lett på dreieregulatoren (Bilde 140,2) og sett den på "🔥" (stekeovn) eller "GRILL" (grilling).
- Trykk dreieregulatoren (Bilde 140,2) og hold den inne 5 til 10 sekunder. Det strømmer gass til brenneren.
- Trykk på tenningsbryteren (Bilde 140,1) gjentatte ganger til flammen brenner.
- Når flammen brenner holder man dreieregulatoren inne i enda 10 til 15 sekunder, til tennsikringsventilen holder gasstilførselen åpen.
- Slipp dreieregulatoren løs og drei den til ønsket innstilling.

For å slå av:

- Drei dreieregulatoren (Bilde 140,2) til stilling "O". Flammen slukkes.
- Steng gassavstengeventilen "Stekeovn" og hovedventilen på gassflasken.

9.5.3 Mikrobølgeovn (spesialutstyr)

- ▶ Mikrobølgeovnen må kun repareres av fagfolk. Ved ukyndige reparasjoner kan det oppstå alvorlige farer for brukeren.
- ▶ Fjern aldri beskyttelsesanordningen som forhindrer utslipp av mikrobølgeenergi.
- ▶ Bruk mikrobølgeovnen kun når den er forskriftsmessig montert.
- ▶ Ta ikke mikrobølgeovnen i bruk hvis dørpakningen er skadet.
- ▶ La ikke mikrobølgeovnen stå uten tilsyn når den er i bruk.
- ▶ Ved røykutvikling må mikrobølgeovnen holdes stengt, slås av. Bryt strømforsyningen.

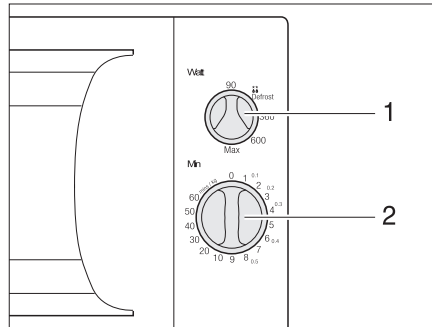
- ▷ Mikrobølgeovnen skal kun brukes med innsatt dreietallerken og dreiekruss.
- ▷ Bruk kun servise som er egnet for mikrobølgeovn.

9

Innebygde apparater

- ▷ Mikrobølgeovnen virker bare ved korrekt tilførsel av 230 V. Ved spenningsvariasjoner eller spenning under 230 V slår mikrobølgeovnen seg helt av. Unngå derfor å slå på andre 230 V-apparater når mikrobølgeovnen er i bruk. I sydlige land er nettspenningen oppgitt til 230 V selv om denne spenningen sjelden nås. Derfor kan det forekomme at mikrobølgeovnen ikke kan brukes i disse landene.
- ▷ Ytterligere informasjon finnes i bruksanvisningen "Mikrobølgeovn" som er vedlagt separat.

Bilde 141 Brytere for mikrobølgeovn

For å slå på:

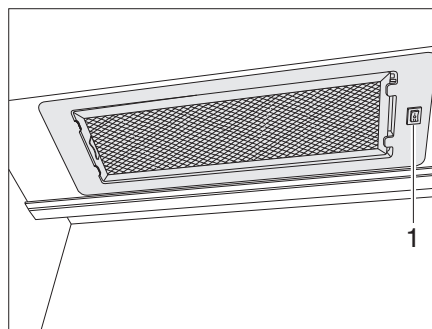
- Åpne døren, og legg maten i ovnen.
- Lukk døren. Man hører et klikk når døren går i lås.
- Velg effekt på dreieregulatoren (Bilde 141,1).
- Velg koketid på dreieregulatoren (Bilde 141,2). Stekingen starter.

Et signal indikerer at tilberedningen er over. Mikrobølgeovnen slås av automatisk.

For å slå av:

- Åpne døren, og ta ut maten.

9.5.4 Avtrekksvifte (spesialutstyr)

Bilde 142 Vifte

Kokeplassen er utstyrt med resirkuleringsavtrekkshette. Ventilasjonshetten har en vifte med to trinn.

Slå viften på/av

- Slå viften av og på med bryteren (Bilde 142,1).

9 Innebygde apparater

9.6 Kjøleskap

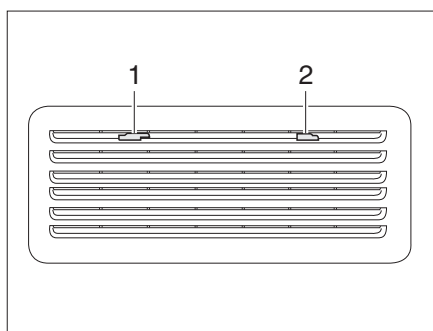
Under kjøring må kjøleskapet kun drives via 12 V-spenning. Ved høye omgivelsestemperaturer kommer ikke kjøleskapet opp i full kjøleeffekt lenger. Ved høye ute-temperaturer oppnår kjøleaggregatet full kjøleeffekt kun når kjøleskapet får tilstrekkelig lufttilførsel. Luftegitteret på kjøleskapet kan tas av for bedre lufting.

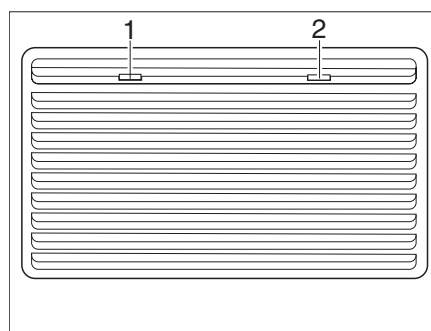
- ▷ Sett alltid på kjøleskapets luftegitter når du forlater kjøretøyet. Hvis ikke kan det trenge inn vann når det er regnvær.
- ▷ **Dersom campingvognen er utstyrt med AL-KO Trailer-Control-System (ATC), er kjøleeffekten i kjøleskapet noe lavere ved kjøredrift enn på kjøretøyer uten ATC.**

9.6.1 Kjøleskapets luftegitter

Thetford

Bilde 143 Kjøleskapets luftegitter (lite Thetford)

Bilde 144 Kjøleskapets luftegitter (stort Thetford)

- Demontering:*
- Skyv sperrene (Bilde 143,1 og 2 eller Bilde 144,1 og 2) til midten.
 - Ta av kjøleskapets luftegitter.

9.6.2 Drift (Thetford uten SES)

Driftsmåter Kjøleskapet har 2 driftsmåter:

- Gassdrift
- Elektrisk drift (230 V vekselspanning eller 12 V likespenning)

Valg av driftsmåte skjer med bryterne på pyntekanten på kjøleskapet. En trinnløs regulering av kjøleeffekten er kun mulig ved gassdrift og 230 V-drift, ikke ved 12 V-drift.

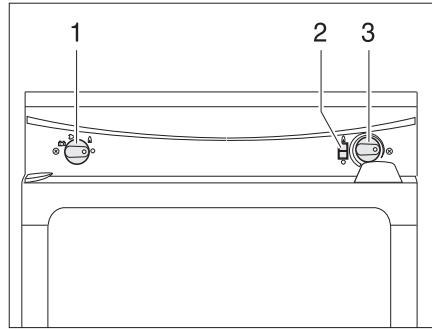

- ▷ Det må kun brukes én energikilde.
- ▷ Også når 12 V-forsyningen er slått av trekkes en liten strømmengde som belaster boenhets- hhv. kjøretøybatteriet ekstra. Slå alltid av kjøleskapet ved midlertidig opphold i driften.

Gassdrift

- ▶ På grunn av eksplosjonsfaren må det aldri slippes ut gass uten at flammen brenner.

- 1 Energi-valgbryter
- 2 Flammeindikator
- 3 Dreieregulator temperaturinnstilling

Bilde 145 Brytere for kjøleskapet (Thetford uten SES)

For å slå på:

- Åpne hovedventilen på gassflasken og gassavstengeventilen "Kjøleskap".
- Still energi-valgbryteren (Bilde 145,1) på gass "🔥".
- Trykk inn dreieregulatoren (Bilde 145,3) og hold den inne. Gasstilførselen er åpen. Det tennes automatisk. En tikkelyd høres til tenningen er avsluttet.
- Hold dreieregulatoren (Bilde 145,3) inntrykt til flammeindikatoren (Bilde 145,2) blir grønn, slipp så. Slukker flammen, gjentar tenningsapparatet prosessen automatisk.
- Still dreieregulatoren på ønsket kjøleskaptemperatur.

For å slå av:

- Still energi-valgbryteren (Bilde 145,1) på "○". Kjøleskapet er slått av.
- Steng gassavstengeventilen "Kjøleskap" og hovedventilen på gassflasken.

Elektrisk drift

- ▷ Lukk gassavstengeventilen "Kjøleskap" når kjøleskapet drives elektrisk.

Kjøleskapet kan drives av følgende spenninger:

- 230 V vekselspanning
- 12 V likespenning

Slå på 230 V-drift:

- Still energi-valgbryteren (Bilde 145,1) på 230 V-drift "⚡".
- Still dreieregulatoren (Bilde 145,3) på ønsket kjøleskaptemperatur.

Slå av 230 V-drift:

- Still energi-valgbryteren på "○". Kjøleskapet er slått av.

Slå på 12 V-drift:

- Still energi-valgbryteren (Bilde 145,1) på 12 V-drift "⊕-⊖".

Slå av 12 V-drift:

- Still energi-valgbryteren på "○". Kjøleskapet er slått av.

I 12 V-drift forsynes kjøleskapet kun med spenning fra kjøretøyets startbatteri. Ved lengre pauser i kjøringen uten 230 V-forsyning må du derfor skifte til gassdrift, slik at kjøretøybatteriet ikke utlades og slik at trekkvognens startegenskaper opprettholdes.

Termostaten virker ikke under 12 V-drift. Kjøleskapet arbeider kontinuerlig.

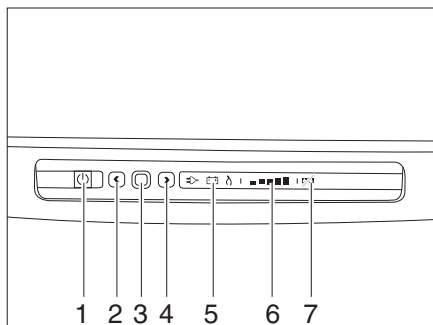

- ▷ Ytterligere informasjon finnes i bruksanvisningen til produsenten som er vedlagt separat.

9 Innebygde apparater

9.6.3 Drift (Thetford N3000)

Driftsmåter

- 1 På/av-bryter
- 2 Venstre piltast
- 3 Bekreftelsesknapp
- 4 Høyre piltast
- 5 Kontrolllampe
- 6 LED-indikator "Temperaturtrinn"
- 7 Indikator for antikondensfunksjon

Bilde 146 Brytere for kjøleskapet (Thetford)

Kjøleskapet har 3 driftsmåter:

- Gassdrift
- Elektrisk drift med 230 V vekselspanning
- Elektrisk drift med 12 V likespenning

Valg av driftsmåte skjer med bryterne på pyntekanten på kjøleskapet. En trinnløs regulering av kjøleeffekten er kun mulig ved gassdrift og 230 V-drift, ikke ved 12 V-drift.

- ▶ På grunn av eksplosjonsfaren må det aldri slippes ut gass uten at flammen brenner.

- ▷ Det må kun brukes én energikilde.
- ▷ Også når 12 V-forsyningen er slått av trekkes en liten strømmengde som belaster boenhets- hhv. kjøretøybatteriet ekstra. Slå alltid av kjøleskapet ved midlertidig opphold i driften.

Slå på/av

- Slå på:*
- Når kjøleskapet skal drives med gass, åpnes hovedavstengingsventilen på gassflasken og gassavstengingsventilen "Kjøleskap".
 - Trykk på på/av-bryteren i 1 sekund.
 - En lampe lyser grønt i på/av-bryteren.

- Slå av:*
- Trykk på på/av-bryteren igjen, og hold den inne i 2 sekunder.
 - Lampene på betjeningspanelet slukker.

- ▷ Lukk gassavstengeventilen "Kjøleskap" når kjøleskapet drives elektrisk.
- ▷ Hvis det ikke er montert Autark-pakke, forsynes kjøleskapet utelukkende med spenning fra kjøretøyets startbatteri i 12 V-drift. Ved lengre pauser i kjøringen uten 230 V-forsyning må du skifte til gassdrift, slik at kjøretøybatteriet ikke utlades og slik at trekkvognens startegenskaper opprettholdes.

9

Innebygde apparater

Velge energikilde:

- Trykk på bekreftelsesknappen i 2 sekunder.
- Symbolene for gass-, nett- og batteridrift begynner å blinke i indikatoren for energikilde.
- Velg ønsket kilde med piltastene.
- Trykk på bekreftelsesknappen for å bekrefte valget.
- Indikatoren for kjøletrinn begynner å blinke.
- Velg ønsket kjøletrinn med piltastene.
- Trykk på bekreftelsesknappen for å bekrefte valget.

Velge kjøletrinn:

- Trykk på bekreftelsesknappen i 2 sekunder.
- Symbolene for gass-, nett- og batteridrift begynner å blinke i indikatoren for energikilde.
- Trykk en gang til på bekreftelsesknappen.
- Indikatoren for kjøletrinn begynner å blinke.
- Velg ønsket kjøletrinn med piltastene.
- Trykk på bekreftelsesknappen for å bekrefte valget.

- ▷ Apparatet har en antikondensfunksjon som hindrer tildugging av betjeningspanelet. Funksjonen kan kobles ut for å spare energi, for eksempel hvis batterikapasiteten begynner å bli dårlig.

Slå av antikondensfunksjonen:

- Trykk på begge piltastene samtidig i 2 sekunder.
- Indikatorsymbolet for antikondensfunksjonen lyser, og funksjonen er deaktivert.

Slå på antikondensfunksjonen:

- Trykk på begge piltastene samtidig i 2 sekunder.
- Indikatorsymbolet for antikondensfunksjonen slukker, og funksjonen er aktivert.

- ▷ Se den separate bruksanvisningen fra produsenten for mer informasjon.

9

Innebygde apparater

9.6.4 Kjøleskapsdør-lås

Avhengig av modellen har kjøleskapet et separat frysenskap. Informasjonen i dette avsnittet gjelder også for døren på frysenskapet.

▷ Under kjøring må kjøleskapsdøren alltid være lukket og låst i lukket posisjon.

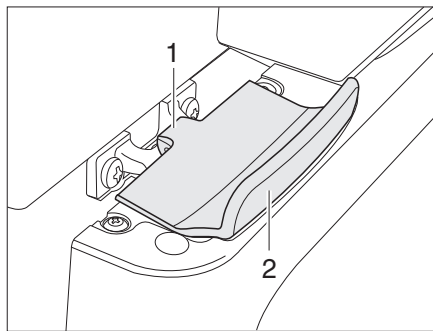

▷ Når kjøleskapet er avslått, låses kjøleskapsdøren i luftstilling. På denne måten unngår man at det danner seg mugg.

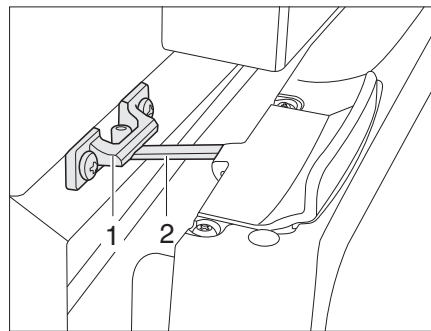
Kjøleskapsdøren kan stå i to stillinger:

- Lukket kjøleskapsdør mens man kjører og når kjøleskapet er i bruk
- Kjøleskapsdøren litt åpen for å lufte når kjøleskapet er avslått

Thetford, lås oppe

Bilde 147 Lås på kjøleskapsdør, stengt (Thetford)

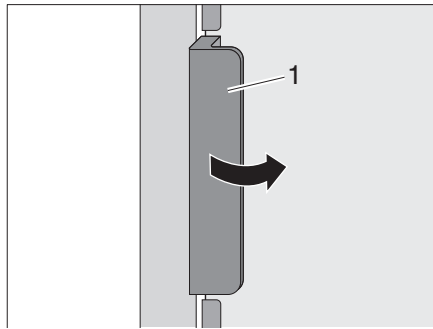
Bilde 148 Kjøleskapsdør i luftstilling (Thetford)

For å åpne: ■ Åpne kjøleskapsdøren ved hjelp av håndtaket (Bilde 147,2). Låsen (Bilde 147,1) løses automatisk.

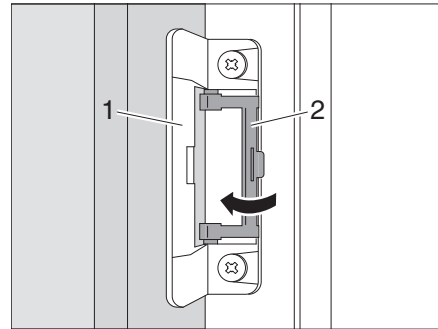
For å stenge: ■ Lukk kjøleskapsdøren ordentlig. Pass på at låsen går helt igjen.

Låse i luftstilling: ■ Åpne kjøleskapsdøren såvidt.
 ■ Åpne låsen (Bilde 148,2) og fest den i låsefestet (Bilde 148,1). Nå holdes kjøleskapsdøren på gløtt.

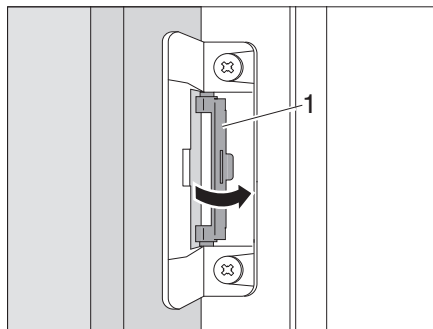
Thetford, lås på siden

Bilde 149 Åpne kjøleskapdøren

Bilde 150 Låse i luftstilling

Bilde 151 Drei låsen tilbake i utgangsstilling

Åpne: ■ Åpne kjøleskapdøren ved hjelp av håndtaket (Bilde 149,1). Låsen (Bilde 150,1) løses automatisk.

Lukke: ■ Lukk kjøleskapdøren ordentlig. Pass på at låsen går helt igjen.

Låse i luftstilling: ■ Åpne kjøleskapdøren.
 ■ Fell ut låsen (Bilde 150,2).
 ■ Lukk kjøleskapdøren til du hører et klikk.
 ■ Kontroller at kjøleskapdøren er litt åpen.

Ta ut av luftstilling: ■ Drei låsen (Bilde 151,1) tilbake i utgangsstilling.
 ■ Kontroller at kjøleskapdøren lukkes.

9 Innebygde apparater

10 Sanitæranlegg

Kapitteloversikt

I dette kapitlet finner du opplysninger om sanitæranlegget i kjøretøyet.

Anvisningene omfatter:

- Vanntanken
- Spillvannstanken
- Det komplette vannanlegget
- Toalettrommet
- Toalettet

10.1 Vannforsyning, generelt

- ▶ Vanntanken må kun fylles fra drikkevannsnettets slik at kvaliteten på drikkevannet er sikret.
- ▶ Til påfylling må det kun brukes slanger eller beholdere som er tillatt for bruk til drikkevann.
- ▶ Påfyllingslanger eller beholdere må skylles grundig med drikkevann (to til tre ganger kapasiteten).
- ▶ Påfyllingslanger eller beholdere må tømmes fullstendig etter påfylling, og åpningene på påfyllingslanger eller beholdere må lukkes.
- ▶ Vann som blir stående i vanntank og i vannledninger blir ubrukelig etter kort tid. Sørg derfor for at vannledningene og vanntanken rengjøres grundig hver gang før du tar i bruk kjøretøyet. Sørg for at vanntanken og vannledningene tømmes helt etter bruk av kjøretøyet.
- ▶ Hvis kjøretøyets vannanlegg er ute av bruk i mer enn en uke, må det desinfiseres før det tas i bruk igjen.

- ▷ **Dersom kjøretøyet ikke skal benyttes på flere dager, eller dersom det står på varme ved frostfare, skal hele vannanlegget tømmes. La vannkranene stå åpne i midtstilling. La sikkerhets-/avtappingsventilen (der den finnes) og alle tappekranene stå åpne. Derved unngås fare for frostskafer på innbyggingsapparatene, frostskafer på kjøretøy og avlagringer i vannførende komponenter.**
- ▷ Hvis den er tom for vann, går vannpumpen varm og kan skades. Bruk aldri vannpumpen når vanntanken er tom.

Kjøretøyet er utstyrt med en vanntank. En elektrisk vannpumpe pumper vann til de ulike kranene. Når en vannkran åpnes, slår vannpumpen seg automatisk på og pumper vann til uttappingspunktet.

En kasse eller spillvannstanken fanger opp spillvannet.

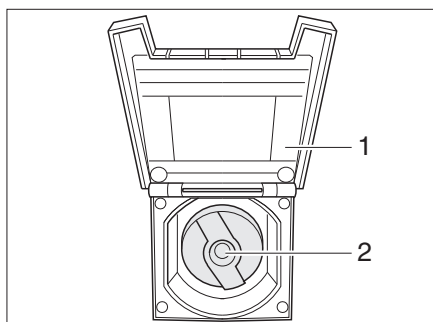

- ▷ Før man benytter vannarmaturene, må 230 V-forsyningen være tilkoblet og 230 V-sikringsautomaten være slått på, eller elektrisk forbindelse være opprettet mellom campingvognen og trekkvognen. Ellers arbeider ikke vannpumpen.
Hvis campingvognen er utstyrt med autark-pakken, er ikke dette nødvendig.
- ▷ Når vanntanken fylles, kan det dannes en luftboble på bunnen av pumpen. Denne luftboblen forhindrer at vannet suges opp. Rist vannpumpen kraftig opp og ned i vannet.

10 Sanitæranlegg

10.2 Vanntank

10.2.1 Drikkevann-påfyllingsstuss med deksel

Bilde 152 Dekslet for drikkevann-påfyllingsstuss

Drikkevann-påfyllingsstussen er, avhengig av modellutførelse, plassert på venstre eller høyre side av kjøretøyet.

- For å åpne:*
- Åpne dekslet (Bilde 152,1) til påfyllingsstussen for drikkevann.
 - Stikk nøkkelen inn i låsesylindren (Bilde 152,2) og drei den en kvart omdreining mot urviseren.
 - Fjern dekslet.
 - Fyll vanntanken med drikkevann.

- For å stenge:*
- Sett dekslet på drikkevann-påfyllingsstussen.
 - Drei nøkkelen en kvart omdreining med urviseren.
 - Trekk ut nøkkelen.
 - Kontroller at dekslet sitter godt fast på drikkevann-påfyllingsstussen.
 - Lukk dekslet (Bilde 152,1).

10.2.2 Fylle på vann

- ▶ Ved fylling av vanntanken må man følge teknisk tillatt totalvekt til kjøretøyet. Hvis vanntanken er full, må bagasjen reduseres tilsvarende.

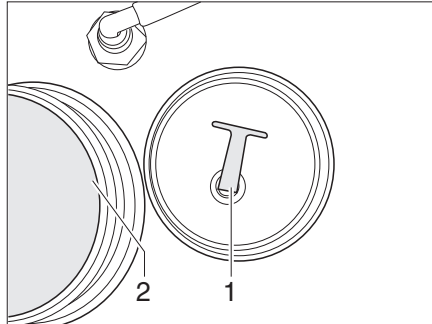
Gå fram på følgende måte for å fylle vanntanken med drikkevann:

- Åpne drikkevann-påfyllingsstussen (Bilde 152).
- Fyll vanntanken med drikkevann. Bruk vannslange, vannkanne med trakt eller lignende til å fylle på vann.
- Lukk drikkevann-påfyllingsstussen.

10 Sanitæranlegg

10.2.3 Tappe av vann

Gå fram på følgende måte for å tømme vanntanken:

Bilde 153 Vanntank

- Skru av dekslet (Bilde 153,2) på vanntanken.
- Skru blindpluggen (Bilde 153,1) ut av tappeåpningen. Vannet renner ut.
- Skru inn blindpluggen.
- Skru dekslet på vanntanken.

10.3 Spillvannstank

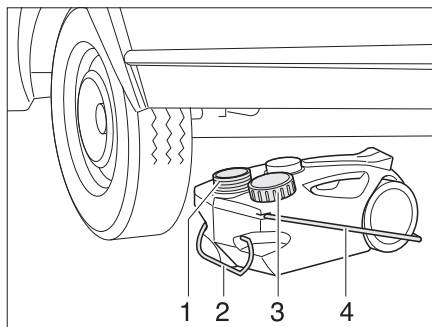
- ▶ Tøm spillvannstanken før kjøring.

- ▷ Spillvannstanken må tømmes når det foreligger frostfare. På modeller med oppvarming for spillvannstanken er spillvannstanken tilstrekkelig sikret mot frost bare når varmtvannsoppvarmingen og oppvarmingen for spillvannstanken er på.
- ▷ Hell aldri kokende vann rett i utslagsvasken. Kokende vann kan føre til deformasjon eller utettheter i rørsystemet.

- ▷ Spillvannstanken må kun tømmes på deponier, campingplasser eller oppstillingsplasser.

Bilde 154 Spillvannstank, mobil

For å tømme:

- Lukk spillvannstankens åpning (Bilde 154,1) med lokk (Bilde 154,3).
- Trekk spillvannstanken ut med håndtaket (Bilde 154,2).
- Slå opp bærehåndtaket (Bilde 154,4) og sett opp spillvannstanken.
- Spillvannstanken må kun tømmes på deponier.

10 Sanitæranlegg

10.4 Påfylling av vannanlegget

- ▶ Ved fylling av vanntanken må man følge teknisk tillatt totalvekt til kjøretøyet. Hvis vanntanken er full, må bagasjen reduseres tilsvarende.

- ▷ Hvis den er tom for vann, går vannpumpen varm og kan skades. Bruk aldri vannpumpen når vanntanken er tom.

- ▷ Man kan kontrollere vannmengden på panelet (autoark-pakke) mens vanntanken fylles.

- Still kjøretøyet vannrett.
- Koble på 230 V-forsyningen og slå på 230 V-sikringsautomaten. Ved autark-pakke med batteri er tilkobling til 230 V-forsyning ikke nødvendig.
- Slå på hovedbryter 12 V på panelet (autark-pakke).
- Rengjør hhv. desinfiser vannanlegget.
- Steng tappekranene til varmtvannsbereder og varmtvannstank.
- Steng alle vannkraner.
- Åpne dekslet på vanntanken.
- Steng utløpsåpningen i vanntanken med vedlagte blindplugg.
- Skru dekslet på vanntanken godt til igjen.
- Fyll vanntanken med drikkevann. Bruk vannslange, vannkanne med trakt eller lignende til å fylle på vann.
- Still alle vannkraner på "Varmt" og åpne dem. Vannpumpen slås på. Varmtvannsrørene fylles med vann.
- La kranene være åpne til vannet som renner ut er uten luftbobler. Dette er den eneste måten å garantere at varmtvannsberederen er fylt med vann.
- Still alle vannkraner på "Kaldt" og la dem stå åpne. Kaldtvannsrørene fylles med vann.
- La kranene være åpne til vannet som renner ut er uten luftbobler.
- Steng alle vannkraner.
- Kontroller at dekslet på vanntanken er tett.

10 Sanitæranlegg

10.5 Tømme av vannanlegget

- ▷ Dersom kjøretøyet ikke skal benyttes på flere dager, eller dersom det står på varme ved frostfare, skal hele vannanlegget tømmes. La vannkranene stå åpne i midtstilling. La sikkerhets-/avtappingsventilen (der den finnes) og alle tappekranene stå åpne. Derved unngås fare for frostskafer på innbyggingsapparatene, frostskafer på kjøretøy og avlagringer i vannførende komponenter.

- ▷ Følg miljøvernanvisningene i dette kapitlet.

Gå fram på følgende måte for å tømme og luften vannanlegget. Slik unngår man frostskafer:

- Still kjøretøyet vannrett.
- Slå av 12 V-forsyningen på panelet (autark-pakke).
- Slå av 230 V-forsyningen på 230 V-sikringsautomaten.
- Åpne alle tappekraner.
- Skru dekslet av vanntankens rengjøringsåpning.
- Trekk blindpluggen ut av vanntanken.
- Åpne alle vannkraner og still dem i midtstilling.
- Heng opp hånddusjen i dusjstilling.
- Ta av dekslet på åpningen til vanntankens vannpumpe.
- Kjør et par kilometer etter at anlegget er tømt helt, slik at restvannet kan renne ut av tanken
- La trykkpumpen gå i ca. ett minutt, slik at den tørkes.
- Tøm spillvannstanken. Følg miljøvernanvisningene i dette kapitlet.
- Tøm Thetford-kassett-toalettet. Følg miljøvernanvisningene i dette kapitlet.
- Rengjør vanntanken og spyl den deretter grundig.
- La vannanlegget tørke så lenge som mulig.
- La alle vannkraner stå åpne i midtstilling etter tømning.
- La alle tappekranene stå åpne.

10 Sanitæranlegg

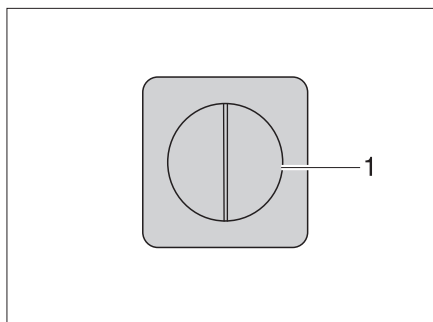
10.6 Toalettrom

- ▷ Det må ikke transporteres last i dusjkabinettet. Dusjkabinettet eller andre gjenstander i toalettrommet kan bli skadet.
- ▷ Unngå punktbelastning på dusjkaret.

- ▷ For å lufte under eller etter bruk av dusjen eller til tørking av våte klær; lukk toalettromsdøren og åpne vinduet eller takluken i toalettrommet. Da sirkulerer luften bedre.
- ▷ Når du dusjer må du trekke for dusjforhenget skikkelig, slik at det ikke kommer vann mellom veggen og dusjkaret.
- ▷ Vask bort såperester i dusjkaret etter bruk av dusjen, ellers kan det med tiden dannes sprekker i dusjkaret.
- ▷ Tørk dusjen etter bruk, ellers kan det dannes fuktighet.
- ▷ Ytterligere informasjon angående rengjøring av toalettrommet finner du i avsnittet 11.2.

Bilde 155 Lysbryter

Toalettrommets lysbrytere er montert avhengig av modellen på forskjellige steder i toalettrommet.

Lysbryteren (Bilde 155,1) til toalettrommet er for eksempel plassert i området under baderomsskapet.

10.7 Toalett

- ▷ Tøm kloakktank (kassetten) når det er fare for frost og kjøretøyet ikke er oppvarmet.
- ▷ Ikke sitt på toalettlokket. Lokket er ikke konstruert for å bære personer og det kan brette.
- ▷ Bruk kjemiske midler som egner seg til toalett. Lufteanlegget fjerner kun lukt, ikke bakterier og gasser. Bakterier og gasser angriper tetningsgummien.

- ▷ Ytterligere informasjon finnes i bruksanvisningen til produsenten som er vedlagt separat.

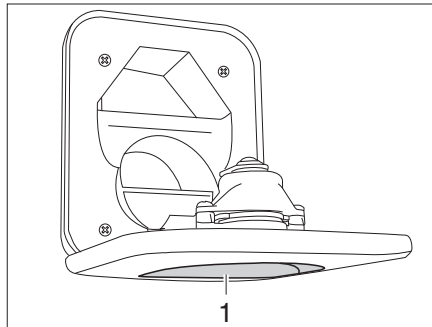

- ▷ Kloakktank (kassetten) må kun tømmes på deponier, campingplasser eller oppstillingsplasser.

10**Sanitæranlegg****10.7.1 Svingbart toalett (Thetford)**

▷ Det svingbare toalettet er konstruert for en maksimal belastning på 100 kg.

Spyling av Thetford-toalettet skjer direkte fra vannsystemet i kjøretøyet eller fra en egen vanntank som er integrert i toalettet.

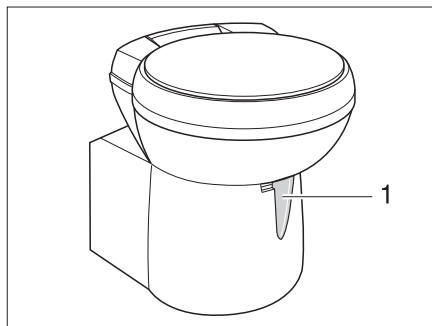

Bilde 156 Vanntankens påfyllingsstuss for ferskvann for toalettet

Fyll vanntanken:

- Vanntankens påfyllingsstuss for ferskvann for toalett (Bilde 156,1) over klaffen for Thetford-kassett-toalett, åpnes og svinges ned.
- Fyll ferskvann på vanntanken. Bruk vannslange, vannkanne med trakt eller lignende til å fylle på vann.
- Steng vanntankens påfyllingsstussen for ferskvann.

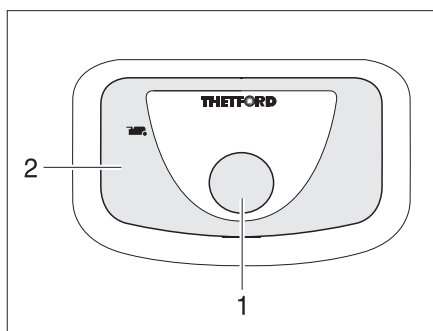
Om nødvendig kan toalettsskålen snus i ønsket posisjon.

Bilde 157 Thetford-toalettsskål, svingbar

10 Sanitæranlegg

Kontrollpanelet befinner seg i nærheten av toalettskålen.

Bilde 158 Spyleknapp/kontrolllampe Thetford-toalett

For å spyle ned:

- Før det spyles ned må skyveren på Thetford-toalettet åpnes. Skyv skyvearmen (Bilde 157,1) mot urviseren.
- Trykk den blå spyleknappen (Bilde 158,1) for å spyle ned.
- Lukk skyveren etter skylling. Skyv skyvearmen med urviseren.

Kontrolllampen (Bilde 158,2) lyser når Thetford-kassetten må tømmes.

Tømme vanntanken:

- Åpne skyver. Skyv skyvearmen mot urviseren.
- Hold spyleknappen inne til det ikke renner vann i bekkenet lenger.
- Lås skyveren igjen. Skyv skyvearmen med urviseren.
- Tøm Thetford-kassett-toalettet.

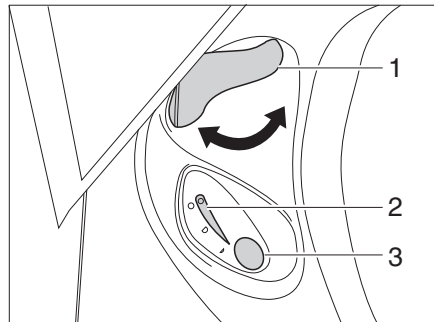
Tømme Thetford-kassett-toalettet:

- Skyv skyvearmen (Bilde 158,1) med urviseren. Skyveren lukkes. Skyveren **må** stenges før Thetford-toalettet tømmes.
- Ta ut Thetford-kassett-toalettet og tøm det som beskrevet i avsnittene 10.7.4 og 10.7.5.

10 Sanitæranlegg

10.7.2 Toalett med fast benk

Toalettet spyles direkte via kjøretøyets vannsystem.

Bilde 159 Kontrollpanel Thetford-toalett

For å spyle ned:

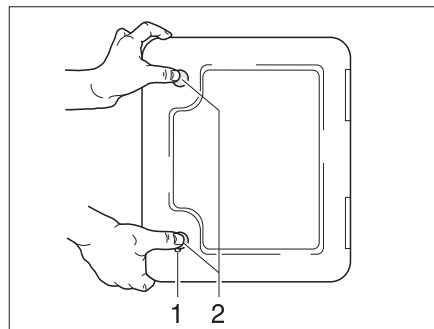
- Før det spyles ned må skyveren på Thetford-toalettet åpnes. Vri skyvearmen (Bilde 162,1) mot urviseren.
- Trykk på den blå spyleknappen (Bilde 162,3) for å spyle ned.
- Lukk skyveren etter skylling. Drei skyvearmen (Bilde 162,1) med urviseren.

Kontrolllampen (Bilde 162,2) lyser når Thetford-kassetten må tømmes.

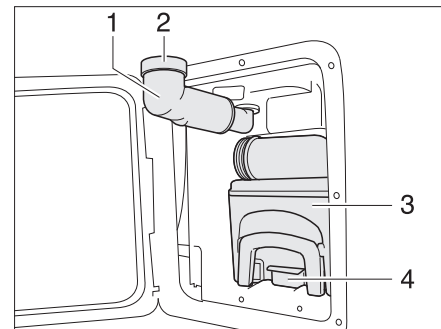
For å tømme:

- Drei skyvearmen (Bilde 162,1) med urviseren. Skyveren lukkes. Skyveren **må** stenges før Thetford-toalettet tømmes.
- Ta ut Thetford-kassetten, og tøm den som beskrevet i avsnittene 10.7.4 og 10.7.5.

10.7.3 Toalett med egen vanntank

Bilde 160 Luke på Thetford-kassett-toalett

Bilde 161 Thetford-kassett-toalett

Thetford-toalettet spyles ved hjelp av en egen vanntank som er integrert i toalettbenken.

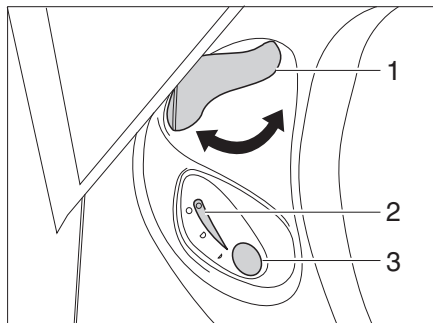
Luken til Thetford-kassett-toalettet (Bilde 160) befinner seg på utsiden av kjøretøyet.

Fyll vanntanken:

- Stikk nøkkelen i låsesylinderen til trykklåsen (Bilde 160,1) og drei den en kvart omdreining med urviseren.
- Trekk ut nøkkelen.
- Begge trykklås (Bilde 160,2) trykkes samtidig med tomlene og luken til Thetford-kassett-toalett åpnes.
- Sving vanntankens påfyllingsstuss for ferskvann (Bilde 161,1) ut.
- Ta av skruheten (Bilde 161,2).

10 Sanitæranlegg

- Fyll med ferskvann til væsknivået når øvre kant. Det tilsvarer omlag 15 l.
- Steng skruehetten.
- Sving vanntankens påfyllingsstuss for ferskvann inn.
- Lukk luken til Thetford-kassett-toalettet.

Bilde 162 Kontrollpanel Thetford-toalett

- For å spyle ned:*
- Før det spyles ned må skyveren på Thetford-toalettet åpnes. Vri skyvearmen (Bilde 162,1) mot urviseren.
 - Trykk den blå knappen (Bilde 162,3) for å spyle ned.
 - Lukk skyveren etter skylling. Drei skyvearmen (Bilde 162,1) med urviseren.

Kontrolllampen (Bilde 162,2) lyser når Thetford-kassetten må tømmes.

- For å tømme:*
- Drei skyvearmen (Bilde 162,1) med urviseren. Skyveren lukkes. Skyveren **må** stenges før Thetford-toalettet tømmes.
 - Ta ut Thetford-kassett-toalettet og tøm det som beskrevet i avsnittene 10.7.4 og 10.7.5.

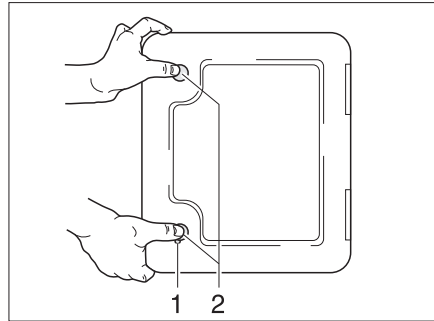
- Tømme vanntanken:*
- Åpne skyver. Vri skyvearmen mot urviseren.
 - Hold spyleknappen inne til det ikke renner vann i bekkenet lenger.
 - Lås skyveren igjen. Drei skyvearmen med urviseren.
 - Åpne luken til Thetford-kassett-toalettet.
 - Sving vanntankens påfyllingsstuss for ferskvann ut.
 - Ta skruehetten av vanntankens påfyllingsstuss for ferskvann.
 - Drei vanntankens påfyllingsstuss for ferskvann mot urviseren til resten av vannet renner ut.
 - Drei tilbake vanntankens påfyllingsstuss for ferskvann med urviseren.
 - Skru på skruehetten på vanntankens påfyllingsstuss for ferskvann.
 - Sving vanntankens påfyllingsstuss for ferskvann inn.

10.7.4 Ta ut kassett

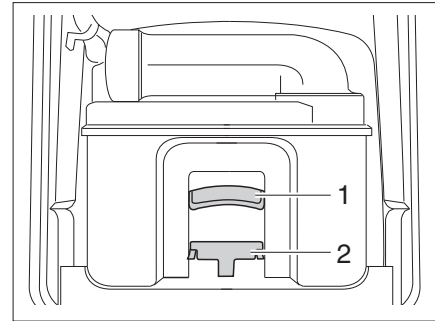

▷ Kloakktanken (kassett) kan kun tas ut når skyveren er lukket.

Service Luke Kloakktanken (kassett) er tilgjengelig via den spesielle serviceluken.

Bilde 163 Luke på toalett-kassett

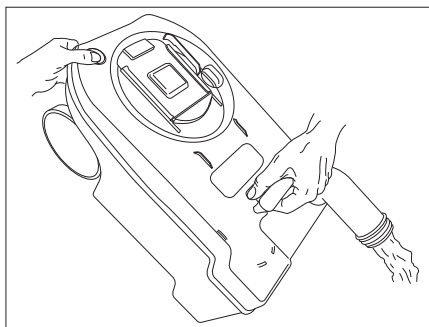

Bilde 164 Thetford-kassett

- Åpne luken på kassetten på utsiden av kjøretøyet. For å gjøre dette stikker du nøkkelen i låsesylinderen til trykklåsen (Bilde 163,1) og dreier den en kvart omdreining.
- Trekk ut nøkkelen.
- Begge trykklås (Bilde 163,2) trykkes samtidig med tomlene og luken til kassetten åpnes.
- Trekk holdebøylen (Bilde 164,2) forover for å løsne toalett-kassetten, og trekk i håndtaket (Bilde 164,1) for å ta ut kassetten.

10 Sanitæranlegg

10.7.5 Tømme kassett

Bilde 165 Tøm Thetford-kassett-toalettet

- Bring kassetten til et tømmested som er beregnet til dette. Pek tømme-sussene oppover.
- Drei eventuelt tømme-sussene oppover.
- Ta av dekslet på tømme-sussen.
- Rett kassetten med tømme-sussen nedover.
- Ved Thetford-kassett-toalett: Betjen løfteknappen med tommelen. Kassetten tømmes.
- Lås tømme-sussen med dekslet.
- Drei eventuelt tømme-sussen tilbake.
- Skyv kassetten tilbake på plass.
- Påse at kassetten er sikret med holdebøylen.
- Lukk luken til kassetten.

Kapitteloversikt

I dette kapitlet finner du opplysninger om stell av kjøretøyet.

Anvisningene omfatter:

- Kjøretøyets eksteriør
- Innvendig
- Vannanlegget
- Vifte
- Klimaanlegget
- Vinterdrift

På slutten av kapitlet finner du sjekklister med forholdsregler som må tas når kjøretøyet ikke skal brukes over lengre tid.

Sjekklister omfatter:

- Midlertidig lagring
- Lagring om vinteren
- Igangsetting etter lagring

11.1 Utvendig stell

11.1.1 Vaske med høytrykksspyler

- ▷ Dekkene må ikke vaskes med høytrykksspyler. Dekkene kan ta skade av det.
- ▷ **Ikke sprut direkte på klistremerkene (pyntefolier) med høytrykksspyleren. Klistremerkene kan løse seg opp.**

Les bruksanvisningen for høytrykksspyleren før denne brukes til å vaske kjøretøyet.

Ved vasking med rundstråledyse mellom kjøretøyet og rengjøringsdysen må det være en minimumsavstand på ca. 700 mm.

Påse at vannstrålen kommer ut av rengjøringsdysen med trykk. Ukyndig håndtering av høytrykksspyleren kan føre til skader på kjøretøyet. Vanntemperaturen må ikke overskride 60 °C. Beveg vannstrålen under vasking. Vannstrålen må ikke rettes direkte mot dørsprekken, elektriske deler, stikkontakter, pakninger, luftgitter eller taklukene. Kjøretøyet kan bli skadet eller det kan trenge inn vann.

11.1.2 Vaske kjøretøyet

- ▷ Rengjør aldri kjøretøyet i vaskegater. Det kan trenge vann inn i kjøleskapventilasjonen, eksosavtrekket, luftventilene på avtrekkshetten eller i luftesystemene. Kjøretøyet kan bli skadet.

- Rengjør kjøretøyet kun på vaskeplasser som er beregnet for vasking av kjøretøyer. Unngå direkte sollys. Ta hensyn til miljøet.
- Til rengjøringen av utvendige klistremerker og deler av plast skal det utelukkende brukes rikelig med varmt vann, oppvaskmiddel og en myk klut.
- Vask kjøretøyet med rikelig vann, en ren svamp eller en myk børste. Vanskelige flekker fjernes ved å tilsette vaskevannet litt oppvaskmiddel.
- Lakkerte yttervegger kan i tillegg rengjøres med et spesialmiddel.
- Bruk bare et mildt rengjøringsmiddel til rengjøring av overflater av glassfiberforsterket plast (GRP). Rengjøringsmidler og pussemidler for GRP-overflater fås i spesialforretninger.

11 Stell

- Etterbehandle deler i glassfiberforsterket plast (GRP) regelmessig med et poleringsmiddel. Dermed unngår du at delene gulner, og forseglingen på overflaten opprettholdes.
- Gummitetninger på dører og luker til oppbevaringsrom gnis inn med talkum.
- Låsesylindere på dører og luker til oppbevaringsrom behandles med grafittstøv.

11.1.3 Vindusruter av akrylglass

Fordi vindusrutene av akrylglass er så ømfintlige, trenger de særlig nøyaktig behandling.

- ▷ Tørk aldri av akryl-vindusruter med en tørr klut. Støvkorn kan skade overflaten.
- ▷ Rengjør akrylglass-vindusruter kun med rikelig med varmt vann, litt oppvaskmiddel og en myk klut.
- ▷ Glassrens med kjemiske, slipende eller alkoholholdige tilsetningsstoffer må under ingen omstendigheter brukes. Resultatet vil da være at rutene blir sprø fortere og deretter danner sprekker.
- ▷ Rengjøringsmidler som brukes i karosseriområdet (f.eks. tjære- eller silikonfjerner) må ikke komme i kontakt med akrylglass.
- ▷ Kjør ikke i vaskehaller.
- ▷ Ikke fest klistremerker på akrylglass-vindusruten.
- ▷ Etter at kjøretøyets vindusruter i akrylglass er rengjort, skal de spyles med rikelig med rent vann.
- ▷ Gummipakninger behandles med glyserin.

- ▷ Akrylglass-rengjøringsmiddel med antistatisk virkning er godt egnet til etterbehandling. Små riper kan behandles med akrylglass-politur. Tilbehørsforhandleren har dette.

11.1.4 Varmeforsinket understell

Salt som setter seg fast på det varmforsinkede understellet, kan forårsake hvitrust.

Såkalt hvitrust representerer imidlertid ingen defekt. Den forringer utelukkende utseendet.

De vanligste årsakene til at det oppstår hvitrust:

- Veistrøing og -salting (f.eks. ved kjøring om vinteren)
- Kondens (f.eks. ved tildekking av kjøretøyet med plastfolie eller plater)
- Fuktighet (f.eks. hvis kjøretøyet parkeres i høyt gress, vanddammer eller søle)
- Rengjøringsmidler (f.eks. ved rengjøring aggressive rengjøringsmidler)
- Snø (f.eks. hvis campingvognen står lenge i snø)
- Manglende ventilasjon (f.eks. grunnet isklumper på understellet)

11 Stell

Vi anbefaler følgende fremgangsmåte for å unngå at det dannes hvitrust, hhv. for å fjerne hvitrust:

- Spyl de varmforsinkede overflatene med rent vann etter kjøreturer om vinteren.
- Hvis varmforsinkede deler er angrepet av hvitrust, skal stedene rengjøres med sinkrens (f.eks. Poligrat).

11.1.5 Undergulv

Kjøretøyets undergulv har et belegg som delvis beskytter mot slitasje. Skader på undergulvbeskyttelsen bør straks utbedres. Flater som er innsatt med beskyttelsesmidler må ikke behandles med sprayolje.

- ▷ Bruk kun produkter som er godkjente av produsenten. Våre autoriserte forhandlere og servicestasjoner hjelper deg gjerne.

11.1.6 Spillvannstank

Rengjør spillvannstanken hver gang kjøretøyet har vært i bruk.

Rengjøre:

- Åpne da tappekranen og rengjøringsåpningen på spillvannstanken.
- Skyll spillvannstanken grundig med rent vann.

11.2 Innvendig stell

- ▷ Hvis mulig skal flekker fjernes umiddelbart.
- ▷ Fordi vindusrutene av akrylglass er så ømfintlige, trenger de særlig nøyaktig behandling (se avsnittet 11.1.3).
- ▷ Fordi kunststoffdeler i bad og boenhet er så ømfintlige, trenger de særlig nøyaktig behandling. Det må ikke brukes løsemidler eller alkoholholdige rengjøringsmidler eller sandholdige skuremidler. Slik unngår du at delene blir sprø og får riper.
- ▷ Ikke tøm etsende midler i avløpsåpningene. Ikke tøm kokende vann i avløpsåpningene. Etsende middel og kokende vann skader avløpsrørene og vannlås.
- ▷ Ikke bruk eddikessens til rengjøring av toalettet og vannanlegget, heller ikke når vannanlegget skal avkalkes. Eddikessens kan skade pakninger eller deler på anlegget. Til avkalking skal det brukes avkalkingsmidler som er å få i vanlig handel.
- ▷ Bruk lite vann. Tørk opp alle rester av vann.
- ▷ Støvsug tepper og trekk jevnlig med en egnet børste.

- ▷ Våre representanter og servicestasjoner står til disposisjon for ytterligere informasjon om bruk av midler til vedlikehold.
- ▷ Kontroller på et lite synlig sted om rengjøringsmiddelet er egnet for overflaten som skal rengjøres.
- ▷ Misfarging på grunn av tekstiler er unntatt fra produsentgarantien. Det dreier seg her på ingen måte om en feil med trekket, men om en feil på bekledningsstoffet, som det må klages på overfor klesprodusenten.

- Møbelflater, møbelhåndtak, lamper og samtlige plastdeler i bad og boenhet rengjøres med vann og en ullklut. Vannet kan tilsettes et mildt rengjøringsmiddel. Stell ved behov lakkflater med møbelpolitur.
- Putetrekke rengjøres med tørrskum eller skum fra et mildt vaskemiddel. Pute-trekkene skal ikke vaskes, kun rengjøres. Beskytt putene mot direkte sollys slik at de ikke falmer.
- Kunstlærtrekk må rengjøres minst en gang i uken med en absorberende klut eller svamp og en blanding av vann og nøytralt såpeskum. Ettervask med rent vann, men ikke bruk for nye vann.
Rengjør gjenstridige flekker med en blanding av alkohol og vann (30 % alkohol og 70 % vann) eller med etanol fortynnet til 10 % (10 % etanol og 90 % vann) og etterbehandle med rent vann. Det er likevel ikke sikkert du får bort alt.
Ikke bruk løsemiddelholdige eller slipende produkter, og heller ikke ufortynnet alkohol og/eller aceton.
- Teflonbehandlede trekk rengjøres med en klut med god sugsevne eller en svamp og et mildt, vanlig vannbasert rengjøringsmiddel. Eventuelt kan en blanding av 2 spiseskjeer ammoniakk og 1 liter vann brukes.
Du må aldri gni på fuktige eller oljeholdige flekker. Tørk lett med en klut med god sugsevne. Arbeid utenfra og innover, slik at ikke flekken blir større. Ved harde flekker eller flekker som har tørket, skal de grove smusspartiklene først fjernes med en butt kniv eller spatel, eller børstes av med en myk børste. Tørk deretter av restene med en fuktig klut.
- Gardiner og stores skal renses kjemisk på renseri.
- Teppegulvene skal rengjøres med teppeskum og støvsuges ved behov.
- PVC-gulvbelegg rengjøres med et mildt, såpeholdig rengjøringsmiddel for PVC-gulv. Ikke legg teppegulv på vått PVC-gulv. Teppegulv og PVC-belegg kan klisteres sammen.
- Utslagsvaskene og gasskomfyren må ikke vaskes med sandholdige skuremidler. Unngå alt som kan forårsake riller og furer.
- Gasskomfyren må kun rengjøres med en fuktig klut el.l. Vann må ikke komme inn i gasskomfyrens åpninger. Vann kan skade gasskomfyren.
- Børst myggnettingen på dører, vinduer og takluker med en myk børste eller sug av med støvsugerens børste.
- Børst blendingsgardinen med en myk børste eller sug av den med støvsugerens børsteoppsats. Fett og vanskelige flekker fjernes med såpevann (kjerne-såpe) på 30 °C.
- Børst blendingsfoldegardinen med en myk børste eller sug av den med støvsugerens børste. Fett og vanskelige flekker fjernes med såpevann (kjerne-såpe) på 30 °C.

11 Stell

11.3 Vannanlegg

11.3.1 Rengjør vanntanken

- Rengjør vanntanken med et plastrengjøringsmiddel som fås hos faghandelen. Følg informasjonen fra produsenten.

11.3.2 Rengjøre vannledninger

- ▷ Bruk kun egnet rengjøringsmiddel fra forhandleren.

- ▷ Samle opp blandingen av vann og rengjøringsmiddel og sørg for korrekt avfallshåndtering.

- Tøm vannanlegget.
- Steng av alle utløpsåpninger og utløpskraner.
- Fyll en blanding av vann og rengjøringsmiddel i vanntanken. Overhold produsentens angivelse av blandingsforhold.
- Åpne tappekranene en etter en.
- La tappekranene stå åpne så lenge at blandingen av vann og rengjøringsmiddel når frem til hvert enkelt utløp.
- Steng tappekranene igjen.
- Still alle vannkraner på "Varmt" og åpne dem.
- La vannkranene stå åpne så lenge at blandingen av vann og rengjøringsmiddel når frem til hvert enkelt utløp.
- Still alle vannkraner på "Kaldt" og åpne dem.
- La vannkranene stå åpne så lenge at blandingen av vann og rengjøringsmiddel når frem til hvert enkelt utløp.
- Steng alle vannkraner.
- Betjen toalettspylingen flere ganger.
- La rengjøringsmidlet virke slik produsenten angir.
- Tøm vannanlegget. Samle deretter opp blandingen av vann og rengjøringsmiddel og sørg for korrekt avfallshåndtering.
- For å skylle hele vannanlegget skal det fylles opp med drikkevann og tømmes gjentatte ganger.

11.3.3 Desinfisere vannanlegget

▷ Bruk kun egnet desinfiseringsmiddel fra forhandleren.

▷ Samle opp blandingen av vann og rengjøringsmiddel som tappes ut, og sørg for korrekt avfallshåndtering.

- Tøm vannanlegget.
- Steng av alle utløpsåpninger og utløpskraner.
- Fyll en blanding av vann og desinfiseringsmiddel i vanntanken. Overhold produsentens angivelse av blandingsforhold.
- Åpne tappekranene en etter en.
- La tappekranene stå åpne så lenge at blandingen av vann og desinfiseringsmiddel når frem til hvert enkelt utløp.
- Steng tappekranene igjen.
- Still alle vannkraner på "Varmt" og åpne dem.
- La vannkranene stå åpne så lenge at blandingen av vann og desinfiseringsmiddel når frem til hvert enkelt utløp.
- Still alle vannkraner på "Kaldt" og åpne dem.
- La vannkranene stå åpne så lenge at blandingen av vann og desinfiseringsmiddel når frem til hvert enkelt utløp.
- Steng alle vannkraner.
- Betjen toalettspylingen flere ganger.
- La desinfiseringsmidlet virke slik produsenten angir.
- Tøm vannanlegget. Samle deretter opp blandingen av vann og desinfiseringsmiddel og sørg for korrekt avfallshåndtering.
- For å skylle hele vannanlegget skal det fylles opp med drikkevann og tømmes gjentatte ganger.

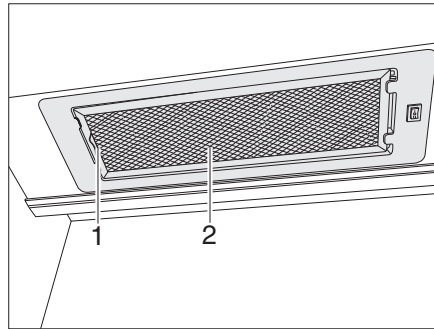
11 Stell

11.4 Vifte

► Slå av strømforsyningen før arbeid på apparatet.

Rengjør fettfilteret til viften nå og da. Hvor ofte det er nødvendig å rengjøre filteret, avhenger av hvor ofte viften brukes. Vent ikke med å rengjøre filteret til viften har merkbart dårligere effekt.

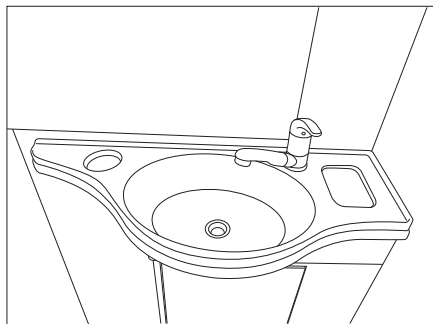
Bilde 166 Vifte

Rengjøre fettfilteret:

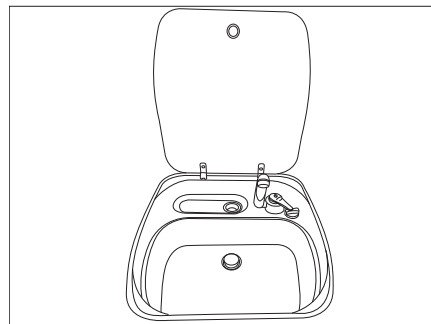
- Trykk spaken (Bilde 166,1) innover.
- Ta ut filteret (Bilde 166,2) nedover.
- Vask filteret med varmt vann og litt oppvaskmiddel.
- La filteret tørke helt, og sett det inn igjen.
- Sett filteret inn oppe og la det gå i lås.

11 Stell

11.5 Vask/utslagsvask

Bilde 167 Vask

Bilde 168 Utslagsvask

11.5.1 Vask/utslagsvask i rustfritt stål

- ▷ Må ikke rengjøres med blekemidler, produkter som inneholder klor eller saltsyre, bakepulver eller sølvpuss.
- ▷ Bruk ikke skurekrem og grove svamper.

- ▷ Kontroller på et lite synlig sted at rengjøringsproduktet ikke skader overflaten.
- ▷ Etter rengjøringen tørkes overflatene grundig av, slik at kalkstriper unngås.
- ▷ Tørk i sliperetningen på overflater i børstet rustfritt stål.

- Rengjør og behandle vasken/utslagsvasken minst 2 ganger i året med et vanlig rengjøringsmiddel for rustfritt stål.
- Spyl vasken/utslagsvasken etter bruk, og tørk med husholdningskluter.

Fjerne vanskelig skitt:

- Rengjør vasken/utslagsvasken med en vanlig husholdningssvamp og rengjøringskrem.
- Spyl vasken/utslagsvasken, og tørk med husholdningskluter.

Fjerne fett og olje:

- Fukt en kjøkkenklut med litt white sprit, og gni på vasken/utslagsvasken.
- Spyl vasken/utslagsvasken, og tørk med husholdningskluter.

Fjerne fingeravtrykk:

- Rengjør vasken/utslagsvasken med en oppvaskmiddelløsning og en rengjøringsklut av skinn.
- Spyl vasken/utslagsvasken, og tørk med husholdningskluter.

11**Stell****11.5.2 Vask/utslagsvask i plast**

- ▷ Bruk ikke skurekrem/skurepulver og grove svamper.

- ▷ Kontroller på et lite synlig sted at rengjøringsproduktet ikke skader overflaten.
- ▷ Etter rengjøringen tørkes overflatene grundig av, slik at kalkstriper unngås.

Fjerne normal skitt:

- Rengjør vasken/utslagsvasken med vanlig oppvaskmiddel eller husholdningsrengjøring uten skureeffekt.

Fjerne vanskelig skitt:

- Gni inn flekk- eller oppvaskmaskinsalt med en fuktig svamp, og la saltet virke i noen timer.
- Fjern saltet, og rengjør vasken med et næringsmiddelsikkert plastrengjøringsmiddel.
- Skyll vasken/utslagsvasken.

Fjerne kalkavleiringer:

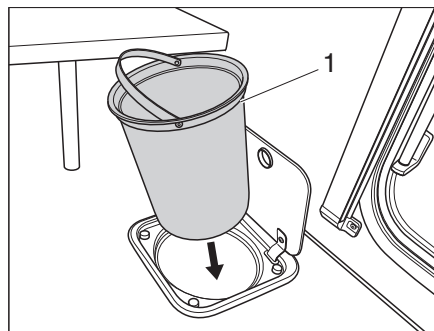
- Rengjør vasken/utslagsvasken med eddik eller kalkfjerner.
- Skyll vasken/utslagsvasken.

11.6 Avfallsbeholder (spesialutstyr)

- ▷ Avfallsbeholderne må så ofte som mulig tømmes i tønnene og containerne som er beregnet til dette. På denne måten unngår man lukt og problematisk oppsamling av søppel om bord.

- ▷ Skade på avfallsbeholderen på grunn av ufagmessig fylling av f.eks. varm aske!

Bilde 169 Avfallsbeholder kjøkken

Rengjøre avfallsbeholder kjøkken:

- Ta avfallsbeholderen (Bilde 169,1) i hanken, og tøm den i samsvar med gjeldende forskrifter.
- Rengjør avfallsbeholderen med vanlig oppvaskmiddel eller husholdningsrengjøring uten skureeffekt.
- Sett avfallsbeholderen tilbake på plass til den går i lås.

11 Stell

11.7 Vintervedlikehold

Veisalt skader understellet og de delene som er utsatt for skvettvann. Vi anbefaler å vaske kjøretøyet oftere om vinteren. Mekaniske og overflatebehandlede deler og bilens understell er spesielt utsatt, og de må derfor rengjøres grundig.

- ▷ Ved frostfare må varmeanlegget alltid drives med minst 15 °C. Sett resirkuleringsviften (hvis den finnes) på auto. Ved ekstreme utetemperaturer bør også møbelklaffer og -dører stå litt på gløtt. Innstrømming av varmluft kan motvirke frysing av f.eks. vannledninger og at det dannes kondens i oppbevaringsrommene.
- ▷ Ved frostfare må i tillegg vinduene på utsiden av kjøretøyet dekket til med vintertilisolasjonsmatter.
- ▷ Hold avtrekk, takluker med automatisk luftesystem og takhettevifter frie for snø. For pipe skal det benyttes pipeforlengelse på minst 10 cm.

11.7.1 Forberedelser

- Kontroller om kjøretøyet har lakk- og rustskader. Utbedre evt. skader.
- Kontroller at det ikke kan komme vann inn i luftekanalene i gulv og varmeanlegg.
- Understellets metaldeler skal behandles med voksbasert rustbeskyttelse.
- Lakkerte utvendige flater skal behandles med egnet middel.

11.7.2 Vinterdrift

Om vinteren oppstår det kondens når kjøretøyet brukes ved lave temperaturer. God ventilasjon er viktig for å sikre god luftkvalitet i boenheten og for å unngå skader på kjøretøyet på grunn av kondens.

- Sett på pipeforlengelse som er minimum 10 cm lang.
- Sett varmeanlegget på maksimal oppvarming og åpne takskap, gardiner samt rullegardiner i oppvarmingsfasen. Slik oppnås optimal ventilasjon.
- Når kjøretøyet er utstyrt med resirkuleringsvifte, må man alltid slå på resirkuleringsviften når varmen er i drift. Fare for at varmeanlegget overopphetes!
- Sett opp alle putene om morgenen, luft ut av oppbevaringsrom og tørk bort fuktighet.

- ▷ Dannes det likevel kondens på enkelte steder, må det tørkes bort.

11 Stell

11.7.3 Etter vintersesongen

- Foreta en grundig understellsvask. Slik fjernes korrosjonsfremmende smelte- midler (veisalt, lutrester).
- Vask bobilen utvendig og polér lakkflatene med bilvoks.
- Ta av pipeforlengelse.

11.8 Lagring

11.8.1 Midlertidig lagring

- ▶ Har kjøretøyet stått stille over lengre tid (ca. 10 måneder), må bremse- og gassanlegg kontrolleres på fagverksted.
- ▶ Ta hensyn til at vannet er ubrukelig etter kort tid.
- ▶ Kabelskader forårsaket av dyr kan føre til kortslutning. Brannfare!

Dyr (spesielt mus) kan forårsake store skader inne i bilen. Det gjelder spesielt dersom dyr får oppholde seg uforstyrret i det parkerte kjøretøyet.

Dyrene kan komme seg inn i kjøretøyet i et ubevoktet øyeblikk og skjule seg der.

For å unngå eller begrense skader forårsaket av dyr som har kommet seg inn, bør du regelmessig kontrollere kjøretøyet for skader eller spor etter dyr. Dette bør spesielt gjøres ca. 24 timer etter at kjøretøyet er parkert.

Hvis du oppdager spor etter dyr, må du kontakte en autorisert forhandler eller servicestasjon. Dersom det foreligger kabelskader, kan disse skadene føre til kortslutning. Kjøretøyet kan begynne å brenne.

Gjennomgå følgende sjekklister før lagring:

Chassis

Ting å gjøre	Utført
Smør bevegelige deler på tilhengerkoblingen med smørefett ▶ Smør ikke friksjonsstykker på sikkerhetskoblingen!	
Jekk opp campingvognen og sett egnede støttebukker under akslene, slik at hjulene avlastes, eller beveg campingvognen hver fjerde uke. Dette forhindrer trykkpunkter på dekkene og hjullager ▷ Ikke bruk de vedlagte sveivestøttene til oppstøtting. Bruk kun eksterne støttebukker.	
Beskytt dekkene mot direkte sollys. Fare for sprekkdannelse! Pumpe opp dekkene til anbefalt maksimumstrykk	
Sørg for tilstrekkelig lufttilførsel til undergulvet ▷ Fuktighet eller mangel på oksygen, f.eks. når det brukes plastfolie til å dekke til, kan føre til synlige uregelmessigheter på undergulvet	

Karosseri

Dekk alle avtrekk med de tilhørende dekkhettene og tett alle gjenværende åpninger (bortsett fra luftesystemet). Slik hindrer du dyr (f.eks. mus) i å trenge inn	
For å hindre at det dannes kondens med påfølgende jordslag, må boenheten og alle oppbevaringsrom som er tilgjengelige utenfra samt oppstillingsplassen (f.eks. garasje) luftes hver 3. uke	

	Ting å gjøre	Utført
Inne	Still opp putene til lufting og dekk dem til	
	Vask kjøleskapet	
	La dørene til kjøleskap og fryseskap stå på gløtt	
	Let etter spor etter dyr som har kommet seg inn	
	Koble flatskjermen fra strømmettet og ta den eventuelt ut av kjøretøyet	
Gassanlegg	Steng gassflaskens hovedventil	
	Lukk alle gassavstengeventiler	
	Ta alltid gassflasken ut av gasskapet, selv om de er tomme	
Elektrisk anlegg	Lad boenhets-batteriet helt opp ▷ Lad alltid batteriet minst 24 timer før kortere lagring.	
	Spray kontaktene i 13-polet støpsel med kontaktspray	
Vannanlegg	Tøm hele vannanlegget. La vannkranene stå åpne i midtstilling. La sikkerhets-/avtappingsventilen (hvis montert) og alle tappekranene stå åpne. Se anvisningene i kapittel 10	

11.8.2 Lagring om vinteren

Supplerende forholdsregler er nødvendige ved lagring over vinteren:

	Ting å gjøre	Utført
Chassis	Karosseriet og understellet må rengjøres grundig og sprayes med varmvoks eller med lakkpleiemiddel	
	Utbedre lakkskader	
	Pumpe opp dekkene til anbefalt maksimumstrykk	
Karosseri	Luftesystemet må stå åpent	
	Rengjør monterte sveivestøtter, og spray med vanlig teflonspray.	
	Samtlige dør- og klaffehengsler må rengjøres og smøres	
	Låser skal pensles med olje eller glyserin	
	Samtlige gummipakninger må gnis inn med talkum	
Lukkesylindrene skal behandles med grafittstøv		
Inne	Sett inn et luftavfuktingsapparat	
	Putene må tas ut av kjøretøyet og oppbevares på et tørt sted	
	Boenheten må luftes hver tredje uke	
	Tøm alle skap og oppbevaringsrom og åpne klaffer, dører og skuffer	
	Rengjør boenheten grundig	
	Ved frostfare må flatskjermen tas ut av kjøretøyet	

	Ting å gjøre	Utført
Elektrisk anlegg	Boenhets-batteriet må tas ut og lagres på et frostsikkert sted (se kapittel 8)	
Vannanlegg	Rengjør vannanlegget med et spesielt rengjøringsmiddel som fås hos faghandelen	
Hele kjøretøyet	Rengjør forteltet og sørg for at det er tørt når det lagres Plasser tildekkningen slik at lufteåpningene ikke tildekkes, eller bruk plater som tillater luftgjennomstrømning	

11.8.3 Igangsetting av kjøretøyet etter midlertidig lagring eller etter overvintring

Gjennomgå følgende sjekklister før igangsetting:

	Ting å gjøre	Utført
Chassis	Kontroller trykket i dekkene Kontroller dekktrykket og tilstanden til reservehjulet. Reservehjulet må skiftes ut hvert 5. til 6. år.	
Karosseri	Kontroller at sveivestøttene fungerer Kontroller at dører, vinduer og takluker fungerer Kontroller at alle utelåser fungerer Fjern dekslet foran eksosavtrekket (der det finnes) Fjern vinterdekslet foran kjøleskapgitteret (der det finnes)	
Gassanlegg	Sett inn gassflasker i gasskapet, surr dem fast og koble dem til gasstrykkregulatoren	
Elektrisk anlegg	Koble til 230 V-forsyning via utvendig stikkontakt Lad boenhets-batteriet helt opp ▷ Etter lagring skal batteriet lades opp i minst 24 timer. Kontroller at det elektriske anlegget, f.eks. innelamper, stikkontakter og installerte elektriske apparater, fungerer	
Vannanlegg	Desinfisere vannledninger og vanntank Steng tappekraner og vannkraner Kontroller at vannkranene, tappekranene og vannfordelerene er tette	
Innebygde apparater	Kontroller at kjøleskapet fungerer Varmevæsken i varmtvanns-varmeanlegget skal skiftes ut hvert 2 år Kontroller at varmeanlegget/varmtvannsberederen fungerer Kontroller at gasskomfyren fungerer Kontroller at klimaanlegget fungerer Kontroller at stekeovnen fungerer	

11 **Stell**

12 Vedlikehold

Kapitteloversikt

I dette kapitlet finner du opplysninger om inspeksjons- og vedlikeholdsarbeid på kjøretøyet.

Anvisningene vedrørende vedlikehold omfatter:

- Sikkerhetskobling
- Bremselanlegg
- Varmtvanns-varmeanlegg Alde
- Bytte av lyspærer og lysstoffrør

På slutten av kapitlet finner du viktige råd om bestilling av reservedeler.

12.1 Inspeksjonsarbeider

I likhet med alle tekniske apparater, må kjøretøyet undersøkes med jevne mellomrom.

Fagfolk må utføre disse inspeksjonsarbeidene.

Dette arbeidet forutsetter spesielle fagkunnskaper som ikke kan beskrives innenfor rammen av denne bruksanvisningen. Denne fagkunnskapen fås hos alle servicestasjoner. Fabrikkens erfaring og regelmessige tekniske anvisninger herfra, samt innretninger og verktøy garanterer faglig korrekt inspeksjon utfra den nyeste kunnskapen.

Servicestasjonen som utfører arbeidet bekrefter arbeidet som er utført.

- ▷ Legg merke til inspeksjonene som er fastsatt av produsenten, og sørg for at de utføres i de foreskrevne intervaller. På denne måten tas kjøretøyet godt vare på.
- ▷ Bekreftelse av de utførte inspeksjonsarbeidene gjelder samtidig som bevis ved eventuelle skader og garantisaker.

12.2 Vedlikeholdsarbeid

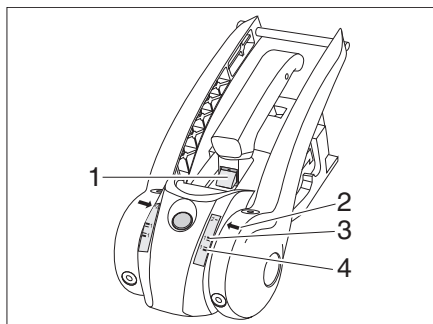
Som ethvert annet teknisk apparat trenger kjøretøyet vedlikehold. Omfang og hyppighet retter seg etter de ulike drifts- og bruksforholdene. Vanskeligere driftsforhold krever hyppigere vedlikehold.

Vedlikehold innbyggingsapparatene ved intervallene som er oppgitt i de aktuelle bruksanvisningene.

12 Vedlikehold

12.3 Sikkerhetskoblinger

Rengjør sikkerhetskoblingen og koblingshodet regelmessig. Bruk tynner eller alkohol. Ved smøring av sikkerhetskoblingen må man påse at det ikke kommer olje eller fett på friksjonsstykket.

Bilde 170 Slitasjekontroll på friksjonsstykker

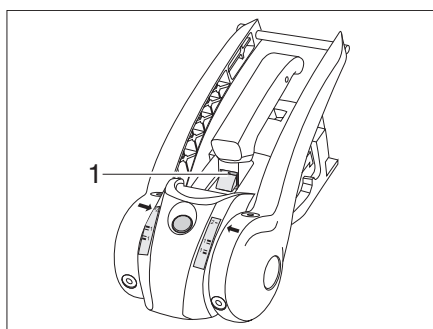
Slitasjekontroll på friksjonsstykker

Forutsetning: Sikkerhetskoblingen er koblet til og stabiliseringshåndtaket er trykt ned til motstand.

- Når det grønne merket er synlig (Bilde 170,1), er friksjonsbeleggene foran og bak i orden. Hvis det grønne merket ikke lenger er synlig, må friksjonsbeleggene skiftes ut.
- Hvis pilen (Bilde 170,2) under Softdock-merket 1 er grønn, (Bilde 170,4) er friksjonsbeleggene på venstre og høyre side i orden. Hvis pilen (Bilde 170,2) ovenfor Softdock-merket 1 er rød (Bilde 170,3), må friksjonsbeleggene skiftes ut.

▷ Etterjustering av friksjonsstykket er ikke nødvendig.

Bilde 171 Slitasjeindikator

Slitasjekontroll på kulefeste og koblingsmekanisme

Forutsetning: Sikkerhetskoblingen er koblet til.

- Kjør ekipasjen ca. 500 m (stabiliseringsanordningen deaktivert).
- Kontroller tilstanden på slitasjeindikatoren:
 - Hvis det grønne merket er synlig (Bilde 170,1), er koblingskulen i orden. Hvis det grønne merket ikke er synlig, er diameteren på koblingskulen < 49 mm, og koblingskulen må skiftes ut.

12 Vedlikehold

12.4 Bremsesystem AL-KO-chassis

- ▷ Vedlikeholdsarbeid på bremseanlegget skal utføres på et autorisert fagverksted.

Du finner kontrollfristene i den følgende tabellen.

Modell	Førstegangs kontroll	Bremsesystem	Bremsebelegg
AL-KO-chassis	Etter 1 500 km eller etter 6 måneder	Hver 10000 til 15000 kjørte kilometer eller én gang i året	Hver 5000 kjørte kilometer eller én gang i året

12.5 Varmtvanns-varmeanlegg Alde

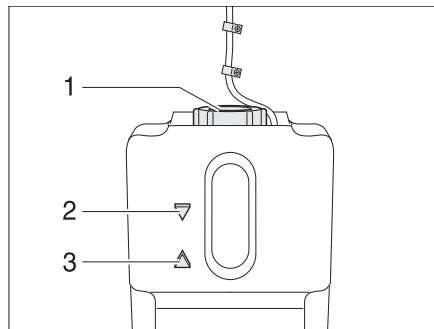

- ▷ Kontroller nivået på varmevæsken en gang i halvåret år på ekspansjonstanken.
- ▷ Under og etter de første driftstimene til varmtvanns-varmeanlegget kan væsknivået synke under minimum. I så fall må det fylles varmevæske.
- ▷ Etter første oppvarmingsdrift anbefaler vi at varmesystemet utluftes og glykolkonsentrasjonen kontrolleres.
- ▷ La den autoriserte forhandleren eller servicestasjon skifte varmevæske ca. hvert andre år, ettersom korrosjonsbeskyttelsen avtar med tiden.
- ▷ Varmesystemet skal kun fylles eller etterfylles med en vann-glykol-blanding (60 : 40). Denne blandingen gir frostvern ned til ca. -25 °C.

- ▷ Ytterligere informasjon finnes i bruksanvisningen til produsenten som er vedlagt separat.

12.5.1 Kontroll av væsknivået

Bilde 172 Ekspansjonstank for varmtvanns-varmeanlegg

- Varmtvanns-varmeanlegget må være slått av og avkjølt.
- Kontroller at væsken i ekspansjonstanken (Bilde 172) står mellom "MIN" (Bilde 172,3) og "MAX" (Bilde 172,2) merket.
- Skift ut væsken annethvert år.

12 Vedlikehold

12.5.2 Etterfylling av varmevæske

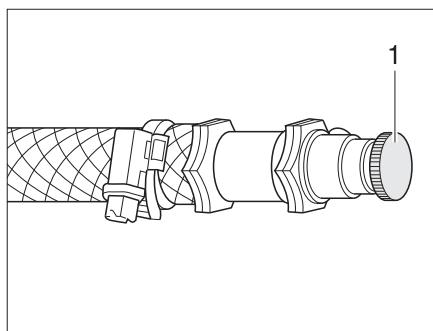
▷ Varmevæsken må skiftes ut annethvert år.

- Still kjøretøyet vannrett. På denne måten unngår man bæredannelse.
- Varmtvanns-varmeanlegget må være slått av og avkjølt.
- Skru hhv. dra av dekslet.
- Skru opp skrudekslet (Bilde 172,1) på ekspansjonstanken.
- Ta dekslet med sirkulasjonspumpen langsomt opp og ut.
- Kontroller frostvæsken med en frostvæske-spindel. Frostsikringskonsentrasjonen må være 40 % eller svare til et frostvern ned til -25 °C.
- Etterfyll vann-frostvæske-blanding på ekspansjonstanken langsomt.

▷ Optimalt væskeni nivå er nådd nå væsken står 1 cm over "MIN" merket i ekspansjonstanken.

12.5.3 Utlufting av varmeanlegget

Bilde 173 Lufteventil for varmtvanns-varmeanlegg

Lufteventilene er montert ved radiatorene.

- Varmtvanns-varmeanlegget må være slått av og avkjølt.
- Åpne lufteventilen (Bilde 173,1) og la den være åpen til det ikke lenger kommer ut luft.
- Steng lufteventilen.
- Gjenta denne fremgangsmåten på alle lufteventilene.
- Kontroller om varmtvanns-varmeanlegget blir varmt.

12 Vedlikehold

12.6 Klimaanlegg

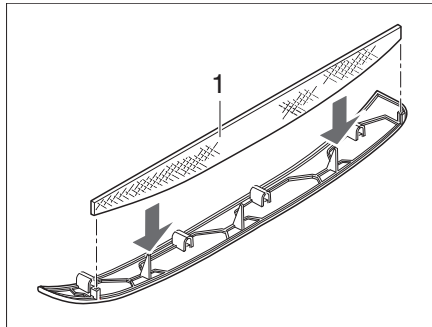

- ▶ Slå av strømforsyningen før arbeid på apparatet.

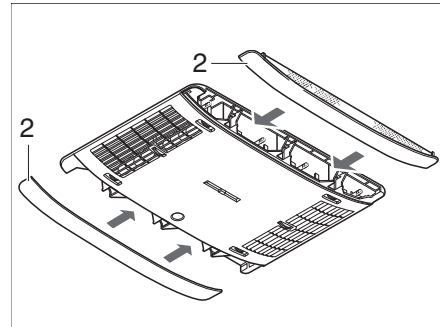

- ▷ Klimaanlegget må aldri brukes uten smussfilter. Uten montert smussfilter blir fordampere skitten, og klimaanleggets effekt reduseres.
- ▷ Hvis kondensvannavløpet tilstoppes, kan kondensvann komme inn i kjøretøyet. Kondensvannavløpet må holdes fritt for skitt, løv og lignende.

12.6.1 Takklimaanlegg (Truma)

Bilde 174 Smussfilter til klimaanlegg

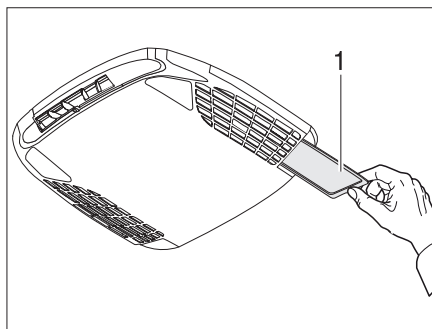

Bilde 175 Paneler klimaanlegg

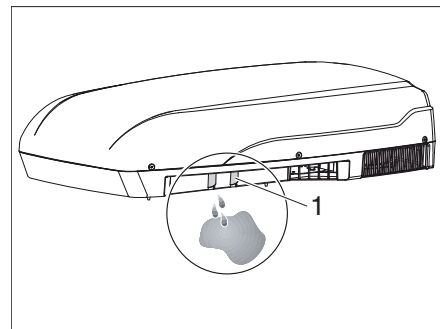
På sidepanelene (Bilde 175,2) er det montert to smussfiltre. Smussfiltrene må rengjøres med jevne mellomrom, minimum 2 ganger i året, og byttes ved behov.

- Trekk panelet (Bilde 175,2) ut av luftfordeleren, og rengjør eller skift ut smussfilteret (Bilde 174,1) alt etter behov.
- Sett panelet med rengjort eller nytt smussfilter tilbake på plass.

12.6.2 Takklimaanlegg (Dometic)

Bilde 176 Smussfilter til klimaanlegg

Bilde 177 Kondensvannavløp klimaanlegg

På undersiden av klimaanlegget er det et smussfilter (Bilde 176,1) på begge sider for innsuging av omluft. Smussfilteret må rengjøres med jevne mellomrom, minimum 2 x i året.

Trekk smussfilteret ut av klimaanlegget, rengjør med en vaskemiddelløsning, la filteret tørke helt og sett det på plass igjen.

Kontroller med jevne mellomrom at kondensvannavløpshullene (Bilde 177,1) ikke er tilstoppet, og rengjør ved behov.

12 Vedlikehold

12.7 Bytte av lyspærer og lysstoffrør

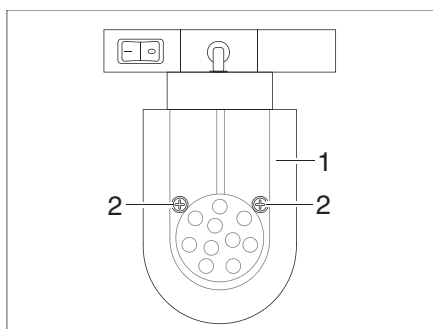

- ▶ Lyspærer og lampeholdere kan være meget varme. La dem derfor alltid avkjøles før de byttes ut.
- ▶ Før lyspæren skiftes må strømtilførsen på ledningsbeskyttelsesbryteren i 230 V-sikringsboksen slås av.
- ▶ Oppbevar lyspærer utilgjengelig for barn.
- ▶ Ikke bruk lyspærer som er falt ned eller som har riper i glasset. Lyspærene kan sprekke.
- ▶ Lamper kan bli svært varme. Når lyset er slått på, må sikkerhetsavstanden til brennbare gjenstander alltid være 30 cm. Brannfare!

- ▷ Ikke ta på en ny lyspære med fingrene. Bruk en klut når du skal sette inn en ny lyspære.
- ▷ Bruk kun lyspærer av samme type og med riktig styrke.
- ▷ Når lysdiodene i lampene er defekte, oppsøk en autorisert forhandler eller servicestasjon.

12.7.1 LED-spotlight

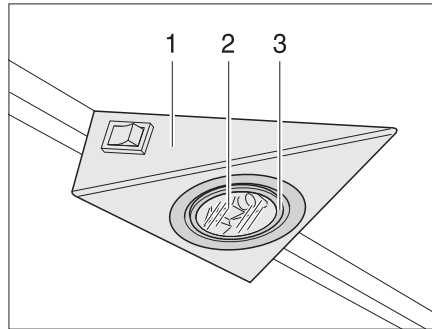
Bilde 178 LED-spotlight (flyttbar)

Skifte lyspære:

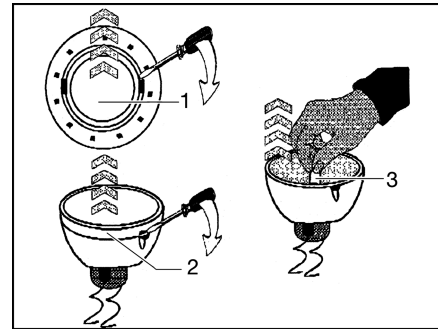
- Løsne festeskrue (Bilde 178,2).
- Ta forsiktig av lampeglasset (Bilde 178,1).
- Fjern LED-pæren.
- Sett på en ny LED-pære.
- Sett sammen lampen i omvendt rekkefølge.

12 Vedlikehold

12.7.2 Halogeninnbyggingslampe med hus

Bilde 179 Halogeninnbyggingslampe

Bilde 180 Skifte halogenpære

De halogeninnbyggingslampe er montert forsenket i et hus (Bilde 179,1).

Skifte lyspære:

- Løsne den indre beskyttelsesringen (Bilde 179,3 hhv. Bilde 180,1) fra huset med et egnet flatt verktøy (f.eks. en skrutrekker)
- Ta av beskyttelsesringen med glasskiven (Bilde 179,2).
- Ta ut halogenpæren (Bilde 180,2).
- Sett inn ny halogenpære.
- Sett sammen lampen i omvendt rekkefølge.

12.7.3 Barnesenglampe

Bilde 181 Barnesenglampe

Skifte lyspære:

- Trykk lampedekselet til barnesenglampen (Bilde 181) lett sammen, og ta det av.
- Ta ut halogenpæren.
- Sett inn ny halogenpære av samme type og størrelse (5 W med stiftsokkel).
- Trykk lampedekselet litt sammen, og sett det på.

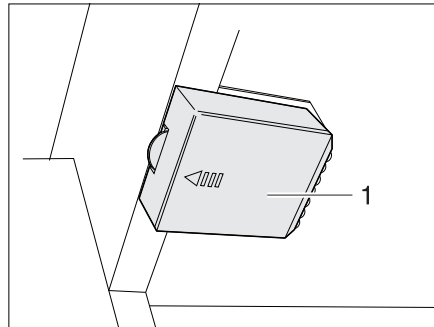
12 Vedlikehold

12.7.4 Klesskaplampe med LED

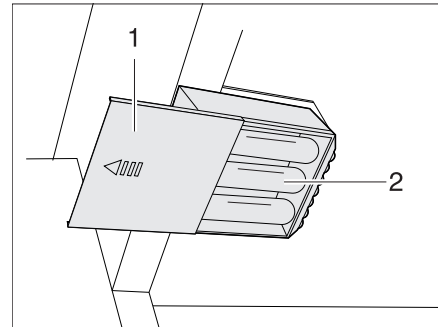
Tre batterier av type AA/LR6/R6 (mignon) forsyner lysdioden til klesskaplampen med spenning.

▷ Bruk kun batterier av samme type.

Bilde 182 Klesskaplampe med LED, batterirom lukket

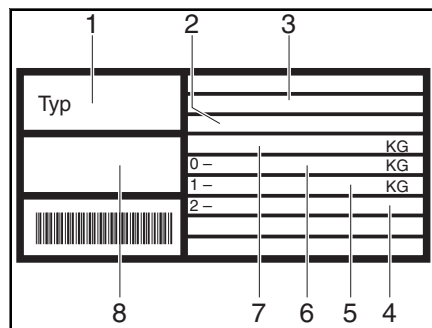

Bilde 183 Klesskaplampe med LED, batterirom åpnet

Skifte av batteri:

- Skyv dekslet (Bilde 182,1) i pilretningen.
- Ta batteriene ut av batteriholderen.
- Sett inn nye batterier av samme type. Pass på riktig plassering (+/-) (Bilde 183,2).
- Skyv på dekslet (Bilde 183,1) igjen.

12.8 Merkeplate

Bilde 184 Typeskilt

- 1 Type
- 2 Kjøretøy-identifikasjonsnummer
- 3 EU-typegodkjenningsnummer
- 4 Tillatt akseltrykk aksel 2
- 5 Tillatt akseltrykk aksel 1
- 6 Tillatt støttelast
- 7 Teknisk tillatt totalvekt for kjøretøyet
- 8 Serienummer

Typeskiltet (Bilde 184) med kjøretøyetts identifikasjonsnummer er plassert i gasskassen eller i oppbevaringsrommet foran (modellavhengig).

Ikke fjern typeskiltet.

Typeskiltet:

- Identifiserer kjøretøyet
- Er til hjelp ved bestilling av reservedeler
- Dokumenterer sammen med vognkortet hvem som eier bilen

Oppgi alltid kjøretøyetts **identifikasjonsnummer** ved spørsmål rettet til kundeservice stasjonene.

12 Vedlikehold

12.9 Varsel- og henvisningsklistremerker

På og i kjøretøyet finnes det varsel- og henvisningsklistremerker. Varsel- og henvisningsklistremerker er der av hensyn til sikkerheten, det er ikke tillatt å fjerne dem.

- ▷ Reserve-klistremerker kan bestilles hos autoriserte forhandlere eller på servicestasjoner.

12 Vedlikehold

13 Reservedeler

Kapitteloversikt

I dette kapitlet finner du viktige råd om bestilling av reservedeler.

- ▶ Enhver endring av kjøretøyets forinnstilte tilstand kan redusere kjøre- og trafikksikkerheten.
- ▶ Spesialutstyret og original-reservedelene som anbefales av Bürstner er utviklet og godkjent spesielt for ditt kjøretøy. De autoriserte forhandlerne eller servicestasjonene fører disse produktene. De autoriserte forhandlerne og servicestasjonene er informert om tillatte tekniske detaljer og utfører nødvendige arbeider faglig korrekt.
- ▶ Tilbehør og påbygde, ombygde eller innebygde deler som ikke er godkjent av Bürstner kan forårsake skader på kjøretøyet og føre til redusert trafikksikkerhet. Selv om det foreligger en uttalelse fra sakkyndig, en generell driftstillatelse eller en typegodkjenning, kan det ikke dermed garanteres at produktet er av tilfredsstillende kvalitet.
- ▶ Vi påtar oss ikke ansvar for skader forårsaket av produkter som ikke er godkjent av Bürstner. Dette gjelder også for ulovlige endringer på kjøretøyet.

Av sikkerhetsgrunner må reservedeler for apparater tilsvare produsentens spesifikasjoner, og produsenten må ha godkjent dem som reservedeler. Reservedelene må bare monteres av produsenten selv eller på et autorisert fagverksted. Autoriserte forhandlere og servicestasjoner står til disposisjon ved bestilling av reservedeler.

Noen forslag for viktige reservedeler:

- Sikringer
- Lyspærer
- Vannpumpe (dykkpumpe)

Ved bestilling av reservedeler må man oppgi serienummer og kjøretøysmodell til den autoriserte forhandleren eller servicestedet.

Kjøretøyet som beskrives i denne bruksanvisningen er konstruert og utrustet i samsvar med fabrikknormene. Avhengig av bruksområde tilbys det nyttig tilleggsutstyr. Ved montering av tilleggsutstyr må det undersøkes om disse må føres inn i vognkortet. Ta hensyn til teknisk tillatt totalvekt. Autoriserte forhandlere eller servicestasjoner hjelper deg gjerne.

13 Reservedeler

14 Hjul og dekk

Kapitteloversikt

I dette kapitlet finner du opplysninger om dekkene i kjøretøyet.

Anvisningene omfatter:

- Dekkutvalget
- Håndtering av dekkene
- Hjulbytte
- Holder til reservehjul
- Dekktrykk

På slutten av kapitlet er det en tabell hvor du finner korrekt dekktrykk for ditt kjøretøy.

14.1 Generelt

- ▶ Dekktrykket må kontrolleres før kjøring eller minst annenhver uke. Feil dekktrykk fører til forhøyet slitasje og kan føre til alt fra skade på dekkene til punktering. Du kan miste kontrollen over kjøretøyet.
- ▶ Kontroller dekktrykket og reservehjulets tilstand regelmessig. Bruk av et reservehjul som ikke er i korrekt stand medfører fare for uhell!

- ▷ Kontroller dekktrykket kun når dekkene er kalde.
- ▷ Det er montert slangefrie dekk på kjøretøyet. Monter aldri slanger i disse dekkene.
- ▷ Kjettinger skal bare brukes når dette er tillatt ut fra et eget punkt i godkjenningen.

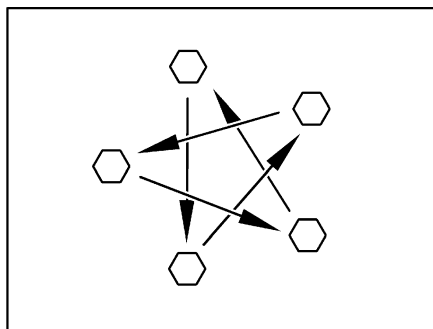

- ▷ Kjør ut på høyre side av veibanen ved punktering. Sikre ekvipasjen med varseltrekant. Slå på varselblinkanlegget.
- ▷ På kjøretøy med tandemaksel kan - systembetinget - ha høyere dekkslitasje.
- ▷ Dekkene må ikke være eldre enn 6 år, fordi materialet blir slitt med tiden. Det firesifrede DOT-nummeret på siden av dekket viser produksjonsdatoen. De to første sifrene viser uken, de to siste produksjonsåret.

Eksempel: (1509) Uke 15, produksjonsår 2009.

- Note:**
- Foreta regelmessig (hver 14. dag) kontroll av dekkene, kontroller om det er jevn mønsterslitasje, mønsterdybde og utvendige skader.
 - Ta hensyn til påbudt minste mønsterdybde.
 - Bruk alltid dekk av samme type, fabrikk og modell (sommer- eller vinterdekk).
 - Bruk bare dekk som er tillatt for felgtypen. Tillatte felgstørrelser og dekkdimensjoner er angitt i kjøretøyets vognkort, men den autoriserte forhandleren eller servicestasjonen hjelper deg også gjerne.
 - Spesialhjul skal bare avbalanseres med klebevekter på innsiden under hjulbrønnen og den indre felgflensen.
 - Nye dekk skal kjøres inn på en ca. 100 km lang strekning i middels hastighet - først da er godt veigrep garantert.

14 Hjul og dekk

Bilde 185 Trekk hjulmutrene eller hjulskruene diagonalt

- Kontroller regelmessig at hjulmutrene og hjulskruene er godt festet. Etter skifte av hjul må hjulmutrene eller hjulskruene ettertrekkes diagonalt etter 50 km (Bilde 185).
Tiltrekningsmoment se avsnitt 14.5.2.
- Ved bruk av nye eller nylakkerte felger skal hjulmutrene eller hjulskruene ettertrekkes etter ca. 1 000 til 5 000 km.
- Ved lagring eller ved lengre stillstand må man hindre trykk på dekk og hjul-lagre:
Jekk opp kjøretøyet, slik at dekkene ikke belastes, eller beveg kjøretøyet hver 4 uke slik at stillingene til hjulene forandrer seg.
- Skift ut reservehjulet hver 5. til 6. år.

14.2 Dekkutvalg

- ▶ Under kjøringen kan feil dekkvalg føre til alt fra skade på dekkene til punktering.

- ▷ Når det monteres dekk som ikke er tillatt for kjøretøyet, kan det oppheve driftstillatelsen for kjøretøyet og dermed forsikringsbeskyttelsen. Autoriserte forhandlere eller servicestasjoner hjelper deg gjerne.

Tillatte dekkstørrelser for ditt kjøretøy står i vognkortet eller du kan få det oppgitt hos de autoriserte forhandlerne eller på servicestasjonene. Hvert dekk må passe til kjøretøyet som det skal brukes på. Dette gjelder først og fremst for utvendige mål (diameter, bredde) som angis gjennom den standardiserte størrelsesbetegnelsen. I tillegg må dekkene oppfylle kravene kjøretøyet stiller med tanke på vekt og hastighet.

Ved vekt går man ut fra tillatt maksimal akseltrykk som fordeles på to dekk (last ikke på bare én side). Maksimal bæreevne til et dekk utvises gjennom lastindeksen (= LI, bæreevne-karakteristikk).

Et dekkets tillatte maksimalhastighet (ved full bæreevne) angis ved en speedindeks (= GSY, hastighetssymbol). Last-indeks og speed-indeks utgjør til sammen kjørespesifikasjonen til et dekk. Det er offisiell bestandel til den fullstendige, standardiserte dimensjonsbetegnelsen som står på hvert dekk. Disse angivelsene på dekket må stemme over ens med angivelsene i vognkortet.

14 Hjul og dekk

14.3 Betegnelser på dekket

215/70 R 15C 109/107 Q

Betegnelse	Forklaring
215	Dekkets bredde i mm
70	Forhold høyde/bredde til dekket i prosent
R	Dekkonstruksjon (R = radial)
15	Felgdiameter i tommer
C	Commercial (Transporter)
109	Bæreevne-karakteristikk enkeltdekk
107	Bæreevne-karakteristikk tvillingdekk
Q	Hastighetssymbol (Q= 160 km/t)

14.4 Håndtering av dekkene

- Kjør på skrå over kantsteiner. Hvis ikke kan dekkene bli klemt på flanken. Hvis man kjører over kantstein i spiss vinkel, kan det skade dekkene og føre til punktering.
- Kjør sakte over høye kloakklokk. Hvis ikke kan dekkene bli klemt. Hvis man kjører over høye kloakklokk med stor fart, kan det skade dekkene og føre til punktering.
- Kontroller støtdemperne med jevne mellomrom. Hvis man kjører med dårlige støtdempere fører det til betydelig større slitasje.
- Unngå blokkering av bremsene. Ved blokkering av bremsene blir dekkene mer eller mindre gode "bremseskiver". Dette reduserer kjørekomforten. Dekkene kan til og med bli ubrukbare.
- Dekkene må ikke vaskes med høytrykksspyler. I løpet av få sekunder kan dekkene bli skadet, noe som kan føre til punktering.

14 Hjul og dekk

14.5 Hjulbytte

14.5.1 Generelle råd

Reservehjulet er plassert i gasskassen. Bruk en vanlig saksjekk for å skifte hjul.

- ▶ Kjøretøyet må stå på et jevnt, hardt og sklisikkert underlag.
- ▶ Trekk til håndbremsen før kjøretøyet heves.
- ▶ Sikre kjøretøyet med støtteklosser på motsatt side, slik at det ikke begynner å trille.
- ▶ Kjøretøyet må ikke løftes ved hjelp av de påmonterte støttene.
- ▶ Ikke bruk jekken på karosseriet, men sett den under akselen.
- ▶ Jekken må aldri overbelastes. Maks. tillatt belastning er angitt på jekkens typeskilt.
- ▶ Bruk jekken kun til kortvarig løfting av kjøretøyet under dekkskiftet.
- ▶ Ingen må legge seg under kjøretøyet når det er løftet.
- ▶ Når det er montert alufelger og det monteres en stålfelg ved punktering: Ikke kjør lenger enn nødvendig (bilbutikk, verksted, dekk-forhandler). Kjør med lav hastighet. De forskjellige felgene har negativ innvirkning på kjøreegenskapene.

- ▷ Påse at gjengeboltens gjenger ikke skades under hjulbyttet.
- ▷ Trekk hjulmutrene eller hjulskruene diagonalt (Bilde 185).
- ▷ Ved bytte til andre felger (f.eks. alufelger eller hjul med vinterdekk) må det brukes tilhørende hjulskruer i riktig lengde og form. Hjulfestet og bremseanlegget er avhengig av dette.
- ▷ Felger og dekk som ikke er godkjent for kjøretøyet, kan føre til nedsatt trafiksikkerhet.

- ▷ Kjøretøyet skal sikres i henhold til nasjonale forskrifter, f. eks. med varseltrekant.
- ▷ Før hjulbytte må felg- og dekkdimensjonen kontrolleres, likeså dekkenes belastningsevne og hastighetindeksen på dekket. Bruk kun de felg- og dekkdimensjoner som står oppført i vognkortet.

14.5.2 Tiltrekningsmoment

Felger	Tiltrekningsmoment
Stålfelger 14"	90 Nm
Aluminiumsfelger 14" / 15"	110 Nm

14 Hjul og dekk

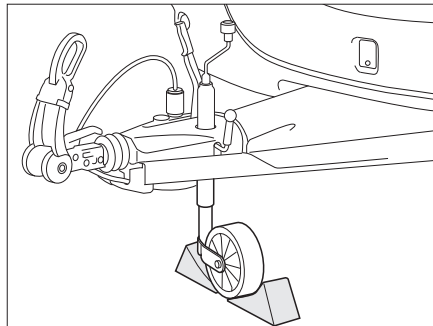
14.5.3 Skifte hjul

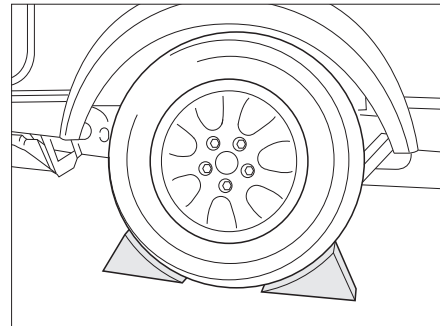
- ▶ Fotplaten til jekken må stå jevnt på gulvet.
- ▶ Ikke velt jekken.
- ▶ Skyv innstikkprofilen til AL-KO-jekken (spesialutstyr) alltid til den stopper i lommen.

- ▷ Som spesialutstyr kan man få en spesiell jekk fra AL-KO med lommer. Denne lommene monteres på rammen.
- ▷ Hvis det er montert en Mover (spesialutstyr) bak akselen, er innstikkklommene ikke lenger tilgjengelige.
- ▷ Du bør alltid ha et reservehjul klart til bruk. Derfor må du sørge for å få reparert hjulet som er byttet ut umiddelbart.
- ▷ Følg generelle anvisninger i dette kapitlet.

Bilde 186 Sikre støttehjulet

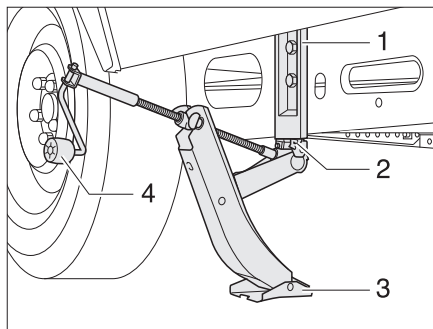
Bilde 187 Sikre kjøretøyet

Klargjøre tilkoblet campingvogn:

- Løsne stabiliseringsanordningen hvis tilhengerkoblingen har stabiliseringsanordning. Hvis dette ikke gjøres, blir belastningen på friksjonsstykkene for stor.
- Sett på trekkvognens parkeringsbrems, og legg inn 1. gir eller revers.

Klargjøre frakoblet campingvogn:

- Parker kjøretøyet på et så flatt og fast underlag som mulig.
- Trekk til håndbremsen.
- Sett støttehjulet på tvers av kjøreretningen, og sikre med egnede hjelpemidler (Bilde 186).

Bilde 188 AL-KO-jekk

14 Hjul og dekk

Skifte hjul:

- Legg under bremseklosser eller lignende egnede gjenstander på motstående hjul for å sikre kjøretøyet (Bilde 187).
- Løsne reservehjulet fra festeanordningen for reservehjulet.
- Hvis underlaget er mykt, må man legge et stødig underlag under jekken, f.eks. en treplate.
- Jekker som fås i handelen:
Sett den vanlige splittjekken eller hydraulikkjekken på rammen eller på akselen.
- AL-KO-jekk:
Skyv inn innstikkprofilen (Bilde 188,2) til AL-KO-jekken alltid til den stopper i festelommen (Bilde 188,1).
- AL-KO-jekk:
Hold AL-KO-jekken fast med en hånd, og med den andre dreier man håndsviveven (Bilde 188,4) med urviseren til fotplaten (Bilde 188,3) har kontakt med gulvet og står jevnt.
- Løsne hjulskruene noen omdreininger med hjulnøkkelen, men skru dem ikke ut!
- Hev kjøretøyet til hjulet er 2 til 3 cm over bakken.
- Skru ut hjulskruene og ta av hjulet.
- Sett reservehjulet på hjulnavet og rett det ut.
- Skru inn hjulskruene og trekk til i kryss.
- Jekk ned jekken og ta den bort.
- Trekk hjulskruene jevnt til med hjulnøkkel. Tiltrekkingsverdi for tiltrekkingsmomentet til hjulskruene ligger på 90 Nm for stålfelger hhv. 110 Nm for alufelger.

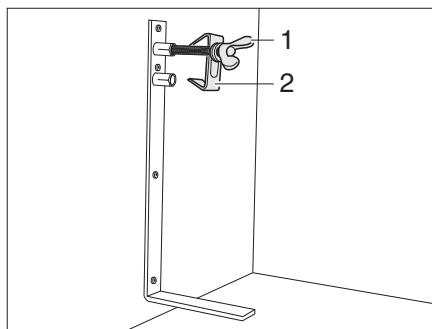
14.5.4 Skifte hjul med alufelger

- ▶ Anleggsflatene til hjulene på bremsetromlene må være rene og uten grader.
- ▶ Trekk til hjulene litt bare med de vedlagte festedelene og kontroller at de ligger feilfritt og at de går fritt. Trekk deretter til hjulskruene i kryss med en dreiemomentnøkkel.
- ▶ På enkelte akselutførelser er ikke sentrering (sentreringshjelp), ingen koblinger og bolter tilgjengelige. Man må påse at hjulskruene blir sentrert jevnt i forhold til hullkransen (ingen skjevheter).

14 Hjul og dekk

14.6 Holder til reservehjul

Bilde 189 Holder til reservehjul

Holderen til reservehjulet er som standard plassert i gasskapet. Reservehjulet er tilgjengelig mot tillegg i pris.

Ta av reservehjulet:

- Løsne skruen (Bilde 189,1) og ta av med sentreringen (Bilde 189,2).
- Ta av reservehjulet.

14.7 Dekktrykk

- ▶ Før lavt dekktrykk fører til overoppheting av dekket. Alvorlige skader på dekket kan være resultatet.
- ▶ Før start eller annenhver uke skal dekktrykket kontrolleres. Feil dekktrykk fører til forhøyet slitasje og kan føre til alt fra skade på dekkene til punktering. Sjøføren kan miste kontrollen over kjøretøyet.
- ▶ Bruk bare ventiler som er tillatt for det foreskrevne dekktrykket.

- ▷ Kontroller dekktrykket kun når dekkene er kalde.

Bæreevnen og dekkets holdbarhet er umiddelbart avhengig av dekktrykket. Luft er et flyktig medium som uungåelig også siver ut av dekk.

Som tommelfingerregel kan man regne med et trykktap på 0,1 bar hver andre måned når et dekk er fylt. Kontroller dekktrykket regelmessig for å unngå dekk-skader eller punktering.

- ▷ Dekktrykk-verdiene gjelder for lastete kjøretøy med kalde dekk.
- ▷ Ved varme dekk er trykket høyere enn ved kalde dekk. Kontroller derfor om du har riktig trykk med kalde dekk.
- ▷ Dekktrykket angis i bar.

Teknisk tillatt maksimalhastighet = 120 km/t.

Følg alltid hastighetsgrensene i de enkelte land (se kapittel 17).

14 Hjul og dekk

Kjøretøyene tilpasses stadig nyeste tekniske standard. Det er mulig at nye dekk-dimensjoner ikke er tatt med i denne tabellen. I så tilfelle opplyser Bürstner-forhandleren gjerne om de nyeste verdiene.

Reifendrucktable				Tyre pressure table				Tableau de pression des pneus			
Reifen	techn. zul. Gesamtmasse Mono-Achse kg	techn. zul. Gesamtmasse Tandem-Achse kg	Reifendruck bar	Reifen	techn. zul. Gesamtmasse Mono-Achse kg	techn. zul. Gesamtmasse Tandem-Achse kg	Reifendruck bar	Reifen	techn. zul. Gesamtmasse Mono-Achse kg	techn. zul. Gesamtmasse Tandem-Achse kg	Reifendruck bar
Tyre	Maximum permissible gross weight Mono axle	Maximum permissible gross weight Tandem axle	Tyre pressure	Tyre	Maximum permissible gross weight Mono axle	Maximum permissible gross weight Tandem axle	Tyre pressure	Tyre	Maximum permissible gross weight Mono axle	Maximum permissible gross weight Tandem axle	Tyre pressure
pneus	P.T.A.C. Essieu simple	P.T.A.C. Double essieu	Pression des pneus	pneus	P.T.A.C. Essieu simple	P.T.A.C. Double essieu	Pression des pneus	pneus	P.T.A.C. Essieu simple	P.T.A.C. Double essieu	Pression des pneus
155/80 R13 LI79	bis 700		2,50	215 R14C LI112	bis 1.600		3,30				
					1.700		3,50				
165/80 R13 LI83	bis 700		2,30		1.800	3.500	3,80				
	800		2,50		1.900		4,00				
	900		2,80		2.000		4,30				
185/70 R13 LI86	bis 700		2,50	185/60 R15C LI94	bis 1.200	2.200	3,60				
	800		2,70		1.300	2.500	4,00				
	900	1.800	2,70		1.300		4,00				
	1.000	2.000	3,00								
195/70 R13XL LI90	bis 1.000	2.000	2,90	195/65 R15 LI91	bis 1.000	2.000	2,50				
	1.100	2.200	3,10		1.100	2.200	2,70				
185/70 R14 LI88	bis 900	1.800	2,60	195/65 R15XL LI95	bis 1.100	2.000	2,50				
	1.000	2.000	2,80		1.200	2.200	2,80				
	1.100	2.200	2,80		1.300	2.500	3,10				
185 R14C LI102	bis 1.100		3,30	195/70 R15C LI104	bis 1.100	2.000	3,00				
	1.200		3,30		1.200	2.200	3,25				
	1.300		3,50		1.300	2.500	3,50				
	1.400		3,80		1.400		3,75				
	1.500		4,25		1.500	2.800	4,00				
	1.600	2.800	4,50		1.600		4,25				
					1.700		4,50				
195/65 R14 LI89	bis 1.000	2.000	2,50	205/70 R15C LI106	bis 1.100	2.000	3,00				
	1.100	2.200	3,00		1.200	2.200	3,00				
195/70 R14 LI91	bis 1.000	2.000	2,50		1.300	2.500	3,20				
	1.100	2.200	2,70		1.400		3,50				
					1.500		3,80				
195/70 R14XL LI95	bis 1.100	2.000	2,50		1.600	2.800	4,00				
	1.200	2.200	2,80		1.700		4,20				
	1.300	2.500	3,10		1.800	3.500	4,50				
195/70 R14XL LI96	bis 900	1.800	2,50	215/70 R 15 C LI109	bis 1.100	2.000	3,00				
	1.000	2.000	2,50		1.200	2.200	3,25				
	1.100	2.200	2,50		1.300	2.500	3,50				
	1.200		2,70		1.400		3,50				
	1.300	2.500	3,00		1.500		3,70				
					1.600	2.800	4,25				
					1.700		4,70				
195/70 R14C LI104	bis 1.100	2.000	3,30		1.800	3.500	4,90				
	1.200	2.200	3,50		1.900		5,10				
	1.300	2.500	3,80	225/70 R15C LI112	bis 1.100	2.000	3,00				
	1.400		4,10		1.200	2.200	3,00				
	1.500		4,50		1.300	2.500	3,00				
	1.600	2.800	4,80		1.400		3,00				
	1.700		5,20		1.500		3,00				
195 R14C LI106	bis 1.100		3,00		1.600	2.800	3,50				
	1.200		3,00		1.700		3,50				
	1.300		3,20		1.800	3.500	3,70				
	1.400		3,40		1.900		4,00				
	1.500		3,75		2.000		4,30				
	1.600	2.800	4,00								
	1.700		4,50	215/55 R16XL LI97	bis 1.100		2,70				
	1.800	3.500	4,50		1.200		2,70				
205 R14C LI109	bis 1.600		3,70		1.300		3,00				
	1.700		4,00		1.400		3,00				
	1.800	3.500	4,25								
	1.900		4,50								

Es dürfen nur die Reifengrößen montiert werden, die in den Zulassungsdokumenten aufgeführt sind.
Lastindex beachten!

Only the tyre sizes listed in the vehicle documentation can be mounted.
Refer to the load index!

Seuls les pneus dont la taille est indiquée dans les documents d'enregistrement peuvent être montés.
Tenir compte de l'indice de charge !

15 Feillokalisering

Kapitteloversikt

I dette kapitlet finner du opplysninger om mulige feil på kjøretøyet.

Feilen er listet opp med mulige årsaker og forslag til hvordan de kan utbedres.

Anvisningene omfatter:

- Chassis
- Bremseanlegg
- Elektrisk anlegg
- Gassanlegg
- Gasskomfyr
- Gass-stekeovn
- Mikrobølgeovn
- Varmeanlegg
- Varmtvannsbereder
- Varmtvannstank
- Kjøleskapet
- Klimaanlegget
- Vannforsyning
- Karosseri

De nevnte feilene kan utbedres på egenhånd uten store fagkunnskaper og med noen få grep. Hvis de tiltak som er angitt i denne bruksanvisningen ikke løser problemene, må et autorisert fagverksted foreta feilsøkingen og utbedringen.

15.1 Chassis

Feil	Årsak	Tiltak
Koblingen går ikke i lås etter at den er lagt på	Kulen er større enn Ø 50 mm	Fjern smuss Ta kontakt med kundeservice
	Koblingens innvendige deler er tilsmusset og fungerer ikke lenger automatisk	Rengjør og smør grundig (ikke sikkerhetskoblingen)
Ikke mulig å koble fra campingvognen	Kulen nedslitt	Sett campingvogn og trekkvogn i samme retning og koble fra campingvognen. Skift defekt kule

15.2 Bremseanlegg

- ▶ Defekter ved bremseanlegget må straks repareres på autorisert fagverksted.
- ▶ Følg vedlikeholdsarbeid hhv. produsentens anvisninger.

15 Feillokalisering

15.3 Elektrisk anlegg

▷ Erstatt alltid boenhets-batteriet med et batteri av samme type.

▷ For skifte av sikringer, se kapittel 8.

Feil	Årsak	Tiltak
Lysanlegget fungerer ikke helt som det skal	Defekt lyspære	Skru av dekslet til vedkommende lampe, skift ut lyspæren. Vær oppmerksom på angitte Volt- og Watt-verdier
	Kontakter på støpsel og/eller stikkontakt er oksidert og/eller tilsmusset	Rens kontaktene og spray med kontaktspray
	Kortslutning på grunn av vann i støpsel og/eller stikkontakt	Åpne støpsel og/eller stikkontakt, tørk av og spray med kontaktspray
	Kabelbrudd ved støpsel og/eller stikkontakt	Åpne støpselet og/eller stikkontakten, og koble til kabelen på nytt (se koblingsskjema i kapitlet 8)
Lysanlegg stemmer ikke overens med trekkvogn	Kontakttilkoblinger i støpsel forbyttet	Kontroller kontakttilordning og kabelføring på campingvognens støpsel
Innebelysningen fungerer ikke helt som det skal	Defekt lyspære	Ta av dekslet, bytt lyspære. Vær oppmerksom på angitte Volt- og Watt-verdier
	Nettilkoblingsapparatet slått av	Slå på nettilkoblingsapparatet
	Sikring på 230 V sikringsautomat defekt	Skift sikring
	Sikring på nettilkoblingsapparatet eller på strømsentralen (Autark-pakke) defekt	Skift sikring
12 V-innebelysning fungerer ikke	230 V-sikringsautomat	Slå på sikringsautomat 230 V
	Nettilkoblingsapparatet slått av	Slå på nettilkoblingsapparatet
	12 V-forsyning avslått (autark-pakke)	Slå på 12 V-forsyning på kontrollpanel
	Sikring på nettilkoblingsapparatet defekt	Skift sikring
	Apparat for nettilkobling/strømsentral defekt	Ta kontakt med kundeservice
230 V-innebelysning fungerer ikke	230 V-sikringsautomat	Slå på sikringsautomat 230 V

Feil	Årsak	Tiltak
Ingen 230 V-forsyning på tross for tilkoblet nett	Sikringsautomat 230 V har utløst	Slå på sikringsautomat 230 V
Ingen spenning fra boenhets-batteriet (autark-pakke)	Boenhets-batteriet er utladet	Lad boenhets-batteriet umiddelbart ▷ Fullstendig utlading skader batteriet.
		Hvis kjøretøyet ikke skal brukes på lang tid, må boenhets-batteriet lades helt opp
		Utlading skjer gjennom kontinuerlig innkoblet forbruker (se kapittel 8)
Vifte fungerer ikke	Vifte defekt	Ta kontakt med kundeservice
	Apparat for nettilkobling defekt	Ta kontakt med kundeservice
	Sikring på nettilkoblingsapparatet eller på strømsentralen (Autark-pakke) defekt	Skift sikring
	Sikringsautomat 230 V har utløst	Slå på sikringsautomat 230 V
Klimaanlegget kan ikke slås av og på	Sikringsautomat 230 V har utløst	Slå på sikringsautomat 230 V
	Fjernkontrollens batteri er tomt	Skifte batteri i fjernkontrollen

15.4 Gassanlegg

- ▶ Ved defekt på gassanlegget (gasslukt, høyt gassforbruk) er det fare for eksplosjon! Steng snarest gassflaskens hovedventil. Åpne vinduer og dører og luft godt.
- ▶ Ved feil på gassanlegget: Ikke røyk, ikke bruk åpen ild og ikke betjen noen elektriske brytere (lysbrytere osv.).
- ▶ Feil på gassanlegget må utbedres av et autorisert fagverksted.

Feil	Årsak	Tiltak
Ingen gass	Gassflasken er tom	Bytt gassflaske
	Gassavstengeventil stengt	Åpne gassavstengeventilen
	Gassflaskens hovedventil stengt	Åpne gassflaskens hovedventil
	For lav utetemperatur (-42 °C ved propangass, 0 °C ved butangass)	Vent til utetemperaturen har steget
	Innebygget apparat defekt	Ta kontakt med kundeservice

15 Feillokalisering

15.5 Kokeplass

15.5.1 Gasskomfyr/gasstekeovn

Feil	Årsak	Tiltak
Tennsikringene går ikke på (flammen brenner ikke når reguleringshåndtaket slippes løs)	For kort oppvarmingstid	Hold reguleringshåndtaket nedtrykket i ca. 15 til 20 sekunder etter tenning
	Defekt tennsikring	Ta kontakt med kundeservice
Flammen går ut når den stilles på svakt	Tennsikringsføleren står ikke riktig	Still tennsikringsføleren riktig (ikke bøy den). Følerspissen skal stikke 5 mm over brenneren. Følerhalsen skal ikke ha mer enn 3 mm avstand til brennerkransen; oppsøk eventuelt kundeservice

15.5.2 Mikrobølgeovn

► Mikrobølgeovnen må kun repareres av fagfolk. Ved ukyndige reparasjoner kan det oppstå alvorlige farer for brukeren.

Feil	Årsak	Tiltak
Mikrobølgeovnen slås ikke på	Sikring defekt	Skift sikring
	Døren til mikrobølgeovnen er ikke skikkelig lukket	Fjern fremmedlegeme som ligger i klem i døren til mikrobølgeovnen, og lukk døren skikkelig

15.6 Varmeanlegg, varmtvannsbereder og varmtvannstank

Ved feil må du ta kontakt med nærmeste kundeservice for vedkommende fabrikk. Adresselisten er vedlagt enhetenes papirer. Kun autoriserte fagfolk må foreta reparasjoner på apparatet.

15.6.1 Varmlufts-varmeanlegg Trumatic S 3004 (P) / S 5004

Feil	Årsak	Tiltak
På varmeanlegg med tenningsautomat: Varmeanlegget tennes ikke	Batteri på tenningsautomaten tomt	Skifte batteri på tenningsautomaten

15 Feillokalisering

15.6.2 Varmeanlegg/Varmtvannsbereider Alde

▷ Når det oppstår en feil i systemet, vises årsaken i displayet.

Feil	Årsak	Tiltak
Varmeanlegget tennes ikke ved gassdrift	Gassmangel	Åpne hovedventil og gassavstengeventil Kople til en full gassflaske
Varmeanlegget tennes ikke	For lav batterispenning	Lad batteriet. Når batterispenningen stiger over 11 V, starter varmeanlegget automatisk
Varmeanlegget tennes ikke ved 230 V elektrisk drift	Ingen 230 V-forsyning	Slå på sikringsautomat 230 V Kople til 230 V-forsyning
Varmeanlegget kobles ut	Overoppheting	La varmeanlegget avkjøles. For å tilbake stille visningen, avbryter man 12 V-forsyningen til varmeanlegget og kobler det til igjen
Varmeanlegget går, men det er ingen varme på konvektorene	Sirkulasjonspumpen fungerer ikke	Slå på romtermostat Ta kontakt med kundeservice
Varmeanlegget og sirkulasjonspumpen går, men det er ingen varme på konvektorene	Luft i varmeanlegget	Luft varmtvannsvarmeanlegget

15.6.3 Varmtvannsbereider Truma

Gassdrift

Feil	Årsak	Tiltak
Rød kontrollampe "Feil" lyser	Luft i gassledningssystemet	Slå på og av igjen. Etter to mislykkede tenningsforsøk må du vente i 10 minutter før du slår på på nytt
	Gassmangel	Åpne hovedventil og gassavstengeventil Kople til en full gassflaske
	Defekt i et sikringsledd	Ta kontakt med kundeservice
Grønn kontrollampe bak dreiebryter lyser ikke	Sikring for varmtvannsbereider defekt	Skift sikring
	Sikringen i den elektroniske styreenheten har utløst	Ta kontakt med kundeservice
Rød og grønn kontrollampe lyser ikke	Ingen strømforsyning	Opprette strømforsyning
	Sikring for varmtvannsbereider defekt	Skift sikring

Elektrisk drift

Feil	Årsak	Tiltak
Varmtvannsberederen varmer ikke opp vannet i elektrisk drift	Bryter avslått	Slå på bryteren, kontrollampen i bryteren må lyse
	Bryter defekt	Ta kontakt med kundeservice
	230 V-sikringsautomat	Slå på sikringsautomat 230 V
	230 V-forsyning ikke tilkoblet	Kople til 230 V-forsyning
	Overtemperatursikringen har utløst	Slå av varmtvannsberederen og slå den på igjen etter ca. 5 minutter
	Varmespiral i varmtvannsbereder defekt	Ta kontakt med kundeservice

15.6.4 Truma varmtvannstank

Feil	Årsak	Tiltak
Varmtvannstanken varmer ikke opp vannet i elektrisk drift	Bryter avslått	Slå på bryteren, rød kontrollampe må lyse
	Bryter defekt	Ta kontakt med kundeservice
	230 V-sikringsautomat	Slå på sikringsautomat 230 V
	230 V-forsyning ikke tilkoblet	Kople til 230 V-forsyning
	Sikring defekt	Skift sikring
	Varmespiral i varmtvannstank er defekt	Ta kontakt med kundeservice

15 Feillokalisering

15.7 Kjølenskap

Ved feil må du ta kontakt med nærmeste kundeservice for vedkommende fabrikat. Adresselisten er vedlagt enhetenes papirer. Kun autoriserte fagfolk må foreta reparasjoner på apparatet.

15.7.1 Kjølenskap Thetford uten SES (feildiagnose)

Feilkode	Årsak	Tiltak
1	230 V-forsyningen ligger 75 % under nødvendig driftsspenning	Ta kontakt med kundeservice
2	12 V-forsyningen ligger 75 % under nødvendig driftsspenning	Ta kontakt med kundeservice
3	Kjøleskapet går i 230 V drift selv om 230 V drift ikke er valgt	Ta kontakt med kundeservice
4	Kjøleskapet går i 12 V drift selv om 12 V drift ikke er valgt	Ta kontakt med kundeservice
5	Kjøleskapet går på gassdrift selv om gassdrift ikke er valgt	Ta kontakt med kundeservice
6	Gassventilen fastslås som åpen selv om den skal være lukket	Ta kontakt med kundeservice
7	Gassventilen fastslås som lukket selv om den skal være åpen	Ta kontakt med kundeservice
8	230 V-forsyningen ligger 20 % under nødvendig driftsspenning	Kontroller 230 V-forsyning
9	Gasstilførselen ble lukket. Flammen ble ikke tent i løpet av 30 sekunder i gassdrift	<ul style="list-style-type: none"> ● Kontroller gassforsyningen ● Gjenta tenningsprosessen 3 til 4 ganger ● Ta kontakt med kundeservice
10	Kjøleskapet står på 12 V-drift, og kjøretøyets motor går ikke	Start kjøretøyets motor eller velg en annen energikilde
11	Kjøleskapet står på "AUTO"-modus, og ingen energikilde er tilgjengelig	Klargjør en energikilde og tilbakestill kjøleskapet. For å gjøre dette slår du kjøleskapet av og på igjen
12	-	Ta kontakt med kundeservice
13	Temperaturføleren er defekt	Kontroller om støpslet er pluggget riktig inn ovenfor lamellen inni kjøleskapet. Hvis ja: Ta kontakt med kundeservice
14	Forbindelsen mellom betjeningselementer og styreapparat er brutt	Ta kontakt med kundeservice

15 Feillokalisering

15.7.2 Kjøleskap Thetford N3000

Feil	Årsak	Tiltak
Kjøleskapet virker ikke	Kjøleskapet er ikke koblet til	Kontroller tilkoblinger og koble til kjøleskapet
	Kjøleskapet er slått av	Slå kjøleskapet av og deretter på igjen
Kjøleskapet slås ikke på ved 230 V-drift	Ingen 230 V-forsyning	Koble til 230 V-forsyning
		Koble om til en annen energikilde
Kjøleskapet slås ikke på ved 12 V-drift	12 V-sikringen på startbatteriet er defekt	Kontroller sikringen, og skift ved behov
	Motoren går ikke	Slå på motoren, og koble om til en annen energikilde ved behov
Kjøleskapet slås ikke på ved gassdrift	Gassmangel	Åpne hovedventil og gassavstengeventil
		Kople til en full gassflaske
		Slå kjøleskapet av og deretter på igjen
		Koble om til en annen energikilde

15.8 Klimaanlegg

15.8.1 Teleco

Feil	Årsak	Tiltak
Klimaanlegge kjøler ikke	Ingen 230 V-forsyning	Koble til 230 V-forsyning
	Sikring defekt	Kontroller sikringen, og skift den om nødvendig
	Temperatur under 16 °C	
	Temperaturen er stilt inn feil	Still inn temperatur
	Luftfilteret er tilsmusset	Bytt luftfilter

15 Feillokalisering

15.8.2 Dometic

Feil	Årsak	Tiltak
Klimaanlegget virker ikke	Ingen 230 V-forsyning	Koble til 230 V-forsyning
	Sikring defekt	Kontroller sikringen, og skift den om nødvendig
Klimaanlegge kjøler ikke	Temperatur under 18 °C	Still inn temperatur
	Temperaturen er stilt inn feil	
Klimaanlegget varmer ikke	Temperatur over 40 °C	Still inn temperatur
	Temperaturen er stilt inn feil	
Ingen luftsirkulasjon i kjøretøyet	Luftfilteret er tilsmusset	Rengjør luftfilteret
Vanninntrengning i kjøretøyet	Avløpshullene for kondensvann er tilstoppet	Rengjør avløpshullene

15.9 Vannforsyning

Feil	Årsak	Tiltak
Lekkasjevann i kjøretøyet	Utett sted	Lokaliser det utette stedet, tilkoble vannledningene på nytt
Ikke vann	Vanntanken er tom	Fylle på drikkevann
	Vanntappekran åpen	Steng vanntappekran
	Sikring for vannpumpe defekt	Skift sikring
	Vannpumpe defekt	Bytt vannpumpe (lassen)
	Vannledningen er knekt	Rett ut eller skift vannledningen
	Apparat for nettilkobling defekt	Ta kontakt med kundeservice
Toalettet uten spylevann	Vanntanken er tom	Fylle på drikkevann
	Sikring for toalett defekt	Skift sikring
Vannet renner sakte eller ikke i det hele tatt ut av dusjkaret	Kjøretøyet står ikke vannrett	Still kjøretøyet vannrett
Utløpet på engrepsblanderen tilstoppet	Perlator forkalket	Klips ut perlatoren, avkalles i eddikvann (gjelder kun metallprodukter)
Vann dysene på dusjhodet tilstoppet	Vann dysene er forkalket	Avkalk dusjhodet i eddikvann eller tørk av skitt i dysene (gjelder kun metallprodukter)

15 Feillokalisering

Feil	Årsak	Tiltak
Uklart drikkevann	Tilsmusset vann påfylt	Rengjør vanntanken mekanisk og kjemisk, utfør deretter desinfisering og skyll med rikelige mengder drikkevann
Endring av smak eller lukt på vannet	Avsetninger i vanntanken eller i vannanlegget	Rengjør vannanlegget mekanisk og kjemisk, utfør deretter desinfisering og skyll med rikelige mengder drikkevann
	Tilsmusset vann påfylt	Rengjør vannanlegget mekanisk og kjemisk, utfør deretter desinfisering og skyll med rikelige mengder drikkevann
	Drivstoff er uforvarende fylt i vanntanken	Oppsøk fagverksted
	Mikrobiologiske avleiringer i vannanlegget	Rengjør vannanlegget mekanisk og kjemisk, utfør deretter desinfisering og skyll med rikelige mengder drikkevann
Avleiringer i vanntanken og/eller i vannledende komponenter	For lang ståtid for vannet i vanntanken og i vannledende komponenter	Rengjør vannanlegget mekanisk og kjemisk, utfør deretter desinfisering og skyll med rikelige mengder drikkevann

15.10 Karosseri

Feil	Årsak	Tiltak
Hengsler på luker/dører tunge å bevege	Hengsler på luker/dører ikke/for lite smurt	Smør hengsler på luker/dører med syre- og harpiksfritt fett
Hengsler/ledd i våtrom/toalettrom tunge å bevege/knirker	Hengsler/ledd ikke/for lite smurt	Smør hengsler/ledd med løsemiddel-/syrefri olje ▷ Oljen på spraybokser inneholder ofte løsemidler
Hengsler på skap tunge å bevege/knirker	Hengsler på skap ikke/for lite smurt	Smør skaphengslene med syre- og harpiksfri syntetisk olje

- ▷ Autoriserte forhandlere og servicestasjoner står til disposisjon ved bestilling av reservedeler.

16 Spesialutstyr

16.1 Vekt og spesialutstyr

- ▶ Tilbehør og påbygde, ombygde eller innebygde deler som ikke er godkjent av Bürstner kan forårsake skader på kjøretøyet og føre til redusert trafikk-sikkerhet. Selv om det foreligger en uttalelse fra sakkyndig, en generell driftstillatelse eller en typegodkjenning, kan det ikke dermed garanteres at produktet er av tilfredsstillende kvalitet.
- ▶ Enhver endring av kjøretøyets forinnstilte tilstand kan redusere kjøre- og trafikksikkerheten.
- ▶ Vi påtar oss ikke ansvar for skader forårsaket av produkter som ikke er godkjent av Bürstner. Dette gjelder også for ulovlige endringer på kjøretøyet.

Tabellen viser en vektoversikt for Bürstner-spesialutførelse og -utstyr. Hvis disse gjenstandene ikke føres med i eller på kjøretøyet og ikke hører med til standardutstyret, må det tas hensyn til dette ved beregning av last.

Alle vektopplysninger er "cirka"-opplysninger.

Ta hensyn til teknisk tillatt totalvekt.

Artikkelbetegnelse	Overvekt (kg)
Spillvannsledninger, oppvarmede	2
Spillvannstank, mobil	3
Airmix	1
Opplasting	22-35
Utvendig tilkobling audio	1
Utedusj	2
Utvendig luke	2
Autark-pakke (avhengig av utstyr)	35-85
Bilradio med CD	2
Stekeovn	12
Sengeutvidelse	5
Byvanntilkobling	2
Takreling	5
Påløpsdeksel	8
Dekorpakke "Kissenschlacht" (putekrig)	1
Vifte	3
DuoControl-omkoblingsanlegg, gass	2
Inngangsdør, en del	6
Enkeltseeng, sammenfoldbar, side	19
El-anlegg 12 V	5
Reservehjul	16-30
Holder til reservehjul under karosseri	6
Køyeseng	10
Vindu, foran	5
Brannslukkingsapparat 6 kg	8
Flatskjerm	6

Artikkelbetegnelse	Overvekt (kg)
Gulvvarme, elektrisk	9
Gasstikkontakt ute	1
Glatt plate	1 kg/m ²
Tak av glassfiberforsterket plast (GRP)	0,6 kg/m ²
Holder for flatskjerm	6
Varmeanlegg Trumatic	7
Varmeanleggsdeksel (peisild)	2
Heki-takluke (Heki 2)	13
Myggnettingdør	3
Skummadrass	7-15
Klimaanlegg	40
Kjøleskap med fryseskap	30
Sengebunn, hodedelen kan slås opp	1
Mikrobølgeovn	15
Mover (elektropakke)	70-100
Nødsett	1
Klargjøring for radio	4-10
Satellittanlegg med leddmast (BAS 60)	8
Satellittanlegg	15-24
Parabolantennemast	2
Stabilformstøtter	3
Teppe, vegg-til-vegg	5-10
Varmtvannsforsyning med varmtvannsbereider	20-25
Varmtvannsforsyning med varmtvannstank	15
Vanntank	3
Vinterkomfortpakke (avhengig av utstyr)	40-70
Ekstraoppvarming Ultraheat	2
Ekstrapumpe Alde varmeanlegg	1

17 Nyttige tips

Kapitteloversikt

I dette kapitlet finner du nyttige tips vedrørende kjøring.

Anvisningene omfatter:

- Hjelp i europeiske land
- Trafikkbestemmelsene i europeiske land
- Gassforsyning i europeiske land
- Veiavgiftsbestemmelsene i europeiske land
- Sikker overnatting når man er på tur
- Vintercamping

På slutten av kapitlet er det en sjekklister hvor du finner det viktigste utstyret for reisen.

17.1 Trafikkbestemmelser i utlandet

- ▷ Sjåføren er forpliktet til å informere seg om trafikkbestemmelsene i det landet han/hun reiser til. Du får informasjon hos automobilklubber eller ladsrepresentanter.
- ▷ I noen europeiske land må man bruke varselvester når man forlater kjøretøyet på grunn av uhell eller ulykker.

Informasjon om trafikkbestemmelsene er spesielt viktig, da gjeldende lover og forskrifter gjelder ved ulykker. For din egen sikkerhets skyld bør du alltid være oppmerksom på følgende punkter når du reiser i utlandet:

- Ta med det grønne forsikringskortet.
- Ulykker skal varsles til politiet.
- Skriv ikke under på dokumenter som du ikke har lest og forstått fullt og helt.

17.2 Hjelp på Europas veier

Land Tysklands ambassade	+ Redning ★ Politi	📞 Nødanrop til bilorganisasjon 📞 Hjelp ved uhell
Belgia Bryssel 📞 +32 2 7 87 18 00	+ 100/112 ★ 101/112	📞 ADAC München +49 89 22 22 22 📞 TCB Brüssel +32 2 2 33 22 11
Bulgaria Sofia 📞 +359 2 91 83 80	+ 112/150 ★ 112	📞 ADAC Sofia +30 21 08 93 77 77 📞 UAB Sofia +359 2 935 79 35 ¹⁾
Danmark København 📞 +45 35 45 99 00	+ 112 ★ 112	📞 ADAC København +45 93 17 08/ 📞 FDM +45 27 07 07
Tyskland	+ 112 ★ 110	📞 ADAC München +49 89 76 76 70 📞 ADAC +49 1802 22 22 22/ 22 22 22 ¹⁾
Estland Tallinn 📞 +372 6 27 53 00	+ 112 ★ 112	📞 ADAC München +49 89 22 22 22 📞 EAK +372 6 97 91 00
Finland Helsinki 📞 +358 9 45 85 80	+ 112 ★ 112	📞 ADAC München +49 89 22 22 22 ²⁾ 📞 Autoliitto Helsinki +358 9 77 47 64 00
Frankrike Paris 📞 +33 1 53 83 45 00	+ 112 ★ 112	📞 ADAC München +49 89 22 22 22 📞 ADAC Lyon +33 8 25 80 08 22

Land Tysklands ambassade	+ Redning ★ Politi	📞 Nødanrop til bilorganisasjon 📞 Hjelp ved uhell
Hellas Athen 📞 +30 21 07 28 51 11	+ 112 ★ 112	📞 ADAC Athen +30 21 08 93 77 77 📞 ELPA +30 21 06 06 88 00
Storbritannia London 📞 +44 20 78 24 13 00	+ 112 ★ 112	📞 ADAC München +49 89 22 22 22 📞 AA +44 87 05 44 88 66
Irland Dublin 📞 +353 1 2 69 30 11	+ 112 ★ 112	📞 ADAC München +49 89 22 22 22 📞 AA Dublin +353 1 6 17 99 99
Island Reykjavík 📞 +354 5 30 11 00	+ 112 ★ 112	📞 ADAC München +49 89 22 22 22 📞 F.I.B +354 4 14 99 99
Italia Roma 📞 +39 6 49 21 31	+ 112 ★ 112	📞 ADAC München +49 89 22 22 22 📞 +39 06 4 99 81
Kroatia Zagreb 📞 +385 1 6 30 01 00	+ 112 ★ 112	📞 ADAC Zagreb +385 1 3 44 06 66 📞 HAK +385 1 661 19 99
Latvia Riga 📞 +371 67 08 51 00	+ 112 ★ 112	📞 ADAC München +49 89 22 22 22 📞 LAMB +371 67 56 62 22
Litauen Vilnius 📞 +370 52 10 64 00	+ 112 ★ 112	📞 ADAC München +49 89 22 22 22 📞 LAS +370 5 210 44 33
Luxembourg Luxembourg 📞 + 352 45 34 45-1	+ 112 ★ 112	📞 ADAC München +49 89 22 22 22 📞 ACL +352 4 50 04 51
Makedonia Skopje 📞 +389 2 3 09 39 00	+ 194 ★ 192	📞 ADAC +381 11 3 33 11 11 📞 AMSM +389 2 318 11 81
Montenegro Podgorica 📞 +382 20 44 10 00	+ 94 ★ 92	📞 ADAC Zagreb +385 1 3 44 06 55 📞 AMSCG +382 20 23 49 99
Nederland Den Haag 📞 +31 70 3 42 06 00	+ 112 ★ 112	📞 ADAC Assen +31 592 39 05 60 📞 ANWB +31 88 2 69 71 47
Norge Oslo 📞 +47 23 27 54 00	+ 113 ★ 112	📞 ADAC München +49 89 22 22 22 📞 NAF +47 92 60 85 05
Østerrike Wien 📞 +43 1 7 11 54	+ 112 ★ 112	📞 ADAC München +49 89 22 22 22 📞 ÖAMTC Wien +43 1 71 19 90 ARBÖ +43 1 23
Polen Warszawa 📞 +48 22 5 84 17 00	+ 112 ★ 112	📞 ADAC München +49 89 22 22 22 📞 PZM +48 22 8 49 93 61

Land Tysklands ambassade	+ Redning ★ Politi	📞 Nødanrop til bilorganisasjon 📞 Hjelp ved uhell
Portugal Lisboa 📞 +351 21 8 81 02 10	+ 112 ★ 112	📞 ADAC München +49 89 22 22 22 📞 ACP +351 213 18 01 00
Romania Bucuresti 📞 +40 21 2 02 98 30	+ 112 ★ 112	📞 ADAC München +49 89 22 22 22 📞 ACR +40 21 3 15 55 10
Russland Moskva 📞 +7 495 9 37 95 00	+ 03 ★ 02	📞 ADAC utland +1049 89 22 22 22 📞 RAS +7 495 6 29 07 07
Sverige Stockholm 📞 +46 8 6 70 15 00	+ 112 ★ 112	📞 ADAC München +49 89 22 22 22 📞 MR +46 8 690 38 00
Sveits Bern 📞 +41 31 3 59 41 11	+ 112 ★ 112	📞 ADAC München +49 89 22 22 22 📞 TCS +41 22 417 27 27
Serbia Beograd 📞 +381 11 3 06 43 00	+ 194 ★ 192	📞 ADAC Beograd +381 11 3 33 11 11 📞 AMSS (011) 3 33 11 00
Slovakia Bratislava 📞 +421 2 59 20 44 00	+ 112 ★ 112	📞 ADAC München +49 89 22 22 22 📞 SATC +421 2 68 24 92 11
Slovenia Ljubljana 📞 +386 1 4 79 03 00	+ 112 ★ 112	📞 ADAC Zagreb +385 1 3 44 06 50 📞 AMZS +386 1 5 30 51 00
Spania Madrid 📞 +34 91 5 57 90 95	+ 112 ★ 112	📞 ADAC Barcelona +34 93 5 08 28 28 📞 RACE +34 9 02 40 45 45
Tsjekkia Praha 📞 +420 2 57 11 31 11	+ 112 ★ 112	📞 ADAC Praha +420 2 61 10 43 51 📞 UAMK CR +420 261 104 111
Tyrkia Ankara 📞 +90 312 4 55 51 00	+ 112 ★ 155	📞 ADAC utlandsnødanrop (0216) 999 1010 +90 216 9 99 10 10 TTOK +90 212 282 81 40 📞
Ungarn Budapest 📞 +36 6 14 88 35 00	+ 112 ★ 112	📞 ADAC München +49 89 22 22 22 📞 MAK +36 1 3 45 18 00
Kypros Nikosia 📞 +357 22 45 11 45	+ 112 ★ 112	📞 ADAC Athen +30 21 08 93 77 77 📞 AA +357 22 31 32 33

1) I mobilradionettet

2) Avhengig av telekommunikasjonsleverandøren kan prefikset til Tyskland også være 9 901 49, 9 94 49 eller 9 99 49

Utgave 08/2013
Informasjon uten garanti

17 Nyttige tips

17.3 Fartsbegrensninger

- ▶ Følg alltid hastighetsgrensene i de enkelte land.
- ▶ Campingvognene er konstruert for en teknisk tillatt maksimumshastighet på 120 km/t. Følg nasjonale forskrifter.

Informasjon om hastighetsgrenser i de mest besøkte landene (alle opplysninger i km/t):

Land	På tettsteder	Landevei	På motorvei
Belgia	50	90/120 ^{1) 2)}	120 ²⁾
Bulgaria	50	70	100
Danmark	50	70	80
Tyskland	50	80 ³⁾	80/100 ^{4) 5)}
Estland	50	70	-
Finland	50	80	80
Frankrike	50	90 ^{6) 7)/110^{1) 2) 6) 7)}}	130 ^{2) 6) 7)}
Hellas	50	80	80
Storbritannia	48	80/96 ¹⁾	96 ⁴⁾
Irland	50	80	80
Island	50	80	-
Italia	50	70	80
Kroatia	50	80	80
Latvia	50 ⁸⁾	80/90 ^{1) 9) 10)}	-
Litauen	50	90 ¹¹⁾	90
Luxembourg	50	75	90 ¹²⁾
Makedonia	40/60	80	80
Montenegro	50	80	-
Nederland	50	80/90 ^{1) 13)}	90 ¹³⁾
Norge	50	60 ^{14)/80}	60 ^{14)/80}
Østerrike	50	70/100 ¹⁵⁾	80/100 ¹⁵⁾
Polen	50/60 ¹⁶⁾	70/80 ¹⁾	80
Portugal	50	70/80 ¹⁷⁾	100 ¹⁸⁾
Romania ¹⁹⁾	50	70/80 ¹⁾	90
Russland	60	70	90 ²⁰⁾
Sverige	50	80 ²¹⁾	80 ²¹⁾
Sveits/Liechtenstein	50	80 ²²⁾	80
Serbia	50	80	80
Den slovakiske republikk	50	90	90
Slovenia	50	80	80
Spania	50	70/80 ¹⁾	80/90 ²³⁾

Land	På tettsteder	Landevei	På motorvei
Tsjekkia	50	80	80
Tyrkia	50	80	110
Ungarn	50	70	80
Kypros	50	70	80

- 1) På motorveier, på veier med mer enn en kjørebane i hver retning og på motorveilikkende veier
- 2) Ved ulykker med hastigheter høyere enn 100 km/t må man regne med redusert forsikringserstatning, da maks. hastighet for campingvogner er 100 km/t (på grunn av konstruksjon)
- 3) 60 km/t hvis kjøretøyet er registrert som spesialkjøretøy bobil over 3,5 t
- 4) Ekvipasjene får ikke kjøre helt til venstre (til høyre i Storbritannia) på motorvei med tre kjørefelt. I Tyskland og Frankrike gjelder dette for ekvipasjer som er lengre enn 7 m og for kjøretøy/ekvipasje med totalvekt på over 3,5 t
- 5) For ekvipasje på opptil 3,5 t med spesiell tillatelse og spesiell merking
- 6) I vått vær må hastigheten reduseres med 10 km/t utenfor tettsteder og 20 km/t på motorvei
- 7) Personer som har hatt førerkort i mindre enn tre år, kan kjøre med hastighet på maks. 80 km/t på landeveier, maks. 100 km/t på hovedveier og maks. 110 km/t på motorveier
- 8) I boligområder 20 km/t
- 9) Personer som har hatt førerkort i mindre enn to år, får kun kjøre i maks. 80 km/t
- 10) Fra 01.12. til 01.03. gjelder 80 km/h på hovedveier
- 11) Maksimalt tillatt hastighet på uasfalterte veier utenfor tettsteder er 70 km/t
- 12) Reduser hastigheten med 15 km/t i vått vær
- 13) Gjelder for ekvipasjer på opptil 3,5 t
- 14) Ekvipasjer med tilhenger uten brems, med totalvekt på over 300 kg
- 15) Med tilhenger over 750 kg (tillatt totalvekt maks. 3,5 t) gjelder: På landeveier 80 km/t, på motorveier 100 km/t. For ekvipasjer med tillatt totalvekt over 3,5 t gjelder 70 km/t utenfor tettsteder og 80 km/t på motorveier
- 16) Fra kl. 23.00 til 5.00 gjelder 60 km/t
- 17) Alt ettersom hvordan det er skiltet
- 18) Personer som har hatt førerkort i mindre enn ett år, får kun kjøre i maks. 90 km/t. Plakettene (som kan kjøpes i ACPs kontorer) må festes på et lett synlig sted bak på kjøretøyet
- 19) For førere med mindre enn ett års kjørerfaring gjelder 20 km/t lavere maksimumshastighet
- 20) Personer som har hatt førerkort i mindre enn to år, får kun kjøre i maks. 70 km/t
- 21) Med tilhenger uten brems, når tilhengerens tillatte totalvekt er dobbelt så stor som trekkvognens tomvekt: 40 km/t
- 22) I Liechtenstein: 60 km/t i forbindelse med tilhenger med totalvekt på over 1000 kg
- 23) For tilhenger under 0,75 t

Utgave 07/2011

Kilde: ADAC

Informasjon uten garanti

17.4 Kjør med nærlys i europeiske land

- ▷ I mange europeiske land må man også kjøre med lys om dagen. Forskriftene er forskjellige fra land til land. Du får informasjon om dette hos automobilklubber eller landsrepresentanter.

17 Nyttige tips

17.5 Overnatte i kjøretøyet utenfor campingplasser

Land	Overnatte på veier og plasser		Overnatte på privat grunn		Kommentarer
	Ja	Nei	Ja	Nei	
Belgia		X	X		På motorveirasteplasser maks. 24 timer Kjøretøyet må ikke plasseres på privat eiendom uten tillatelse fra eieren av eiendommen
Bulgaria		X		X	Av sikkerhetsgrunner frarådes overnatting utenfor campingplasser
Danmark		X	X		
Tyskland	X		X		Det er tillatt å overnatte i bobilen som et engangstilfelle hvis man trenger hvile for å kunne kjøre videre. Regionale og lokale begrensninger må følges
Estland	X		X		Kun utenfor lukkede tettsteder; ved bondegårder kun med tillatelse fra bonden
Finland		X	X		Mulig med tillatelse fra grunneier
Frankrike	X		X		Tillatelse fra lokale myndigheter eller grunneiere er nødvendig. Oppstilling og overnatting i åpent landskap ikke tillatt
Hellas		X		X	
Storbritannia		X	X		Overnatting på enkelte plasser kun med lokal tillatelse. Overnatting langs veier forbudt
Irland	X		X		Overnatting på stranden og langs enkelte veier og broer forbudt
Italia	X		X		Overnatting på parkerings- og rasteplasser tillatt. Følg lokale begrensninger. Oppstilling og overnatting i åpent landskap ikke tillatt
Kroatia		X		X	
Latvia	X		X		Kun utenfor lukkede tettsteder; ved bondegårder kun med tillatelse fra bonden
Litauen	X		X		Kun utenfor lukkede tettsteder; ved bondegårder kun med tillatelse fra bonden
Luxembourg		X	X		Ikke rundt Esch-sur-Sûre-sjøen; bare tillatt å sette opp maks. to telt
Makedonia		X		X	
Nederland		X		X	Overnatting langs vei og på plasser er tillatt i enkelte kommuner

Land	Overnatte på veier og plasser		Overnatte på privat grunn		Kommentarer
	Ja	Nei	Ja	Nei	
Norge	X		X		Ikke på areal som brukes til landbruksformål eller kultiverte arealer; minimumsavstand til hus 150 m
Østerrike		X	X		Én overnatting er tillatt hvis det er nødvendig å hvile for å kunne kjøre videre, men ikke i naturvernområder. Regionale og lokale begrensninger må følges. Generelt forbudt i Tyrol
Polen		X	X		Tillatelse fra eiendomseieren kreves; ikke ved kysten og i naturvernområder
Portugal		X		X	
Romania		X		X	
Russland		X		X	
Sverige	X		X		Ikke på dyrka mark og i nærheten av bebyggelse. Følg lokale begrensninger
Sveits		X	X		En overnatting tolereres på motorveirasteplasser og i noen kanton. Overnatting kun med tillatelse fra lokale myndigheter
Serbia		X		X	
Den slovakiske republikk		X		X	
Slovenia		X		X	
Spania	X		X		Delvis gjelder regionale forbud, fremfor alt på strender; kun med tillatelse fra lokale myndigheter
Tsjekkia		X		X	
Tyrkia	X		X		Regionale begrensninger mulig
Ungarn		X		X	

Informasjon uten garanti

17 Nyttige tips

17.6 Gassforsyning i de europeiske landene

▷ I Europa benyttes det forskjellige tilkoblingssystemer for gassflasker. Fylling eller bytting av gassflasker er ikke alltid mulig i utlandet. Undersøk før du reiser, f.eks. hos bilorganisasjonene eller i fagpressen, hvilke tilkoblingssystemer som benyttes i landet du skal besøke.

Generelle tips

Vær alltid oppmerksom på følgende råd:

- Kjør på ferie med fylte gassflasker.
- Utnytt maksimal mulig kapasitet på gassflaskene.
- Ta med adaptersett (fås i campingbutikken) for å fylle gassflasker i utlandet, og for å koble gasstrykkregulatoren til utenlandske gassflasker.
- I den kalde årstiden må man fylle med en andel propangass (butan omdannes ikke til gass under 0 °C).
- Bruk blå flasker fra firma Campingaz (finnes over hele verden). Bruk alltid sikkerhetsventil på gassflaskene.
- Hvis man må bruke fremmede flasker i utlandet, må man sjekke gassflaskene passer inn i gasskapet. Utenlandske gassflasker er ikke alltid like store som gassflaskene man har selv.
- Følg EU-direktivet for varmeapparater. Se www.truma.de for informasjon

Land	Gassforsyning	Leverandør	Informasjonstelefon
Belgia	Identiske gassflasker	Belgian Shell og Totalfina, Bryssel; Primagaz, Tessenderlo; Gasbottling, Gent; Semnickgas, Geraardsbergen	
	Bytte og påfylling av gassflasker mulig		
Danmark	Tyske 5 og 11 kg gassflasker kan byttes på nesten alle campingplasser.	BP-Gas tilbyr tyske gassflasker	00 45/ 89 48 77 00
	Påfyllingsstasjoner for grå gassflasker finnes	Kosan Gas As	
Finland	Finske gassflasker tilbys på NES-TE-bensinstasjoner og i dagligvareforretninger på mindre steder	Tehokaasu (www.thokaasu.fi) Oversikt over leverandører: AGA (www.aga.no), faks: 00 47/22 02 78 05 Statoil, faks: 00 47/22 96 22 10	
	Kjøp av adaptere for norske gassflasker hos AGA		
Frankrike	Utenlandske gassflasker kan ikke fylles på eller byttes		
	Franske gassflasker kan brukes ved hjelp av Euro-tilkoblingssett		
Hellas	Tyske gassflasker kan fylles ved bruk av Euro-tilkoblingssett; bytte og påfyllingsstasjoner nesten bare i større byer		
Storbritannia	Tyske gassflasker kan ikke fylles	Calorgas (www.calor.co.uk)	
	Britiske gassflasker man kobles til tyske systemer med en adapter (fås også hos Calorgas)		

Land	Gassforsyning	Leverandør	Informasjonstelefon
Irland	Gassflasker kan fylles på	Noel Leaders Shop, Tuam Road, Galway Calor Kosangas, Dublin og Cork	(01) 50 5000 (021) 66 12 69
Island	Gassflasker kan fylles på Gule islandske gassflasker passer til tyske systemet når en gumming legges i regulatortilkoblingen	Esso, Reykjavik	
Italia	Gassforsyning med Euro-påfyllings- og tilkoblingssett Levering av flytende gass til gasspåfyllingssteder for campingkjøretøy med fast innebygd gasstank er forbudt av avgiftsmessige årsaker		
Kroatia	Gassflasker som er kontrollert for maks. 5 år siden, fylles på filialer av INA Adapter kan kjøpes hos INA	INA	
Nederland	Identiske gassflasker Bytte og påfylling av gassflasker mulig		
Norge	Tyske gassflasker kan ikke fylles Kjøp av adaptere for norske gassflasker hos AGA Gassflasker med pant er tilgjengelige	Oversikt over leverandører: AGA, faks: 00 47/22 02 78 05 Statoil, faks: 00 47/22 96 22 10	
Østerrike	Identiske gassflasker Bytte og påfylling av gassflasker mulig		
Polen	Identiske gassflasker Bytte og påfylling av gassflasker mulig		
Portugal	Gassflasker med pant er tilgjengelige	Repsol; Cepsa	
Sverige	Tyske gassflasker kan ikke fylles Kjøp av adaptere for norske gassflasker hos AGA	Oversikt over leverandører: AGA (www.aga.no), faks: 00 47/22 02 78 05 Statoil, faks: 00 47/22 96 22 10	
Sveits	Mulig å leie sveitsisk gassflaske med trykkregulator Fylling av tyske gassflasker mulig i unntakstilfeller	Shell Gas, Switzerland	00 41/ 3 27 58 75 55

Land	Gassforsyning	Leverandør	Informasjonstelefon
Slovenia	Tyske gassflasker kan fylles Det anbefales å ha med Euro-påfyllings- og -tilkoblingssett	Plinarna, Ljubljana; Plinarna, Maribor; Internia DD Ljubljana, Kozina; OMV Istrabenz DOO, Koper	
Spania	Tyske gassflasker kan ikke fylles	Repsol Cepsa	00 34/ 901 10 01 00 00 34/ 913 37 75 29
	Mulig å leie og fylle på spanske gassflasker hvis gasstilkoblingen tilpasses		
	6 kg gassflasker med pant kan brukes med adapter		
Tsjekia	Tyske gassflasker kan fylles på nytt	Agip, Bohemia Gas, BP, Krainpol, Primaplyn Flaga-Plyn	
Tyrkia	Salg av 2 og 12 kg gassflasker; mulig å koble til med adapter	Ipragaz (www.ipragaz.com.tr/tupgaz-size-en-yakin-bayi)	
Ungarn	Identiske gassflasker	Primagaz, Totalgaz, Shellgas, Mol	
	Bytte og påfylling av gassflasker mulig		
Norge	Norske 11 kg gassflasker kan brukes med adapter	Oversikt over leverandører: AGA (www.aga.no), faks: 00 47/22 02 78 05 Statoil, faks: 00 47/22 96 22 10	

Utgave 07/2011

Informasjon uten garanti

17.7 Veiavgiftsbestemmelsene i de europeiske landene

I mange europeiske land er det krav om betaling av veiavgift. Veiavgiftsbestemmelsene og betalingsmåte er svært forskjellig. Uvitenhet gir imidlertid ikke fritak for straff, og straffene kan være skikkelig strenge.

I likhet med trafikkbestemmelsene, er sjåføren forpliktet til å skaffe seg informasjon om veiavgiftene før reisen starter.

Informasjon fås hos alle automobilklubber eller på Internett.

17 Nyttige tips

17.8 Tips for sikker overnatting når man er underveis

Hensynsfull atferd er den beste sikkerhetsforanstaltningen for en sikker natt i campingvognen.

Man reduserer risikoen for tyveri til et minimum når man følger disse grunnreglene:

- Lukk og lås alle vinduer, dører og takluker.
- Hvis montert: Slå på eller aktiver tyverialarm og spesielle dørsikringer. Utstyr for varsling av gassoverfall med narkosegass tilbys hos campingspesialister.
- Under høysesongen bør man ikke overnatte på motorveirasteplasser eller på parkeringsplasser langs motorveien som er typiske ferieruter.
- Overnatt om mulig på store, travle parkeringsplasser, for eksempel i nærheten av en restaurant.
- Kjør til en campingplass, selv om det bare er for én natt.
- Ta kun med verdisaker som er absolutt nødvendig. Hvis det er mulig bør man oppbevare verdisaker i et lite pengeskap og ikke i nærheten av vinduer og dører.
- Lås kjøretøyet omhyggelig.

17.9 Tips for vintercampere

Følgende tips bidrar til at vintercampingen blir et hyggelig minne.

- Reserver oppstillingsplass til rett tid. Gode vintercampingplasser blir ofte tidlig opptatt.
- Start ikke uten vinterdekk.
- Velg oppstillingsplass under tak. Vær oppmerksom på underlaget. Sne og is kan tine.
- Legg tilstrekkelig med store trebord under støttehjulet til vognslep og sveivestøttene, slik at støttehjulet til vognslep og sveivestøttene ikke synker ned når bakken tiner.
- Når kjøretøyet er oppstilt, løsner man håndbremsen for å hindre at den fryser fast.
- Beskytt spaken til håndbremsen og påløpsanordning med deksler mot nedising.
- Snøskavler må aldri dekke det automatiske luftesystemet.
- Beskytt gasskassens deksel med en presenning mot å fryse.
- La ikke vannet renne i tanken, men i en bøtte.
- Hold det automatiske luftesystemet fritt for is og snø.
- Sørg for god luftsirkulasjon. God luftsirkulasjon hindrer fuktighet, og boenheten blir lettere å varme opp.
- Følg rådene i avsnittet "Gassforsyning i europeiske land".
- Til gassanlegget brukes et toflaske-system med omkoblingsautomatikk slik at det ikke går tomt for gass i løpet av natten.
- Bruk gassanlegget kun med propangass.
- Rommet bak varmeanlegget skal ikke brukes som oppbevaringsrom.
- Inne i bilen må man aldri bruke katalysatorovner og infrarøde gasstråleovner, da de forbraker oksygen ved forbrenning.
- Legg 230 V-forsyningsledningen slik at den ikke fryser fast eller blir skadet (f.eks. ved snørydding).
- Bruk vinterfortelt.
- Ved kraftig snøfall må man jevnlig fjerne snøen fra taket på kjøretøyet. Noen få centimeter med pulversnø isolerer, men våt snø blir fort altfor tung for taket.
- Rydd taket helt for snø slik at kjøretøy som kjører bak deg ikke blir hindret av snødrevet.

17

Nyttige tips

17.10 Reisesjekklister

Disse sjekklistene skal hjelpe deg slik at viktige ting ikke glemmes hjemme, selv om ikke alt på sjekklisten er nødvendig.

- ▷ Ikke vent til like før avreise med å kontrollere reisedokumentene (f.eks. papirer og informasjon) samt bilens tekniske stand. Ved å planlegge og kontrollere dokumentene i god tid, får du en god start på ferien.

Kjøkkensaker

✓	Gjenstand	✓	Gjenstand	✓	Gjenstand
	Tørkeklut		Oppvaskmiddel		Salatbestikk
	Beger		Oppvaskhåndklær		Skjærebrett
	Steke-spade		Grillbestikk		Boller
	Bokseåpner		Kaffekanne		Oppvaskbørste
	Eggeglass		Korketrekker		Oppvaskkluter
	Bakke til isklumper		Kjøkkenrull		Fyrstikker
	Lighter		Skje		Kopper
	Flaskeåpner		Kniv		Tallerkner
	Plastbokser		Søpleposer		Termoskanne
	Frokosttallerkner		Panner		Gryter
	Gafler		Røreskje		Drikkeglass

Bad/Sanitær

	Håndklær		Toalettbørste		Tannglass
	Vaskemidler		Toalettpapir		

Boenhet

	Søplebøtte		Insektlampe		Regntøy
	Bilatlas		Beskyttelsesmidler mot insekter		Reiseapotek
	Badehåndklær		Kortspill		Reisehåndbok/Over-sikt over oppstil-lingsplasser
	Badesko		Feiekost		Ryggsekk
	Batterier		Stearinlys		Soveposer
	Lakner		Feiebrett		Skrivesaker
	Sengetøy		Kleshenger		Sko
	Skittentøypose		Klesbørste		Skopussesaker
	Bøker		Hodeputer		Støvsuger
	Camping-veiviser		Kart		Lommelykt
	Reservelampe		Medikamenter		Lommekniv
	Feltflaske		Kassetter		Bordduk
	Kikkert		Nakkeputer		Klesklyper
	Brannslukkingsappa-rat		Sysaker		Klessnor
	Gassflaske		Radio		

Kjøretøy/verktøy

✓	Gjenstand	✓	Gjenstand	✓	Gjenstand
	Kanne til spillvann		Stoffbånd		Skrutrekker
	Stikkontakt til adapter		Kanne til drikkevann		Strømtester
	CEE-adapter		Kabeltrommel		Stigtrinn
	Snor		Drivreimer		Støtteklosser
	Reservehjul		Lim		Førstehjelpsskrin
	Reservelamper		Kombitang		Jekk
	Reservesikringer		Kompressor		Varseltrekant
	Reservevannpumpe		Kroneklemmer		Varseltavle
	Hammer		Maljer		Varselvest
	Stillbar skrunøkkel med åpen ende		Slangeadaptere		Varselblinklys
	Gassfyllingsadapter		Slangeklemmer		
	Gasslange		Kjettinger (vinter)		

Ute

	Avspenningstau		Campingbord		Lås
	Blåsebelg		Bagasjespinner		Snor
	Campingstoler		Grill		Teltplugg/strammebånd

Dokumenter

	Adresseliste		Vognkort		Pass
	Anmeldelsesbekræftelse(r)		Førerkort		ID-kort
	Allergikort		Grønt forsikringsbevis		Forsikringsbevis
	Bruksanvisninger		Vaksinasjonskort		Vignett/bombrikke
	Pakningsvedlegg for medisiner		Kredittkort		Visum

17 Nyttige tips

Stikkord

12 V-forsyning	
Slå av	85
Slå på	85
12 V-hovedbryter	85
12 V-kontrollampe	85
12 V-sikringer	
På kjøretøyet (autark-pakke)	89
På strømsentral EBL109	89
12 V-spenning	78
13-polet støpsel, koblingsskjema	91
230 V-sikringsautomat	82
230 V-tilkobling	
Sikring	91
230 V-forsyning se 230 V-tilkobling	87
230 V-spenning	86
230 V-tilkobling	38, 87
Feillokalisering	175
Forsyningsledning	87

A

Adapter, 13-polet støpsel	91
Adapterkabel	88
Airmix	100
Akseltrykk	26
Alufelger	170
Anhengsbord	57
Ominnredning til sengebunn	57
Antiskrenssystem	20
Apparat for nettilkobling	82
Slå på	82
Thermosikring	82
ATC	
Koble til	20
ATC (AL-KO Trailer Control)	20
Atskilt sovedel	67
Forheng	67
Skyvedør	67
Automatisk luftesystem	12, 46
Avrivingssikring	18
Avtrekkshette	111

B

Bakakseltrykk	18
Bakre hjørnesofa	65
Barnereisesenger	61, 62
Barnesenger	61, 62
Batteri	
Se Boenhetsbatteri	78
Batteri, klesskaplampe, skifte	160

Batterienes kapasitet	77
Batteri-valgbryter	84
Belastning	22, 25
Takrail	27
Belastning se også last	25
Belysning	
Feillokalisering	174
Lamper, rengjøre	142
Betegnelser på dekket	167
Bildokumenter	7
Blendingsfoldegardin, Heki-takluke	
Åpne	54, 55
Lukke	54, 55
Blendingsfoldegardin, rengjøre	142
Blendingsfoldegardin, vindu i inngangsdør	
Lukke	42
Blendingsfoldegardin, vindu inngangsdør	
Åpne	42
Blendingsgardin, inngangsdør	
Åpne	41
Lukke	41
Blendingsgardin, rengjøre	142
Blendingsgardin, takluke med smekklås	
Åpne	53
Lukke	53
Blendingsgardin, vindu	
Åpne	50
Lukke	50
Blendingsgardin, vindu foran	
Åpne	51
Lukke	51
Boenhets-batteri	
Energiforråd	80
Kontrollere	80
Lade	80
Boenhetsbatteri	78
Ladetilstand, indikere	85
Merknader	78
Utladning	79
Bord	57
Brann	
Oppførsel ved	11
Slukking	11
Brannfare, unngå	11
Brannvern	11
Bremseanlegg, feillokalisering	173
Bremser	33
Kontroller	33, 173
Vedlikehold	155
Butangass	14, 69

Stikkord

C

Campingflasker, bruke	15, 70
Campingvogn	
Laste riktig	25
Oppstilling	35
Chassis, feillokalisering	173

D

Dekk	165
Bæreevne	168
Dekktrykk	171
Dekkvalg	166
Økt slitasje	165
Generelle råd	165
Håndtering av	167
Merking	167
Økt slitasje	13, 30, 171
Dekkskifte se hjulbytte	168
Deler se spesialutstyr	12
Dører	
Feillokalisering	182
Inngangsdør	39
Lås	39
Dørlås	39
Driftsmåter	
Kjøleskap	120, 122
Omkoblingsautomatikk, gassanlegg	74
Varmtvannsbereder (Truma)	111
Drikkevann	16
Drikkevann-påfyllingsstuss	128
Åpne	128
Lukke	128
Dugg se kondens	46, 47
DuoControl omkoblingsanlegg	73
Dusj	132

E

Eksosavtrekk på høyre side	110
Ekstern gasstilkobling	72
Elektrisk anlegg	77
230 V-tilkobling, feillokalisering	175
Begrepsforklaringer	77
Belysning, feillokalisering	174
Feillokalisering	174
Sikkerhetsanvisninger	16
Elektrisk ekstraoppvarming Ultraheat	104
Slå av	104
Slå på	104

F

Fartsbegrensninger	188
Fast seng	62
Åpne	62
Lukke	62
Feillokalisering	173
230 V-tilkobling	175
Belysning	174
Bremseanlegg	173
Chassis	173
Elektrisk anlegg	174
Gassanlegg	175
Gasskomfyr	176
Gass-stekeovn	176
Innvendig dør	182
Karosseri	182
Kjøleskap	179
Kjøleskap Thetford N3000	180
Klimaanlegg (Dometic)	180
Klimaanlegg Dometic	181
Kokeplass	176
Mikrobølgeovn	176
Møbelkaffer	182
Thetford-toalett	181
Vannforsyning	181
Varmeanlegg	176
Varmelufts-varmeanlegg	176
Varmtvannsbereder (Alde)	177
Varmtvannsbereder (Truma)	177
Varmtvannstank	178
Varmtvanns-varmeanlegg	177
Feillokalisering, klimaanlegg	175
Felgdimensjoner	168
Felgtype	165
Fjernkontroll, klimaanlegg	109
Fjernsynsapparat	28, 59
Plassering	60
Sette bort	28
Svinge	60
Trekke ut	59
Flatskjerm	28
Flatskjerm, plassering	59, 60
Forsyningsledning for ekstern 230 V-tilkobling	87
Før kjøring	17
Første igangsetting	17
Frakopling	21
Frostfare	16, 127, 131
Fullstendig utlading	77

Stikkord

G

Gardiner, rengjøre	142
Gassanlegg	69
Defekt	14, 69, 175
Feillokalisering	175
Generelle råd	14
Omkoblingsautomatikk	73
Sikkerhetsanvisninger	14, 69
Gassavstengeventiler	72
Symboler	72, 95
Gassflasker	
Sikkerhetsanvisninger	15, 70
Skifte	71
Gassforbruk	71
Gassforsyning i de europeiske landene	192
Gasskap	15, 70
Gasskomfyr	
Feillokalisering	176
Rengjøre	142
Slå av	117
Slå på	117
Gasslange, kontrollere	14, 69
Gasslukt	14, 69, 175
Gass-stekeovn	
Feillokalisering	176
Slå av	118
Gasstekeovn	117
Gasstilkobling, ekstern	72
Generelle råd	8
Grunnutstyr	22
Gulvbelegg av PVC	28
Gulvvarme	
Slå av	107
Slå på	107
Gulvvarme, elektrisk	
Overlastvern	106
Slå av	106
Slå på	106

H

Halogeninnbyggingslampe	159
Håndbrems	
Løse	35
Håndbremse	35
Dra til	12, 35
Håndsveiv, sveivestøtter	37
Håndtering av dekkene	167

Heki-takluke	53, 54
Åpne	53, 54
Blendingsfoldegardin	54
Insektnettsjalusi	55
Luftestilling	54, 55
Lukke	53, 54
Myggnetting	54
Henvisningsklistremerker	161
Heve/senke bord	57, 58
Bordplate, svinge	58
For å demontere ombygging av seng	58
Låse	57
Ominnredning til sengebunn	58
Hevebord	59
Ominnredning til sengebunn	59
Hevetak	56
Åpne	56
Lukke	56
Hjelp på Europas veier	185
Hjelp ved uhell i Europa	185
Hjørnesofa, ominnredning til senger	64
Hjul	165
Hjulbytte	168
Med alufelger	170
Tiltrekningsmoment	168, 170
Holdebremse, se håndbremse	35
Holder til reservehjul	171
Høyt gassforbruk	14, 69, 175
Høytrykksspyler, vaske med	139
Hurtignødbremswire	18
Hvilespanning	77
Hvilestrøm	77

I

Igangsetting	
Etter lagring over vinteren	151
Etter midlertidig lagring	151
Indikeringer	
Boenhetsbatteriets ladetilstand	85
Fyllnivå vanntank	86
Ingen gass	175
Innebelysning	
Feillokalisering	174
Lyspærer, skifte	158
Innebygde apparater	95
Anvisninger	12

Stikkord

Inngangsdør	39, 42	Kjøleskapets luftegitter, ta av	120
Blendingsfoldegardin, åpne	42	Kjøretøy, vaske	139
Blendingsfoldegardin, lukke	42	Kjøring med campingvogn	33
Myggnetting	41	Klaffelås	
Inngangsdør, innvendig		Åpne	43, 44, 45
Åpne	40	Ellipseformet	43
Låse	40	Luke på toalett-kassett	45
Inngangsdør, utvendig		Lukke	44, 45
Åpne	39	Rettkantet	44
Låse	39	Klesskaplampe	159, 160
Innvendig dør, feillokalisering	182	Klimaanlegg	
Innvendig stell	141	Vedlikehold	157
Insektnettsjalusi, Heki-takluke		Klimaanlegg (Dometic)	109
Åpne	55	Betjening	109
Lukke	55	Feillokalisering	180
Insektnettsjalusi, rengjøre	142	Monteringssted	109
Insektnettsjalusi, vindu		Klimaanlegg (Truma)	
Åpne	51	Timer	108
Lukke	51	Klimaanlegg Dometic, feillokalisering	181
Inspeksjoner	153	Klimaanlegg, feillokalisering	175
Inspeksjonsarbeider	153	Kobling av tilhenger	14
Installasjonsplan	93	Sikkerhetsanvisninger	14
13-polet stikkontakt	91	Kokeplass	116
Trekkvogn	93	Feillokalisering	176
Installering av trekkvogn	93	Komfyr se gasskomfyr eller gasstekeovn	116, 117
		Kondens	
J		På akrylglas-dobbeltvinduet	47
Jekk	8, 170	På gulv-understellforskringer	46
Jordfeilbryter	87	Kontrolllampe	
		12 V	85
K		Kontrolllampe, toalett	134, 135, 136
Kabeltrommel	87	Kontroller se sjekkliste	30, 149
Kjøleskap	38, 120	Køyeseng	61, 62
12 V-drift, slå på/av	121	Kunstlætrekk, rengjøre	142
230 V-drift, slå på/av	121	Kvelningsfare	12, 46
Dørlås	124		
Driftsmåter	120, 122, 123	L	
Feillokalisering	179	Lagring	
Gassdrift, slå av	121, 122	Midlertidig	149
Gassdrift, slå på	121	Om vinteren	150
Luftegitter, ta av	120	Lamper	61, 158
Regulering av kjøleskaptemperatur	123	Betjene	61
Slå på	122	Rengjøre	142
Kjøleskap Thetford N3000, feillokalisering	180	Langsgående sittegruppe og sittegruppe på siden, ominnredning til senger	63
Kjøleskapdør-lås		Lås	
Åpne	124, 125	Inngangsdør	39
Blokkere i luftestilling	124	Utvendig luke	42, 43, 45
Låse i luftestilling	125		
Lukke	124, 125		

Stikkord

Last	21
Beregning	24
Eksempel på beregning	22, 23, 24
Sammensetning	23
Last se også belastning	21
Lastestativ for taklast	27
LED-spotlight	158
Skifte lyspærer	158
Lekkasjevann i kjøretøyet	181
Lettmetallfelger se alufelger	170
Luftdysene, stille inn	96
Lufting	46
Toalettrom	132
Lukelås	
Åpne	43, 45
Lukke	45
med håndtaksskål	43
Med trykknapper	45
Stenge	43
Lys, se lyspærer, skifte	158
Lyspærer, skifte	158
Halogeninnbyggingslampe	159
Klesskaplampe	159
Lysstoffrør, skifte	158

M

Maksimalhastighet, teknisk tillatt	188
Masse i kjøreklar tilstand	22, 24
Merkeplate	160
Mikrobølgeovn	
Feillokalisering	176
Slå av	119
Slå på	119
Miljøvernansvisninger	9
Minimum støttelast	22
Møbelflater, rengjøre	142
Møbelklaffer, feillokalisering	182
Myggnetting, Heki-takluke	
Åpne	54
Lukke	54
Myggnetting, inngangsdør	
Åpne	41
Lukke	41
Myggnetting, rengjøre	142

N

Nærlys	189
Nøkkelsett	17
Nyttige tips	185

O

Ominnredning til seng	
Motstående sittegruppe	66
Ominnredning til senger	
Bakre hjørnesofa	65
Hjørnesofa	64
Langsgående sittegruppe og sittegruppe på siden	63
Omkoblingsautomatikk, gassanlegg	73
Oppvarming	46
Oppvarming for spillvannstank	
Slå av	107
Slå på	107
Oppvarmingsdrift	46
Overlastvern	82
Overnatting	
Underveis	195
Utenom campingplasser	190

P

Påløpsbrems	18
Panel LT 109 (autark-pakke)	85
Panel LT 222	86
Panel, se også Indikeringer	85
Pære se lyspærer, skifte	158
Personer i campingvognen	13, 33
Personlig utstyr	23
Plastdeler i toalett- og boenhet, rengjøre	142
Propangass	14, 69
Putetrekk, rengjøre	142
PVC-gulvbelegg, rengjøre	142

R

Registrering	17
Reisesjekkklister	196
Rengjøre	
Vannledning	143
Vanntank	143
Rengjøre se stell	139
Reservehjul	171
Resirkuleringsvifte	99
Ryggning	34

S

Sanitæranlegg	127
Senger	61
Sengeutvidelse	66

Stikkord

Sikkerhetsanvisninger	11	Stell	139
Atskilt sovedel	67	Blendingsfoldegardin	142
Brannvern	11	Blendingsgardin	142
Elektrisk anlegg	16	Gardiner	142
Gassanlegg	14, 69	Gasskomfyr	142
Gassflasker	70	Gulvbelegg av PVC	142
Hjulbytte	168	Høytrykksspyler, vaske med	139
Kobling av tilhenger	14	Innvendig stell	141
Kokeplass	116	Insektnettsjalusi	142
Trafikksikkerhet	13	Kunstlærtrekk	142
Vannanlegg	16	Lamper	142
Varmtvanns-varmeanlegg	101	Møbelflater	142
Sikkerhetskobling		Myggnetting	142
AKS 3004	19	Om vinteren	148
Vedlikehold	154	Plastdelene inne	142
Sikkerhetskobling se også tilhengerkobling	19	Putetrekk	142
Sikringer		Spillvannstank	141
230 V-sikring	91	Stores	142
230 V-sikring	86	Teflonbehandlede trekk	142
For Thetford-toalett	90	Teppegulv	142
På kjøretøyet (autark-pakke)	89	Undergulv	141
Sikringer 12 V	89	Utslagsvask	142
Strømsentral EBL 109	89	Utvendig stell	139
Termosikring i apparatet for nettilkobling	82	Vannanlegg	143
Sikringer 12 V	89	Varmtvanns-varmeanlegg	155
For Thetford-toalett	90	Vaske	139
Sikringer se sikringer 12 V eller 230 V-sikring	89	Ved lagring over vinteren	150
Sirkulasjonspumpe	103	Ved midlertidig lagring	149
Sirkulasjonspumpe, stille inn omdreiningstall	103	Vifte	145
Sjekkliste		Vindusruter	140
For igangsetting etter lagring	151	Stige, bak	27
For midlertidig lagring	149	Stigtrinn	37
Før kjøring	30	Stikkontakt	91
Før reisen	196	Stores, rengjøre	142
Trafikksikkerhet	30	Støtteklosser	36
Ved lagring over vinteren	150	Støttelast	18, 22, 26
Spesialutstyr	183	Støtter se sveivestøtter	36
Beskrivelse	7	Strømsentral (EBL 109)	83
Merking	7	Monteringssted	83
Sikkerhetsanvisninger	12	Oppgaver	83
Vekter	183	Sveivestøtter	36
Spillvannstank	38, 129	Sveiv ned	37
Oppvarming, slå av	107	Sveiv oppover	37
Oppvarming, slå på	107	Symboler	
Rengjøre	141	For instruksjoner	7
Stell	141	Gassavstengeventiler	72, 95
Tømme	129		
Stabiliseringshåndtak	18		
Stekeovn se gasstekeovn	117		

Stikkord

T

Takklimaanlegg (Dometic)	109
For å slå av	109
For å slå på	109
Vedlikeholdsarbeid	157
Takklimaanlegg (Truma)	108
Slå av	108
Slå på	108
Vedlikehold	157
Taklast	27
Takluke med smekklås	52
Åpne	52
Blendingsgardin	53
Lukke	52
Takluker	51
Takluke med smekklås	52
Takrail, belastning	27
Takreling	27
Teflonbehandlede trekk, rengjøre	142
Teknisk tillatt maksimalhastighet	188
Teknisk tillatt totalvekt	22, 24
Tenningsautomat varmeanlegg, batteri skifte	98
Tepegulv, rengjøre	142
Thetford-kassett, holdebøyle	137
Thetford-toalett	132
Feillokalisering	181
Kontrolllampe	134, 135, 136
Sikring	90
Spyle	134, 136
Spyle ned	135
Tømme	135, 136
Vanntank, fyller	133, 135
Vanntank, tømme	134, 136
Tilbehør, montering	12
Tilhengerkobling	19
AKS 3004	19
Vedlikehold	154
Tilhengerlast	22, 26
Tilkobling til trekkvogn	91
Koblingsskjema	91
Tilkoblingsledning se forsyningsledning	87
Tilkopling	18
Tillatt totalvekt, se teknisk tillatt totalvekt	21
Tilleggsutstyr	23
Tiltrekkingsmoment, hjul	168, 170
Tips	185
Toalett	
Sikring	90
Toalett se Thetford-toalett	132

Toalett-kassett	
Oppløsing	137
Ta ut	137
Tømme	138
Toalettrom	132
Lufting	132
Tømming	
Kloakk	9
Søppel	9
Spillvann	9
Trafikkbestemmelser i utlandet	185
Trafikksikkerhet	30
Anvisninger for	13
Sjekkliste	30
TV-skap	59

U

Ultraheat	104
Under kjøring	33
Undergulv, stell	141
Utslagsvask	
Rengjøring	146
Utslagsvask, rengjøre	142
Uttrekkbar sengebunn	66
Utvendig stell	139
Utvendig tilkobling se 230 V-tilkobling	38
Utvendige luker	42
Klaffelås	42, 43, 45
Lukelås	43

V

Vannanlegg	
Desinfisering	144
Drikkevann-påfyllingsstuss	128
Fylle	130
Rengjøre	143
Sikkerhetsanvisninger	16
Stell	143
Tømme	131
Vannforsyning	
Feillokalisering	181
Generelt	127
Vannledninger, rengjøre	143
Vannmengde, indikere	86
Vannpumpe	127, 130

Stikkord

Vanntank	
Fyllenivå, indikere	86
Rengjøre	143
Vann, fylle	128
Vann, tappe	129
Vanntank se også vannanlegg	128
Varmeanlegg	96
Batteri på tenningsautomaten, skifte	98
Feillokalisering	176
Første igangsetting	96
Luftdysene, stille inn	96
Resirkuleringsvifte	99
Se Varmluftsvarmeanlegg	97
Slå av	98
Slå på	97
Varmeveksler, skifte	95
Varmluftfordeling	96
Varmeforsinket understell	140
Varmeveksler, varmeanlegg, skifte	95
Varmluftfordeling	96
Varmluftsvarmeanlegg	
Feillokalisering	176
Resirkuleringsvifte	99
Varmluftsvarmeanlegg	97
Skifte batteri på tenningsautomaten	98
Slå av	98
Slå på	97
Varmtvannsbereder	110
Varmtvannsbereder (Alde)	
Feillokalisering	177
Slå av	113
Slå på	113
Tømme	113
Vann, fylle	113
Varmtvannsbereder (Truma)	111
230 V-elektrisk drift	112
Driftsmåter	111
Feillokalisering	177
Gassdrift	111
Kombinert drift	112
Tømme	113
Vann, fylle	113
Varmtvannstank (Truma)	114
Feillokalisering	178
Slå av	114
Slå på	114
Tømme	115
Vann, fylle	115
Varmtvanns-varmeanlegg	
230 V elektrisk drift, velge	103
Feillokalisering	177
Gass og 230 V elektrisk drift, slå på	103
Gassdrift, velge	103
Innstillingsmeny	102
Kontrollpanel	101
Sikkerhetsanvisninger	101
Startbilde	102
Stell	155
Varmeanlegg, slå av	103
Varmeanlegg, slå på	103
Varmeanlegg, utlufting	156
Varmevæske, etterfyll	156
Vedlikeholdsarbeid	155
Verktøymeny	102
Varmtvannsvarmeanlegg	
Omreiningstall, sirkulasjonspumpe	103
Væsknivået, kontroller	155
Varselmerker	161
Vask	
Rengjøring	146
Vaske med høytrykksspylor	139
Vedlikeholdsarbeid	153, 163
Bremsesystem	155
Klimaanlegg	157
Sikkerhetskoblinger	154
Takklimateanlegg (Dometic)	157
Takklimateanlegg (Truma)	157
Varmtvanns-varmeanlegg	155
Veivgiftsbestemmelsene i de europeiske landene ..	194
Vekt og spesialutstyr	183
Vifte	119
Feillokalisering	175
Filter, rengjøre	145
Stell	145
Vindu foran	
Blendingsgardin	51
Vindu med åpning utover	49
Åpne	47, 49
Blendingsgardin	50
Insektnettsjalusi	51
Langvarig lufting	48, 49
Lukke	48, 49
Vindu, inngangsdør	
Blendingsfoldegardin, åpne	42
Blendingsfoldegardin, lukke	42

Stikkord

Vinduer	47
Blendingsgardin	50, 51
Insektnettsjalusi	50
Vindusruter, rengjøre	140
Vintercamping	195
Vinterdrift	148
Vintervedlikehold	148

Y

Ytterspeil	13
------------------	----

Stikkord